

Torsdag den 6. oktober 2016 (D)

1

3. møde

Torsdag den 6. oktober 2016 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38. (Anmeldt 04.10.2016. Redegørelse givet 04.10.2016. Meddelelse om forhandling 04.10.2016).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2017. Af finansministeren (Claus Hjort Frederiksen). (Fremsættelse 04.10.2016).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard): Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser – og jeg skal lige bede om lidt ro i salen:

Udlændinge-, integrations- og boligministeren (Inger Støjberg):

Lovforslag nr. L 12 (Forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret. (Krav om forældremyndighedsindehavers samtykke og vandel, når børn som bipersoner erhverver dansk indfødsret m.v.)).

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Lovforslag nr. L31 (Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre for 2016-2019),

Lovforslag nr. L 32 (Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd og lov om tjenestemandspension. (Rådighedsløn til personer, der har nået folkepensionsalderen, beregning af førtidspension for visse tjenestemænd og ret til tilskadekomstpension)) og

Lovforslag nr. L 33 (Forslag til lov om ændring af lov om Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd. (Formandskabets vurdering af produktivitetsudviklingen, sammensætningen af rådene, og lovfæstelse af "følg-eller-forklar"-princippet m.v.)).

Miljø- og fødevareministeren (Esben Lunde Larsen):

Lovforslag nr. L 34 (Forslag til lov om ændring af lov om vandplanlægning og forskellige andre love. (Inddragelse af kommuner og vandråd i afgrænsning af vandløb i vandområdeplaner og kvalificering af udpegning af kunstige og stærkt modificerede vandløb samt ny organisering i Miljø- og Fødevareministeriet)).

Forsvarsministeren (Peter Christensen):

Lovforslag nr. L 35 (Forslag til lov om ændring af hjemmeværnsloven. (Nedlæggelse af Marinehjemmeværnsinspektoratet og Flyverhjemmeværnsinspektoratet)).

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby):

Lovforslag nr. L 36 (Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler. (Styrkelse af kvaliteten på de frie grundskoler m.v.)) og

Lovforslag nr. L 37 (Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Bedre vilkår for etablering af virksomhedsinstitutioner og internationale dagtilbud)).

Sundheds- og ældreministeren (Sophie Løhde):

Lovforslag nr. L 38 (Forslag til lov om ændring af lov om apotekervirksomhed og lov om lægemidler. (Bedre tilgængelighed til lægemidler ved etablering af apotekernes vagttjeneste og selvvalg af håndkøbslægemidler)).

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 5 (Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af flygtninges retskrav på boliger).

Pernille Skipper (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 6 (Forslag til folketingsbeslutning om ret til efterværn til voldsudsatte kvinder efter ophold på krisecenter).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

[§ 71-tilsynet har den 13. september 2016 afgivet:

Beretning om tilsynets virksomhed i folketingsåret 2015-16. (Beretning nr. 11).

Udvalget for Forretningsordenen har den 3. oktober 2016 afgivet:

Beretning om justering af spørgetimen med statsministeren. (Beretning nr. 12).

Beretningerne vil ligeledes fremgå af www.folketingstidende.dk.]

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

(Anmeldt 04.10.2016. Redegørelse givet 04.10.2016. Meddelelse om forhandling 04.10.2016).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Værsgo til fru Mette Frederiksen, Socialdemokratiet

Kl. 10:03

Mette Frederiksen (S):

I lørdags sad jeg som mange andre danskere, tror jeg, og så Olsenbanden, og undervejs i filmen kom jeg til at tænke på statsministeren. Som alle her ved, valgte regeringen jo at udskyde de fleste beslutninger fra foråret til det efterår, vi nu tager hul på. Sæsonen er skudt i gang, statsministeren har en plan – en genial plan, må man forstå. Den er simpelt hen genial, alt er timet og tilrettelagt. Statsministeren skal bare bruge et telt, nogle pløkker og så et par velvillige herrer, der kan hjælpe med at stramme bardunerne. Der er en rigmand i Schweiz, et pengeskab i Finansministeriet, Dynamit Anders er klar. Intet kan gå galt, må vi forstå. Men det gør det så måske alligevel, og som altid skyldes det, må man forstå, et hundehoved, en klamphugger, en pjalt, et pjok, en pudseklud, en sut og – nåh ja – en socialdemokrat.

Det er sådan set rigtigt, at vi Socialdemokrater ikke kan se det geniale i, at nedslidte danskere skal arbejde endnu længere, for at nogle få kan få en topskattelettelse. Vi kan til gengæld se noget andet. Vi kan se nogle udfordringer, der skal løses. Lad os samarbejde om at gøre det. For det første er væksten i dansk økonomi for lav. Det samme er produktiviteten. For det andet ved vi, at vi kommer til at mangle kvalificeret dansk arbejdskraft. For det tredje skal vi kunne udvikle vores velfærdssamfund, finde en helt ny måde at organisere arbejdet på. For det fjerde er der for mange ikkevestlige flygtninge og indvandrere, der ikke er i arbejde. For det femte – og jeg tror, at vi kan mærke det alle sammen – er det, som om vores land bliver stadig mere skævvredet. Udfordringerne er reelle, men vi har prøvet det før, og vi har gjort det før, dvs. løst problemerne skridt for skridt til gavn for flertallet og aldrig kun for de få.

Vi skal jo i vores tid finde en vej til at møde vores udfordringer uden at lade uligheden stige, uden at forlade vores egne værdier. Vi skal stole på Danmark, vi skal stole på hinanden. Der *er* skabt et råderum i dansk økonomi på grund af fælles beslutninger og reformer. Det råderum skal bruges klogt på en målrettet vækstpakke, så vi skaber flere private arbejdspladser, på at prioritere vores fælles velfærd, på at sikre opkvalificering, så flere kan blive dygtigere, og så flere kan klare sig godt i en svær global konkurrence.

Tillad mig at være lidt direkte: Det er jo nemt, og det er let, at slå ud med armene og love topskattelettelser betalt af den nedslidte danske lønmodtager. Det er ikke svært at være modig for andres penge eller på bekostning af andres helbred. Et halvt år mere på arbejdsmarkedet betyder, at der skal løftes 33.000 ekstra kufferter hos bagageportørerne ude i Københavns Lufthavn. Vi kan jo ikke bede dem om at arbejde mere, når arbejdsmiljøet ikke er til det. Og for hvad? En topskattelettelse, der ikke er retfærdig, en topskattelettelse, som

ikke løser Danmarks udfordringer. Nej, her skilles vandene. Jeg står ikke på den her talerstol og lover guld og grønne skove. Det er klart, at når vi ikke ønsker at skære i SU'en, når vi ikke ønsker at nedregulere overførselsindkomsterne, når vi ikke ønsker at beskære den grønne check, ja, så er der færre penge at gøre godt med. Men når vi ikke prioriterer skattelettelser, er der råderum til at sikre ny udvikling.

Uenigheder til trods må vi finde en vej sammen. Hvis regeringen vil, vil vi selvfølgelig også. For det, der kendetegner os danskere, er jo, at vi får tingene gjort. Vi har som folk sjældent fidus til mennesker med store armbevægelser og flotte ord, for vores erfaring siger os, at så bliver det næppe til noget. Og hvad nytter det så, hvis det bare bliver ved ordene? Når Danmark er bedst, er det, når vi formår at forlige uenigheder og skabe fremskridt sammen. Derfor har vi brug for reformer: en vækstreform, der skaber bedre rammevilkår for vores private virksomheder, en opkvalificeringsreform, så flere kan efteruddanne sig og dygtiggøre sig, så de kan møde fremtidens krav, og en velfærdsreform. Vi ønsker et opgør med new public management. Vores medarbejdere kan meget mere, end de får lov til at vise i dag. Vi skal have mere fokus på resultater i stedet for bare processer. Og så har vi altså behov for at kunne stole på hinanden.

Kl. 10:08

Den enlige mor med store sociale problemer skal kunne stole på, at vi har et stærkt socialt sikkerhedsnet i Danmark, at hun ikke bliver sat på gaden på grund af et kontanthjælpsloft. Danske og udenlandske investorer skal kunne stole på os her i Folketinget. Det kræver, at vi står ved det energiforlig, vi allerede har indgået. Blot fordi en minister synes, at nogle kystnære møller er grimme, skal hverken den grønne omstilling eller Danmarks troværdighed sættes over styr. Vi skal stole på vores samfundsmodel, vores sammenhængskraft. Derfor er der en grænse for, hvor mange nye udlændinge vi kan tage imod. Og så skal vi kunne stole på hinanden her i salen. Når der en gang er indgået en aftale om en togfond, en togfond, der skal binde hele Danmark sammen, så går det altså ikke, at vi har en regering, der bare ignorerer et flertal. Respekt for ordet, respekt for aftalerne og respekt for hinanden vil klæde os.

Derfor er min opfordring til statsministeren og regeringen klar. Lad os komme i gang med det, Danmark har brug for. For der er ikke 90 mandater i Folketinget, der ønsker at sænke topskatten og samtidig hæve pensionsalderen. Det var der ikke i sidste folketingssamling, det er der ikke i denne folketingssamling, og jeg tror heller ikke, at der kommer til at være det i næste folketingssamling. Men lad os gå i gang med at løse de pligtopgaver, der venter, og som har ventet i lang tid: et nyt ejendomsvurderingssystem, en ny finansiering af den grønne omstilling. Lad os gennemføre en vækstreform, en opkvalificeringsreform og en ny måde at styre vores offentlige sektor på, og lad os vise, at vi evner at arbejde sammen på tværs om at bringe Danmark fremad.

Derfor er mit budskab helt enkelt til regeringen: Indgå en bred 2025-aftale bl.a. med os. Men det skal være på et ærligt grundlag. I Olsen-banden lægger Egon altid sin plan frem, kontant og uden omsvøb. Han kalder en spade for en spade. Med statsministeren er det blevet lidt anderledes. Nu er det pludselig en leg med ord. Når man forringer SU'en, betyder det, at det bliver mere robust. Når man sparer på kernevelfærden, på ældre, børn og skolerne i kommunerne, bliver det til et omprioriteringsbidrag. Når man hæver pensionsalderen, er man modig. Og nu hører vi senest, at kontanthjælpsloftet i virkeligheden bare er en fremstrakt hånd til de mest udsatte i vores samfund. Det er ikke i orden.

Vi har i Socialdemokratiet givet regeringen og statsministeren et klart løfte. Vi vil gerne være med til at lave brede aftaler, hvor det gavner hele Danmark, men vi vil samtidig være en hård modstander, når den førte politik rammer skævt og splitter Danmark. Det løfte står vi ved.

Så vil jeg gerne have lov til at læse et forslag til vedtagelse op på vegne af Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Alternativet:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringens kontanthjælpsloft, 225-timersregel m.v. vil skabe øget fattigdom i Danmark og øge utrygheden for almindelige lønmodtagere.

Folketinget konstaterer, at Danmark har brug for en anden retning. Vi skal værne om og styrke vores unikke samfundsmodel og ikke gradvist udhule og afvikle den. Vi skal udvikle vores fælles velfærd, styrke den grønne omstilling, begrænse uligheden, sikre bedre hjælp til nedslidte, skabe et mere rummeligt arbejdsmarked, skabe flere job og praktikpladser og styrke opkvalificering og uddannelse.

Folketinget opfordrer til, at regeringen fører politik, der sikrer et socialt retfærdigt sikkerhedsnet og en bæredygtig udvikling i stedet for uddannelsesnedskæringer og velfærdsbesparelser for de borgere, der i forvejen har mindst.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 1).

Kl. 10:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er en lang talerrække, og det forventer jeg at der vil være dagen igennem, så jeg skal indskærpe, at man overholder taletiden, da det bliver en lang debat, så vi ikke står her omkring midnat og synes, at der er nogle, der ikke har respekteret det, og at det derfor er blevet så sent.

Først værsgo til hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:12

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Efter at have hørt talen vil jeg sige, at der er tidligere socialdemokrater, som jeg i højere grad havde lyst til at benævne som – i citationstegn – skide socialdemokrater. Men nok om det – det var Olsen-banden-terminologi.

Det, jeg godt kunne tænke mig at få et svar på i dag, er: Betyder den her fremstrakte hånd, som fru Mette Frederiksen jo gerne vil give indtryk af at komme med her fra talerstolen – og som jeg synes er rigtig godt – at man f.eks. forhandler et boligbeskatningssystem for sig selv? Når jeg spørger om det, er det, fordi der gennem den seneste tid har været lidt forskellige meldinger, både fra regeringen, men i virkeligheden også fra Socialdemokratiet, om, om man ser den her helhedsplan og det, der sker her i efteråret, som en samlet ting, eller om man er indstillet på at tage enkeltelementer ud og forhandle dem for sig selv. Dansk Folkeparti er meget interesseret i, at vi får taget hul på et efterår med nogle aftaler til gavn for danskerne, og når boligbeskatningsdiskussionen nu er kommet ud af busken, skal der findes en løsning på det. Så vi er meget interesseret i at få en forhandling om det alene og finde ud af, om der er et flertal her i Folketinget, som vil skabe tryghed for boligejerne.

Kl. 10:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:14

Mette Frederiksen (S):

Vi kan i hvert fald sagtens gå i gang. Og jeg tror, det er vigtigt, at vi gør det. Jeg synes ikke, man må være blind for, at med det, der er lagt frem nu på boligområdet, risikerer vi jo, at boligmarkedet går i stå, at der skabes utryghed for boligejerne. Og derfor tror jeg, det er rigtig vigtigt, at vi ret hurtigt kommer væk fra kun at diskutere det i offentligheden og får det ind i forhandlingslokalet. Det er i vores øjne en bunden opgave at sikre et nyt ejendomsvurderingssystem, og

vi vil meget, meget gerne forhandle det med regeringen og med de partier, der i øvrigt vil tage ansvar.

Så har vi jo hele tiden sagt – og det vil jeg gerne gentage – at selvfølgelig skal tingene ses i deres helhed, for boligbeskatningen hænger jo uløseligt sammen med, hvad der i øvrigt måtte ske på skatteområdet. Men den tid, den glæde – eller sorg. Lad os endelig komme i gang med at få løst den her bundne opgave.

Kl. 10:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 10:14

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der sidder nemlig rigtig mange danskere derude ved skærmene, som har set det udspil, der kom i går, og har fået det sådan foldet lidt ud, men som sidder med en utryghed om, hvad det præcis kommer til at betyde for dem. Og det er klart, at når først sådan en diskussion er kommet ud af busken, skal der findes – gerne meget hurtigt – en løsning, en konklusion, så danskerne ved, hvad de har at gøre godt med. Det er jo også en del af det her med at skabe tryghed for boligejerne. Og det er derfor, jeg synes, at hvis debatten i dag kan bruges til, at der er en række partier, der erklærer sig villige til at gå ind og finde en løsning på det, uafhængigt af hvad der ellers måtte være af alle mulige uenigheder – som fru Mette Frederiksen jo også var inde på i sit ordførerindlæg – så ville den debat jo være givet godt ud.

Kl. 10:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:15

Mette Frederiksen (S):

Jamen jeg tror, at vores udgangspunkt ikke ligger langt fra hinanden, og derfor kan man jo skære meget af den politiske retorik væk og konstatere, at vi har et ejendomsvurderingssystem, der ikke virker. Vores opgave er selvfølgelig bredt hen over midten at få lavet et nyt ejendomsvurderingssystem. Nu har regeringen lagt deres plan frem på det her område. Jeg tror, vi alle sammen har god grund til selv at sætte vores regnemaskiner i gang og afdække, hvad det er, regeringen egentlig foreslår. Men i mine øjne er det en bunden opgave at gå i gang med forhandlingerne, og jeg håber – og det vil jeg understrege så meget, som jeg overhovedet kan – på en bred aftale på det her område, og jeg håber på en bred aftale relativt hurtigt, så vi kan sikre, at der er både ro og stabilitet omkring boligmarkedet. Men det er klart, at der ikke er noget, der kan ses uafhængigt af hinanden, og derfor må vi jo se tingene i deres helhed. Men vi bør gå i gang på det her område med det samme.

Kl. 10:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre.

Kl. 10:16

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak til fru Mette Frederiksen for talen, altså for det, jeg jo også må se både som en udstrakt hånd og som en selverkendelse i den Olsenbandenske terminologi over, hvem det altid er, der spænder ben for ting.

Finansministeren har jo regnet på udkastet »Stol på Danmark«, og det har der været en del diskussion om i sidste uge. Jeg kan så forstå, at man fra Socialdemokratiets side synes, det er en stor sejr, at Finansministeriet nu har svaret på et spørgsmål i dag. Det er man meget glad for. Kan fru Mette Frederiksen bekræfte, at der i det her svar står, at hvis man gennemfører den her offentlige vækst på 0,6

pct. pr. år, er der lige præcis 0 kr. til at fjerne PSO'en, til at investere i Togfonden DK og til at investere i infrastruktur i det hele taget frem til 2020?

Kl. 10:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:17

Mette Frederiksen (S):

Jamen problemet for den gode Egon Olsen er jo, at planerne altid lyder fantastisk godt i de første minutter hjemme i køkkenet hos Yvonne, og lige så snart planerne møder virkeligheden, så har planerne det med at falde fra hinanden.

Jeg synes, og det vil jeg gerne understrege, at det er en smule ejendommeligt, at regeringen vælger at sige til Folketinget, at nu har vi ikke behov for en 2020-plan, men vi har behov for en 2025-plan. Det er det, regeringen beder Folketinget om at gå ind og forhandle. Så fremlægger vi et forhandlingsoplæg til en 2025-plan, og så vælger regeringen at regne på vores plan ud fra et balancepunkt, regeringen selv har fralagt sig i 2020. Det synes jeg er ejendommeligt. Derfor har jeg jo kun at sige, at den beregning, der er lagt frem, hviler på nogle præmisser, som ikke er korrekte. Den diskussion har vi jo sådan set allerede taget med landets finansminister.

Kl. 10:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 10:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu var det sådan set ikke rigtig det, jeg spurgte om, og det kan godt være, at mit spørgsmål blev unødigt kompliceret. Men kan Socialdemokraterne bekræfte, at der er præcis 0 kr. til at løse de pligtopgaver, som fru Mette Frederiksen også nævner, frem til år 2020? Uanset at man har lavet en plan frem til 2025, er der præcis 0 kr. frem til 2020 til både infrastruktur; PSO-afgift – det er 4 mia. kr.; til udviklingsbistand, må jeg forstå; kontanthjælpsloft; integrationsydelse; alle de andre ting, som Socialdemokraterne ikke rigtig vil give et svar på. Hvor skal de penge findes? Er det ved skattestigninger, eller hvor skal man finde dem?

Kl. 10:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:19

Mette Frederiksen (S):

Jeg bliver jo nødt til igen at anholde præmissen for spørgsmålet. For det, vi er blevet bedt om at forhandle om af regeringen, er en 2025-plan, og det, vi har lagt frem, er et forhandlingsoplæg, der strækker sig over årene fra i dag, til vi når frem til 2025. Så kan man jo diskutere, hvad det er for prioriteter, man har. Regeringen vælger at flytte balancepunktet for dansk økonomi og underskudsfinansiere en skattereform. Når vi hverken har et ønske om at lave en skattereform eller for den sags skyld underskudsfinansiere den, får vi jo adgang til en anden form for råderum i den økonomiske politik end den, regeringen har.

Kl. 10:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Anders Samuelsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:19

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Jeg kan forstå, at jeg skal have rollen som Dynamitanders. Men hvis det er tilfældet, så må Socialdemokratiets formand, fru Mette Frederiksen, jo have rollen som Yvonne, der konstant er på jagt efter andre folks penge, aldrig er villig til at arbejde selv, fordi hun altid har en konfirmation, et bryllup eller en ferie, hun skal på, og presset bliver lagt på stakkels Egon Olsen, som hele tiden bliver stresset af det pres, og derfor falder planerne fra hinanden. (Munterhed).

Det fører mig sådan set direkte tilbage til noget af det, som vi vedtog sidste år. Det gælder også det med retorikken, som fru Mette Frederiksen gerne ville drille statsministeren med. Det kan Socialdemokratiet jo også. Ferrarireform, rødvinsreform. Det skal altid have nye stempler. Sidste år, da vi sænkede registreringsafgiften, var Socialdemokratiet meget imod.

Vi sænkede den, og mit spørgsmål er: Kommer der et beslutningsforslag fra Socialdemokratiet om at hæve registreringsafgiften igen?

Kl. 10:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:20

Mette Frederiksen (S):

Nej til det sidste. Og så tilbage til Yvonne. Yvonne er jo en skøn figur i Olsen-banden. Man kan sige, at til forskel fra Dynamitanders, som spiller en lidt mere perifer rolle i det samlede Olsen-banden-billede, er det Yvonne, der står der til sidst.

Kl. 10:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Det er godt med det gode humør, men ... (Munterhed).

Var fru Mette Frederiksen færdig? Godt. Hr. Anders Samuelsen, værsgo.

Kl. 10:21

Anders Samuelsen (LA):

Nu er det lidt, som om der står en kamp mellem Folketingets formand og fru Mette Frederiksen om at være Yvonne. Hun rejser sig op og prøver at banke folk på plads. (*Munterhed*). Fred nu være med det

Det går jo alligevel ikke uden Dynamitanders, og han må så stramme sig op og føre den hele vejen i mål, og det lover jeg også kommer til at ske. Men det der med at råbe op og kalde det Ferrarireform, som man alligevel ikke, når det kommer til stykket, vil føre tilbage, minder også lidt om dengang, da man i 2011 indgik et stort forlig og Socialdemokratiet ikke ville lægge navn til det. Alligevel ville man ikke føre det tilbage, man ville ikke tage konsekvensen. Er det ikke det, der kendetegner Socialdemokratiet? De råber højt op, men der sker ikke rigtig noget efterfølgende, for de vil ikke stå ved deres egen retorik, når det kommer til stykket.

Kl. 10:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så skal jeg lige sige, at formanden ikke indgår i den almindelige politiske debat.

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:22

Mette Frederiksen (S):

Nu skal man vel være varsom med at beskylde andre for at råbe op med det forløb, vi har set de seneste måneder. Det, I hører i dag, er jo et Socialdemokrati, der helt stilfærdigt siger, at der er nogle bund-

5

ne opgaver; lad os løse dem. Derudover er Danmark udfordret. Væksten er for lav, vi ved, vi kommer til at mangle faglært arbejdskraft, vi har et velfærdssamfund, vi kan være stolte af, men som også knirker nogle steder. Lad os sikre, at der er rum til at udvikle det. Vi påstår ikke, at der er nogen lette løsninger. Der er heller ikke en masse gyldne løfter. Men vi har mulighed for, hvis vi prioriterer pengene i den her retning, at skabe en positiv udvikling i vores samfund. Jeg mangler endnu at høre, hvem af vores ufaglærte lønmodtagere der bliver dygtigere af, at der bliver givet topskattelettelse et andet sted i det her samfund. Det er der nemlig ikke nogen der gør.

Kl. 10:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:23

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg sidder og spekulerer over, hvordan jeg kommer ind i fortællingen her, men man finder nok en figur til mig i løbet af dagen.

Jeg bliver nødt til at spørge om noget. Fru Mette Frederiksen har talt meget om tryghed. Så jeg bliver nødt til at spørge om noget. Vi er enige om, at regeringens, Dansk Folkepartis og resten af højrefløjens kontanthjælpsreform er noget af det mest asociale, vi har set meget længe, at den kommer til at sende tusindvis af mennesker ud i fattigdom, herunder 7.000 børn med alle de konsekvenser, det får for de børns fremtid – og hvis der er noget, vi kan blive enige om, er det, at de børn aldrig har gjort noget galt. Ikke nok med at det rammer dem; det rammer også trygheden for alle dem, der ikke er arbejdsløse endnu, alle dem, som kan miste jobbet en dag. Det er deres tryghed ude i fremtiden, der også står på spil. Det tror jeg også vi er enige om. Derfor vil jeg så gerne vide, hvorfor vi ikke kan blive enige om at give alle de lønmodtagere, især de lavtlønnede, som står på kanten, alle dem, der er ramt af arbejdsløshed og sygdom, hvis flertallet skifter, det løfte, at de får den tryghed tilbage.

Kl. 10:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:24

Mette Frederiksen (S):

Jeg må sige, at jeg på lange stræk deler analysen, hvor dyster den end måtte være. Kontanthjælpsloftet rammer helt klart socialt skævt. Vi risikerer, at det rammer rigtig mange børn. Noget af det, der lykkedes for os, da vi sad i regering, og som jeg synes der er grund til at dvæle ved og også være glad for og stolt af, var, at vi faktisk fik knækket kurven, hvad angår udsættelser, for folk kunne simpelt hen ikke betale deres husleje. Der er nu en risiko for, at det vender rundt, at også mennesker, der rent faktisk ikke kan arbejde, sættes ned i ydelse med risiko for, at de ikke kan betale deres husleje og i øvrigt forsørge deres familie.

Derfor kigger vi med samme alvor på kontanthjælpsloftet, som Enhedslisten gør. Nu har den siddende regering været her i godt et års tid. Man har godt nok nået at træffe en del beslutninger, vi er imod. Vi bliver selvfølgelig nødt til at se på den samlede opgørelse af uenigheder mellem os og regeringen, før vi lover noget konkret på de enkelte områder. Men vores grundlæggende holdning til kontanthjælpsloftet er den samme, som Enhedslisten lige har redegjort for.

Kl. 10:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Pernille Skipper.

Pernille Skipper (EL):

Så langt, så godt. Det, der undrer mig, er – og der er allerede blevet talt om det i dag, selv om vi kun har været i gang i kort tid – at man fra Socialdemokraternes side kan være så optaget af at tale om tryghed for boligejerne og tryghed i forhold til boligøkonomien, at man er villig til at love dem mange milliarder kroner meget langt ude i fremtiden. Den tryghed er så vigtig, men trygheden for de mennesker, der er ramt af arbejdsløshed eller sygdom, eller som måske bliver det en dag, er åbenbart ikke helt lige så vigtig. Nu ved jeg godt, at det er et polemisk spørgsmål, men hvad tror fru Mette Frederiksen egentlig at mennesker på kontanthjælp betaler deres husleje med? Hvor er trygheden i forhold til deres boligøkonomi henne?

Kl. 10:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:26

Mette Frederiksen (S):

Ja, det blev nemlig lige polemisk, og det er der sådan set ikke nogen grund til, for hvis vi ser på historien på det her område, var noget af det første, som vi gjorde, da vi, sidste gang vi dannede regering, gik ind i regeringskontorerne, at afskaffe de på det tidspunkt lave ydelser. Så vi har tidligere løst den opgave. Derfor er jeg egentlig selv fortrøstningsfuld, også hvad angår fremtiden.

Jeg tror så, det er vigtigt at få sagt, at en del af den udfordring, vi har på boligområdet, altså er en bunden opgave at løse, for det ejendomsvurderingssystem, vi har, er blevet underkendt. Der skal findes en løsning. Derfor skal der selvfølgelig også afsættes midler dertil.

Men jeg er af den klare overbevisning, at vi selvfølgelig hele tiden skal have et øje på, om vi skaber en mere retfærdig udvikling af det her samfund eller ej. Det er derfor, vi siger nej til dele af regeringens 2025-plan og i øvrigt sikrer en økonomi til at kunne skabe en mere retfærdig udvikling.

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre. Værsgo. Kl. 10:27

Morten Østergaard (RV):

Jeg var sådan set langt hen ad vejen meget enig i beskrivelsen af den afstand, der er mellem de ord, der tages i anvendelse af regeringen, og så den virkelighed, der afdækkes i nogle af de forslag, man bærer frem. Jeg syntes, der var et sted, hvor fru Mette Frederiksen kunne have lagt til, og det var på uddannelsesområdet, hvor der i de næste år planlægges besparelser på 8-10 mia. kr., nogle på gymnasieområdet, andre på erhvervsakademier, på professionshøjskoler, på universiteter – altså massive milliardbesparelser på uddannelse. Og så er der i helhedsplanen et sted, hvor man skriver en »kompetencepulje« på en enkelt milliard. Der vil jeg bare spørge fru Mette Frederiksen:

Er det ikke også en brik i det her, at hvis man på den ene side massivt planlægger besparelser, hvor det måske nærmer sig et tocifret milliardbeløb, og så på den anden side har noget, man kalder en kompetencepulje til 1 mia. kr., så bliver det bare noget newspeak, hvor der ikke er sammenhæng mellem det, man siger, og det, man foreslår?

Kl. 10:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:28 Kl. 10:31

Mette Frederiksen (S):

Jo, det er jeg sådan set enig i, men regeringen har under alle omstændigheder det problem, at der ikke er flertal for regeringens plan. Der er jo ikke et flertal for regeringens plan, og jeg kan ikke se det flertal komme til at vise sig. Der er ikke et flertal i det her Folketing, heldigvis. Der er så lidt uenighed mellem os og Det Radikale Venstre, der ønsker at hæve pensionsalderen. For heldigvis er der et flertal i Folketinget, der siger, at det ikke er en ordentlig måde at finansiere de ønsker, man måtte have, på. Derfor sidder regeringen jo tilbage med det problem, at de løfter, man er ude at give, er man ikke sikker på at man kan finansiere.

Men grundanalysen om, at uddannelse er afgørende, og at uddannelse altid skal betragtes som en af de væsentligste investeringer, vi overhovedet kan foretage, deler jeg med Det Radikale Venstre.

Kl. 10:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:29

Morten Østergaard (RV):

Man behøver ikke hæve pensionsalderen for at spare på uddannelse. Man behøver sådan set heller ikke Det Radikale Venstres hjælp, for Socialdemokraterne stod jo til rådighed, da man skar ned på gymnasierne i forbindelse med politiforliget sidste år.

Men det, der er det spændende, er i det fremadrettede, og jeg spørger så bare: Hvis Socialdemokraterne, som jeg ved gerne vil lave en opkvalificeringsreform, peger på det faglærte område, kan vi så regne med, at det ikke dækker over, at man lægger stemmer til milliardbesparelser på de videregående uddannelser? For jeg kan i hvert fald ikke i det udspil til forhandlinger, der er kommet fra Socialdemokraterne, se, at man annullerer regeringens omprioriteringsbidrag, for så vidt angår de videregående uddannelser.

Kl. 10:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:29

Mette Frederiksen (S):

Lad os bare lige tage historien: Altså, først vil jeg sige, at vi jo ikke har 90 mandater. Det ved hr. Morten Østergaard godt. Og så indgik vi i forhandlinger med den siddende regering om et nyt politiforlig. Selvfølgelig er Socialdemokratiet med der. Ligegyldigt hvad vi måtte have af holdninger på alle andre områder, er det af helt vital betydning, at vi har et politi, der har de ressourcer, der skal til.

Så ønskede regeringen at finansiere et nyt politiforlig, en ny flerårsaftale for politiet, med en række uddannelsesbesparelser. Det var vi sådan set ikke enige med regeringen om. Det lykkedes os så, fordi vi blev ved bordet og indgik en aftale, at få nogle af de uddannelsesbesparelser pillet ud af den endelige aftale, nemlig nogle af besparelserne på erhvervsuddannelserne. Og når vi er særlig optaget af det, er det, fordi vi ved, at vi kommer til at mangle faglært arbejdskraft – og i øvrigt fordi vi her i Folketinget igennem rigtig mange år ikke har prioriteret vores erhvervsuddannelser tilstrækkeligt. Så det var det, der var vores fokuspunkt, og jeg er da sådan set glad for, at vi faktisk fik et resultat forhandlet hjem netop på det område.

Kl. 10:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg er sådan set rigtig glad for, at vi i rød blok står sammen om afvisning af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, og at flere af de røde partier er imod at hæve pensionsalderen og give topskattelettelser. Jeg ser faktisk, at der er rigtig mange ting, vi er enige om, især i det forslag til vedtagelse, som rød blok undtagen Enhedslisten er sammen om i dag, og hvor vi også siger, at vi vil bekæmpe uligheden. Det synes jeg er et meget vigtigt pejlemærke for et nyt rødt flertal.

Noget af det, som øger uligheden, er en SU-reform med nedskæringer, en SU-reform, som vil gøre, at studerende vil have ca. 15 pct. mindre i deres levegrundlag, end de har i dag – 15 pct. mindre til at betale husleje, medicin, forsikringer og til at være unge mennesker i deres fritid. Kan Socialdemokraterne på nogen måde se sig selv i en politisk aftale, hvor man skærer ned på SU'en, eller hvor man afskaffer det sjette SU-år, så der er mindre plads til omvalg, eller i en SU-aftale, hvor man i det hele taget gør det sværere at være et ungt menneske i Danmark?

Kl. 10:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:32

Mette Frederiksen (S):

Altså, jeg vil gerne som udgangspunkt sige, at jeg synes, vores studerende i Danmark har det ret godt. Det må jeg sige. Vi har igennem generationer opbygget et skattefinansieret uddannelsessystem af høj kvalitet. SU'en er relativt set høj. Det er godt at være ungt menneske i Danmark. Der er ikke i mine øjne nogen som helst grund til at forsøge at tegne et andet billede af det.

Men når vi så ser på det forslag, der er kommet fra regeringen, om SU, er der to ting, der bekymrer os. Det er for det første, at man næsten direkte beder flere unge om at gældsætte sig. Det synes vi jo er en kedelig start på det liv, der skal tegne sig efterfølgende. Og for det andet er det selvfølgelig, om man med de besparelser, regeringen lægger op til, i virkeligheden kommer til at begrænse den sociale mobilitet. For der er forskel på, om man starter på en videregående uddannelse i Danmark og har forældre, der kan købe en lejlighed til en, om der er en børneopsparing og der er nogen, der hjælper med en computer, eller om man som nogle af os andre, skulle jeg til at sige, kommer med en baggrund, hvor der ikke er og ikke har været de muligheder.

Det, der optager os allermest, når vi taler SU, er vores evne til at blive dygtigere som samfund, men også at få dem med, der ikke har så store uddannelseserfaringer med sig. Og derfor er vi jo mod den forringelse, der lægges op til på SU-området.

Kl. 10:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jacob Mark.

Kl. 10:33

Jacob Mark (SF):

Jeg er også overbevist om, at de unge har det ganske godt, men jeg ved, at de unge allerede med den SU, der er i dag, har svært ved at få råd til husleje og har svært ved at få råd til medicin og studiebøger. Så en nedskæring på næsten 15 pct. vil betyde, at de vil sidde markant strammere i det.

Der er en tradition for brede forlig på uddannelsesområdet, og det synes jeg er rigtig sundt for Danmark og for uddannelsessektoren. Der er jo noget, der tyder på, at man vil ophæve uddannelsesforliget. Jeg har i hvert fald fået at vide, at hvis vi ikke er enige, må man ind-

føre det efter et valg. Hvordan ser ordføreren på det? Hvis det skulle være sådan, at der efter et valg bliver opsagt et uddannelsesforlig, vil ordføreren så kæmpe for, at man ruller de her nedskæringer tilbage i et kommende forlig?

Kl. 10:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:34

Mette Frederiksen (S):

Altså, først og fremmest synes jeg, der er grund til at glæde sig over SF's tilgang til det her spørgsmål og også opbakningen til vores evne her i Folketinget til at lave brede aftaler. Dermed er rollerne næsten ved at være byttet om, for nu har vi at gøre med et parti, der lige nu sidder i regering, og som sådan set har været bærer af mange brede aftaler igennem årene, men som næsten ser stort på i hvert fald afgørende forlig, både på energiområdet og på SU-området. Og det er ikke en god måde at arbejde på. Altså, vi skal kunne samarbejde hen over den politiske midte, og forligene skal stå, så man kan stole på de ord, der bliver sagt her.

Kl. 10:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:34

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Og tak for talen. Jeg må lige starte med at sige, at jeg sad og lyttede med et stort smil på læben, da Venstres ordfører stillede spørgsmål til fru Mette Frederiksen, for jeg hørte det faktisk som en udfordring af præmisserne i Finansministeriets beregninger. Vi er jo glade for, at vi ikke er det eneste parti, der faktisk udfordrer de præmisser.

Der er noget, jeg egentlig godt kunne tænke mig at spørge ind til, for de her åbningsdebatter handler jo om, hvor vi er som samfund: Hvor vil vi hen? Og ordet klima optræder ikke mange gange. Så derfor er jeg lidt nysgerrig efter at høre lidt om den her finansiering af vores måde at fronte klimakrisen på, hvor PSO'en jo er i spil fra regeringens side.

Nu hørte vi så i går, at det at lægge det på finansloven måske faktisk er imod EU-retsprincippet om, at forureneren betaler. Så kunne fru Mette Frederiksen sige lidt mere om, hvor Socialdemokratiet står i den her sag om PSO'en og finansieringen af vores klimatilpasning?

Kl. 10:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:35

Mette Frederiksen (S):

Jo, det vil jeg gerne. Det er en bunden opgave at få fundet en løsning på det her felt, og man kan vel godt tillade sig at sige, at tiden går. Vi var jo i forhandlinger allerede i foråret om at finde en løsning, og det er endnu ikke lykkedes. Det, der til gengæld er lykkedes for regeringen, er at skabe usikkerhed om Danmark som investorland, og det er bekymrende. Det er bekymrende, fordi det i mine øjne dækker over en fejlagtig tro på, at ligegyldigt hvad vi gør her i Folketinget, skal resten af verden nok komme til. Sådan er det altså ikke! Det er derfor jeg siger i min tale, at når vi har et energiforlig, bliver resten af verden og i øvrigt også indenlandske investorer nødt til at kunne stole på vores beslutninger. Derfor står vi selvfølgelig ved det ambitionsniveau, vi allerede har sat os.

Så har vindmølleindustrien jo selv fremlagt forslag om så at sige at få prisen ned, og det synes jeg da vi skal se endog meget positivt på i de videre forhandlinger.

Når det så kommer til finansieringen, vil jeg for også at svare på det konkrete spørgsmål sige: Vi tager med regeringen udgangspunkt i der, hvor vi slap hinanden i foråret. Regeringen havde lagt en plan frem, hvori der indgår en mindre skattestigning på det her felt. Det var regeringens udspil. Det sidste, vi hørte ved de forhandlinger, kan man sige, var jo præcis det, og det er der, hvor vi gerne vil fortsætte forhandlingerne.

Kl. 10:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 10:37

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak for det. Når vi har stået og snakket om PSO'en, skyder vi skylden på EU, og når man så har en god løsning og den faktisk også strider imod EU's retsprincip om, at forureneren betaler, tænker jeg sådan lidt: Hvad nu, hvis vi går tilbage til den kritik, der var fra EU's side, af PSO'en? EU bad os faktisk bare om at justere den en lillebitte smule og gøre, ligesom man f.eks. gør i Tyskland, så vi også får overensstemmelse der.

Så kunne Socialdemokratiet se sig selv i det, at vi bare laver den småjustering, som EU faktisk bad om, i stedet for at gå ind og ryste hele systemet med vores finansiering af klimaindsatsen?

Kl. 10:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:37

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, at det er vigtigt at få skabt en løsning, som adresserer kerneproblemstillingen, og den er, at det er underkendt af EU med hensyn
til den måde, vi indtil nu har finansieret det på. Og så vil jeg sige, at
når man besøger produktionsvirksomheder rundtomkring i Danmark,
oplever man, at PSO-afgiften i hvert fald for en del virksomheders
vedkommende jo er en belastning. Det skal vi også have i baghovedet, fordi vi har behov for at kunne producere i Danmark, og hvis
man vil være et produktionsland, er der kedler, der skal køre, og der
er el, der skal bruges. Og derfor er vi som udgangspunkt positive
over for at finde en løsning, som samtidig aflaster erhvervslivet på
det her område.

Kl. 10:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:38

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det. For et stykke tid siden holdt Socialdemokratiet pressemøde og sagde, at nu skulle der skabes tryghed for boligejerne, og at man ville forlænge skattestoppet frem til 2025. Det var jo isoleret set en halv glæde, for jeg fornemmer ikke, at der i det skattestop lå – men det kan jeg så få afklaret nu – et skattestop for grundskylden fra 2017 allerede. Hvor står Socialdemokratiet, når det gælder om at sikre tryghed for boligejerne? Ejendomsværdiskatten er jo ikke den, der presser folk fra hus og hjem, men det er jo grundskylden.

Kl. 10:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:39

Mette Frederiksen (S):

Vores udgangspunkt er det, det har været hele tiden, nemlig at der er en bunden opgave, hvad angår ejendomsvurderingssystemet. Derudover er vores ønske i virkeligheden ret stilfærdigt, nemlig at vi får fundet en løsning, der skaber tryghed på boligområdet.

Jeg er sikker på, at der bliver stillet mange konkrete spørgsmål i dag, men jeg vil faktisk anbefale, at vi ikke går for langt ind i diskussionen om boligbeskatning, for det, vi har behov for nu, er at komme ind til forhandlingsbordet. Regeringen har lagt et oplæg frem, og det tror jeg alle er i gang med at regne på. Nu blev der, som jeg hørte det, både sagt udstrakt og fremstrakt hånd – jeg tror, det hedder en fremstrakt hånd – fra Dansk Folkepartis side til at finde en løsning, og det samme er der fra vores side. Jeg vil faktisk inderligt appellere til, at vi går til forhandlingsbordet nu.

Kl. 10:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 10:39

Søren Pape Poulsen (KF):

Det synes jeg er en god idé, altså at vi går til forhandlingsbordet, og jeg håber, vi kan ses der. Men jeg går ud fra, at fru Mette Frederiksen er enig med mig i, at i det forslag, der ligger fra regeringens side, adresserer man ikke udfordringerne fra 2017 til 2020. Det er først fra 2021. Altså, vi kan imødese en fortsat voldsom stigning i grundskylden fra 2017 til 2020, mange tusinde kroner for rigtig mange helt almindelige mennesker, pensionister, der bor i deres egen bolig.

Vil ordføreren give mig ret i, at de stigninger, vi ser i grundskylden de kommende år, er en stor udfordring for mennesker i deres egne boliger?

Kl. 10:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:40

Mette Frederiksen (S):

Ja, det kan det da sagtens være, det har ordføreren ret i. Og jeg tror sådan set også, at ordførerens gennemgang af den del af regeringens plan er teknisk set korrekt. Det ændrer bare ikke på det, der er mit grundsvar, og som jeg også vil opfordre andre partiledere til at sige i dag, nemlig at vi har behov for at komme ind til forhandlingsbordet nu. Og der er grænser for, hvor lang tid – og det mener jeg helt oprigtigt – man kan have en diskussion om boligbeskatningen til at flyve rundt imellem os.

Så jeg appellerer stærkt til fra min side til, at vi går til forhandlingsbordet og får fundet en løsning hen over den politiske midte, der kan stå i årene frem. Det her har stor betydning for den enkelte families økonomi, men det har også stor indvirkning på den samlede samfundsøkonomi.

Kl. 10:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Peter Skaarup.

Kl. 10:41

Peter Skaarup (DF):

Tak for talen. Den var sjov. Men det er jo sådan, at Socialdemokraternes formand gerne vil være statsminister, og skal der føres en politik, hvor Socialdemokraternes formand kan blive statsminister, så skal der også være en udlændingepolitik, som skal føres af nogle partier efter et folketingsvalg. Mit spørgsmål til fru Mette Frederiksen er: Vil den udlændingepolitik, der skal føres efter et eventuelt

folketingsvalg, hvor fru Mette Frederiksen er blevet statsminister, blive ført sammen med de fire partier, der vel ser ud til at blive det parlamentariske grundlag, og som alle sammen vil have en lempelig udlændingepolitik, eller vil den udlændingepolitik blive ført sammen med andre partier i Folketinget?

Kl. 10:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:42

Mette Frederiksen (S):

Svaret er lige så enkelt, som spørgsmålet er. Udlændingepolitikken skal funderes på en enighed hen over den politiske midte, og den skal have opbakning fra en majoritet af danskerne. Og det er mit klare indtryk, det er min klare fornemmelse, at den store del af den danske befolkning bakker op om den udlændingepolitik, der føres i dag. Derfor er og vil det være vores udgangspunkt. Så synes jeg jo, at den samlede udlændingepolitik i dag har nogle mangler, og det handler især om nærområderne. Vi har strammet op på asylpolitikken i Danmark, og det har man i øvrigt også gjort i alle andre europæiske lande. Det har vi været nødsaget til at gøre. Det har vi gjort hen over den politiske midte, og det synes jeg er klogt og rigtigt. Men vi står jo stadig væk i en alvorlig flygtningekrise, og hele Europa – det gælder også Danmark - bliver nødt til at forholde sig til, hvordan vi sikrer, at færre mennesker sendes på flugt, og hvordan vi får sikret en mere stabil udvikling, bl.a. i Mellemøsten. Men udlændingepolitikken skal i mine øjne funderes på en enighed hen over den politiske midte, og den skal have bred opbakning i den danske befolkning. Det mener jeg at den førte udlændingepolitik stort set har i dag.

Kl. 10:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Peter Skaarup.

Kl. 10:43

Peter Skaarup (DF):

Tak for svaret. Det synes jeg da er positivt. Hvis man skal dryppe en lille smule malurt i bægeret, er der jo det faktum, at De Radikales formand, hr. Morten Østergaard, siger, at det ikke bliver den udlændingepolitik, der bliver ført, hvis De Radikale får indflydelse. Og det skal de vel have, må man gå ud fra, hvis de skal pege på fru Mette Frederiksen som statsminister. Hvis vi kigger tilbage i historien, kan vi se, at der skete det i det sorte tårn, at selv om man sagde, at der ikke blev ændret et komma i S-SF-oplægget omkring udlændingepolitikken, så ændrede De Radikale jo ret meget, sådan at vi fik 46 lempelser under den tidligere regering, hvor fru Helle Thorning-Schmidt var statsminister. Bliver det det samme igen, eller kan vi være sikre på, at det ikke bliver sådan?

Kl. 10:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:44

Mette Frederiksen (S):

Er vi ikke i den utrolig lykkelige situation, at blokpolitikken er ved at afgå ved døden, at vi snart kan begrave den og sige farvel til den? For den klæder os ikke. Dansk Folkeparti er jo et glimrende eksempel på, at man ikke kan føre den politik, man ønsker, med den siddende statsminister. For man er ikke enig i den 2025-plan, der er lagt frem. Der bliver man nødt til at søge et samarbejde med andre – i det her tilfælde bl.a. Socialdemokratiet – hen over den politiske midte. Jeg må jo forstå, at Det Radikale Venstre vel nærmest som det ene-

9

ste parti næsten helhjertet bakker op om regeringens 2025-plan. Det må man jo så forholde sig til under den siddende statsminister.

Jeg synes, at det er godt, at blokpolitikken er ved at afgå ved døden. Jeg er ikke blokpolitiker, Socialdemokratiet er ikke et blokparti, vi ønsker et bredt samarbejde. Så er der jo områder, hvor vi vil kunne samarbejde mere med nogle andre partier end eksempelvis med Dansk Folkeparti. Nu nævner Alternativet hele den grønne omstilling. Men i sig selv det, at vi kan begynde at se en større interesse for og en større lyst til at samarbejde hen over den politiske midte, klæder os i mine øjne alle sammen.

Kl. 10:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:45

Jacob Jensen (V):

For at blive lidt i Olsen-banden-terminologien, som fru Mette Frederiksen selv lagde op til, er det jo rigtigt, som fru Mette Frederiksen sagde, at vi i Venstre og regeringen er oppe imod – i citationstegn – både lusede amatører og klamphuggere og, ja, socialdemokrater. Men det lader vi os ikke slå ud af, for vi synes faktisk, at det er en genial plan, der er lagt frem, og faktisk også en plan, hvor man, ligesom Egon Olsen, kan se detaljerne og se, hvad det er for nogle værktøjer, vi vælger at tage op af redskabskassen for at kunne nedbryde de udfordringer, der er foran os, for at nå helt frem til det mål, som vi sætter os.

Det står jo lidt i modsætning til det, som fru Mette Frederiksens plan går ud på. Den er meget mere, kan man sige, ukonkret. Lad mig derfor prøve at spørge ind til den. Hr. Jakob Ellemann-Jensen spurgte her for et øjeblik siden til et af elementerne, og jeg vil så spørge til et andet: Kan vi i dag få et svar på, hvordan man vil indfri løftet om eksempelvis at hæve ulandsbistanden? Nu fik vi før et svar til hr. Rasmus Nordqvist – og det var godt – om, at man ønsker at hæve skatterne for at kunne finansiere PSO-afgiften. Ønsker man så også at hæve skatterne for at indfri sit løfte om ulandsbistanden?

Kl. 10:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:46

Mette Frederiksen (S):

Nu nævner hr. Jacob Jensen jo, at man både er oppe imod socialdemokrater og så nogle lusede amatører, og jeg tror, vi skal bede hr. Jacob Jensen om at fortælle, hvem de lusede amatører er, for jeg ved, hvem socialdemokraterne er.

Må jeg ikke lige i forhold til PSO'en sige, at det jo sådan set er regeringen, der har fremlagt et forslag til en ny finansiering af PSO'en, der hviler på en skattestigning. Det er jo regeringen, der har foreslået det. Og det, vi siger, er – og det var faktisk allerede i foråret – at vi gerne vil være med til at finde en løsning. Det vil vi, både hvad angår ejendomsvurderingssystemet og PSO'en. Vi betragter det som en bunden opgave, og ligegyldigt hvad der måtte være af valgrummel og ballade, og jeg ved ikke hvad, i blå blok, så skal det her Folketing jo kunne løse de opgaver, der ligger foran os. Og det, vi så siger nu, er, at regeringen har lagt en plan frem til finansiering af PSO'en; vi var inde i forhandlingslokalet; det gik sådan set også meget godt; det er der, vi tager vores udgangspunkt. Altså, vi mangler stadig væk at besætte nogle af rollerne, kan man sige, og i hvert fald er der jo altid en, der er utrolig glad for regeringens plan, og det kan så måske være Venstres ordfører.

Kl. 10:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Jacob Jensen.

Kl. 10:47

Jacob Jensen (V):

Jeg kan bekræfte, at jeg er rigtig glad, fordi det netop er en genial plan, sagt i al beskedenhed.

Men tilbage til mit spørgsmål. Altså, PSO-afgiften skal så finansieres med en skattestigning. Hvordan med ulandsbistanden? Der har vi også hørt et løfte. Og vi blev i Venstre skoset for det, da vi justerede ulandsbistanden ned – den skulle man sætte op igen, må vi forstå. Hvordan skal det finansieres? For jeg forstår det ikke som værende med i den såkaldte 2025-plan, som Socialdemokraterne har lagt frem. Hvordan er det i forhold til integrationsydelsen? Den ønsker man jo også at fjerne igen og øge ydelserne til flygtninge, der kommer her til landet. Hvordan skal det finansieres? For mig bekendt er det heller ikke en del af den 2025-plan, man har lagt frem. Hvad med kontanthjælpsloftet? Det må jeg også forstå skal rulles tilbage igen. Det koster også penge. Hvordan skal det finansieres? For mig bekendt er det heller ikke en del af den 2025-plan, der er lagt frem.

Så hvordan skal de her ting finansieres, ud over at man ønsker at sætte skatterne i vejret, må man forstå?

Kl. 10:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:48

Mette Frederiksen (S):

Vi bliver altså nødt til lige at repetere historien – jeg synes ellers lige, jeg havde gjort det. Det er regeringen, der har foreslået at sætte skatten op for at finansiere PSO'en. Det er et regeringsudspil, hvormed forhandlingerne i foråret blev indledt. Det kan jo ikke nytte noget, at Venstres ordfører siger, at det er der nogle andre der har fundet på. Vi har endda en etpartiregering. Altså, det er jo Venstre, der har foreslået at hæve skatten for at finansiere PSO'en. Så lykkedes forhandlingerne ikke i foråret. Det syntes vi sådan set var ærgerligt. Der er et fortsat tilsagn fra nogle partier, og det kunne man jo også glæde sig over, om løbende at lave aftaler med den her regering – for det kan jo knibe lidt nogle andre steder. Der er et fortsat tilsagn fra os om at finde en løsning i forhold til PSO'en.

Hvad angår de andre ting, hr. Jacob Jensen nævner, er svaret det samme, som det er til Enhedslisten, nemlig at der jo kan være mange ideer til ting, man ønsker at gøre anderledes, men vi udsteder ikke nogen check uden at være sikker på, at der er dækning for den.

Kl. 10:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Man siger jo, at misundelse er en grim ting. Og jeg kan forstå, at fru Mette Frederiksen er misundelig på regeringen og Liberal Alliance, fordi vi har planer for Danmark. Socialdemokraterne har ikke en plan, så man gør grin med dem, der har en. Og det synes jeg egentlig er lidt ærgerligt, for vi har brug for vækst. Vi er i en vækstkrise. Og når vi nu taler om vækst, så har jeg lyst til at spørge fru Mette Frederiksen, om Socialdemokratiet anerkender, at der intet forslag er, som krone for krone skaber så meget vækst som at sænke topskatten.

Kl. 10:50 Kl. 10:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:50

Mette Frederiksen (S):

Det undrer mig egentlig, at hr. Simon Emil Ammitzbøll er i så dårligt humør i dag. Det er der da ikke nogen grund til. Det synes jeg da overhovedet ikke at der er nogen grund til.

Angående vækstspørgsmålet: Vi kan forhåbentlig blive enige om, at det endog er meget tvivlsomt, hvad effekterne af en topskattelettelse er, punkt 1. Punkt 2: Hvis vi er enige om på tværs af en række forskellige politiske partier, at vi har en vækstudfordring, og det har vi jo, al den stund at regeringen har nedskrevet sin egen vækstvurdering fire gange i træk, så kunne vi gå i gang med at løse den vækstudfordring. Og så må vi jo ind omkring et bord og diskutere, hvordan vi tror at vi løser det bedst. Vi ved jo, at vi kommer til at mangle faglært arbejdskraft. Vi ved også, at dygtige faglærte ikke falder ned fra himlen, at det er nogen, man skal uddanne. Jeg tror, at det er en decideret vækstdræber, for nu at sige det meget direkte, hvis ikke vi evner at opkvalificere den danske arbejdsstyrke til at kunne modsvare de udfordringer, der er i dansk erhvervsliv.

Så hvis man endelig vil understøtte væksten, skal man jo være sikker på, at vi, i det øjeblik virksomhederne har behov for at ansætte en ny medarbejder, har en medarbejder, der præcis har de kompetencer. Det vil i mine øjne og i vores øjne være det allerallerbedste sted at starte, når vi taler vækst. Så kan vi komme tilbage til det mere erhvervspolitiske efterfølgende, for der har vi selvfølgelig også ideer

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 10:51

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Ja, men så er vi jo tilbage til, at Yvonne bruger andre menneskers penge, rejser for andre menneskers penge, køber pels for andre menneskers penge, for der blev ikke svaret på spørgsmålet: Anerkender Socialdemo*kratiet*, at topskattelettelser krone for krone er det mest geniale at gøre for vækst? Jeg savner Socialdemo*kraterne*, for Socialdemo*kraterne* anerkendte gængse regnemetoder, og det, jeg prøver at afæske, er, om Socialdemo*kratiet* også anerkender gængse regnemetoder. Og det kan man svare på ved at sige: Ja, krone for krone er det bedste for væksten topskattelettelser.

Kl. 10:52

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:52

Mette Frederiksen (S):

Men svaret er nej. Svaret er nej. Jeg tror ikke på det. Jeg tror simpelt hen ikke på det. Derfor bliver vi nødt til at få den her diskussion meget, meget tættere på virksomhedernes virkelighed. Hør nu efter, hvad det er, de siger derude. Hvad siger de små og mellemstore virksomheder? De bliver ved med at gentage: Adgang til risikovillig kapital er afgørende for, om vi kan vækste eller ej. Hvad er det, både små og mellemstore og for den sags skyld også nogle af de større virksomheder siger? Det er: Vi bliver nødt til at investere i vores produktionsapparat for at kunne hæve produktiviteten. Hvorfor går vi så ikke ind og sikrer bedre afskrivningsmuligheder for det? Kom nu meget, meget tættere på den virkelighed, der er derude, i stedet for at blive i et ideologisk funderet tårn, hvor man tror, at topskattelettelser er svaret på alt, ligegyldigt hvad vi spørger om.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:53

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Fru Mette Frederiksen svarede på hr. Peter Skaarups spørgsmål om, hvordan man vil håndtere en situation, hvor fru Mette Frederiksen blev statsminister og så skulle have opbakning fra Alternativet, Radikale, Enhedslisten og SF til at fastholde en nogenlunde stram udlændingepolitik. Og held og lykke med det, hvis det måtte ske.

Men jeg kunne også godt tænke mig at spørge ind til noget andet: Hvor mener Socialdemokraterne – hvis man mener det – at der er behov for at stramme yderligere op på udlændingepolitikken? Der er jo gennemført en lang række stramninger, og nogle af dem har vi også gennemført sammen, men ser Socialdemokraterne, at der er et behov for at stramme yderligere op i udlændingepolitikken? Vi mener jo f.eks. fra Dansk Folkepartis side, at der skal være mulighed for, at man kan afvise asylansøgere ved grænsen, inden de kommer ind, og så vil asylansøgerantallet jo af gode grunde falde massivt. Så har Socialdemokratiet en ambition om, at asylansøgerantallet kommer længere ned, og hvis ja, hvordan ønsker man så at bidrage til, at det sker?

Kl. 10:54

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:54

Mette Frederiksen (S):

Jeg må sige, at ligesom jeg ikke kan følge nogens ønske om at lempe for at lempe, har jeg heller ikke et ønske om at stramme for at stramme. Jeg mener, vi skal føre den udlændingepolitik, der er den rigtige, og det vil sige løse de konkrete problemer, der er, og selvfølgelig sørge for – og det er det, der er det afgørende – at der ikke kommer flere hertil, end vi faktisk også evner at integrere.

Et sted, vi har behov for at rykke, er lige præcis der, hvor det angår integrationen. For vi må jo bare være ærlige og sige, at det stadig væk er sådan, at for gruppen af ikkevestlige flygtninge og indvandrere er erhvervsfrekvensen alt, alt for lav. Det giver os nogle økonomiske problemer – det er til at tage og føle på – men det giver også andre problemer. For det er jo det, der er med til at understøtte, at der etableres parallelsamfund; det er det, der bl.a. medfører en manglende ligestilling mellem mænd og kvinder og for nogles vedkommende også en afstandtagen til det danske samfund. Så vi skal have fuld turbo på integrationen, og der må man i mine øjne ikke være romantiker, for det er en svær opgave, men det er der, hvor vi for alvor har behov for at få rykket nogle ting, hvis vi skal have det her samfund til at hænge sammen.

Kl. 10:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Martin Henriksen.

Kl. 10:55

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om Socialdemokratiet har den opfattelse, at der kommer for mange nu, og at man skal have antallet længere ned. Der er jo kommet ca. 5.000 indtil videre, og man vurderer, at når året er omme, vil der være kommet ca. 10.000, der har søgt asyl i Danmark. Er det efter Socialdemokratiets opfattelse for mange? Efter Dansk Folkepartis opfattelse er det for

mange. Hvis man mener, det er for mange, så må man jo nødvendigvis gå i gang med at gennemføre nye tiltag, nye stramninger.

Så spørger jeg ind til et konkret forslag, vi har fra Dansk Folkepartis side, om at afvise asylansøgere ved grænsen. Så spørgsmålet er sådan set: Mener Socialdemokratiet, at der kommer for mange? Og hvis man mener det, må man jo være med til nye tiltag, som får tallet endnu længere ned. Vil man det?

Kl. 10:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:55

Mette Frederiksen (S):

Det kan være, vi skal bede om justitsministerens deltagelse i den her diskussion, men jeg vil tro, med den viden, der foreligger, at det ikke vil være foreneligt med de forpligtelser, vi har i det europæiske samarbejde. Og vi har jo haft den her diskussion tidligere. Vores udgangspunkt er, at vi accepterer og anerkender de internationale spilleregler, der er, men det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke også er ting inden for det, vi kan diskutere. Et rigtig godt eksempel på det er jo, at jeg kan forstå, at vi er blevet underkendt i at kunne separere mindreårige børn, der er blevet gift med en voksen, fra den voksne på danske asylcentre. Det er da i mine øjne – for nu at sige det meget direkte – helt forfærdeligt, hvis det er rigtigt, at det er en konvention, der beskytter voksne mænd i et samliv med et mindreårigt barn i Danmark. Så her er der jo noget, vi bør kigge på.

Kl. 10:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Jakob Engel-Schmidt, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:56

Jakob Engel-Schmidt (V):

Tak for det. I 1978 får »Olsen-banden går i krig« premiere. Kort fortalt handler plottet om, at EF, som det var på daværende tidspunkt, vil gøre Danmark til et ferieparadis for Fællesmarkedet, for politikerne her har nemlig fejlet. Danskerne skal arbejde som skopudsere, folkedansere og statister i en moderne nordeuropæisk udgave af Frilandsmuseet. Egon Olsen er udelukkende klar over det, fordi han har siddet i fængsel sammen med en landsretssagfører, der vidste god besked.

Sagen er, vil jeg sige til fru Mette Frederiksen, at danskerne ikke ved god besked. Man har fra Socialdemokratiets side offentliggjort en plan, der hedder »Stol på Danmark«, og jeg kan forstå, at der er gået sport i at sørge for at kopiere Alternativets underminering af diverse ministerier og deres regnemetoder. For at hjælpe lidt på vej har jeg spurgt skatteminister Karsten Lauritzen om, hvordan BNP-effekten vil være af de to planer, »Helhedsplan – For et stærkere Danmark« og »Stol på Danmark«, og svaret er klart. Med de initiativer, regeringen fremlægger, vil man skabe et merprovenu på over 45 mia. kr., hvorimod Socialdemokratiets plan maksimalt vil bidrage til den danske velfærd med 4 mia. kr. Er det et tal, som man ud fra de planer og initiativer, man har fremlagt i »Stol på Danmark«, kan anerkende?

Kl. 10:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:58

Mette Frederiksen (S):

Hvis vi taler om BNP-vækst, synes jeg, at der er grund til at sige flere ting. For det første bør vi jo sådan set kunne samles om at have et ønske om at have en mere positiv tilvækst i dansk økonomi og derfor ikke alene have en diskussion om råderummet, men have en diskussion om, hvordan vi samlet set gør kagen større. Der, hvor vejene skilles, er måske i, hvordan man tror at man når derhen – og dog, for jeg vil sådan set gerne ...

Kl. 10:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ja, tak. (*Mette Frederiksen* (S): Var det ikke meget kort tid?) Jo, der gik lidt kludder i det. Det er rigtigt nu. Værsgo.

Kl. 10:58

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror sådan set, at et af de steder, hvor vi kan nå hinanden, er i vækstspørgsmålet. Regeringen har lagt nogle vækstinitiativer frem, og vi har lagt nogle vækstinitiativer frem. Jeg tror faktisk godt, at vi kan finde hinanden. Så inden man forsøger at skille os helt ad på det punkt, vil jeg egentlig bare komme med en appel om, at vi forsøger at lave en god aftale om dansk erhvervspolitik, og dermed et positivt ønske om en fortsat BNP-vækst.

Kl. 10:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jakob Engel-Schmidt.

Kl. 10:59

Jakob Engel-Schmidt (V):

Jeg vil da gerne kvittere for de pæne ord om vækstdelen i planen. Men jeg synes ikke desto mindre, at der er meget stor forskel på de 45 mia. kr. i regeringens plan og de maksimalt 4 mia. kr. i Socialdemokratiets. Det skyldes måske, at »Stol på Danmark« ikke indeholder nogen af de her, skal vi kalde det vitale reformelementer, som både fru Mette Frederiksen og daværende statsminister fru Helle Thorning-Schmidt i sidste periode var fortalere for: arbejdsmarkedsreformer, skattereformer og strukturelle reformer. Kan fru Mette Frederiksen på den baggrund bekræfte, at man i Socialdemokratiet antager sådan et nationalitetsskifte, når man bevæger sig fra regering til opposition? Det virker lidt, som om man, da man var i regering, havde en tysk tilgang, mens man i opposition måske har en lidt mere græsk tilgang til det at lave politik.

Kl. 10:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 11:00

Mette Frederiksen (S):

Skulle vi nu ikke lige finde kammertonen frem? Det er måske lidt mærkeligt, at det er mig, der skal minde om det, men Venstre har faktisk ikke flertal for sin plan. Så inden man nu skyder med alt for skarpt og er alt for polemisk, kunne det være, at man skulle tage imod de hænder, der bliver rakt frem, så der kan indgås en bred aftale. Men jeg vil gerne anholde den præmis og måske gøre det med ordene om, at hvis vi har en værktøjskasse foran os med forskellige økonomiske redskaber, er det altså ikke sådan, at fordi et redskab virker i én situation, vil det altid gøre det. Vi har jo gennemført arbejdsudbudsreformer. Vi har sådan set i fællesskab sikret, at beskæftigelsen kommer til at stige med – og hold nu fast – 200.000 frem til 2025. Vi skal nu være sikre på, at de 200.000 faktisk også matcher de job, der er, og så i øvrigt sikre, at der er en fortsat vækst i dansk økonomi, bl.a. gennem en målrettet vækstreform.

Kl. 11:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er tiden udløbet. Jeg bliver desværre nødt til at skære nogle spørgere fra, men det er, fordi taletiden ikke bliver overholdt, og det skal vi bestræbe os på at gøre. Det er uretfærdigt i forhold til de kolleger, der gerne vil til. Så jeg vil meget anmode om, at man fremover her i løbet af dagen gør det.

Tak til fru Mette Frederiksen. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:01

(Ordfører)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Allerførst en tak til statsministeren for talen i tirsdags. Det var jo Folketingets åbning i tirsdags, og det er Folketingets åbningsdebat i dag. Det er sådan set to festdage for demokratiet. Det synes jeg da godt vi må sådan smile lidt af og glæde os over.

Det var jo en fantastisk flot åbning i tirsdags. Vi kunne sidde på vores pladser og iagttage et meget flot dannebrog heroppe bag ved formandsstolen. Det savner vi lidt i dag. Det gjorde sig godt. Så i en eller anden udgave kan man jo godt komme med en opfordring her ved starten af debatten til, at vi får dannebrog tilbage i Folketingssalen. Det vil klæde Folketinget at træffe den beslutning.

Vi hørte åbningstalen i tirsdags, efter vi havde haft kirkegang. Det var en rigtig smuk gudstjeneste, hvor jeg i hvert fald synes jeg hørte en af de flotteste udgaver af »I Danmark er jeg født«. Hold da op, den tror jeg satte sig i rigtig mange af os. Den sagde noget om det, vi også arbejder med, nemlig det her dejlige Danmark, som vi jo alle sammen er repræsentanter for med de politiske holdninger, vi nu engang har.

Jeg kunne godt tænke mig, at vi får lidt glæde og optimisme over, at vi har et dejligt land. Vi har et land, vi holder af, og som vi jo derfor også skal værne om. Det er nævnt mange gange, at danskerne i målinger bliver betragtet som et af verdens lykkeligste folk, men det kan ikke siges tit nok, at det er et udgangspunkt, vi har, for det vidner også om, hvorfor det er værd at kæmpe for, at det også vil være sådan i fremtiden.

Når jeg vurderer, hvorfor det er sådan, at Danmark er så godt et land, og at danskerne i virkeligheden i internationale sammenhænge er så lykkelige og glade, er det, fordi vi har et unikt fællesskab. Det er, fordi vi hænger sammen i Danmark. Det er, fordi vi har en samhørighed. Rigtig mange danskere synes, at vi er tæt på hinanden, at vi deler værdier, og at vi har et fællesskab, som gør os til nogen, der godt vil kæmpe for hinanden. Vi har en villighed til at hjælpe hinanden, fordi vi føler os tæt på hinanden.

Nu er der meget skattedebat for tiden, og det kommer der sikkert også til at være resten af debatten i dag, men en af grundene til, at man i Danmark faktisk godt vil betale relativt høje skatter, er jo, at man har en idé om, at den omfordeling, der så finder sted, den her Robin Hood-model, vi har, tjener vores landsmænd. Den tjener dem, der er udsat og har det svært i det land, vi holder af, og som vi gerne vil holde sammen på, og de mennesker, vi føler os knyttet til.

Det siger også sig selv, at hvis det her er udgangspunktet, og hvis man i virkeligheden kan dele den her analyse, så vil en større opsplitning, så vil en større grad af forskelligartethed – jeg ved godt, der er nogen, der kalder det mangfoldighed – så vil et mere opsplittet samfund i virkeligheden gøre, at mange af de ting, vi er rigtig glade for i Danmark, risikerer at smuldre.

Når vi ser på, hvor truslen i virkeligheden er i forhold til den her sammenhængskraft, ser vi, at det er i forhold til EU, i forhold til hvem der bestemmer og den type ting, om vi har råderet over vores land, om vi har kontrol med vores land. Der er så meget, vi skal passe på, og kan vi det, hvis vi i virkeligheden lader andre bestemme?

Det andet er selvfølgelig i forhold til indvandringsspørgsmålet, som jo trænger sig på. Når vi ser en dokumentarudsendelse som den i foråret, TV 2's »Moskeerne bag sløret«, som rigtig mange kan huske, blev de her parallelsamfund, hvor mennesker lever helt uden for det, vi ellers forbinder med det gode Danmark, som skal hænge sammen, og som skal give tryghed, afdækket.

Derfor handler det i høj grad om, at vi er opmærksomme på lige præcis de her udfordringer i forhold til at holde fast i det samfund, vi holder af.

Når der sidste år kom over 21.000 migranter til Danmark, hvoraf nogle efterfølgende får lov til at få familiesammenføring, så det bliver til en del flere, er det jo bekymrende. Godt nok står vi i en situation, hvor vi kan glæde os over, at der er kommet færre i år, godt 5.000, men der kommer flere til Europa, og bare de seneste dage har vi jo kunnet se den ulykkelige situation igen, at der er tusindvis af mennesker, der søger over Middelhavet for at komme til Europa og få fodfæste.

Spørgsmålet er, om vi bare sidder i en venteposition lige nu, før der igen kommer vandringer op igennem Europa for at søge til Skandinavien, herunder også til Danmark.

Dansk Flygtningehjælps generalsekretær deltog i et møde her forleden på Fyn, som Fyens Stiftstidende skrev om i går, og hvor han under overskriften »Flere flygtninge på vej« kommenterede statsministerens udsagn fra forleden og ikke gav meget for det, for som han siger: Hverken antal flygtninge eller løsninger har ændret sig. Menneskene på flugt står på den anden side af Middelhavet nu, men det tror jeg ikke de bliver ved med. Citat slut.

Det er lige præcis rigtigt, så hvis ikke vi gebærder os med rettidig omhu, kan vi forudse, at vi står i en situation som den, vi stod i sidste år, og som virkelig kommer til at trække på vores velvillighed.

Man kan også sige, at det her ikke kun er et spørgsmål om værdier og sammenhængskraft, den der type ting, det er også en økonomisk diskussion. Der er fremlagt en 2025-helhedsplan, og vi snakker skat og alle de der ting, men det her er i høj grad også en økonomisk diskussion. Vi har set i regeringens finanslovsforslag for 2017, at man neddrosler udgifterne herhjemme til flygtninge og migranter med 3 mia. kr., fordi der er kommet færre til Danmark, så man kan nedjustere skønnene. Det er 3 mia. kr., som man så kan sige man kan øge nærområdebistanden med - det blev også lige for et øjeblik siden diskuteret – så Danmark kommer op på det højeste niveau nogen sinde i nærområdebistand. Det er et ønske, Dansk Folkeparti også har, altså at vi går den vej. Men vi kan bruge 1 mia. kr. mere i forhold til nærområdebistand, fordi der er færre udgifter herhjemme til flygtninge og migranter. Ud over det, når der er 3 mia. kr. færre udgifter, kan der så bruges 2 mia. kr. mere på kernevelfærd, syge i Danmark, på ældre i Danmark, måske på uddannelse af flere politibetjente, der kan give tryghed osv. Det er jo virkelig illustrativt for, hvad den her politik handler om. Den handler både om, at vi skal gebærde os rigtigt i forhold til værdier, værdikonflikter, vi ellers får i Danmark, men er også et økonomisk spørgsmål.

Så hvis vi sørger for, at flygtninge og migranter ikke kan komme til Danmark og søge asyl, men får hjælp i nærområderne, kan vi hjælpe mange flere. Vi kan i højere grad hjælpe de rigtige personer, og vi kan sikre, at der også bliver større råderum til velfærd her i landet.

Vi ønsker så at få de redskaber gennemført i de politiske forhandlinger, der kommer, og som så også sikrer Danmark muligheden for at gøre det, for det kommer ikke af sig selv. Og man kan sige, at de regler, vi har i dag, sikrer det ikke. Vi har en midlertidig grænsekontrol, og den udløber den 12. november, og mon ikke vi får lov til at forlænge den til efter det tyske forbundsdagsvalg næste år? Der er en kansler dernede, der har en interesse i, at der er styr på tingene, i hvert fald lige indtil hun selv i givet fald er genvalgt. Men hvad sker der så efterfølgende? Det ved vi ikke. Men det, at vi selv i Danmark kan bestemme, at vi selvfølgelig skal have grænsekontrol, og at den også skal kunne gøres permanent, er selvfølgelig afgørende for os.

Så det er et af de punkter, vi kommer til forhandlinger med. Det gælder også det her med, at der skal være straksbehandling ved grænsen, så vi har mulighed for, hvis man kommer fra et sikkert land, at sige: Hvorfor så ikke søge asyl der i stedet for i Danmark?

Hvorfor skal vi acceptere den asylshopping, der i virkeligheden ellers har været gældende praksis i årevis?

Vi synes også, vi skal hjælpe de mennesker, der kommer til Danmark, med kompetenceplaner, hjemsendelsesplaner, der afdækker, hvad det er for nogen redskaber, de, der er kommet til Danmark, skal have, for at de kan komme tilbage og genopbygge deres hjemlande. Det er det mest naturlige. Vi synes også, at den dagpengeret, der blev indført med trepartsaftalerne i foråret, til folk, der er på midlertidigt ophold, skal fjernes igen, ligesom vi selvfølgelig synes, at de konventionsbindinger, der forhindrer os i at gøre det mest naturlige, skal fjernes.

Jeg kan huske et tidspunkt, hvor Folketingets flertal gav statsborgerskab til en person, som PET vurderede kunne være til fare for rigets sikkerhed, under henvisning til, at det var vi nødt til, for det sagde statsløsekonventionen. Sådan nogle ting duer simpelt hen ikke.

Så vi tager hjertens gerne en diskussion med regeringen og med Folketinget i øvrigt om økonomien. Vi har ting her, der virkelig kan skabe råderum også til bedre velfærd, til mere nærområdebistand. I foråret lød beregningen jo bare for 2016-2019 med de tal, man på det tidspunkt forventede, at man over de her første 4 år ville have akkumulerede udgifter på indvandringsområdet bare til asyl på 48 mia. kr., altså 12 mia. kr. om året. Det illustrerer lidt, hvad vi har at gøre med. Nu taler vi om, hvorvidt der skal sendes 9-10 mia. kr. ud til boligejere, der har betalt for meget i boligskat, men her talte vi i forhold til indvandringsudfordringen om 12 mia. kr.

Så der er virkelig brug for at kigge på det her, også af hensyn til at der bliver flere penge til vores ældre, at der bliver flere penge til at sikre vores sygehuse, så syge kan få en ordentlig behandling i verdensklasse, og så vi har mere politi, der kan skabe større tryghed.

Jeg har lagt mærke til alle øvrige diskussioner om 2025-planen, og der er også noget om skat. Om boligbeskatning vil jeg bare kort sige, at vi håber, at der kan komme forhandlinger i gang, hvor et flertal her i Folketinget er klar til hurtigt at lave en aftale, som skaber tryghed for boligejerne, og vi synes, at regeringen skal skrive sig det bag øret.

Derfor vil jeg også bare her ved afslutningen af min tale komme med den klare opfordring til regeringen, at man indbyder de partier, der seriøst melder sig til at ville forhandle, og at man deler helhedsplanen op i enkeltdele. Hvorfor lade det hele ryge på gulvet, hvis man kan lave gode aftaler om store dele af planen? Start gerne med boligdelen for at skabe tryghed for boligejerne. Når først sådan et område er lagt frem, er det også nødvendigt af hensyn til trygheden for boligejerne, at der hurtigt kommer en afklaring. Og det vil tjene det her Folketing, at vi viser, at det kan vi gøre, også i en situation, hvor der i øvrigt er nogle diskussioner om nogle andre ting, der får mange danskere til at tænke, at det er lidt svært at lave aftaler her i Folketinget.

Så jeg ser frem til et arbejdsomt folketingsår, også selv om det måtte blive afbrudt undervejs af et folketingsvalg, men det må vi se. Men indtil det måtte ske, er vi i hvert fald i arbejdstøjet og klar til at forhandle, jeg havde nær sagt med en vis stålsathed, og så må vi se, hvor det bærer hen.

Jeg skal på vegne af Venstre, Liberal Alliance, De Konservative og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen har fremlagt et bud på en plan for dansk økonomi frem mod 2025. Folketinget konstaterer endvidere, Danmark står over for en række bundne opgaver, der skal løses. Folketinget ønsker at skabe et stærkere Danmark med bedre forudsætninger for vækst, velstand, velfærd og flere danskere i arbejde. Folketinget noterer med tilfredshed, at der siden valget er foretaget en række stramninger af udlændingepolitikken, herunder

indførelse af integrationsydelsen, og at asyltilstrømningen er på det laveste niveau i 5 år. Folketinget finder det afgørende, at der fortsat føres en stram udlændingepolitik. Folketinget understreger vigtigheden af, at de påtrængende, bundne opgaver løses, herunder at der findes en ny model for det fejlbehæftede ejendomsvurderingssystem, der kan skabe tryghed for danske boligejere.« (Forslag til vedtagelse nr. V 2).

Kl. 11:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der en lang række spørgere. Den første er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:13

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Det er jo vigtigt i et parlament, at der er respekt for folkestyret, herunder også, at de forlig, som er blevet indgået, og som der er flertal for, består og respekteres af den til enhver tid siddende regering. I den forbindelse har Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet og en række andre partier i Folketinget jo en aftale om det, der hedder Togfonden DK. Aftalen blev indgået den 30. juni i år og skulle imødekomme nogle af de investeringsudfordringer, som regeringen havde.

Jeg skal sådan set blot i dag bede hr. Kristian Thulesen Dahl om at bekræfte, at der altså er et flertal bag Togfonden DK, og at vi har en forventning om, at regeringen efterlever forlig, som består, også selv om regeringen ikke er en del af dem.

Kl. 11:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:13

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg deler til fulde forventningen. Det er soleklart, at vi stemte i juni, og vi fik en idé om, hvordan man kan håndtere det her, i lyset af at vi respekterer, at der havde været et serviceeftersyn af, hvor mange penge der kommer ind i Togfonden DK, og at man ikke kan bruge flere penge, end man har. Hvordan kunne vi så tilrettelægge det? Der blev lavet en aftale om det, og det er klart vores forventning, at den aftale bliver efterlevet af regeringen, også selv om den ikke er en del af det, at det bliver en del af finansloven for næste år. Det er klart, at vi også mener, at den afstemning, der fandt sted i juni, tog hensyn til, at man netop bruger pengene, i takt med at de kommer ind, og derfor er der også styr på den del. Så jeg kan bare sige til hr. Benny Engelbrecht, at jeg deler forventningen om, at det kommer på plads her i efteråret.

Kl. 11:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 11:14

$\textbf{Benny Engelbrecht} \ (S):$

Tak for den anerkendelse. Vi deler den naturligvis også. Når jeg læser regeringens finanslovsforslag, bliver jeg en kende bekymret, for der har man ikke indregnet de konkrete elementer. I 2017 er det blot 10 mio. kr., men i overslagsårene er det så yderligere beløb. Derudover har vi jo så en finansminister, der selv har siddet og fiflet lidt med nogle beregninger, åbenbart, af det socialdemokratiske udspil til 2025-forhandlingerne. I den forbindelse har man simpelt hen regnet 1,7 mia. kr. forkert, til trods for at Finansministeriet selv har regnet på, hvad Togfonden DK kræver frem til 2020. Jeg skal bare bede hr. Kristian Thulesen Dahl om at bekræfte, at Dansk Folkeparti også er

med til at stille ændringsforslag til finansloven, så Togfonden DK indarbejdes efter den aftale, vi indgik den 30. juni.

Kl. 11:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:15

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi må se, hvilke initiativer det bliver nødvendigt at tage for at sikre det. Vi har en klar forventning om, som jeg også sagde før, at tingene kommer på plads, og at de kommer på plads i lyset af det, et flertal i Folketinget blev enigt om tilbage i juni. Vi mener, at det, man lavede i juni, tog hensyn til de ting, der er foregået. Det gælder også hensynet til, hvor mange penge der kommer ind i Togfonden DK. Vi har haft den holdning hele vejen igennem, at man ikke kan bruge flere penge, end der kommer ind, og så må man lave det i en takt, så det fungerer. Det er min klare forventning, at det kommer på plads. Det kan komme på plads, ved at man på regeringskontorerne finder ud af, at det må man hellere gøre. Og det er klart, at ultimativt har vi altid i Folketinget muligheden for at stille ændringsforslag, hvis det måtte blive nødvendigt i sidste ende.

Kl. 11:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:16

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Og tak til hr. Kristian Thulesen Dahl for talen. Der er mange udfordringer, vi ser ens på. Der er måske et par af løsningerne, vi måske ser ens på. En af dem, der været lidt oppe på det seneste, handler jo om en af de bekymringer, som hr. Kristian Thulesen Dahl også lufter, nemlig det her med, hvordan vi passer på Danmark. Det gør vi i Venstres optik ved bl.a. at være så tæt på Europol – som vi desværre ikke kan være med i – som overhovedet muligt.

Med al den ballade, der har været her den seneste tid, skal jeg simpelt hen bare have bekræftet, om hr. Kristian Thulesen Dahl deler det ønske om at være så tæt på Europol, som det overhovedet er muligt, for dansk politi.

Kl. 11:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:17

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi ser gerne, at der bliver lavet en aftale med EU om Europol, der gør, at dansk politi kan være så tæt som muligt på Europol, som det nu kan lade sig gøre, så de kan trække oplysninger, give oplysninger om kriminelles adfærd. Vi har stadig væk ikke kunnet finde nogen argumenter for, at det ikke skulle kunne lade sig gøre at finde en forståelse. Hvem skulle have en interesse i, at der ikke kan findes en løsning på det her spørgsmål? Vi deler opfattelsen af, at det er godt, hvis Danmark kan blive ved med at være tilknyttet Europol. Det går vi ud fra at der arbejdes intenst på. Vi kan se på de seneste udtalelser, der er kommet fra regeringens ministre, at man stadig væk arbejder på at få en aftale på plads. Det mener vi man skal lægge alt i at få. Vi ser også frem til, at det måtte lykkes.

Kl. 11:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen. Værsgo.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Jeg kan i den grad bekræfte, at der bliver arbejdet særdeles hårdt på det her fra både Justitsministeriets og Udenrigsministeriets side. Når jeg spørger om det, er det, fordi medlem af Europa-Parlamentet for Dansk Folkeparti hr. Morten Messerschmidt for et par dage siden udtrykte, at nu havde Kina fået en samarbejdsaftale med Europol, og så var det vel heller ikke noget problem for Danmark. Så vidt jeg har forstået, indebærer aftalen med Kina i al væsentlighed, at man har en forbindelsesofficer siddende på en stol et eller andet sted ude på en gang. Det er vel ikke ligefrem den type aftale, man ønsker Danmark skal have, men nærmere det, som hr. Kristian Thulesen Dahl nævner, nemlig at der er adgang til registrene. I parentes bemærket tror jeg ikke, kineserne har det.

Kl. 11:18

Kl. 11:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 11:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu kan man sige, at som kinesiske statsoverhoveder bliver budt velkommen i Danmark – det havde vi meget diskussion om – tror jeg næppe, man sætter en kinesisk forbindelsesofficer ude på en gang på en træstol. Men nok om det.

Det er jo bare for at illustrere, at Europol har en interesse i at have samarbejde med rigtig mange. Europol har en interesse i at afdække kriminelles adfærd hen over grænserne. Hvorfor skulle den interesse pludselig ikke være til stede, fordi Danmark ønsker at opretholde retsforbeholdet? Det er jo det, der i virkeligheden er sagen. Hvorfor skulle Europol ikke have nøjagtig den samme interesse som før den 3. december sidste år i, at der findes en løsning for Danmark, der gør, at dansk politi stadig væk er tilknyttet Europol?

Så længe den logik er der og man kan lave aftaler med Brasilien og Kina og alle mulige andre lande, kunne man så ikke lave en aftale med Danmark, som i dag er med i Europol? Det er det, vi mener er den logiske ting i det her, og det er derfor, vi insisterer på, at det må kunne lade sig gøre.

Kl. 11:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:20

Pernille Skipper (EL):

Tak. Tak for talen. Jeg kunne godt tænke mig at høre lidt om Dansk Folkepartis holdninger til topskattelettelserne. Vi taler jo tit rigtig meget om kravene fra ham, der nu er blevet døbt Dynamitanders, om topskattelettelser på 5 pct. hele vejen op. Jeg har hørt, at Dansk Folkeparti siger, at det vil de ikke finde sig i, det lover Dansk Folkeparti ikke at lægge stemmer til. Det synes vi jo i Enhedslisten trods alt er noget i en tid, hvor tusindvis af mennesker bliver ramt af det kontanthjælpsloft, som Dansk Folkeparti har lagt stemmer til.

Men det er jo ikke den eneste mulighed. Regeringen har jo sådan set også fremlagt et forslag om topskattelettelser. Det går godt nok ikke helt så langt op, men det er skattelettelser, som giver kassemedarbejderen nogle få hundrede kroner i hånden og dem, som tjener rigtig mange penge, over 20.000 kr. i hånden. Er det en løsning for Dansk Folkeparti?

Kl. 11:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Jeg skal nok lige præcisere, at øgenavne ikke indgår i den almindelige debat.

Værsgo.
Kl. 11:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi synes ikke, at topskattelettelser er det rigtige at gøre brug af. Vi er ikke tilhængere af topskattelettelser. Vi synes, at reglerne om topskat fint kan stå, som de gør i dag. Når vi går til forhandlinger, er vores udgangspunkt altid, at vi ikke kommer med ultimative krav. Vi har givet os selv muligheden for at lave en undtagelse her, fordi vi har sagt, at der var en ekstraordinær situation, hvor et parti siger, at hvis ikke de får en bestemt ting igennem, så vil de vælte regeringen inden jul. Så synes jeg, vi lige så godt kunne få fuldstændig klart frem, at det ultimative krav, der blev krævet indfriet inden jul, kommer vi ikke til at lægge stemmer til, for så kan man tage konsekvensen af det eller vurdere, som man vil, men det er vores holdning. Ud over det kommer vi jo ikke med ultimative krav til forhandlinger.

Vores holdning til topskatten er helt klart, at vi ikke synes, der er plads til topskattelettelser, hverken dem, som Venstre har stillet forslag om, eller dem, der er stillet forslag om skal gå endnu videre.

Kl. 11:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 11:22

Pernille Skipper (EL):

Bare så jeg forstår det: Dansk Folkeparti vil love, at Dansk Folkeparti ikke lægger stemmer til en 5 pct.s topskattelettelse hele vejen op. Men 4 pct. eller 3 pct. eller det forslag, regeringen har lagt frem, eller noget, der ligger lige under det forslag, regeringen er kommet med, er topskattelettelser, som Dansk Folkeparti godt kunne komme til at lægge stemmer til – også selv om det er penge, der tages fra den fælles velfærd, også selv om det er penge, der er fundet ved en kontanthjælpsreform, der sender tusindvis af mennesker ud i fattigdom, inklusive deres børn med de konsekvenser, det har. Er det rigtigt forstået?

Kl. 11:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:23

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, altså, vi kommer ikke *til* noget. Det er jo et spørgsmål om politisk forhandling. Vores udgangspunkt i forhold til topskat er ganske klart: Vi synes *ikke*, at det er tiden at give topskattelettelser. Det er vores politiske holdning. Når vi forhandler de her spørgsmål, bekæmper vi det, at nogen vil give topskattelettelser. Det bekæmper vi, det synes vi ikke der er brug for i det danske samfund nu. Det har noget at gøre med, at de bredeste skuldre skal bære det tungeste læs, og med retfærdighed og med spørgsmålet om, hvad man skal gøre med de penge, man måtte finde til skattelettelser: Skal de primært gå til folk med lave indkomster, så de får mere ud af at gå på arbejde? Ja, det synes vi jo. Det er vores politik.

Så spørger fru Pernille Skipper, om jeg ultimativt her i dag vil sige det ene og det andet og det tredje. Nej, det vil jeg ikke, for når vi går til forhandling, gør vi det på den måde, at vi forhandler de spørgsmål, partierne normalt lægger på bordet. Men danskerne skal vide inden en forhandling, præcis hvad vi går efter, for så giver det mulighed for, at de efterfølgende kan vurdere – hvis vi når frem til noget overhovedet – hvor langt vi så kom med det, vi faktisk ønskede, og så kan de jo vurdere os på det. Det synes jeg er en ærlig måde at føre politik på: at danskerne inden en forhandling ved, præcis hvor de har Dansk Folkeparti, og så kan de vurdere os på et resultat, hvis det altså bliver muligt at lave et resultat.

Kl. 11:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo Kl. 11:24

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak. Tak for talen. Hvad tænker hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti om, at ældre medborgere og pensionister i egen bolig kan blive presset til at regne på, hvor lang tid de kan blive siddende i deres bolig – på grund af stigende boligskatter, ikke mindst grundskylden, som vil rykke dem op med rode, flytte dem væk fra deres hjem, fra deres netværk? Kan Dansk Folkeparti se en mulighed for, at vi i fællesskab kan gøre noget for at sikre, at borgere, der bor i deres eget hus, som de har købt og betalt, fortsat kan blive i det?

Kl. 11:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:25

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg deler fuldt ud ambitionen om, at vi får lavet et beskatningssystem for vores boliger, der skaber langt større tryghed for danskerne, for de danske husejere, uanset om man er 40 år gammel eller man er pensionist. Der skal simpelt hen være en større tryghed, og det handler jo om en større forudsigelighed for, hvad det er for en skat, man skal betale, når man køber sin bolig, så man i højere grad ved, hvad det er for en skat, man bliver sat til.

Et af de instrumenter, vi kan tage i anvendelse, som ligger i regeringsforslaget, og som vi jo skal diskutere, er det her med at tage noget af skatten og sige, at den først skal betales, når man sælger ejendommen, så man netop ikke kommer i den situation, at man år for år får en stigende skat og ikke kan blive boende i sit hus på grund af den stigende skat.

Så der er brug for en større forudsigelighed, der er brug for en større viden om, hvad man kommer til at betale i skat, når man står og skal overveje, om man vil købe en bolig. Der er brug for at skabe større tryghed for boligejerne. Hvordan det præcis skal udformes, glæder vi os til at forhandle om på baggrund af det oplæg, der jo nu er kommet i går.

Kl. 11:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Søren Pape Poulsen.

Kl. 11:26

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg er selvfølgelig glad for, at vi er enige om, at det jo ikke kun handler om, at man skal være pensionist. Men grunden til, at jeg nævner pensionisterne, er netop, at der jo er grænser for, hvad man så går ud og tjener og har ved siden af. Vi har oplevet pensionister, der har siddet i en bolig, der er steget og steget i skat, og som, hvis de ikke havde en arv, har måttet flytte fra hus og hjem.

Kan vi så være enige om, at vi har en fælles udfordring, der også gælder for 2017-2020, hvor der er en voldsom stigning i grundskylden, og at vi under en eller anden form må sætte os ned i de her forhandlinger og diskutere, hvordan vi sikrer, at ingen mennesker skal jages fra hus og hjem på baggrund af nogle omkostninger, de jo ikke kunne forudse, da de købte huset?

Kl. 11:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:26 Kl. 11:29

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er ingen tvivl om, at der er nogen, der selvfølgelig synes, det er dybt tyngende, at de får stigende boligskatter, når grundskylden også de kommende år kan stige op til 7 pct. om året, det er klart. Omvendt har vi selvfølgelig også det dilemma i det, at der jo også er nogle, der har oplevet ganske, ganske store værdistigninger på nogle meget, meget store villaer, og som man i nogle dele af landet sidder og kigger på får de her muligheder for at sælge en bolig og stikke millioner i lommen. Og det er jo hensynet mellem de to yderpunkter, kan man sige, det er vigtigt for os for at finde ud af hvordan vi så løser. For der, hvor vi primært vil lægge vores politiske kræfter, er jo i hensynet til de borgere, der faktisk, som hr. Søren Pape Poulsen også er inde på, ikke tjener ret meget - det kan være pensionisten, der ikke kan forøge sin indtjening og så bliver belastet af nogle tyngende boligskatter år for år, som virkelig gør det vanskeligt. Så har vi en udfordring, der bør løses. Og i den anden ende kan der stå en direktør, der ejer en millionvilla, som nu stiger 3 mio. kr. i værdi, og som så synes, det er rigtig belastende, at grundskylden stiger lidt. Det er det nok ikke, det går nok endda. Det er jo de yderpunkter, vi har i den her boligdebat.

Kl. 11:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:27

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Der er jo et forslag, som der ikke er 90 mandater bag her i Folketinget. Jeg tænker naturligvis på forslaget om at lukke for muligheden for at søge spontant asyl i Danmark. Og jeg skal bare lige prøve at teste graden af, hvor ultimativ man er i Dansk Folkeparti. For hvis det nu var sådan, at Liberal Alliance hjalp Dansk Folkeparti til at få gennemført denne ønskedrøm for partiet, ville det så stadig være sådan, at Dansk Folkeparti ultimativt vil afvise at sænke topskatten med fem procentpoint hele vejen op?

Kl. 11:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:28

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, jeg forstår jo godt drilleønsket her fra hr. Simon Emil Ammitzbøll, men hvis hr. Simon Emil Ammitzbøll og jeg gik i et lokale for os selv og vi blev enige om en eller anden forkromet plan, hvor mange mandater er det så lige, vi ville repræsentere? Og derfor kan vi ikke gå ind på den her hypotese, for det er jo ikke engang sådan, at vi i fællesskab ville begynde at repræsentere noget, der ligner et flertal.

Så altså, det er jo ligesom at bede mig om at begynde at gå ud i en hypotetisk tankerække om noget, som jeg på forhånd ved aldrig nogen sinde ville ende med at blive til noget i den virkelige verden. Vi kan jo godt bruge hinandens tid – og fred være med det, vi skal også have dagen til at gå – men altså, vi kan også bruge den på noget, som vi ved der er nogle realiteter i. Og hvis hr. Simon Emil Ammitzbøll kan få statsministeren til at gå på talerstolen senere på dagen og sige, at der kommer et asylstop, så skal jeg nok svare på spørgsmålet igen.

Kl. 11:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg takker bare for, at der ikke bliver svaret nej.

Kl. 11:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:29

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen så kan hr. Simon Emil Ammitzbøll jo arbejde med statsministeren resten af dagen.

Kl. 11:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet. Værsgo.

Kl. 11:29

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Det er nogle gange svært, når man står over for en politisk kollega, som står meget langt fra en selv og har en anden opfattelse af den virkelighed, vi lever i. Så gælder det om at prøve at finde det fælles sted, hvor man ligesom kan mødes og finde ud af noget. Jeg synes, det var meget smukt, da hr. Kristian Thulesen Dahl netop sagde: Der er så meget, vi skal passe på. For det er der – rigtig meget – og man kunne synge videre til moder jord: Jeg har jo dig at passe på.

Så jeg savner lidt at høre: Når vi nu skal passe på Danmark, hvad så med naturen, hvad med miljøet, hvad med vores vandløb? Kunne ordføreren sætte nogle ord på om, hvor Dansk Folkeparti har tænkt sig at sætte ind, i forhold til at vi altså har en natur og et miljø, der er under pres, at vi har en klimakrise, som vi skal håndtere? Så kunne jeg ikke høre lidt fra Dansk Folkepartis ordfører om, hvad man ønsker at gøre der?

Kl. 11:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:30

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes bestemt, det er vigtigt, at vi er opmærksomme på jordens tilstand, som det bliver sagt, og på klimapolitikken osv. Det, der somme tider kan forbløffe mig lidt, er – og vi tager udgangspunkt i den diskussion, at miljøet er grænseoverskridende, og det er jo altså en global udfordring – at der så er nogle, der ønsker, at Danmark skal gå meget langt foran. Og jeg ved ikke, om det er, fordi man selv har fornemmelsen af, at så er vi sådan særlig gode mennesker, eller hvad det er.

For mig handler miljøpolitik jo lige præcis om, at man på et større plan gør nogle ting, tager nogle tiltag. Hvis vi ser på, hvem der er de største CO2-udledere i den her verden, så tror jeg, vi er enige om, at der er nogle steder, hvor der er mere at gøre end i Danmark. Derfor har vores lod i den her debat jo i høj grad været at sikre, at vi også stadig væk kan være et samfund, hvor der kan produceres, og at vi altså ikke går så langt foran andre lande, at vi i virkeligheden forhindrer dansk produktion og danske arbejdspladser. For så mener vi at vi har gjort skade på vores egne muligheder for også på sigt faktisk at gøre noget godt for miljøet og for klimaet. Så det er jo rigtigt, at det er derfor, vi har fokus på, hvordan vi så i lidt højere grad åbner op for, at f.eks. landbruget kan producere, og der har vi selvfølgelig diskussionen om vandløb og sådan nogle ting. Men vi synes, det er vigtigt, at vi får nogle vilkår, så det i lidt højere grad kan svare sig at producere i Danmark i stedet for at flytte produktionen ud af Danmark og miste arbejdspladser.

Kl. 11:32 Kl. 11:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 11:32

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det er jo helt rigtigt, at det netop er grænseoverskridende udfordringer, altså problemer uden pas, som vi skal løse i fællesskab i verden. Men der er jo ting, der omhandler Danmark. Der er jo ikke bare vandløbenes situation, der er også f.eks. biodiversiteten, når man nu vælger at udvide de måder, man kan arbejde på i landbruget. Og jeg må simpelt hen indrømme, at jeg savner, at den kærlighed, som jeg ved at ordføreren har til Danmark og til vores land, også giver sig udtryk i en vilje til at beskytte vores natur og vores miljø og den biodiversitet, som er helt afgørende for, at vi har et smukt land at give videre til de næste generationer. Så det er en kærlig opfordring til ordføreren om at tage det her punkt meget mere alvorligt, så vi passer på vores land.

Kl. 11:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:33

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi deltager gerne både i en diskussion og i politiske aftaler, der sikrer biodiversitet og altså også sikrer, at større områder bliver udlagt til fri natur. Det har vi jo også diskuteret i foråret.

Jeg synes somme tider, at det også handler om, at man kommer ud og glæder sig over den natur, vi har. Altså, jeg kan somme tider undre mig lidt over, at der sidder en del folk – og nu kommer der lige en fordom – i vores store byer og taler meget om miljø og klima og biodiversitet og ting og sager, mens vi andre vader rundt med træskoene på ude i skoven og glæder os over den natur, vi har. Der kunne godt komme et større rend af folk ude i vores skønne områder, hvis man virkelig var så optaget af det. Så det er bare en opfordring: Kom ud i det skønne Danmark og se vores dejlige naturområder! Der er rigtig mange af dem.

Kl. 11:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:33

Morten Østergaard (RV):

Tak. Jeg deler til fulde glæden over dannebrog. Jeg lod mig endda fotografere sammen med hr. Peter Skaarup hernede i Folketingssalen foran dannebrog – en midlertidig forbrødring, om man vil, inden dagens debat - men det store spørgsmål er, hvordan man bedst passer på. I statsministerens tale, som fik mange rosende ord med på vejen fra hr. Kristian Thulesen Dahl, sagde statsministeren på et tidspunkt, jeg tror med reference til, hvad præsident Obama tidligere har sagt i FN's Generalforsamling, at den, der bygger en mur for at holde andre ude, ender med at lukke sig selv inde eller noget i den stil det er et løst citat. Men det korte af det lange er egentlig, om hr. Kristian Thulesen Dahl er enig i det, altså, at hvis man forestillede sig, at vi hegnede Danmark ind bag mure, så ville det skade Danmarks interesser, så ville det ikke bibringe tryghed, for det, vi har behov for, er sådan set bedre og tættere samarbejde med resten af verden. Er hr. Kristian Thulesen Dahl enig med mig og, forstår jeg også, med statsministeren i det?

Kl. 11:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

For mig udelukker det ene jo ikke det andet. Når man netop henviser til præsident Obama, er det lidt tankevækkende, for USA er jo et land, der virkelig har skærpet sin grænsekontrol – jeg havde tror, at de fleste, der har fløjet til USA, har oplevet, at der faktisk er kontrol, når man kommer ind i landet – og ligesom at tage ham som bevis på, at man ikke kan have grænsekontrol ved Danmarks grænser, for så kan man ikke snakke med andre lande, er jo noget vås. Hvis vi rejser til Storbritannien, er der også grænsekontrol. Det er da ikke, fordi vi har den oplevelse, at Storbritannien er et land, der er fjendtligt. Jeg tror, at rigtig mange danskere flyver til London og glæder sig og er der en weekend eller længere tid. Det er da pragtfuldt, at de har grænsekontrol, så det er jo det dér med at gøre det til en diskussion om, hvorvidt vi, hvis vi ønsker permanent grænsekontrol ved Danmarks grænser, så ikke snakker med andre lande og burer vi os inde. Det er sådan noget radikalt noget, og det er ikke noget, der finder sted i Dansk Folkepartis folketingsgruppe.

Kl. 11:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 11:35

Morten Østergaard (RV):

Det bliver nok ikke dagens nyhed, vil jeg tro. Det er der formentlig ikke mange, der har regnet med. Men nu var det jo ikke mig, der sagde det. Det var statsministeren, og det var derfor, jeg var interesseret i at høre det, fordi hr. Kristian Thulesen Dahl tog så pænt imod statsministerens tale. Det kommer vi måske ikke nærmere.

Men så vil jeg bare spørge om noget andet, fordi jeg jo synes, at det, man siger, og hvad der ligger bag ved det, er vigtigt. Da vi sidst havde valgkamp i Danmark, var det jo om folkeafstemningen til Europol, og da sagde hr. Kristian Thulesen Dahl direkte adspurgt, om man, hvis man ikke kunne få en parallelaftale, så ville støtte en afstemning, og der sagde man: Så vil jeg anbefale et ja, det har vi klart accepteret, også selv om der er det med Schengenreglerne og grænsekontrollen. Hvorfor kunne danskerne ikke stole på Kristian Thulesen Dahl ved den lejlighed? Hvorfor står det løfte ikke ved magt?

Kl. 11:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:36

$\textbf{Kristian Thulesen Dahl} \ (DF):$

Danskerne kan stole på, at vi lægger stemmer til, at der kommer en ny folkeafstemning, hvis man ikke kan lave en fornuftig aftale med EU om Europol, men det, vi har en diskussion om, og det er fuldstændig rigtigt, at hr. Morten Østergaard kommer ind på det, er jo, hvad Dansk Folkeparti så vil anbefale danskerne at stemme. Der er det rigtigt, at der var det, der skete i 2015, forhastet, for vi ønsker, at der kan være en reel diskussion om, hvordan vi sikrer vores grænser, hvordan vi sikrer retten til at have grænsekontrol

Det er jo lidt tankevækkende, at nu har man sagt, at det juridisk ser svært ud at lave en parallelaftale, fordi vi er EU-medlemmer, men noget af det, der åbenbart har kunnet lade sig gøre, rent juridisk i hvert fald, for EU-medlemmer, er jo at være med i Europol, samtidig med at man har retten til at have grænsekontrol. Det er nemlig situationen for Storbritannien og Irland. Derfor vil vi selvfølgelig have et reelt arbejde op til en given folkeafstemning, der afsøger muligheden for, at vi kan være med i Europol, men samtidig bevarer

retten til grænsekontrol. Det er derfor, vi har sat det her til diskussi-

Kl. 11:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Karsten Hønge, Socialistisk Folkeparti. Værsgo. Kl. 11:37

Karsten Hønge (SF):

Jeg har lige været inde på DF's hjemmeside. »Vi står vagt om de svage«, står der. Jeg tænkte straks, at det da måtte være en sag for Forbrugerombudsmanden, for i forhold til virkeligheden er det jo sort tale, om jeg så må sige, på flere planer på samme tid. Den nye lavloftede kontanthjælpskælder rammer 33.000 voksne og 7.000 børn. Tusindvis af familier risikerer at blive sat ud af deres hjem, og det blå røgslør er, at det vil sende folk i arbejde. Men selv regeringens egne optimistiske tal viser jo, at det stort set ingen virkning har på beskæftigelsen. Hvorfor gør man det så? Er der nogen som helst andre forklaringer end den, at man laver besparelser, som man senere hen kan dele ud som skattelettelser? Det er ikke altid nogen dårlig idé at give mennesker et skub. At give mennesker et skub kan jo være meget godt, hvis de er i stand til at flytte sig, men når det nu som her langt hen ad vejen handler om syge og handicappede, som af forskellige årsager ikke kan flytte sig, hvad betyder et skub så? Det betyder, at de vælter.

Kl. 11:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak! (Karsten Hønge (SF): Hvordan...) Nej! Værsgo til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Pas på taletiden. Ellers går det ligesom ved første runde, nemlig sådan, at der er mange, der ikke får ordet.

Værsgo.

Kl. 11:39

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, at det, der skal ske i forhold til gruppen af kontanthjælpsmodtagere, er, at man bliver langt bedre til at finde ud af, hvem der er syge mennesker, som ikke skal parkeres i vores kontanthjælpssystem, og hvem der skal være i kontanthjælpssystemet, og som derfor også er i stand til at yde en indsats. Det, der så sker med kontanthjælpsloftet, er jo, at man virkelig giver en økonomisk mulighed til mennesker for at bringe sig ind på et spor, hvor de får mere i rådighedsbeløb, end de havde før, hvis de finder beskæftigelse svarende til godt 1 time om dagen.

Jeg tror, at hvis vi skal lykkes med at få rigtig mange af dem, som er på kontanthjælp og har været det i mange år, hjulpet tilbage på arbejdsmarkedet og ud i et job, hvor de får sociale kontakter, hvor de får netværk, hvor de finder ud af, at de faktisk er værdsat, så bliver vi nødt til at finde en model, så de her mennesker kommer i gang. Det er ikke fra 0 timer om ugen til 37 timer om ugen i et hug. Det kan de ikke klare, men mange af dem kan godt komme ud og være med i et antal timer og så få følelsen af at være en borger, der faktisk er med i fællesskabet. Der kan vi sige, at kontanthjælpsloftet jo er indrettet på den måde, at hvis man formår det, så får man en økonomisk tilskyndelse, der gør, at man ender med et rådighedsbeløb, der er højere end det, man havde før. Så det er i hvert fald en af de ting, der er med til at hjælpe folk, der ellers er i en udsat position, tilbage i fællesskabet.

Kl. 11:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Karsten Hønge, værsgo.

Karsten Hønge (SF):

Handicaporganisationerne fortæller i de her dage om et væld af henvendelser fra medlemmer, der er bange for og utrygge ved, hvad der er ved at ske. Handicaporganisationerne er enige om, at det handler om tusindvis af mennesker, der vil blive ramt af kontanthjælpsloftet. Det er spastikere, det er blinde, det er kørestolsbrugere, det er mennesker med autisme og adhd og mange andre. En scleroseramt kontanthjælpsmodtager fortæller, at hun må spare på den medicin, der gør generne ved handicappet mindre. Det er jo virkeligheden. Alt det andet er jo snak om, at man håber og tror på, at måske vil sådan et skub engang bringe folk ud på arbejdsmarkedet, men den iskolde virkelighed derude nu er, at også tusindvis af handicappede bliver ramt, og det står DF bag.

Kl. 11:41

Kl. 11:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:41

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der kan være folk i kontanthjælpssystemet, som ikke bør være i kontanthjælpssystemet, men jeg mener ikke, at svaret er, at vi generelt bare fjerner kontanthjælpsloftet. Svaret er jo, at vi får de mennesker hjulpet på en anden måde. Jeg vil overhovedet ikke tale uden om, at der selvfølgelig er folk, der er bekymrede – selvfølgelig er der da det - i en situation, hvor man indfører noget nyt. Jeg siger bare, at vi også er nødt til at kunne have en diskussion om, hvordan vi får hjulpet udsatte og måske folk, der føler sig psykisk ramt, fordi de i årevis har været sat udenfor, gradvis ind på arbejdsmarkedet, så de bliver værdsat og bliver en del af det fællesskab, som det jo også er, og får de sociale kontakter, man får ved at være tilknyttet en arbejdsplads. Der synes jeg også at det her handler om, hvordan vi får virksomhederne til at være så rummelige, at de også tager imod de her mennesker. Der var i foråret en stor diskussion om flygtninges adgang til arbejdsmarkedet. Nu kunne der passende komme en diskussion om, hvordan man hjælper kontanthjælpsmodtagere ind på arbejdsmarke-

Kl. 11:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nick Hækkerup, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:42

Nick Hækkerup (S):

Tak for det. Tak for den principielle tilgang i talen og markeringen af ikke bare den dagligdags politik, men også hvad man står for. Jeg er sådan set enig i de bemærkninger fra hr. Kristian Thulesen Dahl om hensynet til og værdien af sammenhængskraften i vores sam-

Når det er sagt, kan man vel i forlængelse af det måske formulere det sådan: Hvis man står på det som det principielle udgangspunkt og skaber en større og større polarisering, altså hvis dem, der har mere, får mere, og hvis dem, som ikke har så meget, skal aflevere mere, så skubber det sammenhængskraften i vores samfund den forkerte vej. Er det en opfattelse, som hr. Kristian Thulesen Dahl deler?

Kl. 11:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:43

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, der er jo helt tydelige tegn på, kan man sige, i de her årtier, at der er en risiko her, som jo både skyldes, som jeg var inde på, indvandrerspørgsmålet, men som også skyldes en almindelig tendens, som man ser i rigtig mange lande, til en større polarisering og en større opdeling.

Jamen altså, hvad var det, vi for nylig hørte om tanker om at opføre et boligområde på Sjælland med hegn omkring, som man ser i nogle lande, hvor man jo så måske kan bygge nogle boliger til nogle mennesker, der har særlig råd til det, og som kan leve lidt afsondret fra resten af samfundet, hvis de synes, at resten af samfundet giver lidt udfordringer? Det er jo sådan nogle ting, vi ikke gerne vil se i Danmark. Så jeg mener virkelig, at det er vigtigt – og jeg er glad for, at det bliver modtaget sådan ud fra en principiel stillingtagen – at vi ser på, hvordan vi sikrer sammenhængskraften i det her land i fremtiden.

Kl. 11:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 11:44

Nick Hækkerup (S):

Stående på det, som man så står for – og hvis vi så holder det sammen med det, vi står i, altså en situation, hvor vores velfærd er under pres, en situation, hvor vi kan se, at produktiviteten godt kunne have været bedre og have udviklet sig bedre over de seneste år, altså at vi står i en situation, hvor der mangler de rette kompetencer – er den logiske konsekvens af det så ikke i den praktiske politik, at det at skulle indgå en 2025-aftale ville være at gå den forkerte vej, hvis sådan en aftale måtte indeholde topskattelettelser, fordi det ikke adresserer de problemer, som presser sammenhængskraften i vores samfund?

Kl. 11:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Thulesen Dahl.

Kl. 11:44

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu kunne jeg sådan lidt polemisk sige, at vi også var modstandere af de topskattelettelser, Socialdemokratiet lavede i 2012. Da hævede man jo grænsen fra 390.000 kr. til, jeg tror 467.000 kr. eller noget lignende for, hvornår man skal betale topskat. Men fred være med det.

Altså, vi gik til valg på, at, punkt 1, vi ikke kunne se, der var et råderum til skattelettelser, punkt 2, at hvis der blev et råderum til skattelettelser på en eller anden måde, ønskede vi at bruge de penge i bunden af indkomstskalaen, så dem med de lave indkomster fik lov til at beholde lidt mere til sig selv. Når vi gjorde det – og jo også har den politik og forfægter den politik i dag – så var det med det udgangspunkt, at vi mener, at det er det, der kan være med til også at kitte vores samfund bedre sammen.

Det er jo lidt tankevækkende, at det var Danske Banks direktør, der var ude for ikke så længe siden og faktisk sige – og han var tilhænger af topskattelettelser, det skal siges for lige at respektere hans synspunkt – at hvis det var med til at skabe en større splittelse i samfundet, var det uklogt at lave dem. Det var da måske lidt tankevækkende, at det kom derfra.

Kl. 11:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:45

Finn Sørensen (EL):

Mange tak, og tak for talen. Regeringen foreslår jo en række grove forringelser for de ældre og for pensionisterne i det her land: højere pensionsalder, forringelse af boligydelsen, som jo rammer hårdt blandt pensionister med lave og meget lave indtægter, ingen skattelettelser til pensionisterne, men til gengæld – i gåseøjne – en dårligere regulering af pensionen, den grønne check forsvinder, og en lavere løn til seniorjobberen end kollegaen, der står ved siden af. Jeg tror ikke, Dansk Folkeparti synes, at der er nogen af de her forslag, der er gode – så vil jeg i hvert fald gerne høre om det.

Mit spørgsmål er: Vil Dansk Folkeparti udnytte sin nøglerolle som udslagsgivende stemme til at blokere for disse forslag?

Kl. 11:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:46

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er der både forslag, hvor man forringer, og forslag, hvor man ikke gør noget. Hvis andre får noget mere, kan det selvfølgelig også blive set som en forringelse – altså, hvis andre får en skattelettelse og man ikke selv får, er det så en forringelse, eller er det status quo? Det er jo afhængigt af øjnene, der ser. Men vi mener da klart, at pensionisterne skal være med på vognen. Vi mener da klart, at når der en mulighed for, at man får bedre købemuligheder eksempelvis, hvorfor skal pensionisterne så ikke også have glæde af det? Der er det jo rigtigt, at man i nogle år har haft en nedsat regulering af pensionisternes overførsler, altså folkepensionen. Vi var ikke en del af den aftale, der gjorde det her fra i år til 2023, så vores udgangspunkt er selvfølgelig også, at vi synes, det er en dårlig idé at gøre det i 2024 og 2025, når man ønsker at forlænge det.

Så på den måde er der jo nogle ting i forhold folkepensionisters økonomi, som selvfølgelig er en del af den samlede diskussion, og der synes jeg at det udgangspunkt, som bliver taget her i spørgsmålet, er meget godt, også i forhold til hvad Dansk Folkeparti går til forhandlingerne med med hensyn til pensionisternes vilkår fremover.

Kl. 11:4'

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 11:47

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det, jeg spurgte om, var, om Dansk Folkeparti ville udnytte den magt, som Dansk Folkeparti jo har ved at være udslagsgivende stemme, til at blokere for de her forslag. Jeg forstår ikke, jeg får sådan et uldent svar, for ordføreren sagde jo i sit svar til fru Pernille Skipper, at det er vigtigt, at man, inden man går ind til en forhandling, skal vide, hvor man har hinanden, og så må man ridse det klart op. Det har ordføreren da ikke gjort med det svar, jeg har fået. Det leder mig da til at konkludere, at man jo kan frygte, at Dansk Folkeparti er parat til at sjakre med pensionisternes vilkår på de områder, jeg nævnte her. Ellers må vi da have et helt klart svar, eventuelt på de enkelte punkter

Til sidst vil jeg så lige stille et spørgsmål, der også kan svares ja eller nej til, i forlængelse af det her. Regeringen har bebudet, at den vil genfremsætte forslag om at forringe pensionisternes boligydelse. Står Dansk Folkeparti bag det lovforslag?

Kl. 11:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 11:48

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo krystalklart, hvad Dansk Folkepartis politik er: Vi går ikke til nogen forhandling med henblik på at forringe pensionisternes vilkår, vi går til forhandlinger med henblik på at forbedre pensionisternes vilkår. Så det kan man være helt tryg ved, og det vil man vide, inden vi går ind i et forhandlingslokale. Nu tog jeg så specifikt det punkt ud, der jo var en af de ting, der blev nævnt her, om folkepensionisters regulering af deres pension, og så svarede jeg på det, men det var så ikke godt nok. Nu kunne jeg så gøre det her i anden omgang med den mere brede pensel; så ved man jo, hvor Dansk Folkeparti står i forhold til forhandlingerne. I forhold til boligydelse ønsker vi ikke, der sker de besparelser på pensionisternes boligydelse, som regeringen har lagt op til. Det har vi sagt til regeringen tidligere, og det vil jeg også gerne sige her i dag.

Kl. 11:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Louise Schack Elholm, Venstre. Værsgo.

Louise Schack Elholm (V):

Tak for det, og tak for en rigtig fin tale. Nu er der jo lagt et boligskatudspil frem, og jeg kan høre, at hr. Kristian Thulesen Dahl anbefaler en hurtig aftale. Jeg håber på, at vi både kan få en hurtig og en bred aftale. Jeg vil bare høre: Hvad vil Dansk Folkeparti gå til forhandlingerne med?

Kl. 11:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren

Kl. 11:49

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er jo mange ting i det udspil, der er kommet. Jeg deler ønsket om, at vi både får en hurtig og en bred aftale. Der er ingen uenighed der. Vi har jo den indgang til det, at der skal skabes tryghed for boligejerne, både for de eksisterende og for de fremtidige, og den tryghed består selvfølgelig i, at der findes en løsning på, hvor meget folk – de nuværende boligejere – kan blive belastet, og det er jo den ene del af det. Den anden del af det er, at man, når man så køber en bolig, er fuldt vidende om, hvad der kan ske med beskatningen af den bolig fremover. For trygheden består jo i, at man har viden om, hvad det er for nogle vilkår, man i givet fald køber en bolig på. Så kan man jo selv vurdere, hvad man vil give for boligen, og om man i givet fald overhovedet vil købe den eller man hellere vil købe en i et andet område, hvor boligen måske er billigere. Det er jo nogle af de elementer, der er vigtige.

Der er så nogle instrumenter i udspillet til at sikre det, som vi selvfølgelig skal kigge på. Der er bl.a. det her med en indefrysning af det, der ligger ud over lønfremskrivningen, hvor vi skal kigge på, om det er den rigtige måde at gøre det på. Så hvad er så instrumenterne til at sikre det her? Men vi taler om tryghed for eksisterende boligejere i forhold til den fremtidige skat, og så taler vi jo om, om man ved nok om, hvad den fremtidige beskatning kan blive, når huset skifter ejer, så man også som kommende boligejer er tryg. Det er nogle af de pejlemærker, som vi i hvert fald sætter for de forhandlinger.

Kl. 11:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke flere spørgsmål. Så går vi videre til fru May-Britt Kattrup, Liberal Alliance.

Kl. 11:51

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Hvis man kan lette topskatten med 5 pct. for de sidste uden at tage noget fra andre, uden at tage noget fra ældre, handicap-

pede, skoler eller sygehuse, hvad er så argumentet for ikke at gøre det?

Kl. 11:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:51

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Okay, nu kommer der en sponsor ind i billedet. Jeg ved ikke, hvorfra den sponsor lige pludselig kom fra med en stor pengepose. Det er da interessant, og hvem er den sponsor?

Jeg synes, at det her handler om to ting. Det handler om, at vi er overbeviste om, at det, hvis man letter topskatten som foreslået, koster nogle penge. Vi kan så strides om, hvor meget det koster, men vi er overbeviste om, at det koster nogle penge, og der vil så være de færre penge til noget andet. Og en anden ting er en grundlæggende holdning, som vi har, nemlig at det faktisk er udmærket at have et system, hvor man har det udgangspunkt, der handler om, at de bredeste skuldre bærer de tungeste byrder, at der altså er en vis retfærdighed i vores skattesystem, så folk, der er hårdtarbejdende og har lave lønninger, og som synes, at de betaler nok i skat, også kan se, at folk, der har rigtig høje lønninger, også betaler lidt mere. Det gør ikke noget.

Det var i virkeligheden også det, som jeg for lidt tid siden sagde om direktøren for Danske Bank. Han går ind for topskattelettelser – for lige at understrege det, for jeg skal overhovedet ikke misbruge det, han har sagt. Men han går dog ud og siger, at hvis den her diskussion kan føre til en større splittelse i det danske samfund, er det ikke sikkert, at man skal lave topskattelettelser. Der er i hvert fald noget i den tankegang, som han her lægger for dagen, som jeg også synes bør give anledning til nogen eftertanke i et parti som Liberal Alliance.

Kl. 11:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru May-Britt Kattrup, værsgo.

Kl. 11:53

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Jeg ved ikke, hvorfor hr. Kristian Thulesen Dahl taler om en sponsor. For der er et råderum på ca. 41 mia. kr. uden reformer, uden at tage noget fra nogen andre. Og at lette topskatten med 5 pct. for de sidste vil koste under 1 mia. kr. Så det kræver ikke nogen sponsor at gøre det.

Det her med at de brede skuldre skal bære mest: Ja, det skal de, og det vil de jo gøre under alle omstændigheder. Med Liberal Alliances forslag vil man betale 16 gange så meget i skat, hvis man tjener 2 mio. kr., som hvis man tjener 200.000 kr.

Kl. 11:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:53

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er helt okay. Jeg tror, at vi bare taler lidt forbi hinanden her. For råderummet er for mig at se jo ikke bare sådan nogle penge. Det er rigtigt nok: Det er jo ikke en stor sponsor, der bare er kommet med en pose penge. Det er jo nogle penge, som er kommet på grund af noget. De er kommet på grund af også tidligere reformer, der er lavet. Når man har diskuteret dagpengereform og tilbagetrækningsalder og lignende, er der kommet et råderum ud af alle de ting, man har gjort, og det er så penge, vi har at gøre godt med i fremtiden. Så skal man selvfølgelig vælge, hvordan man bruger dem.

Der har vi altså, synes vi, et hensyn at tage til vores sygehuse, så de kan levere behandlinger i verdensklasse. Vi diskuterer tit medicinpriser. Har vi råd til at betale den medicin, som kommer på markedet, og som er til gavn for patienterne? Det mener vi jo at vi skal have råd til. Hvis vi taler om ældrepleje og lignende, er der så i virkeligheden plads til, at der f.eks. også kan være to, der kan hjælpe de ældre om natten, hvis man er på et demensplejecenter, hvor de ældre bytter om på dag og nat? Har vi råd til det, eller kan der virkelig kun være plads til, at der er én sådan et sted? Hvad med politiet? Vi snakker om, om der er råd til, at vi uddanner nok politibetjente. Der er en stor diskussion om, at hvis 5 pct. af politistyrken skal bruges ved grænsen, kan man ikke opklare indbrud. Hvad er det for noget vås. Så lad os få uddannet nogle flere betjente, så vi kan løse de opgaver, vi skal. Der har vi jo brug for råderummet. Så det er bare for at sige, at for os er det vigtigt, at vi har sådan nogle penge til at lave de her ting i vores velfærdssamfund. Det kommer i vores optik før topskattelettelser.

Kl. 11:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Kaare Dybvad, Socialdemokratiet.

Kl. 11:55

Kaare Dybvad (S):

Tak. Det er jo en kendt sag, at nogle af dem, som har sværest ved at komme i arbejde igen, når de er blevet arbejdsløse, er folk, der er lidt oppe i årene. Og det er jo folk, som har masser af arbejdsvilje og masser af arbejdsevne, men der er måske nogle arbejdsgivere, som har nogle fordomme om, hvordan det er at være lidt ældre på arbejdsmarkedet. Derfor er vi i Socialdemokratiet rigtig glade for seniorjobordningen, som giver en tryg overgang fra arbejdsmarkedet til efterløn og pension for de ca. 3.500 danskere, som benytter sig af den. Men nu kan vi se, at regeringen lægger op til at nedjustere den løn, som folk får i seniorjob, til dagpengesatsen for så at kunne kompensere for skattelettelser. Vil ordføreren bekræfte, at Dansk Folkeparti deler Socialdemokratiets holdning til, at seniorjobordningen skal bevares, som den er, og altså ikke nedjusteres i forhold til dagpengesatsen?

Kl. 11:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:56

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, jeg synes i virkeligheden, det er et lidt underligt forslag at komme med. Man skal huske, at når vi har den ordning, er det jo bl.a. også, fordi vi anerkender, at der er seniorer, som har nogle år, før de har mulighed for at komme på efterløn – altså, hvis de mister jobbet – hvor de faktisk er i en særlig vanskelig situation. Og så har vi ønsket at give dem et sikkerhedsnet, i form af at de så kan garanteres et job og så få gjort noget nyttigt, samtidig med at de i virkeligheden også opfylder retten til at kunne komme på efterløn. Og man kan sige, at det ville forslaget jo ikke pille ved, men det piller så ved den ydelse, som man kan få, og hvor man så ikke længere skal have løn, men have noget, der svarer til dagpengeniveauet. Og det er ikke et forslag, vi har ønsket skulle stilles, og det er ikke et forslag, som vi sådan umiddelbart kan støtte.

Kl. 11:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Kaare Dybvad.

Kl. 11:57

Kaare Dvbvad (S):

Tak for det. Det er jeg glad for at høre, og jeg vil egentlig også bare gerne høre ordføreren bekræfte, at Dansk Folkeparti så ikke går ind i en aftale, hvor man beskærer eller nedjusterer lønnen til dagpengesats for seniorjobordningen.

Kl. 11:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:57

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo helt sædvanligt, altså at man skal kende Dansk Folkepartis holdning, hvis vi går ind i et forhandlingslokale, og så skal vi jo bagefter vurderes på det, vi kommer ud med, hvis der bliver et resultat. Og så står vi til ansvar for, hvad vi laver. Men man skal kende vores holdning, og den er, at vi synes, det her er et vigtigt element. Idet at man jo også har hævet pensionsalderen, hævet efterlønsalderen, har man sagt til de mennesker, der kan komme i klemme, de her seniorer, at så er der her et sikkerhedsnet for dem. Og det sikkerhedsnet ønsker vi at værne om, og det er også med det, vi går ind til diskussioner om seniorjobordningen.

Kl. 11:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er hr. Kristian Thulesen Dahls tid til at svare på spørgsmål færdig.

Jeg skal her udsætte mødet til kl. 13.00. Mødet er udsat. (Kl. 11:58).

Kl. 13:00

Forhandling

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Mødet er genoptaget.

Den næste ordfører i ordførerrækken er hr. Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, formand. Og vi håber, at resten af Tinget vender tilbage fra frokost inden længe. Der findes mange forskellige ambitioner her i verden. Der er nogle ambitioner, der er gode; der er nogle ambitioner, der er dårlige; der er nogle ambitioner, der er politiske; og der er ambitioner, der er personlige, og så er der nok nogle ambitioner, som er mere, skal vi sige ædle end andre. Jeg ved godt, at vi kan være uenige herinde om, hvilke ambitioner der falder i hvilken kategori, men jeg tror egentlig, vi kan blive enige om, at politik i meget vid udstrækning handler om at have ambitioner og helst på Danmarks vegne.

Vi lever i en lidt underlig tid. For det meste går det egentlig ganske godt her i Danmark, og danskerne som flest har det bedre nu end nogen sinde før. Men fremskridt er ikke nogen naturlov, og for første gang i 200 år er der en reel risiko for, at vores børn bliver fattigere, end vi selv var, og end vi selv er – ikke kun i kroner og øre, for fattigdom kan ikke gøres op i penge alene. Nej. Det er i grunden langt værre. For første gang i 200 år risikerer vi at give et Danmark videre til vores børn, hvor de får færre og dårligere muligheder for at skabe sig et godt liv, end vi selv fik. Det vil være et tilbageskridt for hele civilisationen, og det må ikke ske.

Venstres ambition er klar: Vi vil lægge til – vi vil ikke trække fra. Vi vil give et stærkere og rigere Danmark med flere muligheder videre end det, vi selv havde. Vi vil fremtidssikre Danmark, ikke blot frem til næste valg, men frem til næste generation, og regeringens helhedsplan gør netop det, samtidig med at vi løser de bundne opgaver: de opgaver, der skal løses, uanset hvilken regering der sidder hernede.

Helhedsplanen er en mulighed for at gøre gode tider bedre, men den er jo ikke et krav. Vil Danmark bestå uden en helhedsplan? Ja, det vil det, men det har en pris at sige blankt nej. Prisen er et fattigere Danmark med færre muligheder for os selv og for vores børn. Prisen er et årligt rådighedsbeløb, som er 15.000 kr. lavere for en typisk dansk familie. Prisen er det moralske problem, der ligger i, at der for nogle ikke er en mærkbar økonomisk gevinst ved at arbejde frem for at blive forsørget. Prisen er færre arbejdspladser. Prisen er 27 mia. færre kr. til investeringer i infrastruktur. Og prisen er en manglende mulighed for at lægge til side til dårligere tider, så vi har noget at stå imod med. Prisen er, at vi må lægge vores ambitioner for Danmark på hylden.

Men hvad så med – det er typisk sådan kritikken af helhedsplanen starter, og kritik har der sandt at sige været en del af, og vi har efterhånden været vidt omkring – ulighed, klima, SU, kontanthjælpsloft, tilbagetrækningsalder, mindre regulering af overførselsindkomster, rentefradrag til folkepensionister med store boliglån, børnecheck til barn nummer 4 til 17, og jeg skal komme efter Tinget – altid med knopperne og kritikken forrest og med modet og ambitionerne gemt væk. Jeg tror, at det vil være gavnligt lige at gå et par af de her punkter igennem sådan trin for trin for at spare noget tid og måske også skabe rum til at tale lidt om ambitionerne i den her debat, der følger.

Så hvad med uligheden? Ja, den stiger, men det er ikke meget. Og betyder lidt større ulighed i verdens mest lige land, at vi skal opgive vores ambition om et stærkere, om et rigere Danmark? Nej. Kan det komme bag på nogen, at vi bliver lidt mindre lige, hvis det bedre kan betale sig at arbejde, som var det, Venstre gik til valg på? Nej. Gjorde Socialdemokraterne Danmark til et dårligt land med skattereformen, fordi den øgede uligheden ved at give topskattelettelser? Nej. Smadrede Socialdemokraterne velfærdssamfundet med en kontanthjælpsreform, en SU-reform og en vækstpakke, som alle øgede uligheden? Nej, det gjorde de ikke. For en ting er sikkert: Hvis Danmark bliver fattigere, er det altid de svageste, der kommer til at betale prisen.

Kl. 13:05

Derfor er jeg jo enig med Socialdemokraternes tidligere formand, fru Helle Thorning-Schmidt, da hun sagde, at man skal være meget varsom med at drage meget store konklusioner på baggrund af udsving i Ginikoefficienten – ja, jeg kommer helt til at savne hende.

Men hvad så med klimaet? Ja, hvad så med klimaet? Skal man tro de kritiske røster, vil Danmark jo nærmest blive forvandlet til en grå og gold kulfyret mark, hvis helhedsplanen gennemføres. Men da Venstre var med til at lave energiaftalen i 2012, sagde hr. Martin Lidegaard, som dengang var energi- og klimaminister, at aftalen var det bredeste, det grønneste og det længstvarende energiforlig nogen sinde i Danmark. Og faktum er, at det på alle væsentlige parametre er gået hurtigere med den grønne omstilling, end vi forventede. Altså: Det grønneste energiforlig nogen sinde, og vi er foran forventningerne, for vi er endnu grønnere end det grønneste. Er det ikke vidunderligt?

Hvad så med de overførselsindkomstmodtagere, som får færre penge, end de ellers ville have fået, i 2024 og 2025. Ja, stigningen i deres overførselsindkomst bliver lidt mindre i de 2 år, end den ellers ville have været. Og det kan man ikke tillade sig ifølge den socialdemokratiske finansordfører, hr. Benny Engelbrecht, der i starten af september lod harmen flyde frit og proklamerede til en journalist,

der gad at skrive det ned: Jeg synes, det er meget usympatisk, at man tager penge fra langtidsledige og folk på overførselsindkomster for at bruge dem på skattelettelser. Og undskyld mig, men jeg synes, at det er lige et nummer for stramt. For hvordan var det nu at hr. Benny Engelbrecht og kompagni selvfinansierede deres skattereform? Jo, det var på den samme måde, bare fire gange.

Her er det så Socialdemokraternes politik, at det er helt okay at regulere lidt mindre på overførslerne i 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 og 2023. Men i 2024 og 2025 er det meget usympatisk. Helt ærligt: Det hverken kan eller skal man tage spor seriøst. Vær nu med, og spil lidt bold i stedet for det her pjat.

Men hvad så med de ældre? Dem kan man da ikke lade blive længere på arbejdsmarkedet. Først skal vi måske lige huske historien: I næsten 50 år, og det er altså fra 1957 til 2004, var folkepensionsalderen 67 år. Vi har foreslået, at vi justerer den lidt tidligere, end vi ellers har aftalt med bl.a. Socialdemokraterne, med ½ år, så den bliver 67½ år i 2025, for folk lever heldigvis længere, og på den her måde kan vi leve op til vores løfte om, at folk kan se frem til ca. 14½ år på pension i gennemsnit; 180 dage minus weekender og ferie og selvfølgelig med mulighed for at gå fra tidligere til dem, der ikke kan arbejde.

Jeg kunne knytte mange flere ord til det, og jeg tager gerne debatten sådan punkt for punkt og flere til, for jeg vil gerne stå på mål for den her helhedsplan. Og jeg er ærlig talt stolt af at repræsentere et parti, som har fremlagt en sammenhængende plan med ambitioner for Danmark. Det er både nemt, og det er fristende at kritisere. Det er langt vanskeligere at komme med konstruktive og ambitiøse indspark.

Men jeg havde alligevel ikke forestillet mig, at vi kunne ende her i en situation, hvor så mange partier, herunder Danmarks p.t. største parti, vil lade opposition gå forud for ambition – en situation, hvor vi ikke blot er uenige om vejen mod målet, men også om, om vi i det hele taget skal sætte os et mål. Det kan jeg ikke erindre at jeg har oplevet tidligere. Hvis man ikke ønsker at gøre Danmark rigere, jamen så sig det dog. Hvorfor gå og putte med det? Det gør i grunden så godt at sige det, man rigtigt mener, og det, jeg mener lige nu, er, at jeg glæder mig til debatten. Tak for ordet.

Kl. 13:09

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så er vi nået til de korte bemærkninger.

Jeg skal igen henstille til, at man overholder taletiderne, så så mange som muligt kan komme til orde.

Den første, der har bedt om ordet, er fru Pia Olsen Dyhr, SF. Værsgo.

Kl. 13:10

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nu sagde ordføreren, at vi nok vil slå hul på bl.a. SU'en, og det er korrekt. Det kan vi godt tage med. Regeringen har planlagt at skære næsten en femtedel af SU'en. Det vil betyde, at de studerende, hvis økonomi i forvejen er presset, får et meget mindre levegrundlag hver eneste måned. Der bliver mindre til mad, der bliver mindre til studiebøger, der bliver mindre til medicin, til husleje, til forsikringer osv.

Statsministeren har sagt, at de studerende vil beholde det samme levegrundlag som i dag. Men er ordføreren enig med mig i, at det ikke passer? Forudsætningen er jo, at hvis de studerende skal beholde det samme levegrundlag som i dag, skal de arbejde mere. Passer det? Er det muligt for alle at gøre? Kan den handicappede, der knokler alt, hvad han kan, for at følge med på skolen, men som har en ringe erhvervsevne, bare arbejde mere? Kan den enlige mor, der skal hente sit barn, bare arbejde mere? Hvad med de sygeplejerskestuderende, der har praktik og skiftevagter? Kan de bare arbejde mere? Der er mange studerende, der ikke kan arbejde mere. Hvad skal de gøre for at have det samme levegrundlag som i dag?

Fierde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:11

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for kommentaren. Det er jo rigtigt, at i den her plan lægger vi op til at skære den del af SU'en, som man får som et stipendium. Til gengæld for de 800 kr., der bliver skåret der, får man altså mulighed for at låne op til 1.000 kr. mere, man får mulighed for at tjene 1.000 kr. mere ved siden af, og man får mere fordelagtige låneforhold. Man får altså lov til at betale en rente på 0 pct., så længe man studerer, og man får et fradrag, når man er færdig med sit studie. Et eller andet sted er det jo også den her gruppe af studerende på videregående uddannelser, som kan se frem til de topskattelettelser, der også er i spil, og som de vil have godt af, når de kommer ud på arbejdsmarkedet senere. Så jo, man kan sådan set godt stå med det samme rådighedsbeløb. Det kræver, at man selv investerer noget i sin uddannelse og mere, end man gør i dag.

Kl. 13:12

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:12

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak for ærligheden. Ergo har man ikke det samme levegrundlag, hvis man ikke kan arbejde mere. Så vil det i hvert fald kræve, at man gældsætter sig mere. I 2012 skyldte danskerne 21 mia. kr. i SU-lån. I 2015 er det tal steget til 29 mia. kr. I 2010 måtte SKAT inddrive SUgælden fra ca. 5.000 danskere, mens det i dag er over 8.000 danskere, der ikke har kunnet betale deres gæld til tiden, viser de nye tal. Er det okay? Er det en god idé, at de unge skal låne mere, end de allerede har gjort, eller får vi en gældsat generation?

Kl. 13:13

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:13

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes egentlig, at den her debat bliver stillet op, som om vi ikke har den allermest generøse SU i hele verden. Jeg synes, man skal huske på, at det har vi. Det har vi også med det her forslag, som regeringen lægger frem. Det, som er værd at huske på, er, at de skattelettelser, som man også får, når man er færdig med sit studie, også gør det nemmere at betale studielån tilbage. Og man skal jo selvfølgelig tænke sig om, inden man optager det.

Kl. 13:13

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak for det. Og den næste korte bemærkning er fra hr. Nicolai Wammen. Og jeg vil gerne beklage, at hr. Nicolai Wammen ikke kom på som den første som ordfører for det største parti. Men vi havde lidt problemer med skærmen. Værsgo.

Kl. 13:13

Nicolai Wammen (S):

Jamen alt forladt, og jeg var kun glad for at kunne give gulvet til SF's formand.

Det er sådan, at den 4. oktober optrådte landets statsminister, hr. Lars Løkke Rasmussen, på tv, og han blev spurgt til de beskæringer, der er sket, af kontanthjælpen. Der var svaret fra landets statsminister til den enlige mor, som mister ca. 2.600 kr. om måneden, at det er en håndsrækning til hende.

Jeg vil gerne bede Venstres ordfører forklare den enlige mor og i øvrigt mange af de andre, som bliver ramt af de her besparelser, hvori håndsrækningen består, for at de kan få deres økonomi til at hænge sammen, så de kan betale idrætsaktiviteter, og hvad man ellers har brug for til de børn, som altså nu lever i familier, der bliver hårdt ramt af de her kontanthjælpsbesparelser.

Hvori består den håndsrækning, som statsministeren talte om?

Kl. 13:14

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:14

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Håndsrækningen består i de relativt store beløb, vi som et velstående samfund giver til mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet. Den håndsrækning består i, at vi, som er på arbejdsmarkedet, betaler skat og derfor kan hjælpe dem, som står uden for arbejdsmarkedet. Det er en ganske solid håndsrækning.

En enlig mor med tre børn vil f.eks. få 20.300 kr. efter skat. Det er det rådighedsbeløb, der er. Det synes jeg er kendetegnende for et meget velhavende og meget generøst samfund.

Men hvis hr. Nicolai Wammen er så voldsomt imod det her kontanthjælpsloft, er det så noget, man ønsker at fjerne, hvis man får magt, som man har agt, og hvordan har man i så fald tænkt sig at finansiere det? For det fik vi jo ikke noget svar på fra fru Mette Frederiksen tidligere i dag.

Kl. 13:15

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Nicolai Wammen.

Kl. 13:15

Nicolai Wammen (S):

Jeg må forstå det sådan, at det, at man tager 2.600 kr. fra den enlige mor, er en håndsrækning. Og så vil jeg bare spørge i al stilfærdighed:

Er det så også en håndsrækning til den ældre person på arbejdsmarkedet, som har glædet sig til at kunne gå på pension og har slidt og slæbt et helt liv, at man skal arbejde et halvt år længere for at kunne finansiere topskattelettelser til nogle andre. Og er det også en håndsrækning til den studerende, at man skal forgælde sig for at kunne tage sin uddannelse, i forhold til hvordan tingene er i dag?

Det er bare for at forstå statsministerens og ordførerens udlægning af håndsrækning. De steder, hvor man mister penge eller skal arbejde længere, er der tale om en håndsrækning. Er det korrekt forstået?

Kl. 13:16

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg bliver simpelt hen nødt til at reagere på den der retorik. For vi tager som samfund ikke penge fra mennesker. Vi giver penge til mennesker, og de beløb, vi giver, er ganske generøse.

Et ægtepar eller et par, der er på kontanthjælp, og som har to børn, modtager 23.200 kr. efter skat. Det kan vi godt være bekendt, og jeg er faktisk stolt af at bo i et land, som har råd til at sætte hånden under hinanden, når vi kommer ud for noget, som vi ikke havde planlagt.

Ja, det er generøst, ja, det er en håndsrækning.

Fierde næstformand (Mette Bock):

Tak. Og så giver jeg ordet til hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:17

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Jeg har et spørgsmål til hr. Jakob Ellemann-Jensen om grænsekontrol. For indtil nu er det jo sådan, at den midlertidige grænsekontrol udløber den 12. november. Så det første, der er vigtigt at få på plads, er selvfølgelig: Kan vi have sikkerhed for, at grænsekontrollen også eksisterer efter den 12. november?

Det andet spørgsmål, jeg jo har til hr. Jakob Ellemann-Jensen, er: Hvor længe kan man blive ved med at forlænge en midlertidig grænsekontrol, før man bliver nødt til at tage en reel diskussion om, hvorvidt den bør være permanent?

Altså, på et eller andet tidspunkt bliver man jo nødt til at tænke, at det kunne være en billigere måde at have grænsekontrol på, hvis man bygger den op på en lidt anden måde, hvor den har permanent karakter, end det her med, at man hele tiden har en midlertidig kontrol, hvor man så skal have betjente fra andre dele af Danmark udstationeret. Det er jo i sagens natur dyrere, end hvis de var ansat til at være grænsebetjente. Så jeg har altså de her to spørgsmål til hr. Jakob Ellemann-Jensen om grænsekontrollen.

Kl. 13:18

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Altså, om grænsekontrollen fortsætter, efter at den midlertidige kontrol, vi har nu, udløber, overlader jeg meget, meget trygt til udlændinge- og integrationsministeren. Det er jeg helt tryg ved at hun har fuldstændig styr på.

Hvornår kan vi så ophøre med den her midlertidige grænsekontrol? Jamen det kan vi, når vi har sikkerhed for, at der er styr på Europas ydre grænser. For det var jo det, der var hele baggrunden for, at vi indførte den her midlertidige grænsekontrol. Det var, fordi vi kunne se en situation sidste år – den husker vi formentlig alle sammen – med store menneskemængder, som bevægede sig op ad danske motorveje. Det er jo en situation, som ingen af os herinde har noget som helst ønske om skal gentage sig.

Det er jo også derfor, der er lagt op til, at vi kan indføre den her nødbremse, sådan at hvis vi står i en tilsvarende situation, er det helt andre værktøjer, som bliver taget i brug.

Kl. 13:18

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg læste for nylig i Dansk Politiforbunds blad, og citeret efter hukommelsen stod der noget med, at hvis man skal have 37 timers arbejdsindsats fra en politibetjent, der skal kontrollere ved grænsen, så koster det 57 timer, fordi vi jo ansætter en betjent ved Nordsjællands Politi, og så siger vi bagefter: Nu skal du i øvrigt til grænsen og patruljere og passe dit arbejde. Og det er jo i sagens natur sådan, at der er udetillæg og udstationering og overnatning og ting og sager, så det er jo en dyr måde at gøre det på.

Hvis man alligevel godt kan se, at det her kommer til at tage meget lang tid – de ydre kontroller er ikke i orden i mange år frem – så kan man jo lige så godt tage beslutningen om at få en permanent

grænsekontrol, ansætte folk ved grænsen. Det er en billigere måde, det en bedre måde.

Kl. 13:19

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jamen jeg deler sådan set hr. Kristian Thulesen Dahls bekymring over politiets indsats, og jeg havde sådan set også gerne set, at vi bare havde politi nok, der kunne opklare alle forbrydelser, og at alt var godt. Og det gør vi jo sådan set også noget ved. Det er derfor, vi også afsætter penge i helhedsplanen til netop den her fælles sikkerhedspulje, altså penge, som skal gå til, at vi dels kan styrke vores forsvar, dels kan styrke vores politi. Vi har også haft hjemmeværnet indsat på opgaven, så der bliver jo tænkt kreative tanker om, hvordan vi kan gøre det her på den ressourcemæssigt mest effektive og fornuftige måde.

Kl. 13:20

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Herefter er det fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:20

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at fortsætte lidt der, hvor hr. Nicolai Wammens slap, og tale om kontanthjælpsloftet og kontanthjælpsreformen. I sin tale nævner ordføreren meget, at det her ikke rigtig kan komme bag på nogen. Det giver sådan nærmest en stemning af, at nu skal vi alle sammen slappe lidt af og tage den med ro, og at det ikke er så slemt. Og vi vidste jo godt, at det ville ske.

Tusindvis af mennesker kommer til at blive sendt ud i fattigdom. 7.000 børn bliver sendt ud i fattigdom. De har ingenting gjort. Mennesker vil med al sandsynlighed blive sat ud af deres boliger, siger boligorganisationerne også til jer. Det kommer til at ramme mennesker med handicap og sygdom, det siger handicaporganisationerne også til jer.

Det kan godt være, at det ikke kan komme bag på nogen, men er det ikke en lille smule en laissez faire-holdning at have til menneskers levevej og børns opvækst at sige, at det ikke kunne komme bag på nogen? Og da særligt, når vi ved – og det er mit spørgsmål – at tre fjerdedele af de mennesker, der bliver ramt af loftet, slet ikke er erklæret arbejdsmarkedsparate.

Kl. 13:21

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:21

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes simpelt hen, at vi bliver nødt til at tage udgangspunkt i, hvor mange penge det er, vi giver til de der mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet. For de tal har sådan set overrasket rigtig mange mennesker. Jeg nævnte et tal før. Et par på kontanthjælp med to børn har 23.200 kr. efter skat. Og ja, det er ikke nogen dans på roser, og det er der ikke nogen der siger.

Men vi har altså et ønske om, at der skal være en forskel på, om man er på arbejdsmarkedet eller ej, om man står op hver morgen og får ungerne af sted og går på arbejde, man knokler en vis legemsdel ud af sine bukser, man arbejder, man er en del af det arbejdende fællesskab i Danmark, man kommer hjem, man håndterer sin familie, man bidrager til samfundet. Det vil vi gerne belønne, og vi vil gerne sikre, at der er en forskel på dem, der arbejder, og dem, der ikke arbejder. Det er sådan set et helt legitimt politisk ønske.

Fierde næstformand (Mette Bock):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:22

Pernille Skipper (EL):

Først bliver jeg altså nødt til at indvende noget. Nu har ordføreren gjort det flere gange, altså talt om rådighedsbeløb, som ikke er fratrukket husleje. Der bliver lavet nogle opskruede tal, som ikke har noget med den virkelighed at gøre, som kontanthjælpsmodtagere står i. Men uanset hvor store tal man kan få det til at lyde som, så dækker det jo over den virkelighed, at der er mennesker, der kommer til at skulle vælge mellem at betale husleje eller sætte mad på bordet hver måned. Det er kun inde i den her lille boble, der er nogle, der fornægter det, og det er da noget mærkeligt noget. Tre fjerdedele er ikke arbejdsmarkedsparate. De kan ikke deltage i det der arbejdsfællesskab, man beskriver så smukt. Og hvordan andre dog skal få det godt af, at de bliver fattige, begriber jeg ikke.

Kl. 13:23

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:23

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Man prøver sådan at tegne det her billede af, at vi er et fattigt samfund, fordi der er nogle mennesker, der ikke får lige så mange penge. Det synes jeg simpelt hen er fuldstændig urimeligt. Alle vi danskere skal betale husleje af det rådighedsbeløb, vi har, eller betale termin, eller hvad vi nu betaler. Det skal vi alle sammen. Så det er sådan set ikke for at skjule nogen beløb. Jeg fortæller bare, hvad det beløb er, man har til rådighed efter skat. Jeg synes, det er et tegn på et meget, meget rigt og generøst og sådan set også empatisk samfund, at vi har råd til at tage os af hinanden på den måde, som vi gør i Danmark.

Kl. 13:24

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Herefter er det hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:24

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at kvittere for det udspil, som regeringen er kommet med. Det trækker på lange stræk i den rigtige retning, og det er godt.

Ordføreren talte meget om, at det er vigtigt, at man har ambitioner på Danmarks vegne, og det er vi også helt enige i i Liberal Alliance. Alle kan have ambitioner, men det, der er vigtigt, er, at man lever op til ambitionerne. I regeringsgrundlaget står der, at regeringen har en ambition om at sænke marginalskatten, skatten på den sidst tjente krone, med 5 procentpoint. Så vil jeg gerne spørge om, hvad marginalskatten bliver, hvis regeringens udspil skulle blive vedtaget, som det ligger nu.

Kl. 13:24

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg tror godt, jeg ved, hvad det er, hr. Joachim B. Olsen hentyder til. Det har noget med topskatten at gøre. Der må jeg altså sige: Vi er nået 90 pct. af vejen med denne ambition, men regeringen har nok også en ambition om at kunne gennemføre andre ting, at kunne gennemføre mange af de andre ting, som hr. Joachim B. Olsen jo roser

ved at rose helhedsplanen fra regeringens side. Den mulighed er måske ikke helt til stede, hvis man insisterer på at gennemføre 100 pct. af det forslag, som hr. Joachim B. Olsen henviser til.

KL 13:25

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 13:25

Joachim B. Olsen (LA):

Det vil jeg nu mene at det er. Venstre gik til valg på nulvækst. I udspillet lægger man op til 0,5 pct. offentlig vækst. Man lægger altså op til at bruge 22 mia. kr. i den offentlige sektor.

Men mit spørgsmål var egentlig ret simpelt: Der står i regeringsgrundlaget, at man har en ambition om at sænke skatten på den sidst tjente krone med 5 procentpoint. Vi har i dag en marginalskat på 56 pct. Hvad vil marginalskatten være, hvis man gennemfører regeringens plan, som den ligger i dag?

Kl. 13:25

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Hvis man gennemfører regeringens plan, som den ligger i dag, så vil marginalskatten for de danskere – jeg mener, det er over 700.000 – som altså betaler topskat i dag og tjener mellem cirka 0,5 og 1 mio. kr., blive 5 pct. lavere. Det vil den blive for dem, og det synes jeg sådan set er ganske ambitiøst, for det er nogle mennesker, som vi er dybt afhængige af. Det er eksperter, det er dygtige mennesker, som kan få tilsvarende jobs i udlandet, og som danske videnstunge virksomheder er afsindigt afhængige af. Det er der, vi fokuserer og siger: Jamen det er det, der også giver politisk mening.

Kl. 13:26

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Herefter er det hr. Rasmus Nordqvist fra Alternativet.

Kl. 13:26

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak, og tak til ordføreren for netop at starte med ordet ambitioner. For der er jo i den grad brug for ambitioner lige nu. Der er brug for ambitioner, når vi ser på de aftaler, vi sidste år underskrev om henholdsvis FN's bæredygtighedsmål og Parisaftalen. Så er det synd, at ordføreren så går i gang med at undskylde for, at vi faktisk ikke kommer til at leve op til de aftaler, som vi har skrevet under på, for i bæredygtighedsmål 10 om ulighed står der, at man skal arbejde på at begrænse uligheden både i sit eget land og mellem landene. Hvor ligger det henne i den storstilede 10-årsplan, der er lagt? Hvor ligger mål 13 om en indsats over for klimaet, når vi kan se, at 2025-planen og tidligere planer fra regeringen jo faktisk skruer ret markant op for CO2-udledningen? Så hvordan skal vi se de der ambitioner i det konkrete, så det ikke bare bliver ved en fantastisk start på en tale?

Kl. 13:27

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu nævner ordføreren FN's bæredygtighedsmål, og jeg bliver simpelt hen nødt til at sige, at i Danmark har vi udfordringer også inden for bæredygtighedsmålene, som er større end uligheden her i landet. Og der er lande i verden – faktisk alle andre lande i verden – som har større problemer med uligheden, end vi har i Danmark. Derfor

skal vi altså også gribe problemerne an i den rækkefølge, som er rimelig. Når vi ønsker at sige, at det bedre skal kunne betale sig at arbejde, så er det klart, at det vil bidrage til en anelse udsving i uligheden, fordi vi ønsker at belønne folk for at gå på arbejde. Det synes jeg ærlig talt ikke er så grusomt, for det er hele forudsætningen for, at vi har råd til, at der er nogle – dem, som ikke kan – der ikke går på arbejde.

Kl. 13:28

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 13:28

Rasmus Nordqvist (ALT):

Nu har vi jo sådan set skrevet under på nogle mål, globale mål, hvor alle målene er sidestillede. Alle målene er vigtige, og vi skal leve op til dem og sætte hak ved dem. Og et af dem er altså bæredygtighedsmål nr. 10 om ulighed i samfundet. Kommer der en plan til næste år, der så gælder frem til 2030, hvor man virkelig gør noget ved uligheden, kommer der en plan til næste år, der virkelig gør noget ved klimaet, så vi når at opfylde de her bæredygtighedsmål, eller hvornår har man tænkt sig at gribe dem an, når det ikke er i en 10-årsplan, altså den langsigtede planlægning for vores samfund?

Kl. 13:29

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:29

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes ærlig talt, at den plan, der blev lagt frem, taler et ret klart sprog. Den taler meget klart om, hvad det er for nogle ambitioner, vi har for Danmark. Og der er jeg bare lodret uenig med Alternativet i, at uligheden er den største udfordring i Danmark. Sådan ser jeg altså på det.

Så må jeg også sige: Alternativet har en ambition om at afskaffe indkomstskatten. Hvordan vil det påvirke uligheden i Danmark, hvis man gør det?

Kl. 13:29

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Så er vi nået til hr. Morten Østergaard fra Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:29

Morten Østergaard (RV):

Tak. Hr. Jakob Ellemann-Jensen siger, at helhedsplanen taler sit eget klare sprog. Det samme kan man ikke rigtig sige om det forslag til vedtagelse, som man er blevet enige om blandt de partier, der støtter regeringen, der står nemlig, at »Folketinget konstaterer, at regeringen har fremlagt et bud på en plan for dansk økonomi...«. Ja, så har man da ikke sagt for meget i hvert fald. Man mangler måske lige, at her i København står solen op 7.26 og går ned 18.32, og at der er 17 mio. kr. i lottopuljen på lørdag. (*Munterhed*).

Det, der er det store spørgsmål her, er, om vi kan opnå nogen fremskridt. Jeg noterede mig også, at statsministeren i sin tale sagde, at de kommende generationer skal vide, at vi lagde til, og at vi ikke trak fra. Det synes jeg var stærke ord. Derfor synes jeg måske, at hr. Jakob Ellemann-Jensen med fordel lige kunne forklare noget over for de her 7.000 børn, som nu kommer under den fattigdomsgrænse, vi havde indtil for nylig i Danmark, og som statsministeren lovede man ikke ville føre en politik for flere kom under. Jeg anerkender, at de familier er folk, vi giver penge, men er det så ikke også rigtigt, at for netop den generation af børn i de allerfattigste familier bliver der trukket fra fremfor at blive lagt til?

Kl. 13:30

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:30

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg bliver simpelt hen nødt til lige at hæfte mig ved det første, som hr. Morten Østergaard siger. Det er jo meget nemt at kritisere uden at komme med noget selv. For vi har dog en vedtagelse ovre på den blå side af hegnet, og der har vi sådan set alle partierne med. Det er ikke rigtig lykkedes på den anden side af hegnet. Der har man ikke engang kunnet få Enhedslisten til at byde med ind på, at vand er vådt og himlen er blå. Så jeg synes ærlig talt, det er en noget forfejlet kritik, for ikke alle partier er med på den anden side.

Kl. 13:31

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 13:31

Morten Østergaard (RV):

Jo, men nu er det sådan set Venstre, der sidder i regering, og så er der en række partier, som kun kan blive enige om at konstatere, at regeringen kommer med planer. Som sagt står vi altid til rådighed for forhandlinger, og vi håber, man søger bredt i Folketinget. Men det er dog alligevel bemærkelsesværdigt, at de partier, som egentlig har påtaget sig at lede landet, ikke kan komme videre. Vi står meget gerne til rådighed for at lede landet, hvis man bliver træt af det, og så skal man så bare gå af.

Men jeg synes, børnene fortjener et svar fra hr. Jakob Ellemann-Jensen og fra Venstre. For alle de børn i de fattigste familier i Danmark, som statsministeren udstak et løfte til i valgkampen, trækker helhedsplanen så fra, eller lægger den til?

Kl. 13:32

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:32

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg ved godt, at jeg har nævnt det her tal nogle gange før, men jeg bliver simpelt hen nødt til at nævne det igen. Når et par på kontanthjælp med to børn modtager 23.200 kr. efter skat, synes jeg helt ærligt ikke, at vi kan stå og tale om fattigdom i samme åndedrag. Det synes jeg ikke er rimeligt. Og hvis man skal se på den her fattigdomsgrænse, som man havde opfundet under den tidligere regering, vil man jo se, at det typisk er selvstændige, som er nogle af de allermest ressourcestærke mennesker i Danmark, som falder for den her såkaldte fattigdomsgrænse, og jeg synes, det er noget bavl kun at gøre fattigdom op i økonomi. Det troede jeg egentlig også jeg sagde i min tale.

Kl. 13:32

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Herefter er det hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:32

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak. Og tak for en god tale af ordføreren, som jeg var enig i på lange stræk. Og må jeg også godt sige, at jeg sidder her og er lige ved at brænde sammen over ikke at kunne komme med i den debat omkring kontanthjælpsloftet. Jeg kan næsten ikke holde det ud – jeg synes, at ordføreren svarer fantastisk. Jeg glæder mig til i min egen tale

at komme mere ind på det, og forhåbentlig får vi en kæmpe debat om det emne

Men nu til noget andet. Det kommer nok ikke som et stort chok, at jeg godt vil spørge lidt ind til boligskatterne. Erkender ordføreren, at den tryghed, alle har talt om de sidste 2 dage – i hvert fald har rigtig mange partier lige pludselig italesat, at nu er der ingen grænser for, hvor meget tryghed vi skal have skabt – i hvert fald ikke er til stede i 2017, i 2018, i 2019 og i 2020 på grund af en stadig voldsomt stigende grundskyld?

Kl. 13:33

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:33

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes jo sådan set, at det er rart at mærke den entusiasme og den der sådan travhest, der står og skraber i jorden nede ved hr. Søren Pape Poulsen. Det er fint, og jeg er helt sikker på, at der nok skal blive spørgsmål om ulighed og den slags, når hr. Søren Pape Poulsen kommer herop.

Men i forhold til det med boligejerne, ja, så er ambitionen med det udspil, der er kommet fra regeringens side, jo simpelt hen at sige, at den ønsker at skabe tryghed. Så kan vi diskutere og debattere og forhandle om, hvordan vi gør det mest effektivt, men det, der er grundlaget, er jo, at vi har en situation fra 2020, som vi skal tage hånd om. Og indtil da har vi jo altså et skattestop, som jo ikke giver den tryghed, som vi har ønsket. Det er et skattestop, som vi jo som partier har et fælles ansvar for.

Der er det, vi går ud og siger: Jamen det giver ikke den tryghed, vi havde ønsket. Lad os gøre noget ved det, lad os agere på det. Men selvfølgelig vil der blive lyttet, når der kommer kreative forslag. Altså det her er noget, der er blevet lagt ud. Lad os nu alle sammen, som fru Mette Frederiksen sagde det før, lige sætte os ned og tale om, hvordan vi eventuelt kan gøre det endnu mere fremragende.

Kl. 13:34

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 13:34

Søren Pape Poulsen (KF):

Vi vil ikke kun komme med kreative forslag, vi vil komme med gode forslag. Og et af dem bliver selvfølgelig, at vi skal stoppe boligskatterne, der kan stige med helt op til 30 pct. de næste 4 år med 7 pct.s grundskyldsstigning hvert år. Jeg synes, at det er rigtig godt, vi taler om tryghed, men jeg hører også det, ordføreren siger, nemlig at man jo er klar til at gå ind i et forhandlingsrum, og at man også anerkender, at der er boligejere, der bliver voldsomt udfordret af en stigning på mange tusinde kroner de næste 4 år, indtil der forhåbentlig kommer et *reelt* skattestop.

Kl. 13:35

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:35

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg kvitterer endnu en gang for ønsket om at deltage i de her forhandlinger. Jeg må bare sige helt generelt, at det, der er formålet med det her nye på boligskatten, jo altså er at sikre, at der ikke er nogen mennesker, som bliver beskattet ud af deres bolig, for det kan vi simpelt hen ikke byde alle de rigtig mange mennesker i Danmark, som bor i deres egen bolig. Kl. 13:35

Fierde næstformand (Mette Bock):

Tak for det. Så er vi nået til hr. Morten Bødskov, Socialdemokratiet. Kl. 13:35

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Jeg tror, vi var mange, der lyttede ekstra godt efter, da ordføreren sagde, at ikke bare den kontanthjælp, som kontanthjælpsmodtagerne modtager nu, er generøs, men at også det, må man forstå, nye, moderne kontanthjælpsloft, som regeringen har vedtaget, er generøst og en egentlig håndsrækning til kontanthjælpsmodtagerne. Og til det må jeg jo bare sige: Det, at man står her og siger, at når man fjerner op mod 30.000 kr. om året fra en enlig mor på kontanthjælp med et par børn, er det en håndsrækning, og at det nærmest sådan er en generøs gave til den pågældende – og at man stadig væk fastholder det – tror jeg der er rigtig mange der har svært ved at forstå.

Altså, læser man ikke aviser? Besøger man ikke de områder, hvor der er kontanthjælpsmodtagere, som siger, at de må forlade deres lejlighed? De sidder og vender hver en krone og skal diskutere, hvad det er for en fritidsaktivitet, børnene ikke længere skal gå til. Mener man virkelig, at det, man har lavet her, hvor man fjerner tusindvis af kroner om året fra kontanthjælpsmodtagere, er generøst, og at det i grunden bare er en håndsrækning til dem?

Kl. 13:37

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:37

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg ved ikke, om det er, fordi jeg udtrykker mig sådan uklart, eller hvad. Det, jeg mener er generøst, er, at et samfund som det danske har overskud, har økonomi, har vilje til at give 23.200 kr. efter skat til et par, der er på kontanthjælp, og som har to børn. Det synes jeg er generøst. Men altså, når der er den her voldsomme kritik fra netop Socialdemokratiets side i forhold til det her, savner jeg altså lidt et svar på det spørgsmål, der hedder: Jamen ønsker man fra Socialdemokratiets side at afskaffe kontanthjælpsloftet? For det har vi jo ikke rigtig fået noget svar på. Og hvis man gør det, hvor er så pengene til det?

Kl. 13:37

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 13:38

Morten Bødskov (S):

Nu er det altså ikke Socialdemokratiet, der kalder regeringens, må man forstå, nye, moderne kontanthjælpsloft – som man valgte at kalde det – for en generøs håndsrækning til kontanthjælpsmodtagerne. Det er ordføreren, der gør det. Det er ordføreren, der siger, at det, kontanthjælpsmodtagerne modtager, er generøst. Det er landets statsminister, som i går på tv sagde, at grundlæggende er det bare en håndsrækning til dem. Men er virkeligheden ikke den, at dem, som den her øvelse egentlig er en håndsrækning til, er alle dem, der skal have topskattelettelser? Så hvorfor siger man det ikke bare, som det er, altså at man mener, at det grundlæggende er spild af penge at sende penge til kontanthjælpsmodtagerne? For man får meget mere ud af dem ved at give topskattelettelser til folk, der har rigtig meget i forvejen. (*Fjerde næstformand* (Mette Bock): Tak!) Stå dog ved det, I foreslår.

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:38

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Vi står sådan set meget, meget gerne ved de ting, vi foreslår, og det er derfor, jeg har stået og gentaget det samme tal en 57-58 gange heroppefra. Men der kommer bare ikke rigtig noget svar på det modspørgsmål, jeg har stillet. Nu er jeg med på, at hr. Morten Bødskov er løbet tør for korte bemærkninger, men ønsker Socialdemokraterne at afskaffe det her, eller er det bare kritik? Er det bare den der med at stå og pege fingre og sige: Æh, bæh, det, I gør, synes vi er forkert, men vi vil i øvrigt ikke lave det om? Altså, er det sådan, som vi kender Socialdemokraterne? Er det bare det, man er faldet tilbage til igen? Er det oppositionssocialdemokraterne, der bare kritiserer, og så kan man måske engang om utrolig mange år, hvis Socialdemokraterne skulle komme i regering igen, forhåbentlig, måske se de ansvarlige Socialdemokrater igen, eller hvad? (*Fjerde næstformand* (Mette Bock): Tak!) Ønsker man at afskaffe det her loft, ja eller nej?

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Næste korte bemærkning er fra hr. Søren Espersen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:39

Kl. 13:39

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg vil også, ligesom hr. Kristian Thulesen Dahl, lige tale med ordføreren om grænsen. Vores udgangspunkter er jo forskellige. Venstre vil gerne være med i Schengen og Europol og være uden grænsekontrol, og vi vil gerne have den fulde grænsekontrol. Så det behøver vi ikke diskutere, vi ved godt, hvor hinanden står.

Når jeg tager ordet, er det, fordi der var en udtalelse fra kommissær Timmermann forleden dag, hvor han brugte det her meget morsomme udtryk med, at man kunne være enten gravid eller ikkegravid, der var ikke nogen mellemløsning. Det, jeg vil spørge hr. Jakob Ellemann-Jensen om, er, om det er korrekt, at det enten er det ene eller det andet. Er der i virkeligheden ikke en lang række forskellige måder at være tilknyttet både Europol, men også Schengensamarbejdet på? Forleden blev Kina nævnt, Brasilien var vist med, og vi har nævnt, at UK og Irland har en anden måde at gøre det på, Norge har en tredje, og der kan være en fjerde måde. Så er det et korrekt billede, når det bliver skildret, som om at enten er man gravid eller også er man ikke?

Kl. 13:40

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg blev meget bekymret for, om jeg skulle svare hr. Søren Espersen på, om det var rigtigt, at man kun kunne være gravid eller ikkegravid, fordi det er fuldstændig rigtigt. Til gengæld kan man sige, at alt det her med Schengen og Europol og sammenhængen mellem de to anerkendte Dansk Folkeparti jo sådan set også sidste år, hvor hr. Kristian Thulesen Dahl adskillige gange gjorde opmærksom på, at det var han ganske udmærket klar over, og at man tog begge dele med, hvis det måtte komme dertil. Det håber vi jo ikke det gør, vi håber i den grad, at der er mulighed for, at Danmark kan få en parallelaftale, og det arbejder regeringen benhårdt og stenhårdt på at få.

Men hvis man altså stræber efter en aftale som den, lande uden for Europa, f.eks. Kina, har fået, tror jeg simpelthen ikke, at det vil være en vanvittig attraktiv aftale for det danske politi. Vi skal have og vi skal kæmpe for en aftale, hvor vi er så tæt på som overhovedet muligt at være fuldgyldige medlemmer af Europol, uden at vi kan være det, for vi har jo respekt for det svar, danskerne gav den 3. december 2015.

Kl. 13:4

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 13:41

Søren Espersen (DF):

Det er vi da glade for at høre at regeringen gør. Det, jeg bare vil have en bekræftelse på, er, at det billede, som kommissær Timmermann kom med, er et falsk billede, at det ikke er enten-eller, men at der er mange forskellige muligheder for at være tilknyttet. Det er det, jeg gerne vil have en bekræftelse på fra Venstres ordfører, altså at sådan hænger det sammen – så billedet er fortegnet, vi grinede ad det, men det havde ingen substans.

Kl. 13:42

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Hvis det kommer til at være medlem af Europol, er man enten medlem, eller også er man ikke medlem. Så kan der være forskellige gradueringer af tilhørsforhold, som vi ser med de lande, som hr. Søren Espersen også nævner: Norge, der er tættere på, Kina, der er temmelig meget længere fra. Men selve det der med, at enten er man med, eller også er man ikke, var jo det, kommissær Timmermann svarede på, og det svar har han fuldstændig ret i.

Kl. 13:42

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så er vi nået til hr. Leif Lahn Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 13:42

Leif Lahn Jensen (S):

Tak for det. Nu hører vi jo ret tit både ordføreren og statsministeren bruge udtrykket vores børn. Jeg er bare nødt til at sige, at det jo ikke er vores børn herinde, der bliver ramt af kontanthjælpsloftet. Det er børn af handicappede, det er børn af enlige mødre, det er børn af syge. Det er mennesker, der i forvejen har det rigtig, rigtig svært, og mennesker, som hver dag kæmper for egentlig bare at få det til at hænge sammen. Hvordan kan det være en fremstrakt hånd til den her gruppe, at man vil skære ned i deres ydelser, at man vil sige til dem, at man nu skubber dem lidt ud i svære tider, ud i fattigdom, så endnu flere børn vokser op uden håb, uden drømme og uden tro på en bedre fremtid? Det er mennesker, som i forvejen kæmper rigtig meget, og børn, som i forvejen kæmper bare for at tro på en fremtid. Hvordan kan det være en håndsrækning? Det er der altså ikke ret mange herinde der forstår, og jeg tror heller ikke, at der er ret mange derude, ikke af vores børn, men af de handicappedes, de enlige mødres og de syges børn, der kan forstå det.

Kl. 13:44

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg kan huske, at da vi stod her til afslutningsdebatten, kom der nogle løjerlige situationer, fordi den socialdemokratiske pressetjenestes

præfabrikerede spørgsmål ikke altid var forståelige for ordførerne rundtomkring, og det har så ført til, at man åbenbart kun har skrevet ét spørgsmål til den her debat, og det bliver så gentaget i forskellige tonelejer og på forskellige dialekter rundtomkring. Det er dejligt, jeg elsker simpelt hen det danske sprog på den måde. Jeg må bare spørge tilbage, for jeg kan åbenbart ikke få noget svar: Hvis det her simpelt hen er så frygteligt og så grufuldt, vil Socialdemokratiet da afskaffe det, hvis I får magt, som I har agt – ja eller nej?

Kl 13:44

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 13:44

Leif Lahn Jensen (S):

Problemet er bare, at nu var jeg jo den, der ligesom stod i spidsen for Socialdemokratiet og tog statsministeren i samråd og stod hernede i salen og stillede spørgsmål på spørgsmål, og ligesom i dag fik jeg stort set ikke nogen svar på noget som helst. Så det, jeg bare hører, er: Kontanthjælpsloftet er generøst, det er en håndsrækning til de svageste i samfundet. Vil det sige, at når jeg møder en enlig mor, så skal jeg sige til hende, at selv om hun sådan set mister 2.600 kr. om måneden på det her, så skal hun være dybt taknemlig over, at den regering, vi har, at Venstre og statsministeren vil tage 2.600 kr. fra hende? Er det, jeg skal sige: Du skal være taknemlig?

Kl. 13:45

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:45

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nej, jeg synes sådan set, at man kan udtrykke taknemlighed over for dem, der går på arbejde, ikke over for regeringen eller statsministeren eller hr. Leif Lahn Jensen, som åbenbart har stået i spidsen for Socialdemokratiet, må jeg forstå. Men undskyld mig, hvorfor kan *jeg* ikke få et svar på mit spørgsmål. Jeg spurgte fru Mette Frederiksen, da hun stod heroppe før: Det her er åbenbart grufuldt, men vil I så afskaffe det – ja eller nej? Det er simpelt hen ikke et svært spørgsmål. Man kan bare ryste på hovedet eller nikke. Der er tavst.

Kl. 13:45

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så er ordet Peder Hvelplunds, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:46

Peder Hvelplund (EL):

Tak. Jamen så lad os da holde lidt fast i den her generøsitet i samfundet. For Danmarks Radio gjorde sig den ulejlighed her hen over sommeren at søge aktindsigt i de ti påbud, som Arbejdstilsynet har uddelt fra januar til august 2016 på danske hospitalsafdelinger som følge af stor arbejdsmængde og tidspres. Det er temmelig skræmmende læsning. Nu vil jeg lige citere fra nogle af rapporterne: Det høje arbejdstempo med mange samtidige arbejdsopgaver og afbrydelser er en kilde til, at lægerne laver fejl som at overse, at patienterne ikke tåler et medikament. Eller: Et meget tydeligt symptom på arbejdsmængden ses ifølge rapporten ved flere lejligheder, når man har så stor overbelægning, at der er patienter indlagt på gangen, på badeværelset, i opholdsstuen og endda i en stol i spisestuen, selv om patienterne har brug for at ligge i en seng. Det er også i den rapport, man kan læse om jordemødre, der bryder sammen på grund af arbejdspresset, om psykiatriske patienter, der bliver udskrevet, selv om de er behandlingskrævende, og om patienter, der falder, fordi der ikke er personale til at hjælpe dem på toilettet.

Nu har jeg jo flere gange hørt ordførerens partifælle, sundhedsministeren, udtrykke, at sundhedsområdet har fået et historisk løft på 2,4 mia. kr. Men det her er jo virkeligheden, og der bliver jeg bare nødt til at spørge ministeren: Når man gang på gang i økonomiaftalerne med regionerne pålægger et produktivitetskrav på 2 pct., er det så udtryk for generøsitet over for patienter, pårørende og personale?

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Jeg vil gerne igen henstille til, at man overholder taletiden. Ordføreren.

K1 13:47

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Jeg er nemlig ordføreren og ikke ministeren. Æv. Nå. Det er rigtigt: Der er blevet tilført 2,4 mia. kr. Det er, fordi regeringen og Venstre faktisk prioriterer det her område ganske højt, og så er det rigtigt, at alle problemer ikke er løst endnu. Jeg har set

og så er det rigtigt, at alle problemer ikke er løst endnu. Jeg har set de samme rapporter her, og jeg synes også, at det er meget, meget alarmerende. Det er jo sådan set derfor, vi også afsætter 8 mia. kr. til den her velfærdspulje, som er en del af helhedsplanen. For det her er jo nogle ting, som ingen kan være tilfreds med. Jeg tror ikke, der er nogen herinde, der vil sige: Jamen det synes vi er helt fint, og det synes vi er rigtig godt.

Så jo, det *er* et område, vi tager os af. Det *er* et område, som vi prioriterer meget højt. Det gjorde vi for finansloven i år, det gør vi for finansloven næste år. Men vi gør det også på sigt i den 2025plan, som regeringen har lagt frem.

Kl. 13:48

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 13:48

Peder Hvelplund (EL):

Men det er jo bare et faktum, at hver gang regeringen indgår økonomiaftaler med regionerne, så pålægger man regionerne at spare 2 pct. om året eller rettere sagt levere ydelser for 2 pct. mere hvert år, uden at der følger yderligere midler med. Det har jo som konsekvens, at personalet hver gang får at vide, at de skal løbe hurtigere eller gøre tingene smartere eller mere intelligent, og det har da en konsekvens, både for arbejdsmiljø og for patientsikkerhed. Så det kan godt ske, at man med den ene hånd tilfører området nogle penge, men hvis man samtidig tager endnu flere igennem økonomiaftalen og dermed underminerer hele sundhedssystemet, hjælper det jo ikke meget.

Kl. 13:49

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg er ikke helt enig i den måde at stille det op på. For jeg tror sådan set på, at man godt kan blive mere effektive og gøre tingene på en smartere, mere hensigtsmæssig, mere effektiv måde, og så kan der samtidig skydes penge ind andre steder, som altså sigter på patientbehandlingen i systemet. Jeg ved godt, at vi hele tiden bliver mødt med, at effektiviseringer pr. definition er dårligt. Jeg tror simpelt hen ikke på, at det er rigtigt. Jeg tror virkelig inderligt på, at alt kan gøres smartere, klogere, mere effektivt og nogle gange også billigere.

Kl. 13:49

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Den næste korte bemærkning er fra hr. Jesper Petersen, Social-demokratiet.

Kl. 13:49 Kl. 13:52

Jesper Petersen (S):

Jeg kunne jo forstå på statsministerens åbningstale, hvor der blev talt meget om børnene, at man vil sikre større håb og opfyldte drømme for vores børn i fremtiden. Det var sådan et citat fra talen. Jeg ved ikke, om ordføreren selv har set nogle af de programmer, som Danmarks Radio har sendt, der hedder »Barndom på bistand«, hvor man meget tydeligt får vist, hvad det er for nogle livssituationer, nogle af de familier er i, som altså er en ret udsat situation, og hvor det rammer børnene ret kraftigt, allerede som situationen er nu. De har vanskelige opvækstvilkår og oplever også mobning og social isolation osv. på grund af den situation, de er i. Det er altså dem, man vil give en såkaldt håndsrækning, må jeg forstå, med kontanthjælpsloftet. Vil ordføreren ikke bare lige – hvis de måtte se med derude ved skærmene – forklare, hvordan det er en håndsrækning til deres livssituation at barbere yderligere flere tusind kroner af deres indkomst?

Kl. 13:50

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:50

$\textbf{Jakob Ellemann-Jensen} \ (V):$

Så fik vi lige spørgsmålet endnu en gang, og jeg skal bestræbe mig på at give et alsidigt svar på det samme spørgsmål, jeg nu har fået en hel del gange. Jeg har også set de her udsendelser, og det synes jeg sådan set også er nogle skræmmende og forfærdelige udsendelser. Jeg tror bare, at der ligger mere i fattigdom end bare økonomi. Jeg tror altså også, at der er nogle sociale ting, der spiller ind her. Det beløb på 23.200 kr. for et par på kontanthjælp med to børn, som jeg nu har nævnt mange gange, tror jeg altså ikke på er det eneste, der spiller ind. Og ja, vi skal gøre en indsats, og vi skal hjælpe de her børn til at få bedre muligheder, men jeg er simpelt hen bare ikke sikker på, at økonomien her er det eneste, der spiller ind i deres situation. Og så bliver jeg nødt til at spørge også hr. Jesper Petersen: Vil Socialdemokraterne afskaffe kontanthjælpsloftet, hvis I får magt, som I har agt – ja eller nej?

Kl. 13:51

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Jesper Petersen, værsgo.

Kl. 13:51

Jesper Petersen (S):

Jamen synspunktet er jo velkendt. Vi er imod kontanthjælpsloftet og stemmer imod det. Men vi aner ikke, hvor mange ulykker Venstre kommer til at nå at lave, inden regeringsmagten måtte skifte, så vi må se, hvordan situationen er. Men det, hr. Jakob Jensen må forholde sig til – hr. Uffe og alle mulige andre Jensener, undskyld – er jo konsekvenserne af den politik, man fører nu, og ikke prøve at skubbe det væk. Og hr. Jacob Jensen – nu gjorde jeg det igen – nej, ordføreren bliver ved med at lire et beløb af, men vil ikke svare på direkte til de familier, det her rammer, hvordan det skulle være en håndsrækning eller en hjælp til dem, at man skærer ned på den kontanthjælp, som de modtager for at kunne klare sig. Ingen udenomssnak, ingen modspørgsmål – svar på, hvordan det er en håndsrækning til de familier.

Kl. 13:52

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak! Og så er det ordfører hr. Jakob Ellemann-Jensen. Værsgo.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Familien Jensen er stor og magtfuld i Venstre, så det er helt fint, at der bliver blandet lidt rundt imellem os. Vi er mange – flere, end vi tror.

Målet med det her er jo sådan set, at de mennesker skal i arbejde. Hvis det her kan være en håndsrækning til at få flere mennesker i arbejde, så er det en håndsrækning. Vi har sagt, at det skal være mere attraktivt at arbejde; at forskellen på at arbejde og ikke at gøre det skal være større. Det har begge led af jobreformen sådan set bidraget til. Det andet er det, vi har lagt frem nu her i forbindelse med helhedsplanen, altså at sænke skatten markant på de laveste arbejdsindkomster.

Kl. 13:53

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Anders Samuelsen, Liberal Alliance. Kl. 13:53

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Jeg vil gerne følge op på det svar, som ordføreren gav til hr. Joachim B. Olsen i forhold til at lette topskatten med de fem procentpoint. Der fremhævede ordføreren, at det var vigtigt for Venstre at lette topskatten for nøglemedarbejderne, altså vigtige, afgørende medarbejdere for virksomhederne. Vil det sige, at de medarbejdere i virksomhederne, som tjener over 1 mio. kr., ikke betragtes som vigtige, afgørende medarbejdere – set fra Venstres synspunkt?

Kl. 13:53

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu kunne det være fristende bare at sige: Nej, det vil det ikke. Men jeg vil gerne uddybe det lidt. Når jeg fremhæver den gruppe, der ligger mellem en halv og en hel million kroner, så er det, fordi det er en ganske, ganske stor gruppe på danske arbejdspladser. Og det er en gruppe, som man er meget, meget afhængige af i de videnstunge danske virksomheder. Men den gruppe, som hr. Anders Samuelsen taler om, og som jo er dem, der ligger over 1 mio. kr., får altså også en topskattelettelse i vores forslag, bare ikke af den del af lønnen, der ligger over 1 mio. kr. Så jo, man får skam også en skattelettelse her.

Kl. 13:54

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Anders Samuelsen.

Kl. 13:54

Anders Samuelsen (LA):

Eftersom vi jo ved, at der er et råderum på 41 mia. kr. og man ikke behøver at tage noget fra nogen overhovedet for at give lettelsen hele vejen op, kan ordføreren så komme med ét eneste rationelt argument for ikke at give lettelsen hele vejen op? Er der et økonomisk rationelt argument, som ligger til grund for beslutningen om at sætte grænsen ved den ene million? Er der andre begrundelser end den rent populistiske, som selvfølgelig ligger til grund, når vi graver ned i det, nemlig at Venstre ikke vil stå alene med 40.000-50.000, som tjener over 1 mio. kr.? Men kan man komme med et økonomisk rationelt argument for ikke at lette hele vejen op?

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg kan komme med et meget rationelt, men meget politisk argument, og det relaterer sig til tallet 90. Det relaterer sig til, at det godt kan være, at hr. Anders Samuelsen og jeg og en masse økonomer kan blive enige om en masse ting, som ville være en rasende god idé, og som ville være økonomisk rationelt, men som der ikke er flertal for herinde. Og den økonomiske virkelighed og den politiske virkelighed smelter nogle gange sammen. Vi er nogle, der kunne ønske, at det skete oftere, men det gør det altså bare ikke altid. Sådan er det jo.

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak for det. Så er tiden udrundet for Venstres ordfører. Tak. Så er næste ordfører i rækken fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo. Kl. 13:56

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Der har aldrig været mere velstand i vores samfund, end der er i dag. Den samlede mængde af ressourcer har aldrig været større. De danske virksomheder har et historisk stort opsparet overskud. De offentlige finanser er sådan set solide. Derfor er det nærmest som at medvirke i hvis ikke en Olsen-banden-film så i hvert fald en dårlig opsætning af Kejserens Nye Klæder, når vi står med det her katalog af ubehageligheder, som finansministeren har kaldt regeringens egen 2025-plan.

Der er ingen af de angreb på mennesker i vores samfund, der har allermindst, ingen af de angreb på vores velfærd, ingen af de enorme svigt over for klima og miljø, der er nødvendige eller gudsgivne på en eller anden måde. Det er politiske valg, det er prioritering og ideologi, og de partier, der lægger stemmer til det, er dem, der bærer ansvaret for det. Konsekvenserne af 30 års afgifts- og skattelettelser er ikke, at vi er blevet oversvømmet af de mange arbejdspladser, vi ellers er blevet lovet. Til gengæld er uligheden steget i vores samfund. De 10 pct. rigeste er blevet rigere siden krisen. Der udbetales rekordstore overskud til aktionærerne. Og i den anden ende af samfundet oplever mange et liv med meget få penge og med meget voldsomme bekymringer uden råd til at kunne gå til tandlægen, uden mulighed for at kunne købe sunde madvarer til deres børn. Det er et liv, hvor udsigten til en børnefødselsdag kan være skræmmende, fordi det vælter budgettet. Det er et liv, hvor børn lider afsavn og de udelukkes fra fællesskabet.

Alligevel har regeringen og Dansk Folkeparti og den øvrige højrefløj gennemført en kontanthjælpsreform, der skubber tusindvis af børn ud i fattigdom. Alligevel vil regeringen skære i den SU, som giver børn af forældre med lave lønninger chancen for også at få en uddannelse. Jeg hørte statsministeren sige i forgårs, at målet er, at vores børn i fremtiden skal have flere muligheder, end vi selv havde. Men det er øjensynlig hverken børn af arbejdsløse eller lavtlønnede, han tænker på. Jeg tror ikke, at statsministeren skal regne med at få bunker af fanpost fra nogen af dem. Når uligheden stiger, rammer det de allermest udsatte. Men det rammer også det brede flertal, altså helt almindelige lønmodtagere, der lever i større utryghed, fordi konsekvenserne af sygdom eller en fyreseddel bliver mere og mere og uoverskuelige, i takt med at sikkerhedsnettet bliver revet i stykker, fordi børnene går i børnehaver med alt for få pædagoger, og fordi man bliver mødt af et sygehusvæsen, hvor tingene går alt for stærkt for både patienter og ansatte. Vi kan alle sammen få en fyreseddel i hånden. Vi kan alle sammen blive syge. Vi får alle sammen brug for uddannelsessystemet, børnehaverne, ældreplejen på et eller andet tidspunkt.

Regeringen har så forsøgt at pakke 2025-planen ind i en form for glitrende kassemedarbejderpapir, men virkeligheden er bare en anden. Dem med de højeste lønninger får den største rabat, tusindvis af kroner i hånden. Kassemedarbejderen får et par hundreder. Der, hvor champagnepropperne virkelig kommer til at springe, er på Strandvejen, hvor de rigeste boligejere også kan se frem til at få en klækkelig bonus nu, mens mennesker i lejeboliger og andelsboliger vel at mærke igen ikke er inviteret til festen. Det koster milliarder. Det er milliarder, som ifølge regeringen skal findes hos førtidspensionister og folkepensionister ved en højere pensionsalder, som skal betyde, at dem i de hårde og fysisk hårde jobs får endnu kortere tid af den del af alderdommen, hvor man altså ikke er nødsaget til at ligge i en sygeseng, og ved forringelser af den SU, som rammer alle dem, som har svært ved at bryde den sociale arv.

Det er kassemedarbejderens børn, vi taler om. Så statsministeren kan snakke og snakke om kassemedarbejdere og pensionister i små ejerboliger, og ja, de har alle sammen fortjent tryghed, ingen tvivl om det, men det her er ikke en plan for dem. Det her er en plan, der igen tager fra fællesskabet og giver til dem, der har mest. Det er en plan, der øger uligheden igen.

Kl. 14:00

Sådan behøver det altså ikke at være. Det er politiske valg. Vi kan bruge den velstand, som vi alle sammen er med til at skabe, bedre. I stedet for at skubbe mennesker ud i fattigdom har vi faktisk en historisk chance for at gøre fattigdom til fortid i Danmark. Vi kan skabe vækst i den velfærd, der kommer os alle sammen til gode, i stedet for at sænke skatten for dem, der har mest i forvejen. Vi har alle muligheder for at skabe et samfund, der i højere grad er rigt på den måde, vi behandler hinanden på, rigt på de muligheder, vi giver til hinanden og til vores børn. Vi skal fordele ressourcerne mere retfærdigt og smartere, ikke mindst. For kloden kan heller ikke holde til andet. Vores natur kan ikke holde til, at hensynet til industrilandbruget sættes over hensynet til vores vandløb eller endda over hensynet til vores alle sammens sundhed, som det er sket i de danske svinestalde i mange år.

Hvis vi skal aflevere en klode i ordentlig stand til de børn og børnebørn, som statsministeren også hele tiden taler om, skal vi igennem en grundlæggende grøn omstilling i vores samfund. Det skal ikke kun være for dem, som har råd til at købe økologisk i Irma eller kører rundt i en Tesla. Det skal også være for dem, som har svært ved at få budgetterne til at hænge sammen. Derfor vil vi i Enhedslisten afskaffe momsen på økologiske varer, vi vil lave flere genbrugsbutikker, hvor man kan få tingene til en billig penge, vi vil lave deleordninger, som betyder, at man kan låne babytøj eller værktøj eller alt muligt andet, så man ikke behøver at købe hvert sit. Vi skal bruge ressourcerne fornuftigere både af hensyn til dem, der ikke har mange penge, og af hensyn til vores klode. I Enhedslisten går kampen mod ulighed og for den grønne omstilling altså hånd i hånd.

Det handler om prioritering. Danmark er et af verdens rigeste lande. Derfor er det også rent ud sagt småligt, at højrefløjen og desværre med Socialdemokraterne lige i hælene løber om kap for at træde mest muligt på mennesker på flugt, ikke mindst når det handler om, undskyld mig, de små 500 kvoteflygtninge fra FN's lejre, der bliver fordelt fra nærområderne, som huser mange, mange millioner. Selvfølgelig har vi da både råd og plads og hjerterum til 500 flygtninge fra verdens brændpunkter. De har netop ikke fysikken eller pengene til at tage turen hen over Middelhavet eller igennem Syriens bjerge. Via kvoteflygtningeordninger kan man netop skabe legale veje til flugt fra krig. Det er sådan, vi kan være med til at stoppe kaosset, og Danmark burde gå forrest. Vi burde lige nu sige, at vi godt kan rumme nogle flere af de svageste.

Desværre handler dansk politik mere og mere om tal og statistikker, end den handler om mennesker: Vækstprognoser i stedet for de problemer, som helt almindelige lønmodtagere står over for, arbejdsudbud i stedet for den utryghed, der rammer alle dem, der har fået en fyreseddel. Sammen kan vi gøre det bedre. I Enhedslisten vil vi satse på fællesskabet. Vi vil genindføre formueskatten og bruge pengene på SU og uddannelse til gavn for det brede fællesskab og alle dem, der ikke kan få hjælp af mor og far. Derfor vil vi stadig væk slås for en millionærskat og skat på spekulation, så dem, der har rigtig meget og kun har fået mere siden krisen, også kan få lov til at bidrage til dem, der er ramt af fattigdomsydelser, arbejdsløshed og sygdom. Derfor vil vi også indføre afgifter for dem, der sviner i naturen, og vi vil sikre, at de store virksomheder også bidrager til den grønne omstilling.

Når højrefløjen taler om, at der ikke er råd til velfærd, så er det kun et forsøg på at skabe en panikstemning. Det skal retfærdiggøre et ideologisk korstog mod velfærdssamfundet, mod trygheden, mod alle de mennesker, som ikke er en del af den absolutte top. Men det er ikke en naturgiven nødvendighed at føre en politik, hvor vi bliver overladt mere og mere til os selv. Lige nu, i det her sekund, har vi bedre forudsætninger for at skabe et godt samfund for os alle sammen, end vi nogen sinde har haft før. Vi har aldrig haft så gode muligheder for at forbedre vores fælles velfærd og tryghed. Vi har aldrig stået i så god en position til at tage et globalt ansvar og gå forrest i kampen for menneskerettigheder, også ude i verden. Vi har stadig væk chancen for at give en grøn og ikke mindst beboelig klode videre til de kommende generationer. Lad os gøre det.

Kl. 14:06

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så går vi over til de korte bemærkninger, og den første er fra hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo. Kl. 14:06

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, og tak til Enhedslistens ordfører for talen. Der var jo også en del om indvandringspolitikken og om afhjælpningen af de migrantstrømme fra Nordafrika og Mellemøsten, som vi ser. Jeg er sikker på, at fru Pernille Skipper også hørte fru Mette Frederiksens svar på det spørgsmål, som vi stillede tidligere på dagen. Her gjorde fru Mette Frederiksen det klart, at hvis det skulle lykkes at få magten i det her land, skal udlændingepolitikken funderes på en enighed hen over den politiske midte. Det er med det udgangspunkt, at den udlændingepolitik, der føres i dag, er den, der skal føres fremover. Jeg skal bare for en ordens skyld være sikker på, at fru Pernille Skipper affinder sig med det, så vi kan være sikre på, at uanset hvad der måtte ske i forhold til vælgernes ideer om, hvordan et Folketing skal sammensættes, så får Enhedslisten ikke held til at påvirke indvandringspolitikken.

Kl. 14:06

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:07

Pernille Skipper (EL):

Jeg håber da, at hr. Kristian Thulesen Dahl tager fejl. I Enhedslisten vil vi da hele tiden blive ved med at kæmpe for at sikre en mere human flygtningepolitik. Det gælder ikke mindst for de familier, der er ramt af fuldstændig vanvittige familiesammenføringsregler, der betyder, at forældre og børn kan være adskilt fra hinanden i flere år, efter at de er flygtet fra krig og ødelæggelse og ikke mindst terrorisme. Vi vil kæmpe alt, hvad vi kan, for at der på en eller anden måde kommer et flertal herinde for, at de øgede udgifter, der jo er, når der kommer mange nye borgere til, ikke bliver væltet over på den kommunale velfærd. Det ville jeg ønske at hr. Kristian Thulesen Dahl ville stå sammen med Enhedslisten om. Det vil vi blive ved med at kæmpe for. Og vi vil blive ved med at kæmpe for de 500 kvoteflygt-

ninge, som ikke fylder meget i det store billede, men som søreme er et vigtigt symbol. Men hvis hr. Kristian Thulesen Dahl spørger, om vi stiller ultimative krav, kan hr. Kristian Thulesen Dahl jo spole tilbage og høre sit eget svar fra tidligere.

Kl. 14:07

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 14:08

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det er jo lige præcis det, der er så interessant. For sagen er jo, at Enhedslisten vælger at støtte fru Mette Frederiksen som statsminister i det her land, vel vidende at fru Mette Frederiksen i hvert fald svarer os andre, at hvis det måtte ske, får Enhedslisten ingen indflydelse på indvandringspolitikken. Det er jo bare vigtigt, at Enhedslisten gør sig bekendt med, at vi her i dag under åbningsdebatten har fået det løfte fra Socialdemokratiets formand, at måtte det ske – det er ikke det, vi anbefaler – at Socialdemokratiet overtager statsministerposten f.eks. i morgen, har Enhedslisten ingen indflydelse på indvandringspolitikken. Den vil blive ført med os andre. Der spørger jeg bare fru Pernille Skipper: Har man affundet sig med den rolle?

Kl. 14:08

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:08

Pernille Skipper (EL):

Man skulle nærmest tro, at hr. Kristian Thulesen Dahl er ude i at forsøge at lokke mig til at pege på ham selv, men det kan da ikke passe. Altså, selvfølgelig vil vi slås for en bedre udlændingepolitik, men det skal der også 90 mandater til for. Betyder det, at vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at presse Socialdemokraterne? Det kan hr. Kristian Thulesen Dahl bide spids på. Der er heller ikke nogen tvivl om, at vi forventer, at alle i det nye flertal, der forhåbentlig snart bringer en ny regering til magten, så vi kan få en anden politik, selvfølgelig får indflydelse, men vi går ikke ind med ultimative krav.

Kl. 14:09

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre.

Kl. 14:09

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tak til fru Pernille Skipper for talen her. Vi talte før, mens jeg stod oppe på talerstolen, en del om det her med en familie på kontanthjælp og det rådighedsbeløb, man har, på de meget omtalte 23.200 kr. Vi fik det ikke helt afklaret før, for vi blev afbrudt lidt af begrænsningen i spørgsmålene, men jeg vil bare høre: Hvor højt skal det beløb egentlig op, før fru Pernille Skipper og Enhedslisten synes, at det er generøst?

Kl. 14:09

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:09

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil for det første gerne lige gendrive, at de der ca. 23.000 kr. skulle være sådan et eller andet voldsomt beløb. Jeg ved godt, at man især i den der side af Folketingssalen har et eller andet ønske om at pumpe tallene op, så de virkelig, virkelig lyder høje, men jeg vil gerne minde om, at når man siger ca. 23.000 kr. i rådighedsbeløb for fire mennesker, skal der også fratrækkes huslejen brutto – dvs. alle boligudgifterne – og så skal man leve for det. Så nej, det synes

jeg ikke er mange penge. Tværtimod kommer det til at have nogle store konsekvenser for de børn, der skal vokse op i de familier. Det synes jeg er dybt, dybt asocialt.

Har vi et eller andet bestemt beløb? Nej, det har vi ikke, men der er ikke nogen tvivl om, og det håber jeg heller ikke at der er nogen andre der er i tvivl om, at vi ikke synes, man skal sætte det ned.

Kl. 14:1

Fierde næstformand (Mette Bock):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 14:10

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nej, men de 23.200 kr. er jo, når beløbet *er* sat ned. Det er derfor, jeg bare i al fredsommelighed spørger til, hvad beløbet så skal være. For hvis man mener, at et beløb er urimeligt, så må man da have gjort sig nogle tanker – det ville da måske ligefrem tilnærmelsesvis være økonomisk ansvarligt – om, hvor stort et beløb man så skal have, når man står uden for arbejdsmarkedet. Hvor mange penge skal der være? Skal der være en forskel på, om man arbejder eller man ikke arbejder, eller skal Ginikoefficienten simpelt hen bare i nul?

Kl. 14:1

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:11

Pernille Skipper (EL):

Jeg synes, vi skal lade være med at skære ned. Det er mit første svar. Mit andet svar er, at jeg heller ikke synes, at der er nogen specielt god grund til, at der skal være en lang vej ned i beløbet fra dem, der har et arbejde, og til dem, der har været så uheldige at få en fyreseddel. Det kan godt betale sig at arbejde, som det er i dag. Det er en lillebitte gruppe af mennesker, som ikke har et højere beløb i vente ved at få et arbejde i stedet for at være på kontanthjælp. Og det sjove ved den lillebitte gruppe af mennesker er, at de jo alligevel arbejder. De er alligevel i arbejde – langt hovedparten af dem. Så det der med, at det skal kunne betale sig at arbejde, holder ikke.

Men nej, jeg synes heller ikke, det er meningen, at hvis man får en fyreseddel, skal der være en lang vej ned i beløb. Tværtimod skal man jo have tryghed ved at vide, at selv om man bliver fyret eller får en sygdom, kan man blive boende og opretholde en nogenlunde levestandard.

Kl. 14:12

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Inden vi går videre med de korte bemærkninger, skal jeg nævne, at fru Pernille Skipper har gjort opmærksom på, at hun glemte at læse et forslag til vedtagelse op. Det kunne jo være, at der er spørgsmål til det, så derfor vil jeg bede fru Pernille Skipper om at læse sit forslag til vedtagelse op nu. Værsgo.

Kl. 14:12

Pernille Skipper (EL):

Tak for det, og jeg beklager.

[Jeg skal på vegne af Enhedslisten fremsætte følgende:]

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringens kontanthjælpsloft, 225-timersregel m.v. vil skabe øget fattigdom i Danmark og øge utrygheden for almindelige lønmodtagere. Derfor vil partiet bag nærværende vedtagelse tilbagerulle kontanthjælpsreformen.

Folketinget konstaterer, at Danmark har brug for en anden retning. Vi skal værne om og styrke vores unikke samfundsmodel og ikke gradvist udhule og afvikle den. Vi skal udvikle vores fælles vel-

færd, styrke den grønne omstilling, begrænse ulighed, sikre bedre hjælp til nedslidte, skabe et mere rummeligt arbejdsmarked, skabe flere job og praktikpladser og styrke opkvalificering og uddannelse.

Folketinget opfordrer til, at regeringen fører en politik, der sikrer et socialt retfærdigt sikkerhedsnet og en bæredygtig udvikling i stedet for uddannelsesnedskæringer og velfærdsbesparelser for de borgere, der i forvejen har mindst.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 3).

K1. 14:13

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Forslaget vil blive omdelt.

Så går vi tilbage til korte bemærkninger, og den næste med en kort bemærkning er hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance. Værsgo. Kl. 14:13

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg vil gerne følge op på hr. Jakob Ellemann-Jensens spørgsmål fra før. Vi må forstå på Enhedslisten, at det simpelt hen er et for lille beløb, hvis en enlig mor med to børn får udbetalt 17.600 kr., som tilfældet er, efter at kontanthjælpsloftet er trådt i kraft. Men det er da ikke et udtryk for seriøsitet, at man er et parti, der bare problematiserer og er imod et bestemt niveau for en kontanthjælp – et niveau, som stadig væk er verdens højeste – men ikke har nogen politik for, hvad niveauet så bør være, ligesom det er useriøst at være et parti, der udelukkende kritiserer, at uligheden i et enkelt år stiger, men heller ikke har nogen politik for, hvor stor uligheden så skal være. Vi ved bare, at den ikke skal være nul, men den må bare heller ikke stige. Altså, det er jo ikke seriøst. Så nu vil jeg gerne bede om et svar på dette: Hvad skal kontanthjælpen være i Danmark?

Kl. 14:14

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Pernille Skipper (EL):

I Enhedslisten synes vi, at kontanthjælpsloftet, kontanthjælpsreformen er dybt, dybt asocial. Det er ikke kun, fordi nogle af pengene er brugt til bl.a. at finansiere en plan, der åbenbart skal give penge til nogle af dem, der i forvejen har mest, det er også, fordi det sender mennesker ud i fattigdom og øger utrygheden for helt almindelige lønmodtagere, som måske mister deres arbejde en dag. Og som jeg svarede hr. Jakob Ellemann-Jensen lige før, synes jeg ikke, der skal være voldsomt stor forskel på at være i arbejde og have mistet sit arbejde, for kontanthjælpen er arbejdsløshedsunderstøttelse. Det er en sikring af, at man ikke ender på gaden, hvis man får en fyreseddel, for det kan ske for os alle sammen i løbet af et langt liv. Derfor kan kontanthjælpen også ændre sig i løbet af tiden. Jeg har ikke et konkret beløb. Hr. Joachim B. Olsen kan spørge alle de gange, han vil, men han får det ikke, jeg kommer ikke til at trylle det frem. Men jeg kan konkludere, at siden hr. Joachim B. Olsens synes, at det er så useriøst, at man ikke kan sætte et konkret tal på noget, man vil have forandret, så får jeg snart et svar på, præcis hvor langt ned topskatten skal, før Liberal Alliance er tilfredse.

Kl. 14:15

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 14:15

Joachim B. Olsen (LA):

Det er et ganske enkelt spørgsmål at svare på: Den skal fjernes helt, altså topskatten. Så vi har faktisk en helt konkret politik.

Kl. 14:18

Men Enhedslisten, et parti, som bruger meget af sin tid på at problematisere kontanthjælpsloftet, har ikke nogen kontanthjælpspolitik. Altså, det er dybt useriøst. Man ved simpelt hen ikke, hvad beløbet er. Kontanthjælp er et pengebeløb, man får. Enhedslisten har ikke nogen politik for, hvad det beløb skal være. Det er i alle verdener useriøst.

Kl. 14:16

Fierde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Pernille Skipper (EL):

Det var vel bare et statement. Altså, beklager, men vi synes, at kontanthjælpen skal løn- og prisreguleres, så den følger resten af udviklingen. Vi synes ikke, man skal skære ned på den, og vi synes ikke, at der skal være voldsomt stor forskel på at være i arbejde og være på arbejdsløshedsunderstøttelse, for det kan ske for os alle sammen. Og nej, jeg har ikke et beløb.

Kl. 14:16

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Så er det hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:17

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg vil starte med at spørge om noget, for Enhedslistens slogan er jo: Fællesskab fungerer. Og som folkesocialist er jeg fuldstændig enig i det, og vi kæmper også mange fælles kampe. Men fællesskab er jo også det europæiske fællesskab og f.eks. et fælles politisamarbejde. Nu kunne jeg i nyhederne i går læse, at justitsministeren tog nogle forberedende skridt i forhold til en situation, hvor Danmark må udtræde af Europol.

Det bekymrer mig, og det bekymrer mig for kampen mod grænseoverskridende kriminalitet, som jeg ved også optager Enhedslisten.

Enhedslisten tilkendegav i afstemningen om retsforbeholdet, at de gerne så, at Danmark bliver i det europæiske politisamarbejde, så mit spørgsmål til fru Pernille Skipper er: Er det fortsat jeres indstilling, at Danmark fortsat skal være med i Europol?

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Pernille Skipper (EL):

Hr. Jacob Mark har jo fuldstændig ret: Enhedslisten synes, at politisamarbejde er godt, og at det at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet i sagens natur er en grænseoverskridende opgave.

Hr. Jacob Mark ved også godt, at Enhedslisten måske ikke altid har den sådan helt ukritiske tilgang til EU. Og særlig når det kommer til suverænitetsafgivelse eller den afstemning, som vi var igennem for et års tid siden, som netop ikke kun handlede om Europol, men om at afgive mere og mere selvbestemmelse til EU, som man altså ikke kunne tage tilbage igen, og endda uden at spørge befolkningen. Det var vi jo meget, meget store modstandere af.

Nu må vi jo se, hvad regeringen kommer afsted med ved parallelaftaleforhandlingerne. Statsministeren har, har jeg noteret mig, ikke givet op endnu.

Kl. 14:18

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Hr. Jacob Mark.

Jacob Mark (SF):

Jeg hørte egentlig ikke fru Pernille Skipper tilkendegive, om fru Pernille Skipper stadig mener, der er brug for, at Danmark er med i Europol i fremtiden. Og det synes jeg er helt afgørende for kampen mod grænseoverskridende kriminalitet.

Jeg vil gerne høre: Hvis det skulle komme dertil, at der kommer en afstemning isoleret om Danmarks deltagelse i Europol, vil Enhedslisten så anbefale vælgerne at stemme ja til, at Danmark skal være en del af Europol-samarbejdet, eller vil I anbefale at stemme nej?

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:19

Pernille Skipper (EL):

Det, vi har lovet, og som jeg gerne gentager, det løfte, som vi selvfølgelig holder – for der er jo skabt nogen forvirring om, hvem der holder hvilke løfter – er, at hvis det ikke er muligt at gennemføre en parallelaftale, vil vi støtte, at der kommer en folkeafstemning om Europol isoleret set. Det løfte holder vi selvfølgelig, det er der ikke nogen tvivl om.

Hvad vi så vil anbefale man skal stemme, har vi ikke afgjort endnu. Det kommer fuldstændig an på, hvad afstemningstemaet bliver.

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Dernæst er det hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:19

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak. Og tak til fru Pernille Skipper for talen: klar, tydelig og socialistisk, som vi kender Enhedslisten. Det er derfor, jeg holder så umådelig meget af jer. Det er så nemt at forholde sig til.

Jeg må også forstå, at Danmark måske er den eneste plet på jorden efterhånden, hvor man kan bo. For hvis man er fattig og kastet ud i fattigdom, og hvis det ikke er nok, at man ikke har mere end 17.000 kr. efter skat som enlig mor med to børn, så må resten af verden jo være et forfærdeligt, forfærdelig sted at leve. Mener fru Pernille Skipper helt, helt ærligt, seriøst, inde i hjertet, at man er fattig, hvis man har 17.600 kr. i hånden som enlig mor med to børn og man får sine børn passet oveni?

Kl. 14:20

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:20

$\textbf{Pernille Skipper} \ (EL):$

For det første vil sige tusind tak for at kalde mig klar, tydelig og socialistisk. Det er noget af det pæneste, der er blevet sagt til mig hele dagen i dag.

Dernæst vil jeg sige, at jeg faktisk ikke forstår, hvorfor hr. Søren Pape Poulsen sådan skal artikulere ordet fattig på den der måde. For det er fuldstændig rigtigt, at hvis man har 17.000 kr. som enlig mor med to børn, dvs. tre personer, og også skal betale brutto boligudgifter, så er der ikke mange penge tilovers. Og når hr. Søren Pape Poulsen og i øvrigt en hel del andre i den side af salen har skruet op for det her, er det for at dække over, hvad konsekvenserne reelt bliver. Konsekvenserne bliver reelt, at der er børn, der kommer til at vokse op i fattigdom, og forældre – enlige forældre, som hr. Søren Pape Poulsen taler om – der skal vælge imellem husleje og mad på bordet.

Det har boligorganisationerne og udsatteorganisationerne advaret om. Det betyder, at børnene ikke kan komme med på lejrskole, at de bliver udelukket fra fællesskabet, og at børnefødselsdage er en umulighed.

De konsekvenser er altså helt enorme. Og så kan man godt forsøge at latterliggøre ordet fattigdom, men det er godt nok ikke særlig latterligt, når man står i det.

Kl. 14:22

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 14:22

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg ønsker på ingen måde at latterliggøre ordet fattigdom. Jeg synes, vi skal tage de mennesker, som faktisk har meget, meget lidt, de helt udsatte, de hjemløse, meget seriøst. Dem er der ikke så mange der taler om. Men folk stimler sammen i stor forargelse, når man har 17.600 kr. efter skat, og det er sådan set bare der, jeg vil hen. Er det virkelig fattigdom? Mener fru Pernille Skipper virkelig, det er reelt at sige, at så kan børnene ikke komme med til fødselsdag, og så kan man ingenting længere som barn? Hvad med de mennesker, der går på arbejde og tjener mindre end det beløb? Kaster de så deres børn ud i fattigdom? Skulle de skamme sig, fordi de har et arbejde og ikke er på kontanthjælp, eller hvad?

Kl. 14:22

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:22

Pernille Skipper (EL):

Jeg tror, vi skal starte med at minde hinanden om, hvad man må undvære, når man lever i fattigdom. Det er altså noget med at vælge mellem mad og husleje, men det betyder også, at man lider nogle helt grundlæggende afsavn. De vælger forsikringer, medicin, tandlægebesøg, børnefødselsdage, lejrskole, ferie fra – alle de ting, som gør, at man ikke bare lige overlever, men at man faktisk har overskud til at være en del af fællesskabet. Og dem, det rammer hårdest, er altså børnene. Og vi kan da være enige om, at de ikke bare skal tage sig sammen.

Nu nåede jeg ikke at sige noget om de hjemløse, men jeg synes faktisk, det var dejligt, at det blev bragt op, så det håber jeg at få lejlighed til senere.

Kl. 14:23

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Dernæst giver jeg ordet til hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:23

Peter Skaarup (DF):

Tak. Jeg har sådan set bare lige et enkelt kort spørgsmål til fru Pernille Skipper. Det går simpelt hen på: Vil Enhedslisten efter et valg, hvor rød blok får flertal, kræve, at de udlændingestramninger, der er lavet gennem de seneste par år, bliver rullet tilbage?

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil svare det samme, som jeg har svaret hr. Peter Skaarups formand: Enhedslisten vil kæmpe benhårdt for, at vi får en anden udlændingepolitik. Hvis der er noget, der skiller hr. Peter Skaarup og

mig ad, så tror jeg faktisk, det er vores holdning til mennesker på flugt, og hvordan man behandler dem. Og noget af det, der står allerhøjest på vores liste, er at sørge for, at kvoteflygtninge stadig væk får lov til at komme til Danmark, at vi får afskaffet de familiesammenføringsregler, der betyder, at børn og forældre holdes adskilt i årevis, ja, måske ligefrem kan være i livsfare, mens de venter på familiesammenføring, og ikke mindst – og der havde jeg egentlig troet at Dansk Folkeparti ville være enig med os i Enhedslisten – at sørge for, at den regning, når der kommer mange nye borgere til Danmark og man har de øgede udgifter i kommunerne, som man har, så ikke bliver væltet over på ældreplejen, på børnehaverne, på folkeskolerne, som det sker lige nu. Så det vil jeg håbe vi måske kan være sammen om. Det vil vi blive ved med at kæmpe for.

Jeg er så ked af, at Socialdemokraterne ikke er enig med os, men jeg har egentlig et håb om, at vi får dem overtalt en dag.

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 14:25

Peter Skaarup (DF):

Ja, og vi diskuterer udlændingepolitikken hen ad vejen, efterhånden som der kommer forslag op, men det var bare ikke rigtig det, jeg spurgte fru Pernille Skipper om. Jeg spurgte egentlig fru Pernille Skipper, om man vil kræve, at de stramninger, der er blevet lavet, f.eks. på familiesammenføringsområdet, som fru Pernille Skipper brænder meget for her i sit indlæg, bliver rullet tilbage, hvis fru Mette Frederiksen skal være statsminister. Det var egentlig det, der var spørgsmålet.

Jeg kan også vende det om og sige: Kan Enhedslisten leve med, at der ikke sker nogen ændringer på de områder, altså at den nuværende stramme udlændingepolitik bliver bevaret efter et valg, hvor Enhedslisten er parlamentarisk grundlag eller mener at være parlamentarisk grundlag for Mette Frederiksen?

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:26

Pernille Skipper (EL):

Jeg svarer én gang til: Enhedslisten vil kæmpe og kæmpe for ikke bare at overtale Socialdemokraterne, men ved du hvad – undskyld, ved hr. Peter Skaarup hvad – også hr. Peter Skaarup. Vi håber da, vi en dag også får overtalt hr. Peter Skaarup, men vi går ikke ind til forhandlingerne med ultimative krav. Det har jeg svaret på én gang, så det får hr. Peter Skaarup mig simpelt hen ikke til at sige. Men jeg vil gerne gentage, hvor meget vi brænder for det. Jeg vil gerne gentage, hvor meget hjerteblod det er for Enhedslisten, og hvor meget vi også håber hr. Peter Skaarup en dag vil tage imod mennesker på flugt med åbne arme, som de fortjener.

Kl. 14:26

Fierde næstformand (Mette Bock):

Tak. Så er det hr. Marcus Knuth, Venstre.

Kl. 14:26

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Tillad mig at fortsætte lidt i samme dur. Nu står jeg her med det forslag til vedtagelse, som ordføreren så pænt læste op før, og man kan jo undre sig over, at et så centralt emne som udlændingepolitikken overhovedet ikke er nævnt med et eneste ord. Det sender jo et meget klart signal om, at rød blok er dybt splittet, når det kommer til det her spørgsmål.

Nu har ordføreren lige sagt, at man ikke vil stille ultimative krav, men som jeg husker det, er det ikke mere end et par uger siden, at Enhedslisten sagde, at man kun ville pege på Mette Frederiksen, hvis der kom lempelser. Kan ordføreren uddybe, hvad det er for nogle lempelser, man vil vægte allerallerhøjest? Og vil der være et krav – ja eller nej?

Kl. 14:27

Fierde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:27

Pernille Skipper (EL):

Det kan jeg med det samme klart afvise vi skulle have sagt.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Marcus Knuth.

Kl. 14:27

Marcus Knuth (V):

Okay. Kan ordføreren så sige, hvad det er for nogle lempelser, man vil prioritere? Og kan ordføreren en gang for alle sige: Vi vil kunne gå med til selv den strammeste udlændingepolitik, så længe vi får lov til at komme til magten? Altså, har man ikke nogen smertegrænse for, hvor stram en udlændingepolitik der vil blive ført? Altså, alle partier har jo smertegrænser inden for alle områder, men at sige, at man ikke har nogen ultimative krav, er jo det samme som at sige: I teorien kan vi gå med til hvad som helst.

Kl. 14:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:28

Pernille Skipper (EL):

Vi peger på Mette Frederiksen som forhandlingsleder efter et valg, og forhåbentlig er der et flertal for det. Forhåbentlig kommer vi – med al respekt – af med statsministeren, som sidder her ved min side, ikke mindst fordi der bliver ført en politik fra den side af salen, som smadrer løs på vores velfærdssamfund, øger uligheden til skade for unge under uddannelse osv. osv.

Det vil vi gøre. Betyder det så, at vi er enige i alt, hvad Socialdemokraterne siger og gør? Jeg håber virkelig ikke, at det er det indtryk, man har fået her i dag. Altså, tværtimod da: Vi vil kæmpe med næb og kløer – næb og kløer!

Kl. 14:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Naser Khader.

Kl. 14:29

Naser Khader (KF):

Tak for ordet. Jeg har forsøgt mange gange tidligere i dag, men det er ikke lykkedes før nu. Nu har vi været i debat i flere timer, og vi har endnu ikke været inde på omverdenen. Og Danmark er en del af verden, for det, der sker rundtom i verden, har altså også konsekvenser for vores hverdag. Ikke langt herfra, 4-5 timers flyvetur herfra, iagttager vi et blodbad i byen Aleppo i Syrien. Nogle har kaldt det for et slagtehus – børn, kvinder, hospitaler bliver bombarderet hver evig eneste dag af krigsforbryderen Assad og krigsforbryderen Putin. Ingen gør noget. Alle er forargede og indignerede og fordømmer det.

Hvad foreslår Enhedslisten vi gør for at beskytte de civile i Syrien? Jeg har hørt fordømmelsen og indignationen, men hvad vil man konkret gøre? Hvordan vil man handle?

Kl. 14:29

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 14:30

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg faktisk tror, at det med indignation og fordømmelse fra verdenssamfundet er noget af det, der er behov for i langt højere grad. Vi har også behov for at få efterforsket det, der foregår i Aleppo lige nu, som krigsforbrydelser og få taget det alvorligt. Vi har behov for, at fredsforhandlingerne – forhåbentlig – kommer på sporet igen. Og så har vi, og det har Enhedslisten sagt rigtig, rigtig længe, behov for at hjælpe de sekulære kræfter, der faktisk er i Syrien. Det er ikke nogen nem konflikt, det må man bare sige. Der er ikke kun to eller tre, men rigtig mange parter i den konflikt, og det er meget, meget svært at løse det. Man kan ikke løse det med bomber. Vi håber, at man kan løse det ved bl.a. at støtte de sekulære kræfter – de kurdiske og andre sekulære styrker, som der er, og som faktisk forsøger at skabe fred og fordragelighed.

Kl. 14:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Naser Khader.

Kl. 14:30

Naser Khader (KF):

Alt det, der bliver foreslået, er meget sympatisk og udmærket på sigt, men hvad gør vi her og nu for at skåne de civile? De bliver massakreret hver evig eneste dag. Der er et blodbad i Aleppo. At støtte de sekulære kræfter skal vi også, og nødhjælpen skal vi også give. Men hvad gør vi her og nu for at skåne de civile? Jeg kan ikke se andet for mig end et flyveforbud over det meste af Syrien, for det, der slår allerflest civile ihjel, er flyene. Går Enhedslisten ind for, at vi arbejder i retning af et flyveforbud over det meste af Syrien?

Kl. 14:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 14:31

Pernille Skipper (EL):

Det kan man gøre, ja. Hvis det er noget, der sker igennem FN og med verdenssamfundets tilladelse, så er det bestemt ikke nogen umulighed at gå i den retning, heller ikke for Enhedslisten.

Jeg tror, at hr. Naser Khader sådan set er enig med mig langt hen ad vejen, når jeg siger, at den konflikt er noget af det mest uhyggelige og vanvittig svær at løse. Vi må ikke bilde nogen ind, at der er en knap, man kan trykke på, og så er det overstået. Men det, vi kan gøre for de civile, er at arbejde med verdenssamfundet gennem FN og forsøge at få fredsforhandlingerne tilbage på sporet, og så kan vi støtte de sekulære kræfter, der er, som jo altså vel at mærke er pressede, ikke kun i Syrien, men også fra Tyrkiet, som er NATO-medlem, og som burde være vores allierede.

Kl. 14:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Peter Kofod Poulsen, som har bedt om ordet. Men han er ikke til stede. Så er det hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 14:32

Jan E. Jørgensen (V):

Mange tak for det. Jeg kan forstå, at vi ikke kan få ud af Enhedslisten, hvor mange penge de mener man skal have i kontanthjælp. Men forhåbentlig kan vi få lidt mere at vide om, om Enhedslisten mener, at det er bedre at have et job end at være på kontanthjælp.

Jeg vil fortælle lidt om en mand, der hedder Heydar Mohammed. Han er vognmand. Han har en ganske stor vognmandsvirksomhed, og han har taxaer. Han har, som han selv siger, fire-fem taxaer, der bare står og samler støv. Og af samme grund havde han indfundet sig på Slotspladsen forleden, hvor han gik rundt og spurgte dem, der demonstrerede mod kontanthjælpsloftet. Han tilbød dem rent faktisk et job her og nu. De kunne få et job som taxachauffør. Og han fik forskellige svar. Der var en, der havde været kranfører engang, og han sagde, at nej, jeg gider ikke rigtig køre bil. En anden fortalte, at han ikke havde kørekort. Heydar Mohammed sagde, at det kunne han hjælpe ham med, men nej, han var ikke interesseret. En tredje havde ikke noget ønske om at køre bil. En fjerde mente, at det var hårdt at være taxachauffør på grund af de skæve arbejdstider. Og så var der endelig nogle, der sagde, at vi vil hellere gøre det, vi er uddannet til

Kan man i Enhedslisten se, at det er et paradoks, at vi har mennesker, som ikke arbejder, samtidig med at der er nogle, der rent faktisk tilbyder dem et arbejde?

Kl. 14:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:33

Pernille Skipper (EL):

Jeg tror simpelt hen, at hr. Jan E. Jørgensen trænger til lige at gå ud og få sig en kop kaffe omme bagved og så se det der klip en gang til. For jeg ved godt, at vinklen var, at uha, nu skal vi være forargede over, at arbejdsløse i virkeligheden er sådan nogle dovne nassere. Men hvis man kigger det der klip igennem, så var der én, der sagde nej. Der var godt nok en, der sagde, at han ikke havde kørekort, og så blev der sagt, at det kan vi hjælpe med, og så sagde han, at så vil jeg gerne – ja tak. Så det der er ikke andet end en gang frygtelig spin, hvor man endnu en gang forsøger at skabe et billede af, at mennesker ramt af arbejdsløshed er sådan nogle, der ikke gider at lave noget. Det er noget frygteligt vrøvl. Hr. Jan E. Jørgensen har tydeligvis ikke prøvet det selv og burde tale med nogle af de mennesker i virkeligheden i stedet for at fordreje et klip.

Kl. 14:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 14:34

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg synes ikke, det er rimeligt, at jeg skal beskyldes for at fordreje et klip. Jeg har lige siddet og kigget det igennem endnu en gang for at være sikker på, at jeg ikke siger noget forkert, og jeg har siddet og skrevet de bemærkninger ned, der er kommet. Så det synes jeg ikke er rimeligt. Men jeg kan i øvrigt oplyse, at han i hvert fald indtil nu ikke har fået en eneste henvendelse tilbage hverken på mail eller andet. Det er rigtigt, at der er enkelte, der siger, er de da vil overveje det. Det er rigtigt. Men han har endnu ikke fået nogen henvendelser. Og de ting, jeg lige har læst op, har jeg altså taget direkte fra klippet. Så jeg synes ikke, det er helt rimeligt, at jeg skal beskyldes for at fejlcitere.

Kl. 14:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:35

Pernille Skipper (EL):

Jamen altså, undskyld, det er simpelt hen ikke rigtigt. Hr. Jan E. Jørgensen siger, at der er det eksempel med ham, der siger, at jeg har

ikke noget kørekort. Afslutningen på den samtale er, at okay, jamen ja tak, det vil jeg da meget gerne. Det er simpelt hen ikke rigtigt. Måske har vi ikke set det samme klip. Måske er det, hr. Jan E. Jørgensen har set, blevet klippet lidt anderledes, så man ikke har fået det hele med. Men der er én, der siger, at det ønsker han ikke.

Derudover vil jeg sige, at vi også har tjekket det. Det er f.eks. ikke slået op på Jobnet. Jeg tror også, man kan ringe til 3F, og så er der sikkert en hel masse, der vil det. Det er jo det, der er symptomatisk for de her historier, nemlig at der altid er et eller andet snusk hag

K1 14:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Merete Riisager.

Kl. 14:35

Merete Riisager (LA):

Mange tak. I Enhedslisten kerer I jer meget om de grupper, som har en lav indtægt, i hvert fald de grupper, som får indtægt fra staten. Men jeg savner lidt fru Pernille Skippers sociale indignation i forhold til de grupper, som lige klarer sig inde på arbejdsmarkedet, og som er med til at betale til kontanthjælpen – f.eks. min veninde i Nordjylland, som har en lille rengøringsvirksomhed sammen med sin partner. De holdt ferie for 2 år siden. På det tidspunkt var det 12 år siden, de sidst havde holdt ferie. De har en årlig regning på fysioterapi på ca. 12.000 kr. Det bliver de nødt til, for det arbejde, de har, er fysisk hårdt. I år er det så sådan, at skattetrykket stiger igen, op til 47,6 pct. Det svarer for en familie på fire til cirka 18.000 kr. Hvad skal min veninde gøre? Er det vigtigt for Enhedslisten med de her mennesker, som bidrager, og som er med til at betale for kontanthjælpen? Hvordan skal de få det til at hænge sammen, og hvor er den sociale indignation på deres vegne henne?

Kl. 14:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 14:36

Pernille Skipper (EL):

Jamen jeg ville sådan set gerne læse min tale op en gang til for fru Merete Riisager. For når Enhedslisten taler om at sikre tryghed for mennesker ramt af arbejdsløshed, er det ikke kun på grund af dem, der ikke har et arbejde. Så er det jo netop også på grund af de lavtlønnede, som kan risikere at få fyresedlen en dag, eller som, fordi de har et hårdt fysisk job, kan blive nedslidte eller syge før tid og derfor får brug for et stærkt fællesskab til at gribe sig. Det er jo det, der er det så smukke ved den danske velfærdsstat. Det er, at det er noget, vi alle sammen giver til hinanden. Det er tryghed til os alle sammen, fordi vi, høj som lav, kan få brug for fællesskabet og vi i øvrigt alle sammen drager nytte af det, hvis vi har gode børnehaver, gode sygehuse, ordentlig ældrepleje. Det gælder også dem, som knokler i de lavtlønnede jobs. Vi vil meget gerne lette skatten for dem, som tjener mindst og er i arbejde. Det vil vi. Det, Enhedslisten og Liberal Alliance er uenige om, er, om vi får noget som helst godt ud af at give endnu mere til dem, der i forvejen har fået mere og mere de sidste mange år, nemlig toppen af samfundet.

Kl. 14:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Merete Riisager.

Kl. 14:38

Merete Riisager (LA):

Men nu er der jo ikke nogen her, der overhovedet er uenige i, at der skal være gode børnehaver og gode sygehuse og gode skoler. Så det kan vi jo ligesom lade ligge og så koncentrere os om det, vi er uenige om. Hvordan kan det være, at fru Pernille Skipper ikke kan se, at skattetrykket, det samlede skattetryk, hvoraf kontanthjælpen jo altså udgør 25 mia. kr., også er med til at knække ryggen på folk som min veninde i Nordjylland – at hvis skattetrykket stiger, så mangler hun de penge i sit eget budget? Hun mangler dem bl.a. til at kunne betale for, at hendes ryg er i orden. Så hvorfor kan fru Pernille Skipper ikke se, at skattetrykket er med til at knække ryggen på nogle af de mennesker, hun burde kere sig om?

Kl. 14:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:38

Pernille Skipper (EL):

Det er, som om den her mikrofon ikke virker. Min pointe er jo netop, at det er et forkert samfund, hvor man som lavtlønnet bliver nødt til selv at spare op, i tilfælde af at ryggen sætter ud og strejker og ikke kan mere. Min pointe er jo netop, at det stærke fællesskab sikrer, at hvis fru Merete Riisagers veninde en dag får så dårlig ryg, at det der lavtlønnede, hårde rengøringsjob ikke længere er en mulighed, så står vi der og griber hende. Man skulle nemlig tro, at vi var enige om, at vi har behov for det stærke velfærdssystem, men alligevel vil Liberal Alliance trække tæppet væk under de lavtlønnedes velfærdssamfund for at give det til toppen.

Kl. 14:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Jacob Jensen.

Kl. 14:39

Jacob Jensen (V):

Nu har Enhedslisten traditionen tro meget fokus på ulighed og ting, som gør forskel for forskellige grupper i landet, herunder kontanthjælpen. Der kan vi så forstå at Enhedslisten er meget imod kontanthjælpsloftet – det niveau, der ligger – men ikke vil fortælle, hvad de vil sætte i stedet for. Det kan man så mene om, hvad man vil. Men man kan jo så spørge til nogle andre områder og høre, om vi så der kan få en melding om, hvad Enhedslisten egentlig mener i forhold til i givet fald at skabe mere lighed. Der kan være forskellige skatteordninger. Det kunne f.eks. være en skatteordning vedrørende forældrekøb, hvor en mor eller en far kan købe en lejlighed til sit barn og kan få nogle skattefordele. Er det en ordning, som man i Enhedslisten synes er dybt uretfærdig, og som bør afskaffes omgående?

Kl. 14:40

$\textbf{F} \\ \textbf{ørste næstformand} \ (\textbf{Henrik Dam Kristensen}) \\ :$

Ordføreren.

Kl. 14:40

Pernille Skipper (EL):

Det er fuldstændig rigtigt. Vi har en politik, som er meget klar. De skattefordele, som forældre kan drage nytte af, hvis de køber lejligheder til deres børn, som er med til at tilskynde til forældrekøb i det i forvejen meget ophedede boligmarkedet, især i studiebyerne, vil vi meget gerne afskaffe, og så vil vi rigtig gerne bruge de penge på at sørge for, at der er ungdomsboliger, studieboliger, som alle i højere grad har adgang til.

Kl. 14:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo.

Kl. 14:40

Jacob Jensen (V):

Jeg vil da kvittere for et meget klart svar. Men bare for at være helt sikker: Enhedslisten er lodret imod og synes, det er dybt uretfærdigt, at man har en ordning, hvor man som forældre kan få nogle skattefordele ved at købe en lejlighed til sine børn og dermed give børnene en mulighed for at komme ind at studere eller bo et sted, hvor man ellers ikke havde råd til at være. Det synes Enhedslisten er dybt uretfærdigt, og det er en ordning, man ikke burde benytte sig af, og den burde afskaffes. Er det sådan, jeg skal forstå det?

Kl. 14:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:41

Pernille Skipper (EL):

Det er Enhedslistens fuldstændig klare holdning. Vi er selvfølgelig ikke imod forældrekøb, men vi er imod de skattefordele, som de forældre, der har råd, kan drage nytte af, hvis de køber en lejlighed til deres børn. For pointen er jo, at hvis man drager nytte af de skattefordele, vælter man en regning over på andre skatteborgere. Det synes vi ikke er okay.

Kl. 14:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Peter Kofod Poulsen.

Kl. 14:41

Peter Kofod Poulsen (DF):

Tak for det. Vi har jo lavet en række udlændingestramninger, simpelt hen fordi det har været afgørende for os at få bragt antallet af folk, der kommer til Danmark, ned, og der er jeg selvfølgelig interesseret i, hvordan Enhedslisten vil stille sig i en situation, hvis det er sådan, at der bliver et rødt flertal efter et valg.

Den radikale leder, hr. Morten Østergaard, har jo for nylig været meget, meget kategorisk og fast på det her område, i hvert fald i medierne, hvor han har sagt, at man *skal* have mærkbare indrømmelser på udlændingeområdet. Og der kan jeg ikke rigtig forstå Enhedslisten sådan væver lidt i forhold til det her, og ordføreren vil ikke svare konkret på, hvad man har af forventninger. Vil man bare affinde sig passivt med, hvis magten tipper, at Socialdemokraterne vil føre udlændingepolitik over midten, eller vil man kræve noget – lidt som De Radikale gør?

Kl. 14:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:42

Pernille Skipper (EL):

Enhedslistens helt klare forventning er for det første, at vi får vippet statsministeren af pinden næste gang, og at alle de partier, som så er med i et forhåbentlig nyt flertal, hvor Dansk Folkeparti er så langt fra indflydelse som overhovedet muligt, når det kommer til udlændingepolitikken, får indflydelse på den førte politik. Det er Enhedslistens forventning.

Det er klart, at når vi kigger på tiden under Helle Thorning-Schmidt og Bjarne Corydon, skete der nogle ryk i den helt forkerte retning, særlig når det kommer til den stigende ulighed, hvor brede flertal var med til at betale for, at der blev givet flere skattelettelser, som også kom toppen af samfundet til gode. Det vil vi meget gerne undgå. Det er en af de ting, vi har meget, meget stort fokus på. Men Enhedslisten kommer ikke til at gå ind med et eller andet ultimativt

krav, og hr. Peter Kofod Poulsen får mig heller ikke til at stå og sige det her i dag.

Kl. 14:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Kl. 14:43

Peter Kofod Poulsen (DF):

Jeg er sådan set imponeret over den måde, ordføreren har trukket imod midten på. Tænk, at der skulle komme en dag, hvor Det Radikale Venstre var mere fast i kødet end Enhedslisten på det her område. Det synes jeg i sandhed er et nybrud i dansk politik.

Jeg vil så gerne spørge ordføreren om noget: Er der en grænse hos Enhedslisten for, hvor mange asylansøgere man vil kunne tage imod i Danmark? Hvor ligger den grænse henne? Set fra vores synspunkt synes vi jo, at vi forlængst har overskredet den grænse.

Kl. 14:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:43

Pernille Skipper (EL):

Selvfølgelig er der en eller anden grænse, man kan forestille sig. Vi kan jo ikke tage imod en million mennesker i Danmark. Så selvfølgelig er der en eller anden grænse, men den har vi bare ikke nået. Vi som samfund kan godt rumme de mennesker, der er kommet til, og vi kan også godt rumme 500 eller måske 600 kvoteflygtninge. Det er simpelt hen ikke det, der gør det.

Det, vi kan gøre bedre, er at sørge for, at vi integrerer de mennesker, så de bliver en del af vores samfund, så de kommer til at tale vores sprog og bliver en del af fællesskabet og kan bidrage, og det kan jeg forstå Dansk Folkeparti ikke vil have, og det er måske derfor, at Dansk Folkeparti bliver ved med at acceptere, at regningen for de mange nye borgere, for det koster selvfølgelig, bliver væltet over på den kommunale nære velfærd, ældreplejen, børnehaverne. Det kunne vi måske gå sammen om at lave om på.

Kl. 14:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Jeg siger tak til fru Pernille Skipper. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Danmark har brug for optimisme, begejstring og initiativ, for vi står over for to store kriser, som vi bliver nødt til at forholde os til: vækstkrisen og migrationskrisen. Jeg ved godt, at forventningen er, at hele min tale skal handle om topskat. Men sådan bliver det ikke. Heller ikke, selv om der er nogle, der synes, at Liberal Alliance er kravlet højt op – rigtig højt op! Og jeg indrømmer det gerne. Det er vi. Vi er kravlet rigtig højt op. For nogle gange kan det være en god idé at se tingene sådan lidt fra oven, så man ikke fortaber sig i detaljer og taktik, men i stedet ser tingene i et større perspektiv.

Når man ser på det store billede, er Danmark desværre midt i de to kriser, jeg lige talte om: en vækstkrise og en migrationskrise. Det nævnte jeg også i min tale ved Folketingets afslutningsdebat i begyndelsen af juni. Det var sandt dengang, og det er det i dag. Men måske er der lyspunkter. Under alle omstændigheder er der masser af muligheder for at komme ud af begge kriser, måske ikke fra den ene dag til den anden, men hvis vi gør os umage, hvis vi vælger de klogeste løsninger, hvis vi træffer de bedste beslutninger.

Danmark er et af verdens rigeste lande. Det skal vi være glade for, men vi skal også være bevidst om, at det ikke er kommet af sig selv. Vi står på skuldrene af tidligere generationers arbejde. Danmark havde fra slutningen af 1800-tallet og frem til krisen i 2008 en økonomisk vækst på i gennemsnit 2 pct. om året, altså mere end 100 års vækst. Fra 2008 til 2015 faldt det danske BNP med 0,4 pct. I samme periode steg Sveriges med 11 pct. Hvis ikke vi får gjort noget ved det, vil danskerne opleve mindre velstand end svenskerne og tyskerne, den enkelte vil få færre muligheder, og det vil være svært at holde trit for vores sygehusvæsen og uddannelsessystem.

Heldigvis ved vi, hvad der virker for at få gang i væksten, og det, der virker allerbedst, er en nedsættelse af topskatten. I virkeligheden burde man fjerne den helt, men man kunne jo også lægge ud med bare at sænke den med 5 procentpoint for alle. Nogle afviser det som en simpel løsning, en snuptagsløsning. Men prøv at tænke lidt mere over det. Bliver løsninger bedre, fordi de er komplicerede? Når man ser regeringens forslag til boligbeskatning, til skattelettelser i bunden eller den såkaldte ACE-model, så ligner det mest af alt en skarp konkurrence om at blive årets bureaukrat 2016. Der er jo ikke et menneske, der kan forklare disse ting. Det minder om en Storm P.-maskine, hvor alverdens håndtag, greb, centrifuger, kroge og hejseværk skal være med til at skabe et nogenlunde resultat. Ikke engang EU-Kommissionen ville kunne foreslå noget, der var mere kompliceret, så måske kan det gøres mere simpelt. Selvfølgelig kan det det.

Vi burde jo gå i gang med yderligere nedsættelser af skatten i både top og bund, vi burde fortsætte arbejdet med at komme helt af med registreringsafgiften, og vi burde hugge et ordentligt stykke af selskabsskatten. Der er så meget, vi burde, og som vi ved virker efter gængse regnemetoder. Men der er jo ikke 90 mandater i Folketinget bag. Det må man jo erkende er rigtigt. Men hvorfor er der egentlig ikke det, når nu vi alle sammen herinde ved, at det virker?

Det udgiftspolitiske flertal i dette Ting er i gang med danmarkshistoriens største generationstyveri. Der bruges uhæmmet løs med det resultat, at væksten hæmmes og de næste generationer ikke vil opleve samme velstandsfremgang, som vi ellers har oplevet i Danmark i mere end 100 år. Den eneste forhindring for at løse vækstkrisen er, at vi mangler de føromtalte 90 mandater i Folketinget. Liberal Alliance kommer gerne med de 13 første. Jeg har også lagt mærke til, at andre er optaget af spørgsmålet, regeringen f.eks.., men får vi ikke de sidste mandater med, er det de sidste af danskerne, det går ud over. For de rige, de kloge og de raske skal nok klare sig. Det er de svage, de syge, de gamle, der bliver ofre for vækstforskrækkelsen og overforbruget i den offentlige sektor, og det er både synd og skam.

Kl. 14:50

Vi står ikke kun i en vækstkrise. Som jeg lagde ud med at sige, står vi også over for en migrationskrise. Vi har mærket den meget de senere år. Over 14.000 asylansøgere i 2014, over 21.000 asylansøgere i 2015. Det er mange, det er for mange, og det har de blå partier sammen forsøgt at gøre noget ved.

Jeg forstår godt, at folk tager til Europa for at få et bedre liv. Jeg forstår godt, at folk flygter fra krig. Men til de første må vi sige, at de skal være velkomne, hvis de har en kontrakt med en dansk virksomhed – ellers må de blive hjemme. Og i forhold til dem, der flygter fra krig i Syrien, må vi træde i karakter som sande humanister og indse, at vi kan hjælpe langt, langt flere i nærområderne, end vi kan her i Danmark.

Samtidig er der problemer for kommuner, boligforeninger, skoler med at følge med det antal, der kommer. Derfor har vi i Liberal Alliance foreslået et humant asylstop. Vi hjælper både mere og flere i nærområderne. Vi vil gerne fortsætte med at tage kvoteflygtninge, og vi mindsker integrationsudfordringen.

Men hvorfor nu alt det, når antallet af asylansøgere er faldet i år i både Danmark og Europa? Fordi det meget nemt kan være et midlertidigt fald. Befolkningstallet i Afrika stiger stadig; EU's aftale med Tyrkiet vakler. Den ideelle løsning er selvfølgelig europæisk. Vi ønsker stærke ydre grænser rundt om EU, men indtil der skabes holdbare, varige europæiske løsninger, er det påkrævet med nationale løsninger.

Vi står over for to kriser: en vækstkrise og en migrationskrise. Der findes løsninger, det er faktisk bare at komme i gang.

Nå ja, bare lige for at slå det fast her til sidst: Liberal Alliance forventer, at regeringen og statsministeren indfrier ambitionen om at sænke topskatten med 5 procentpoint hele vejen op inden årets udgang. Vi kaster gerne en rebstige ned, så andre kan komme op at se, hvor god en idé det egentlig er. Men positionen er uforandret, humøret er i top, og ønsket om at få gang i væksten og passe på vores land er fuldtonet.

Kl. 14:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Den tale kastede en række korte bemærkninger af sig. Først er det hr. hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 14:53

Benny Engelbrecht (S):

Jeg havde lige taget min kalender med, fordi det jo har vist sig af flere omgange, at Liberal Alliance har sat nogle ret ultimative deadlines, som så er blevet flyttet. Der var noget med grundlovsdag, der blev til jul og den slags ting. Den kalenderøvelse kan vi så spare os selv for, for jeg kan se, at hr. Simon Emil Ammitzbøll heller ikke har taget sin kalender med på talerstolen. Det ville også være helt urimeligt. Det *har* hr. Simon Emil Ammitzbøll, det er godt.

Men jeg kan altså forstå, at man holder fast i en deadline, som hedder jul, og jeg skal så forstå, at det er jul i år. Mit spørgsmål skal i og for sig bare gå på, at når vi nu klart og tydeligt af hr. Kristian Thulesen Dahls ordførertale har kunnet konstatere, at der ikke er og der ikke bliver et flertal for Liberal Alliances ultimative krav, hvad så?

Kl. 14:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:54

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Hr. Benny Engelbrecht har jo ret i, at man altid kan konstatere, hvordan det er i dag, men man kan faktisk ikke vide noget om, hvordan det bliver. Se ud af vinduet, vil jeg sige til hr. Benny Engelbrecht, der er overskyet. Det er der i dag, det bliver der ved med at være i dag, men det betyder jo ikke, at der ikke bliver skyfrit og høj sol en anden dag. Så jeg køber ikke forudsætningen for hr. Benny Engelbrechts spørgsmål, nemlig at sådan, som det er i dag, er sådan, som det bliver ved med at være.

Det burde hr. Benny Engelbrecht som socialdemokrat jo i virkeligheden være den første til at indse, for den tidligere statsminister, Helle Thorning-Schmidt, havde jo en række løfter før valget i 2011 og fortalte, at Det Radikale Venstre ikke fik nogen indflydelse efter valget i 2011. Men hov, så kom der et folketingsvalg, og alt det, der gjaldt før valget, gjaldt ikke efter valget. Så jo, der kan blive skyfrit og høj sol og topskattelettelser.

Kl. 14:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Benny Engelbrecht.

Kl. 14:55

Benny Engelbrecht (S):

Jeg må altså forstå, at hr. Kristian Thulesen Dahl åbenbart er at sammenligne med en tordensky i Liberal Alliances univers. Jeg skal bare forstå det ret: Forventer hr. Simon Emil Ammitzbøll altså, at Dansk Folkeparti vil stille sig anderledes efter et folketingsvalg, hvis et sådant kommer omkring juletid?

Kl. 14:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:55

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror ikke, at der kommer noget folketingsvalg omkring juletid. Jeg tror, at der kommer en 2025-aftale bakket op af de fire borgerlige partier, måske af flere. For os er det da fint, at der er andre, der er med, også selv om der er tale om delaftaler, men jeg tror, vi finder hinanden.

Kl. 14:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 14:55

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Jeg vil bare høre, om ikke ordføreren kan oplyse mig om, hvor meget marginalskatten vil blive sænket med for de 90 pct. af topskatteyderne, der tjener mindre end 1 mio. kr., hvis man gennemfører det oplæg, regeringen er kommet med, til en helhedsplan for Danmark.

Kl. 14:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:56

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Man kan jo i hvert fald sige, at hvis vi alene ser på topskattedelen, er det med 5 procentpoint. Det kan være, der er andre ting i det. Jeg har ikke styr på detaljerne, og det må ordføreren jo have mig undskyldt, fordi jeg selvfølgelig stadig væk skal have mere oplyst. Men pointen er jo, at vi lavede en aftale med statsministeren om, hvad der var forudsætningen for, at statsministeren blev statsminister, og at hr. Jakob Ellemann-Jensens øvrige Venstrekolleger fik lov at blive ministre. Den aftale har vi tænkt os at holde, og det går vi også ud fra statsministeren har. Mere kompliceret er det sådan set ikke i vores verdensbillede.

Kl. 14:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 14:57

$\textbf{Jakob Ellemann-Jensen} \ (V):$

Men synes hr. Simon Emil Ammitzbøll ikke, at det er en god idé at sænke marginalskatten med 5 pct. for de 90 pct. af topskatteydere, som tjener mellem 0,5 og 1 mio. kr. og – som jeg udtrykte det før oppe fra talerstolen – er nogle medarbejdere, som man er ganske afhængig af på mange danske arbejdspladser?

Kl. 14:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:57 Kl. 14:59

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Den del er en god idé, men synes hr. Jakob Ellemann-Jensen og de øvrige Venstrefolk, der har meldt sig på talerlisten – jeg glæder mig jo til, at de også kommer på – ikke, at det er en god idé, at politiske partier overholder de aftaler, de indgår? Det synes vi i Liberal Alliance.

Kl. 14:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Rune Lund.

Kl. 14:57

Rune Lund (EL):

Det er jo tydeligt, at Liberal Alliance har en rød tråd, i forhold til at der skal være en nedsættelse af topskatten med 5 procentpoint, og at det skal være hele vejen op, og som jeg forstår det, er der også en rød tråd, i forhold til at der skal være en afklaring af, om det her bliver vedtaget eller ej, senest den 1. januar 2017. Men har Liberal Alliance en rød tråd, i forhold til hvornår den her nedsættelse af topskatten skal være indfaset?

Kl. 14:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren

Kl. 14:58

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det overlader vi til de drøftelser, vi har med vores politiske venner i blå blok.

Kl. 14:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Rune Lund.

Kl. 14:58

Rune Lund (EL):

Det glæder mig utrolig meget at høre det svar fra hr. Simon Emil Ammitzbøll, for det betyder jo, at der kan gå utrolig lang tid, inden Liberal Alliances ønske om en nedsættelse af topskatten rent faktisk bliver indfaset. Når man ser på den regering, vi har i øjeblikket, som jo må siges at være temmelig vakkelvorn, så går der nok ikke så lang tid, inden der kommer et nyt flertal til magten her i Danmark. Og så kan jeg da sige, at fra Enhedslistens side vil noget af det første, vi vil foreslå, i hvert fald være at tilbagerulle en eventuel nedsættelse af topskatten, som Liberal Alliance har kæmpet meget hårdt for at få

Kl. 14:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren

Kl. 14:59

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nu vil jeg jo egentlig utrolig gerne glæde hr. Rune Lund. Men for det første tror jeg ikke, at man skal forestille sig, at det bliver en alt for lang indfasningsperiode. For det andet tror jeg, at man skal forvente, at der kommer en vis stabilitet i det danske folkestyre og i støtten til regeringen, når først vi har fået styr på spørgsmålet om topskattelettelser. For det tredje tror jeg, at hr. Rune Lund skal passe på med at glæde sig for meget til, hvordan Socialdemokraterne vil reagere. For vi kunne jo forstå på fru Mette Frederiksen, at f.eks. registreringsafgiften har man ikke tænkt sig at stille forslag om at den hæve igen, og den tordnede man også imod. Og lur mig, om det ikke også ender sådan med topskattelettelserne.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. René Gade.

Kl. 14:59

René Gade (ALT):

Nu var ordføreren og jeg her forleden dag til det samme møde om den nye boligskattepakke, og jeg oplevede, at vi var relativt uenige om nogle af de forudsætninger, der skulle til, for at vi var tilfredse, men omvendt var vi også ret enige om, at vi var meget forskellige på det her punkt. Der synes jeg at der er en glædelig ting ved Liberal Alliances tilgang til boligskatterne, for det er meget tydeligt, hvad man mener, og hvilket samfund man ønsker. Jeg vil egentlig bare spørge ordføreren, om han kan bekræfte, at den boligskattepakke, der er lagt frem, er glædelig for Liberal Alliance, bl.a. fordi man accepterer en større ulighed i samfundet. Vi hørte tidligere Venstres ordfører sige, at der ville være en lille ulighed, men i mine øjne er det en ret stor ulighed, der bliver lagt op til, ved at indføre det her. Der er set med vores øjne gode elementer i pakken, men vi kan simpelt hen ikke se os selv være med til en pakke med så stor ulighed. Er det korrekt forstået, at der er en ret stor ulighed i det udspil, vi har

Kl. 15:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

K1.15:00

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg er glad for, at hr. René Gade kan overskue, hvad Liberal Alliances tilgang til den boligpakke er. Jeg er ikke sikker på, at jeg selv har forstået alle elementer i den endnu, men det er rart, at vi kan så få lidt hjælp fra Alternativet.

Jeg tror, at jeg som forudsætning for mit svar er nødt til at sige, at jeg ikke mener, at der er problemer med økonomisk ulighed i Danmark. Danmark er et meget lige land, og selv om vi skulle blive lidt mindre økonomisk lige, vil det ikke udgøre noget som helst problem. Til gengæld vil det være et problem, hvis vi ikke får skabt den dynamik, den optimisme og den vækst, der gør, at vi har råd til også fremadrettet at have et ordentligt samfund og til at tilbyde ordentlige livsmuligheder. Men for os handler det om, at folk skal kunne bo i deres eget hjem uden at blive beskattet for hårdt. Jeg troede da egentlig, at også Alternativet var begejstret for den tanke, men der har jeg så lært det modsatte af hr. René Gade, og tak for det.

Kl. 15:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. René Gade.

Kl. 15:01

René Gade (ALT):

I Alternativet vil vi heller ikke have nogen til at gå fra hus og hjem. Vi mener bare, at det er en forudsætning, når vi går ud og laver en boligskattepakke, at man ikke på den gamle måde giver dem, der netop har en bolig, en fordel, for så ser vi bort fra dem, der er lejere, og dem, der bor i andelsboliger. Så mit spørgsmål er igen: Er det på nuværende tidspunkt og med de manglende beregninger, der nu må blive lavet her de næste par dage, ordførerens opfattelse, at den her boligskattepakke faktisk markant tilgodeser netop dem, der bor i en ejerbolig, frem for dem, der ikke gør, og at den dermed også skaber en øget ulighed i samfundet?

Kl. 15:02

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:02 Kl. 15:05

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror, at jeg måske med fordel kan lave en forklaring, der også kan overføres på samme type spørgsmål inden for andre emner. Hvis man laver nogle forandringer, der gør, at nogle, der skulle have betalt noget, ikke længere skal betale det, så kommer det dem, der skulle have betalt det, til gode. Sådan vil det være, også hvis vi skifter emne og forestiller os andre situationer, hvor der er nogle, der ikke skal betale det, de skulle have haft betalt. Så vil det være en fordel. Det kan man jo ikke komme udenom.

Men jeg forstår stadig ikke, hvorfor det ikke bekymrer hr. René Gade og Alternativet, at der er mennesker, der i dag har svært ved at blive boende i deres hjem på grund af det boligskattesystem, der er.

Kl. 15:03

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Så er det hr. Morten Østergaard.

Kl. 15:03

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil gerne spørge hr. Simon Emil Ammitzbøll om noget, han normalt ikke får så mange spørgsmål om, nemlig en del af de offentlige udgifter. Der har man i Liberal Alliance primært holdninger til, hvor store de skal være, men det er jo ikke helt ligegyldigt, hvordan de offentlige udgifter anvendes. Det er jo sådan, at med den første finanslov, man vedtog, med det flertal, der er nu, planlagde man massive besparelser på uddannelsesområdet. Det er også lagt ind i regeringens helhedsplan og vil føre til, at der i de kommende år vil blive sparet 5-10 milliarder på uddannelsesområdet, når man tæller det hele med.

Jeg har hørt – og det kan man jo høre forskelligt – som lidt af et ramaskrig, ikke mindst fra dansk erhvervsliv, at man siger, at det simpelt hen er uholdbart, at når det, vi skal leve af i fremtiden, er dygtige hænder og hoveder, så går det ikke at føre en økonomisk politik, hvor man har så travlt med at blive enige om alt muligt andet, at man helt overser at investere i den næste generations kompetencer.

Derfor er mit spørgsmål til Liberal Alliance: Var det ikke på tide, at man også begyndte at interessere sig for, hvad der foregår inden for den offentlige sektor, og prioriterede nogle af de ting, der faktisk kan bidrage til noget af al den vækst, man taler så meget om, og dermed stopper med at lægge stemmer til nedskæringer på uddannelse i det omfang, vi har set?

Kl. 15:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:04

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

For det første: Vi er meget optaget af andre emner, herunder uddannelse. Det var jo derfor, vi sikrede mere støtte til fri- og privatskoler i forbindelse med den pågældende finanslov. Det ligger os meget på sinde, også at der er mulighed for at vælge et alternativ til folkeskolen. Er det vores ønske, at der skal spares på undervisningen? Nej, det er det faktisk ikke. Men det er vores ønske, at der skal spares på administrationen inden for uddannelsesområdet, det står vi ved, og det har vi ikke noget problem med man gør.

Kl. 15:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Østergaard.

Morten Østergaard (RV):

Så skal jeg bare forstå, at det altså er en blåstempling af det, der er lagt frem fra regeringens side, hvor man planlægger at spare et sted mellem 5 og 10 milliarder i de kommende år, afhængigt af hvor længe man regner omprioriteringsbidraget med, på gymnasier, erhvervsuddannelser, på alle videregående uddannelser, erhvervsakademier, professionshøjskoler, der uddanner lærere og pædagoger, og universiteter, der uddanner alt fra de ingeniører til de lærere, vi skal bruge. Der blåstempler man altså fra Liberal Alliances side de milliardbesparelser, under henvisning til at dem mener man bare man må finde selv ude i sektoren.

Jeg spørger bare: Hvis man lytter til det ønske, der helt åbenlyst er i erhvervslivet, om at have lavere skat på arbejde, hvorfor lytter man så ikke til det ønske, der er, om, at man investerer mere i uddannelse, i stedet for at save i den gren, vores børn sidder på?

Kl. 15:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:05

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror, hr. Morten Østergaard hørte forkert, hvis det lød, som om jeg blåstemplede noget som helst. Det, vi ønsker, er at friholde besparelserne i forhold til undervisning og til gengæld lave besparelserne i forhold til administration. Det er det, vi ønsker. Og så ønsker vi at investere i forskning, det gik vi til valg på. Der kan man sige, at det var vi ikke særlig heldige med i den finanslov, der var sidste år, det erkender vi ærligt. Men nu er vi blevet kritiseret et halvt år for, at vi er for hårde i filten, når vi forhandler, og når der så en enkelt gang er et sted, hvor det gik den modsatte vej af, hvad vi ønskede, må vi jo erkende, at det faktisk også kan ske, og det skete så der, og sådan er det. Men vi vil kæmpe for, at der bliver investeret mere i forskning fremadrettet.

Kl. 15:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Søren Pape Poulsen. Værsgo.

Kl. 15:06

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak, og tak for talen. Nu kan i dag jo også være en god lejlighed til at se, om man kan finde sig nogle alliancepartnere i forskellige spørgsmål. Vi deler jo synspunkt med Liberal Alliance i hvert fald i substansen, når det gælder topskatten. Så vil jeg jo bare sikre mig, at vi nu går, om ikke hånd i hånd, men så dog fælles ind med et ønske om, at når det gælder boligejernes forhold, trygheden for boligejerne, kampen mod den fuldstændig vildt stigende grundskyld, så har vi noget, vi skal have adresseret i 2017, i 2018, i 2019 og i 2020, som også er en del af det, vi skal tale om og gøre noget ved, inden vi begynder at tale om et nyt system fra 2021 og frem.

Kl. 15:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:07

$\textbf{Simon Emil Ammitzb} \textbf{\o} \textbf{ll} \ (LA):$

Jeg kan da love for, at hvis Det Konservative Folkeparti går hånd i hånd med Liberal Alliance i forhold til topskatten, så kommer Liberal Alliance til at gå hånd i hånd med Det Konservative Folkeparti i forhold til boligbeskatningen.

Kl. 15:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Søren Pape Poulsen.

Kl. 15:07

Søren Pape Poulsen (KF):

Hvis vi nu ikke går hånd i hånd om at vælte regeringen, kan vi så dog stadig væk blive enige om at gå hånd i hånd om at sikre boligejerne?

Kl. 15:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg kan forstå, at hr. Søren Pape Poulsen er ret vild med at få lov at holde mig i hånden. (*Munterhed*). Men når det nu er sagt, vil jeg sige, at vi står om ikke hånd i hånd så skulder ved skulder i forhold til at kæmpe boligejernes sag. Det vil vi rigtig gerne hjælpe Det Konservative Folkeparti med, og vi har jo hele tiden haft den holdning, at de øvrige blå partier skulle vide, at Liberal Alliance skulle have noget på topskatten. Og vi har haft en forventning om, at de tre blå partier, inklusive os selv, skulle vide, at Det Konservative Folkeparti skulle have noget på boligområdet. For vi lytter faktisk til de øvrige støttepartier, og så håber vi også, at de begynder at lytte til os.

Kl. 15:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Christine Antorini.

Kl. 15:08

Christine Antorini (S):

Tak. Jeg lagde mærke til, med hvilken poesi hr. Simon Emil Ammitzbøll startede med at sige: Ja, vi sidder helt oppe i det højeste træ, hvor der er blå himmel og solen skinner, og vi vil da gerne kaste en rebstige ned, så der er nogen, der kan kravle op til os og være med til at stemme for lige præcis Liberal Alliances model for topskattelettelser, som går til de allerrigeste danskere. Og jeg er jo så bare nysgerrig efter at vide, hvem det er, Liberal Alliance forestiller sig vil kravle op ad den rebstige, som så generøst bliver rullet ned fra det der høje træ. Er det Dansk Folkeparti? For jeg kan forstå, at det er de borgerlige, som skal stemme Liberal Alliances forslag igennem. Jeg har ikke hørt Dansk Folkeparti være super begejstret for lige præcis den idé. Er det Socialdemokraterne? Nej, kan jeg svare. Vi har overhovedet ingen tanker om at støtte det.

Så mit spørgsmål er: Hvem er det, Liberal Alliance vil have der skal kravle op ad rebstigen for at sikre lige præcis Liberal Alliances model? Og hvis Liberal Alliance ikke har nogen gode ideer til det, må man forstå, at partiet er klar til at udskrive valg til nytår (*Første næstformand (Henrik Dam Kristensen*): Så er det ordføreren) – eller rettere bede statsministeren om det.

Kl. 15:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:09

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Ja, for jeg kan ikke udskrive valg!

For det første talte jeg ikke om noget træ – det er bare lige for at slå det fast. Der er tale om en god udsigtspost, hvor man har det store perspektiv i stedet for at falde ned i de små detaljer. Og så vil jeg for det andet sige, at vi ikke har bedt nogen – ingen – om at gennemføre Liberal Alliances model

for topskatten er at afskaffe hele dynen den 1. januar 2017. Det er Liberal Alliances model. Vi har så allerede givet os to tredjedele og sagt: Vi kan godt nøjes med at sænke topskatten med 5 procentpoint hele vejen op. Og jeg tror, at jeg allerede i mit tidligere indlæg sagde, at jeg forestiller mig, at det sker i samarbejde med de blå partier, men hvis Socialdemokratiet i lighed med tidligere skulle skifte holdning til topskat, kan vi også lave topskattelettelser med Socialdemokratiet. Vi har intet imod socialdemokratiske stemmer til at lave topskattelettelser, og jeg ved jo, at så sent som i dette årti har Socialdemokratiet heller ikke haft noget imod at trykke på den grønne knap til topskattelettelser. Så måske man skulle være lidt mindre genstridig.

Kl. 15:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det fru Christine Antorini.

Kl. 15:11

Christine Antorini (S):

Noget af det, som har undret mig ved Liberal Alliance, er, at det overhovedet ikke gør indtryk, at blandt dem, som Liberal Alliance, må man forstå, taler til – dem, der har rigtig mange penge, industriens top, erhvervslivet – er der ingen, der har bedt om lige præcis Liberal Alliances topskattelettelser. DI holdt topmøde i sidste uge, og der var budskabet helt klart: Det er ikke det, der er det vigtige for Danmark nu; det er, at vi faktisk investerer i kompetenceløft, i forskning, i alt det, der giver udvikling. Men det, må man forstå, gør overhovedet ikke indtryk på Liberal Alliance, altså at dem, de tror de hjælper, siger, at det altså ikke er det, der er brug for.

Men nu gik ordføreren jo behændigt uden om at svare på spørgsmålet om Dansk Folkeparti, der skulle kravle op ad den her rebstige. Det er de blå partier, der skal stemme for topskattelettelsen – kommer det til at ske?

Kl. 15:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:11

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg svarede faktisk på det spørgsmål, der kom efter taletidens ophør i første runde. Det kan man se i referatet, hvis man har interesse i det – altså, oprigtig interesse.

I forhold til det med, hvem der ønsker det, og for hvis skyld vi gør det, vil jeg sige, at jeg i de syv første år, jeg repræsenterede Liberal Alliance herinde, er blevet stukket i næsen, at vi gjorde alting på grund af vores sponsorer. Nu får vi så at vide, at alle dem, som skulle være vores støtter, siger noget andet. Det ved jeg nu ikke om er helt rigtigt, men hvis det er en rigtig forudsætning for spørgsmålet, må vi jo så være blevet renset for den tidligere beskyldning om, at vi bare gør, hvad der bliver sagt.

Vi gør det her for danskernes skyld. Vi gør det for danskernes skyld, så vi får vækst i Danmark, så vi får bedre uddannelse, så vi får bedre sygehuse, så vi får bedre fremtidsmuligheder. Det er for danskernes skyld.

Kl. 15:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 15:12

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Indtil videre lyder det jo til, at Liberal Alliance vil støtte regeringen i regeringens plan for boligbeskatningen. Men når grundskylden vil blive drastisk forøget for lejligheder, specielt i de store byer,

så vil en del af det jo blive væltet over på lejerne. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Simon Emil Ammitzbøll, om han mener, det er rimeligt, at lejerne, som jo ikke får noget ud af den her aftale, i nogle tilfælde skal betale massivt mere i husleje, for at vi kan bruge 24 mia. kr. på husejerne.

KL 15:13

$\textbf{F} \\ \textbf{ørste næstformand} \ (\textbf{Henrik Dam Kristensen}) \\ :$

Ordføreren.

Kl. 15:13

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nu kan jeg høre, at fru Lisbeth Bech Poulsen har sat sig grundigt ind i boligpakken – og stor respekt for det – for fru Lisbeth Bech Poulsen har åbenbart fanget, at lejerne skal betale massivt mere i leje. Kan vi få uddybet det?

Kl. 15:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 15:13

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

En del af grundskylden vil blive overført til lejerne, medmindre samtlige udlejere i det her land er altruister, og det regner jeg ikke med. Sådan følges det ad. Og derfor vil jeg bare gerne høre – og nu behøver vi ikke tale boligpakken helt specifikt, men gerne principielt – om Liberal Alliance mener, det vil være rimeligt, at lejerne i det her land, og der er en million af dem, med en sådan politik skal betale meget mere, end de gør i dag. Er det principielt i orden?

Kl. 15:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:14

$\textbf{Simon Emil Ammitzb} \textbf{\o} \textbf{ll} \ (LA):$

Vi ønsker principielt ikke, at der er nogen, der skal betale mere, men vi mener, der er sket en skævvridning mellem husejere og lejlighedsbeboere igennem de senere år. Men vi har ikke noget princip om, at nogen skal betale mere. Har fru Lisbeth Bech Poulsen nogen sinde hørt en repræsentant for Liberal Alliance ønske, at nogen skulle betale mere i skat, så vil jeg gerne have navnet på vedkommende.

Kl. 15:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Mattias Tesfaye.

Kl. 15:14

Mattias Tesfaye (S):

Tak for ordet. Jeg vil starte med at sige, at jeg nu heller ikke tror, der kommer valg. Jeg er rimelig overbevist om, at Liberal Alliance nok skal slække på deres krav, når det kommer til stykket. Men jeg har alligevel et par praktiske spørgsmål, som jeg tror det vil være godt for Folketinget at blive oplyst om.

Jeg sidder her på bageste række og pusler lidt med noget beskæftigelsespolitik og noget uddannelsespolitik og noget udlændingepolitik, og jeg har en oplevelse af, at på nogle områder er det gået lidt i stå, fordi vi afventer det store slag ved et bord, jeg ikke har adgang til, som er gået i hårdknude, fordi Liberal Alliance har et ultimativt krav. Så derfor har jeg et par praktiske spørgsmål, bare for at få noget afklaring.

Jeg kan forstå på ordføreren, at hvis ikke alle topskatteydere kommer til at betale 5 procentpoint mindre i topskat, og hvis der ikke er en afklaring inden nytår, så kommer Liberal Alliance til at vælte regeringen. Vil det sige, at når vi samles for første gang efter nytår den 10. januar 2017, vil Liberal Alliance støtte et mistillidsvotum, altså hvis ikke der er en 5 procentpoints nedsættelse af topskatten for alle?

Kl. 15:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen der er intet forandret i positionen.

Kl. 15:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Mattias Tesfaye.

Kl. 15:16

Mattias Tesfaye (S):

Der er så lige et opfølgende, praktisk spørgsmål: Vil det være sådan, at Liberal Alliance selv stiller det mistillidsvotum, og at vi andre så skal møde op hernede og stemme for?

Kl. 15:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er jo egentlig et godt spørgsmål. Så langt er jeg ikke lige kommet i praktikken. Det er sådan set også underordnet, hvem der stiller det. Svaret er, at det kommer til at ske, men hvem der gør det, ved jeg ikke. Og grunden til, at jeg måske ikke har koncentreret mig så meget om den praktiske detalje, er, at jeg er ret sikker på, at vi slet ikke kommer dertil. Jeg tror, vi får en aftale mellem de blå partier, der sænker topskatten med 5 procentpoint hele vejen op. Det føler jeg mig helt overbevist om.

Kl. 15:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Eva Flyvholm.

Kl. 15:16

Eva Flyvholm (EL):

Mange tak. Jeg synes, det er en meget, meget mærkelig logik at skære ned på uddannelse og forskning og SU-støtte til de studerende for at få råd til flere skattelettelser til de rigeste danskere.

Det er jo sikkert rigtig dejligt for de få, der får en rigmandsrabat, men Liberal Alliance argumenterer med, at det vil skabe vækst og beskæftigelse.

Der vil jeg bare sige, at det synes jeg er yderst usikkert og meget optimistisk, altså at skattelettelser vil få den positive effekt. Samtidig ved vi, at uddannelse og forskning er noget, der skaber muligheder og frihed og er en åbenlys kilde til vækst og beskæftigelse i vores samfund.

Jeg kunne godt tænke mig at høre Liberal Alliance og ordføreren, om man har regnet på, hvad det vil koste vores samfund, hvis nedskæringerne betyder, at færre unge får en uddannelse, eller at de tager en kortere uddannelse.

Kl. 15:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:17 Kl. 15:20

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

For det første ved vi, at skattelettelser giver vækst. Det er hævet over enhver tvivl, det behøver vi ikke diskutere.

Dernæst synes jeg, at spørgeren måske skal udvide sit ordforråd lidt, så man ud over besparelser også får effektiviseringer ind i ordforrådet

Jeg har lige haft fornøjelsen af at blive udnævnt som statsrevisor, og i den anledning var jeg til et arrangement i anledning af 50-års jubilæet for statsrevisorernes sekretariat.

Der kunne de fortælle, at der engang var rigtig mange mennesker ansat i statsrevisorernes sekretariat, og nu er der kun tre.

Det er bl.a., fordi de har fået computere, at de nu kun er tre. For nu kan de selv sætte pjecerne op, de kan selv skrive tingene ned, der behøver ikke være damer til det, som der var dengang. Undskyld, det er ikke for at være sexistisk eller noget, men det var damer.

Pointen er, at man kan effektivisere og få mere ud af pengene, og dermed behøver man ikke bruge nær så mange penge på noget, som man tidligere brugte mange penge på. Og inden for netop uddannelse er det jo sådan, hvad jeg også sagde tidligere: Vi ønsker at spare på de administrative udgifter.

Kl. 15:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Eva Flyvholm.

Kl. 15:19

Eva Flyvholm (EL):

Altså, samtlige skoler og forskere osv. er ude og pege på, at du ikke kan skære for mange milliarder, uden at det får en betydning for kvaliteten, selvfølgelig gør det det. Og jeg tror, at de fleste skoler og universiteter allerede har computere, så der er nok ikke så meget at hente der.

Nej, det, jeg gerne vil høre om, er, at vi så sent som i sidste uge hørte et uafhængigt forskerpanel sige, at hvis du skærer i SU'en, vil det sandsynligvis komme til at betyde, at færre tager en uddannelse, at færre gennemfører, og at flere vælger at tage en kort uddannelse. Det kan man også se er et problem i f.eks. Norge.

Så jeg vil gerne høre ordføreren: Har man overhovedet regnet på, hvad det kan få af samfundsøkonomiske konsekvenser, når man gennemfører sådan nogle nedskæringer her?

Kl. 15:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:19

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg synes, man blander utrolig mange ting sammen nu. Altså, jeg påstod ikke, at jeg kendte den teknologiske udviklings højdepunkt. Jeg tror, den teknologiske udvikling fortsætter, og at det kommer til at gå stærkere, end det har gjort tidligere. Det er i hvert fald sådan, det har været de sidste mange år, så mon ikke det også fortsætter sådan.

Desuden er det ikke os, der har stillet et SU-forslag. Det er regeringen. Vi siger, vi er åbne over for at drøfte det, og vi har da lagt mærke til, at de studerende kan få flere penge mellem hænderne, end de kan med den nuværende ordning, selv om man ikke får så meget i direkte støtte, mens der er mere, der er lån.

Så det må vi jo se på, og det drøfter vi med regeringen.

Kl. 15:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Trine Bramsen.

Trine Bramsen (S):

Ordføreren har jo selv i sin 2025-plan lagt op til nulvækst i det offentlige forbrug samt en 10 pct.s produktivitetsforbedring i det offentlige frem mod 2025. Hvis man kigger på Finansministeriets beregninger, viser de, at det vil betyde, at vi skal reducere den offentlige sektor med det, der svarer til hver tiende offentligt ansatte frem mod 2025.

Mener Liberal Alliances ordfører, det er rimeligt at fyre hver tiende offentligt ansatte for at få råd til topskattelettelser til de 1.000 rigeste i Danmark?

Kl. 15:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:21

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nej.

Kl. 15:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Trine Bramsen.

Kl. 15:21

Trine Bramsen (S):

Jamen hvis ordføreren ikke mener, at det er rimeligt, hvordan kan det så være, at Liberal Alliance bliver ved med at klatre op i træet og holde så stædigt fast på, at topskattelettelserne er vigtigere end at sikre gode skoler, sikre god hjemmepleje og sikre, at vi har råd til ordentlig velfærd i fremtiden?

Kl. 15:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:21

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror, der er nogle misforståelser hos fru Trine Bramsen. For det første kræver det altså, at man tjener pengene, før man kan bruge dem, og det er det, Liberal Alliance går forholdsvis meget op i. For det andet vil vi ikke fyre nogen i den offentlige sektor; vi vil reducere antallet af medarbejdere i den offentlige sektor ved naturlig afgang. Det er noget andet. For det tredje koster det mikroskopiske ønske, som Liberal Alliance har stillet til disse 2025-forhandlinger, i omegnen af 900 mio. kr. Det er jo ingenting i forhold til alle de milliarder, der lige rullede ud af munden på fru Trine Bramsen.

Så det passer jo ikke, at vi vil gøre alt det for at skaffe 900 mio. kr. De 900 mio. kr. er en lillebitte promille, og jeg har også forstået på nogle af vores venner, at det ikke er pengene, der er problemet. Hvad pokker er det så, når vi ved, det virker?

Kl. 15:22

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 15:22

Christian Juhl (EL):

Ordføreren sagde til start, at han mente, at der var to kriser i verden: en vækstkrise og en migrationskrise – eller måske var det kun i fædrelandet. Det ved jeg ikke. Så sammenlignede han økonomisk vækst med velstand. Jeg hørte godt før, at ordføreren svarede, at det var mange ting på samme tid, men nu er samfundsøkonomi en lillebitte smule kompliceret, og det burde selv højtuddannede mennesker jo vide. Der vil jeg gerne sige, at der også findes en klimakrise, og der

findes også efter min bedste overbevisning en moralsk krise, men det vil jeg vende tilbage til en anden gang, hvor vi har tid til det.

Men hvad angår klimakrisen, er vi nødt til at sige, at vækst og velstand ikke er det samme. Vækst kan være blind økonomisk vækst, men det kan også være bæredygtig udvikling, hvor vi tænker på klodens bæredygtighed og menneskenes bæredygtighed. Jeg vil minde ordføreren om, at vi rent faktisk har 60.000 mennesker, der får sat helbredet over styr hvert eneste år på grund af den måde, vi laver vækst på i Danmark, og på grund af den måde vi driver vores arbejdspladser på. Det er en meget, meget ekstensiv måde at drive økonomisk vækst på. Hvis den skal opnormeres, bliver det altså rigtig, rigtig dyrt.

Kl. 15:23

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Kl. 15:23

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg ved ikke, om jeg hørte nogen spørgsmål i det indlæg, der var fra hr. Christian Juhl, men jeg vil sige det på den måde, at vækst er godt, fordi det skaber velstand. Vækst er godt, fordi det skaber bedre muligheder for dem, som har mindst. Vækst er godt, fordi det giver mulighed for at lave bedre uddannelser. Vækst er godt, fordi det giver mulighed for, at vi kan få nogle operationer, som vores forældre og vores bedsteforældre kun kunne drømme om, og de endte med at dø af de sygdomme, som man i dag bliver helbredt for.

Hvis ikke vi havde haft vækst i mere end 100 år i dette land, ville vi jo ikke i dag være et af verdens rigeste lande. Og får vi ikke vækst i de kommende 100 år, vil vi ikke om 100 år være et af verdens rigeste lande, og dermed vil vi skabe nogle meget kedelige forudsætninger for det liv, som den næste og den næste og den efterfølgende generation vil komme til at leve. Det er på vores skuldre, vil jeg sige til hr. Christian Juhl, det ansvar hviler, og jeg synes, vi er forpligtede til at sørge for at rejse det her land lige så meget, som vores forældre, bedsteforældre og oldeforældre har gjort det.

Kl. 15:24

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 15:24

Christian Juhl (EL):

Jeg er lidt ked af at måtte skuffe ordføreren. Vi er altså kommet til et punkt i udviklingen, hvor vi er ved at tippe. Vi må tænke på, at den vækst og den opfattelse af økonomisk vækst, som vores forfædre havde, har slidt så meget på kloden, at vi er nødt til nu at bremse op og sige: Vi kan kun acceptere økonomiske vækst, hvis også den er bæredygtig, hvis kloden kan overleve, og hvis menneskene kan overleve inden for den ramme. Det vil sige, at vi er nødt til at stille nogle kvalitative krav til den vækst. Og vækst går altså ikke automatisk over i velfærd. Det kommer an på, hvordan man fordeler pengene.

Kl. 15:25

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:25

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Da jeg var en stor dreng, tog jeg en bog ud af min fars bogreol, der hed »Grænser for vækst«. I den forudså man, at man ville løbe tør for en række forskellige råstoffer. Det eneste problem ved den bog er, at det ikke er sket, og det eneste, den bog har bidraget med, er så, at siderne senere har kunnet bruges til at tænde op i kakkelovnen med hjemme hos min far. For den bog var ikke det papir værd, den var skrevet på

Selvfølgelig skal vi tage klimaudfordringer alvorligt. Selvfølgelig skal vi understøtte med forskning og teknologiudvikling. Men vi må ikke falde i den fælde, at vi siger, at det skal være på bekostning af vækst og øget velstand, for gør vi det, risikerer vi, at vores børn og børnebørn, efterkommere, får dårligere livsmuligheder end svenskere og tyskere og andre, og det ville dog være dumt og uansvarligt.

KL 15:26

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Så er det hr. Kaare Dybvad.

Kl. 15:26

Kaare Dybvad (S):

Tak. Jeg vil tage ordføreren med tilbage til præsentationen af 2025planen og et citat fra statsministeren i den anledning. Citatet er som følger:

»Hvis nogle andre synes, det vigtigste er at sørge for, at bankdirektøren med 10 mio. kr. i løn skal have en skattelettelse hele vejen op, så må de jo kæmpe den sag. Det er ikke min sag.«

Jeg forstår på den seneste debat, er det til gengæld er en mærkesag for Liberal Alliance at sænke topskatten for de mest velstillede. Men vil ordføreren ikke redegøre for, hvorfor Liberal Alliance mener, det er helt afgørende, at de tusind rigeste danskere skal have en skattelettelse på 300.000 kr. i stedet for eksempelvis at lette skatten for dem, der tjener mindst.

Kl. 15:27

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:27

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen det er jo ikke et enten-eller. Liberal Alliance er gået til valg på, at ingen, der går på arbejde, skal betale skat af de første 7.000 kr. om måneden – eller 84.000 kr. om året. Det er en vigtig mærkesag for os i Liberal Alliance. Vi vil også i 2025-forhandlingerne kæmpe for, at der kommer lettelser i bunden.

Når vi er så opmærksomme på det med den grænse på 1 million, er det vel af præcis de årsager, som Venstre var imod millionærskatten før valget i 2011, nemlig fordi vi bekæmper det jantelovssamfund, hvor man synes, at dem, der tjener mest, ikke alene skal betale mere – det er sådan set fair nok – men også skal have en ekstra dummebøde oveni i form af topskatten. Med Liberal Alliances politik er det sådan, at den, der tjener 2 mio. kr., betaler 16 gange så meget i skat som den, der tjener 200.000 kr. Er det virkelig så forfærdeligt og asocialt? Det kunne jeg godt tænke mig et svar på fra hr. Kaare Dybvads side, og det får hr. Kaare Dybvad jo muligheden for at svare på nu.

Kl. 15:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Lige præcis. Hr. Kaare Dybvad.

Kl. 15:28

Kaare Dybvad (S):

Tak. Jeg sad tilfældigvis med Sandemoses »En flygtning krydser sit spor«, og jeg må oplyse hr. Simon Emil Ammitzbøll om, at det ikke har noget med økonomien at gøre, at Sandemose ikke bryder sig om Nykøbing Mors. Det kan vi tage i en anden anledning.

Jeg vil bare spørge, om det er rimeligt, at man laver en skattelettelse, som jo for en gentofteborger giver et par tusind kroner eller mere, men for en, der bor på Langeland, er det en flad halvtredser. Er det virkelig rimeligt, særlig når vi ser på, med hvor stor ildhu man går til opgaven med at få flere i arbejde; sørger for, at der er længere mellem offentlige ydelser og lønninger?

Kl. 15:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:28

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg kan jo ikke blive overrasket over, at en socialdemokrat sidder med

janteloven ved sin plads. Det er jo sådan set ganske oplagt. Men jeg synes jo, at vi skulle smide janteloven ud og i stedet for få et land, der er præget af optimisme, af begejstring, af vækst, af initiativ. Og vi ved fra Finansministeriet, og vi ved fra den tidligere finansminister Bjarne Corydon, at lettelser i topskatten er det, der er bedst for væksten. Og vi skal have vækst, hvis vi vil klare os bedre. Jeg troede også, at Socialdemokraterne, undskyld, Socialdemokratiet var et vækstparti. Det har man i hvert fald været historisk i perioder, og det synes jeg man skulle finde tilbage til, så vi sammen kan lave nogle løsninger til gavn for danskerne. Og der er topskattelettelser, som Socialdemokraterne tidligere har været glade for, jo meget vigtige.

Kl. 15:29

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 15:29

$\pmb{Pelle\ Dragsted\ (EL):}$

Jeg vil egentlig gerne fortsætte, hvor min kollega, hr. Rune Lund, slap lidt tidligere, nemlig med, hvor det er, de her røde linjer for Liberal Alliance går, for dem har vi jo hørt en del om. Men jeg synes, at det stålsatte blik flakkede en lille smule ovre hos hr. Anders Samuelsen, da hr. Rune Lund spurgte til, hvornår de her topskattelettelser skulle være indfaset. Jeg tror da egentlig, det er lidt vigtigt, at vi får en klarhed over det her. Altså, er der ikke nogen grænse, eller er det, som ordføreren sagde lidt senere: Der må ikke gå for lang tid? Er det 2025, er det 2030? Er det i den her folketingssamling? Er det inden for den her regeringsperiode? Hvis man skal til forhandlinger, må man vel have en grænse. Ellers tror jeg da nok, at der er nogle, der kan få gode ideer. Så kan vi ikke få et klarere svar? Det synes jeg ville være rimeligt.

Kl. 15:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:30

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Hr. Anders Samuelsen, se mig dybt i øjnene. Er vi enige om, at vi ikke flakker? Godt. Der flakkes ikke.

Kl. 15:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 15:30

Pelle Dragsted (EL):

Jamen det synes jeg er rigtig godt at de to ærede medlemmer af Liberal Alliance kan blive enige om. Jeg synes også, det ville være rigtig godt, hvis jeg kunne få et svar på mit spørgsmål.

Kl. 15:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:31

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jo, men jeg svarer ikke på spørgsmål, der hviler på forkerte forudsætninger.

Kl. 15:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Josephine Fock.

Kl. 15:31

Josephine Fock (ALT):

Tak til ordføreren for talen, og tak til ordføreren for ordførerens involverende og gode retorik på talerstolen. Jeg bliver så imponeret, det må jeg sige. Ordføreren taler jo sindssyg varmt for vækst. Det er jo lige ved, man sidder og bliver overbevist. Det, som jeg godt kunne tænke mig at spørge ordføreren om, er bare: Er det vækst på bekostning af alt? Jeg siger, at vækst ikke er på bekostning af alt andet, og jeg har jo den opfattelse, at vækst kan være på bekostning af miljøet. Det synes jeg f.eks. vi ser nu i den 2025-plan, regeringen har lagt frem, og der er jo andre ude i verden, der siger, at hvis man ikke tager hensyn til miljøet nu, bliver det faktisk ekstra meget dyrere på lang sigt – at det er billigere for os, hvis vi tager hensyn til miljøet nu. Så kan vi til gengæld score en gevinst på lang sigt, både i forhold til bedre vækst og i forhold til bedre miljø. Så er der ikke også noget i den pointe, hr. ordfører?

Kl. 15:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:32

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Bare for at rydde enhver misforståelse af vejen vil jeg sige, at Liberal Alliance selvfølgelig da også synes, at man skal passe på miljøet. Det siger da sig selv. Vi ønsker da ikke, at der skal være en lovgivning, der sørger for, at man f.eks. ikke kan drikke vandet. Selvfølgelig skal man da tænke over det med miljøet. Det tror jeg faktisk vi er enige om bredt i Folketinget.

Så vil jeg gerne sige tak for de pæne ord. Det er lige før, at det simpelt hen er nummeret før topskattelettelser på 5 pct. hele vejen op, at gruppeformanden for Alternativet næsten var overbevist om, at vækst var en god idé. Jeg tror næsten ikke, at det kan gå bedre i dag end det. Altså, der kan simpelt hen ikke ske noget bedre i dag. Medmindre der er nogle, der går op og siger, at nu har man 90 mandater til at lette topskatten, så kan der ikke ske noget bedre i dag efter den bemærkning fra fru Josephine Fock. Mange, mange tak.

Kl. 15:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Josephine Fock.

Kl. 15:33

Josephine Fock (ALT):

Tak for det. Min pointe er jo, at jeg synes, at Liberal Alliances retorik og ordførerens retorik handler om vækst på bekostning af alt andet, handler om vækst på bekostning af lighed og handler om vækst på bekostning af miljøet. Det undrer mig jo, at Liberal Alliance mener, at lettelser af benzinafgifter er noget af det, der kan være med til at redde Danmarks fremtid. Jeg synes faktisk ikke, at ordføreren svarer på mit spørgsmål om, om der ikke kan være en pointe i at gøre noget godt for miljøet nu. Det gør også, at vi sparer penge på sigt.

Kl. 15:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:33

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er bare meget vigtigt, at man ikke ofrer mennesket. Vi er bekymret over den måde, man behandler mange af de svageste borgere på i vores samfund. Vi kan tale om stofmisbrugere, vi kan tale om prostituerede, vi kan tale om hjemløse, vi kan tale om nogle af de mest udsatte børn. Vi kan tale om, at Danmark faktisk ikke er særlig god til social mobilitet med den her højt elskede velfærdsstat. Det hjælper faktisk ikke særlig meget. Det, der er brug for for at hjælpe alle de mennesker, er jo, at der er økonomisk rum og mulighed for, at virksomheder kan tage et større ansvar, at borgere kan tage et større ansvar, og at foreninger kan tage et større ansvar. Der er vækst forudsætningen. Vækst er ikke målet, vækst er forudsætningen for menneskers lykke.

Kl. 15:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Nicolai Wammen.

Kl. 15:34

Nicolai Wammen (S):

Det har jo været meget, meget spændende at høre hr. Simon Emil Ammitzbøll forklare rimeligheden i, at man skal give topskattelettelser til de allerrigeste i Danmark. Vil hr. Simon Emil Ammitzbøll ikke forklare, hvor meget en direktør, der tjener 20 mio. kr. om året, ifølge Liberal Alliances plan vil få i topskattelettelse, hvis det lykkes for hr. Simon Emil Ammitzbøll at sørge for, at der kommer blå skyer og solskin over hele landet?

Kl. 15:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:35

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det vil jeg da ikke. Det vil jeg da ikke, for det ved hr. Nicolai Wammen godt, og jeg synes ikke, at vi skal have den slags debatter her i Folketinget, hvor man stiller spørgsmål, man godt kender svaret på.

Kl. 15:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Nicolai Wammen.

Kl. 15:35

Nicolai Wammen (S):

Jamen jeg synes, det er interessant, om hr. Simon Emil Ammitzbøll rent faktisk mener, at det er rimeligt, at en direktør, der måske tjener 20 mio. kr. om året, skal have en skattelettelse i millionklassen, samtidig med at det her Folketing har besluttet, at den enlige mor skal miste 2.600 kr. om måneden. Er det rimeligt set med ordførerens øjne?

Kl. 15:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Vi er tilbage ved spørgsmålet om, hvorvidt nogle, hvis man laver nogle forandringer, hvor de ikke skal betale det, som de hidtil har betalt, så vil få flere penge til sig selv. Svaret er ja. Det gælder også enlige mødre, der går på arbejde, og som vil få glæde af Liberal Alliances forslag om, at man ikke skal betale skat af de første 7.000 kr. om måneden, altså 84.000 kr. om året. Det gælder også enlige mødre, som betaler topskat, fordi de er der sådan set også. Det er jo ik-

ke kun forarmede kvinder, som Socialdemokraterne forestiller sig det, der er enlige mødre i nutiden. Det kan godt være, at det var sådan, dengang Socialdemokratiet havde sin storhedstid.

Kl. 15:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Søren Søndergaard.

Kl. 15:36

Søren Søndergaard (EL):

Tak. Nu er jeg desværre ikke i besiddelse af hr. Simon Emil Ammitzbølls ubestridelige begavelse, men jeg må bare sige, at jeg ikke forstod, hvad det var, der gjorde, at Pelle Dragsteds spørgsmål ikke kunne besvares. Altså, hr. Simon Emil Ammitzbøll sagde selv, at indfasningen af topskattelettelsen, den totale topskattelettelse med de 5 pct. hele vejen op, ikke måtte tage for lang tid. Der måtte ikke gå for lang tid. Og så lyder spørgsmålet: Hvad betyder det? Så siger hr. Simon Emil Ammitzbøll, at det kan man ikke svare på – forudsætningerne var forkerte eller et eller andet.

Jeg forstår det simpelt hen ikke. Altså, snakker vi om den her valgperiode? Snakker vi inden for 2025-planen, eller snakker vi på den anden side af 2025-planen? Det må være relativt let at besvare.

Kl. 15:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil også gerne rose hr. Søren Søndergaards begavelse og veltalenhed. Men det, jeg sagde til hr. Pelle Dragsted, handlede ikke om det spørgsmål. Det handlede om, at hr. Pelle Dragsted havde et godt øje til hr. Anders Samuelsen, og det er noget helt andet.

Men hvis vi skal vende tilbage til spørgsmålet, kan jeg jo ikke stå her og sige: Skal det være den 1. januar 2017, skal det være den 6. juni 2017 eller den 1. januar 2018? Jeg synes trods alt også, der skal være noget at forhandle om. Det hele kan jo ikke være røde linjer og ultimative krav. Men det er det i forhold til at sænke topskatten med 5 procentpoint hele vejen op.

Kl. 15:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Søndergaard.

Kl. 15:38

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har fuld forståelse for, at hr. Simon Emil Ammitzbøll ikke kan det, og det var også derfor, jeg udtrykkeligt spurgte på en anden måde. Jeg spurgte: Snakker vi den her valgperiode? Snakker vi inden for rammen af 2025-planen, eller snakker vi på den anden side af 2025-planen? Og hr. Simon Emil Ammitzbøll må jo selv have gjort sig nogle overvejelser, når hr. Simon Emil Ammitzbøll siger, at det ikke skal vare for længe. Altså, medmindre det var tom snak, må der jo ligge en eller anden overvejelse om, hvad der menes med »for længe«. Menes der inden for den her valgperiode? Menes der inden for 2025-perioden? Eller menes der på den anden side af 2025-perioden?

Kl. 15:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:39

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Man kan jo sige det på den måde, at det mest naturlige ville være, at det skete i løbet af et par år, ligesom jeg forstår at regeringen har tænkt sig at gøre med sine planer. Det ville vel være det mest naturlige.

Kl. 15:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Som den sidste spørger er det fru Pernille Skipper.

Kl. 15:39

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Så er der jo en chance mere for, at hr. Simon Emil Ammitzbøll kan svare på spørgsmålet.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at tale om de her topskattelettelser, for det ser ud, som om det gibber lidt i hr. Simon Emil Ammitzbøll, hver gang vi er nogle, der siger, at topskattelettelser nok ikke er vejen frem til den der forkromede vækst og landet, hvor solen altid skinner smukt – som det nærmest lyder, når Liberal Alliance taler. Så er det, man nogle gange godt kan få en idé om, at neoliberale som hr. Simon Emil Ammitzbøll selv tænker topskattelettelser på samme måde, som AGF-fans hele tiden tror, at de også vinder næste gang. Topskattelettelser er jo ikke vejen til vækst. De sidste 20-30 år har man prøvet med afgifter og skattelettelser i toppen. Det har gjort, at man har ophobet en masse penge og øget uligheden. Men væksten er ikke steget. Er det ikke korrekt?

Kl. 15:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:40

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg er ikke så god til fodboldmetaforer, vil jeg gerne starte med at undskylde. Jeg har aldrig været særlig talentfuld inden for det gebet.

Det, som er pointen, er, at Finansministeriet jo har regnet på de her ting – det Finansministerium, hvis regnemetoder Socialdemokraterne vistnok anerkender lidt endnu, som SF anerkendte, da de sad i regering, og som alle partier på højre side i Folketingssalen også gør, men som den alleryderste venstrefløj åbenbart ikke gør. Og de siger, at der ikke er noget sted, hvor man får så meget vækst pr. krone, som ved topskattelettelser – topskattelettelser. Det kan godt være, at fru Pernille Skipper ønsker et nyt finansministerium og nogle ultrasocialistiske regnemetoder, men det kommer ikke til at ske.

Kl. 15:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 15:41

Pernille Skipper (EL):

Det, jeg ville ønske – og jeg er med på det der med fodbold; det er okay, vi kan se det i fjernsynet og alt muligt andet, fair nok – var, at vi fik noget realisme ind i diskussionen. Hr. Simon Emil Ammitzbøll bliver bare ved med at stå og påstå, at topskattelettelser automatisk skaber vækst. Altså hallo, I fjerner finansieringsgrundlaget for vores offentlige sektor, og så siger I, det skaber mere velfærd. Det er da noget frygtelig, frygtelig vrøvl, og det har i øvrigt været forsøgt de sidste 20-30 år. Det eneste, der er sket, er, at uligheden er vokset og toppen har fået mere. Man kunne jo være ærlig og sige, at det er det, man gerne vil have.

Kl. 15:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:42

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Altså, hallo – som der blev sagt – hallo, vi ved fra Finansministeriet, at topskattelettelser giver vækst, mest vækst pr. krone. Hallo, vi ved fra Det Økonomiske Råd, at topskattelettelser giver vækst. Hallo, vi ved faktisk, at Danmark er et af de mest lige lande i verden. Halli hallo, Enhedslisten bliver nødt til at komme tilbage til den virkelighed, som alle vi andre befinder os i. Det nytter ikke noget bare at sige hallo og så opfinde sine egne fakta. Sådan fungerer verden ikke.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Vi er færdige med Liberal Alliance, og vi går videre til hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Rasmus Nordqvist (ALT):

Halli, hallo. Og tak for ordet. Efter at jeg hørte statsministerens åbningstale i tirsdags, kunne jeg faktisk ikke lade være med at tænke på, at vi i den grad mangler mod, vi mangler nytænkning, og vi mangler visioner i dansk politik. Med sin 2025-plan gør regeringen egentlig bare det, som en regering typisk gør, når man skal forsøge at øge et økonomisk råderum: Man prioriterer den økonomiske bundlinje over den sociale og miljømæssige, økonomisk vækst over velfærd, konkurrenceevne over klima, og BNP over bæredygtig udvikling. Man skruer ned for investeringerne i fremtiden, saver lidt af uddannelsesområdet, sparer på kulturen, sænker udviklingsbistanden, skærer i de sociale ydelser og slækker på klima- og miljøindsatsen.

Hvad gør man så med pengene? Man giver dem som gaver til dem, der har allermest. Og så giver man heldigvis en lille sjat til iværksætterne, og det vil jeg gerne rose regeringen for. Hvorfor gør man det? For at bevare det eksisterende, for at sikre konkurrenceevnen, for at skabe vækst og for at passe på Danmark, som det hedder. Problemet er bare, at man ikke løser fremtidens udfordringer ved at skære på de ting, der har været afgørende for, at Danmark er blevet den succes, vi er i dag, via f.eks. det stærke sociale sikkerhedsnet, den lige adgang til uddannelse og en virkelig fremsynet energi-, klima- og miljøpolitik. De ting skal man ikke skære i, hvis man vil skabe udvikling. Dem skal man investere i, i hvert fald hvis ambitionen vitterlig er at passe på Danmark og give den næste generation de samme muligheder som vores.

Statsministeren sagde i sin åbningstale, at problemerne ikke forsvinder, fordi man lukker øjnene for dem. Det var klogt sagt. Han har fuldstændig ret i det. Når jeg læser 2025-planen, så sidder jeg alligevel med en følelse af, at regeringen overser nogle af de helt, helt store udfordringer, som vi står over for lige nu og på sigt. Det gælder ikke mindst ulighedskrisen og klimakrisen. Vi ved, at de rigeste 10 pct. i Danmark ejer mere, end 70 pct. af befolkningen tilsammen gør. Alligevel vil regeringen videreføre et kontanthjælpsloft, der i første omgang gør 33.000 mennesker fattigere, ligesom den vil indføre en skattereform, som vil øge forskellen mellem rig og fattig yderligere. Vi ved også, at Danmark har et forholdsmæssigt højt CO₂-aftryk, og alligevel vil regeringen droppe PSO'en og de planlagte investeringer i vedvarende energi, vel vidende at det vil være med til at øge vores CO₂-udledning med helt op imod 12,5 pct. De forhold kan ingen lukke øjnene for, heller ikke regeringen, der jo har forpligtet sig til at nedbringe både ulighed og CO2-udledninger med underskrivelse af FN's bæredygtighedsmål og Parisaftalen. Og vi forventer, at Danmark selvfølgelig har tænkt sig at leve op til dem.

Alle partier må selvfølgelig prioritere, som de vil, men det, at statsministeren taler om at løse de vigtigste udfordringer i fremtiden, men i samme ombæring fuldstændig undlade at tale om klimakrisen, den største trussel mod vores planet og vores samfund, svarer lidt til, at han står midt i et brændende hus og diskuterer farven på gardinerne med finansministeren i stedet for at slukke ildebranden. Det giver simpelt hen ikke mening, selv om finansministeren sikkert har rigtig god smag, hvad angår gardiner.

Foruden ønsket om en mere seriøs debat om klima og ulighedskrise savner vi i Alternativet også en grundlæggende diskussion af, hvordan man har indrettet den offentlige sektor, og ikke mindst hvordan man skal indrette den for eftertiden. Den konkurrencestatslogik, som i dag har spredt sig til næsten alle afkroge af den offentlige sektor, har i vores optik forlængst spillet fallit. Dels har den øget antallet af stressede, nedslidte og utilfredse borgere, dels oplever stadig flere offentligt ansatte, at krav om kontrol og registrering begrænser dem i at udføre deres arbejde. Det skal vi tage alvorligt. Der er ingen lærere, pædagoger, betjente, sygeplejersker og socialrådgivere eller SOSU-assistenter, som har valgt deres job, fordi de drømmer om at tage tid på sig selv eller sætte krydser. De har valgt det, fordi de drømmer om at skabe tryghed for vores ældre, pleje for vores syge, læring for vores unge og omsorg for vores børn. De drømme fortjener at få ben at gå på i stedet for at blive begravet i bureaukrati og meningsløs registrering. Det er klart, at hvis man hver dag tvinges til at bruge en time på at registrere sig selv, kvæles arbejdsglæden i kontrol.

Derfor vil vi gerne fra Alternativets side opfordre til, at man her i Folketinget gør det til en fuldstændig bunden opgave at finde ud af, hvordan man kan afbureaukratisere den offentlige sektor og indføre tillid, der sætter ledere og ansatte fri til at kunne udføre det arbejde, som de i første omgang faktisk har sagt ja til.

Kl. 15:48

Hvis man bevæger sig lidt videre og faktisk helt op i helikopterperspektiv, hvor man kan kigge ud over det politiske landskab, som vi ser det, kan man godt sige, at Danmark lige nu står midt i det, man kan kalde den perfekte politiske storm. De seneste år har den ene krise fulgt og forstærket den anden: ulighedskrisen, finanskrisen, klimakrisen osv. Den seneste er det, som nogle kalder en flygtningekrise, men som reelt set er en politisk krise. Kriser af den størrelse vil altid presse os på flere fronter både globalt, nationalt og lokalt.

Men vi må ikke glemme, at disse kriser fører lige så mange muligheder som udfordringer med sig. Det er derfor, at man med rette kan tale om, at kriserne tilsammen udgør en perfekt politisk storm, der tvinger os til at samle al vores kreativitet for at kickstarte en ny innovationsbølge, der kan gøre os mere entreprenante. Det er nemlig det, vi skal bruge kriserne til, nemlig som en anledning til at tænke progressivt, vildt, visionært, som en unik mulighed for at forestille os et markant anderledes samfund.

For på grund af de mange kriser har vi netop mulighederne for at skabe en venlig revolution, for der er altså brug for nye tanker i vores samfund. Vi har mulighed for at opfinde en ny økonomisk model, hvor der ikke kun arbejdes med en økonomisk bundlinje, men også med en social og miljømæssig. Vi har mulighed for at skabe et mere bæredygtigt skattesystem, hvor vi sænker skatten på arbejde, på afkast af iværksætterinvesteringer og på økologiske fødevarer, hæver dem på bolig, formue, forurening og finansielle transaktioner. Vi har mulighed for at udvikle en bedre beskæftigelsesindsats, hvor vi bruger pengene fra bureaukrati og kontrol på mere målrettet rådgivning og støtte og på at indføre en basisydelse uden modkrav. Vi har mulighed for at indføre en 30-timersarbejdsuge, så vi gør noget ved stressepidemien, åbner arbejdsmarkedet for flere ledige og sikrer, at børnefamilierne får lettere ved at skabe balance mellem arbejde og familieliv. Vi har mulighed for at sætte den offentlige sektor fri, så institutioner og ansatte får lettere ved at udføre deres arbejde.

Alle disse muligheder har vi lige nu, fordi vi står midt i den perfekte politiske storm. Spørgsmålet er, om vi har modet til at omfavne

og udnytte dem, eller om vi forfalder til de samme gamle, konforme løsninger, som vi har prøvet så mange gange før.

Her til allersidst har jeg lyst til, fordi vi står her med åben dør ind til en ny politisk sæson, at opfordre os alle sammen til at reflektere lidt. Jeg synes, at vi nogle gange herinde i Folketinget glemmer at fokusere på de ting, som faktisk er allervigtigst. I sidste uge rasede der en voldsom debat om, hvem der har den strammeste udlændingepolitik i Danmark, og nogle kastede sig ud i en hel konkurrence om det. Vi er heldigvis mange, der ikke deltager i den. En anden sag kom til at handle om, hvorvidt en ung 18-årig dreng, elevrådsformand, er dansk eller udansk eller noget helt andet. Og i mandags skulle vi diskutere, hvorvidt der skal hænge et dannebrogsflag på væggen til åbningen af Folketinget. Mens vi diskuterer de her ting, er der krig i Syrien, der er massedrab i Aleppo, krigsforbrydelser, som vi faktisk kan følge på åben skærm. Der er børn, der mister deres forældre, og forældre, der mister deres børn. Der var nogle af vores gode kollegaer fra Venstre og Konservative, som i dag prøvede at gøre opmærksom på det, og tak for det.

Vi er vidne til en galoperende ulighedskrise, der betyder, at 62 mennesker ejer det samme som halvdelen af jordens befolkning, og derudover står vi midt i en historisk klimakrise, der kan sende 200 millioner mennesker på flugt, inden vi når år 2050. Jeg siger ikke, at det ikke er interessant at diskutere nationale symboler og udlændingepolitik, men jeg tillader mig faktisk at spørge mine kære kollegaer i dag: Er der andre ting, som vi også skal huske at diskutere? Hvis der her havde været et politisk laboratorium i Alternativet, havde jeg bedt medlemmerne om at finde post-its frem nu og skrive det ord ned, som for hver især er vigtigt at tale om. Så kunne vi have hængt dem heroppe på bagvæggen som udsmykning, indtil der kommer noget andet. Det skal jeg nok befri medlemmerne fra, men i stedet bede jer tænke over, hvilket ord I mener er vigtigt, og gemme det i hjertet, og så lad os håbe på, at vi fylder det næste år også med væsentlige ting. Tak.

Kl. 15:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Nej, det er ikke en arbejdsmetode, som Folketinget er indrettet til, men det er den til korte bemærkninger, og dem går vi i gang med. Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:53

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen – altid inspirerende. Jeg har et spørgsmål, der relaterer sig til noget så jordnært som det, der stod i Berlingske Tidende den 22. september – det er trods alt ikke så lang tid siden. Der stod, at Alternativets formand, hr. Uffe Elbæk, ligesom hr. Morten Østergaard gør det klart, at partiet ønsker en ny og mere lempelig udlændingepolitik i tilfælde af et regeringsskifte. Hans betingelse for at pege på Mette Frederiksen som statsminister er, at hun stiller sig i spidsen for, og jeg citerer: et projekt med den rigtige retning i klima- og ulighedsspørgsmålet. Og så står der videre, at under det sidste punkt hører bl.a. udlændingepolitikken, og den skal have, og jeg citerer, en markant anden retning end under Venstreregeringen, altså en markant anden retning i udlændingespørgsmålet.

Vil hr. Rasmus Nordqvist ikke være rar at fortælle Folketinget, hvad der ligger i kravet om en markant anden retning i udlændingepolitikken, som skal opfyldes ved et regeringsskifte?

Kl. 15:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 15:54

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg tror heldigvis ikke, det kommer bag på nogen af mine kære kollegaer her i Folketinget, at et parti vil kæmpe for sine politiske sager, herunder også for en helt anden måde at behandle flygtninge på, der kommer til vores land, og folk, der bor her, i forhold til familiesammenføring osv. Det er en helt anden måde, som vi mener man skal forholde sig til mennesker på end det, man gør for tiden, og det vil vi selvfølgelig kæmpe for politisk.

Kl. 15:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:54

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Hvad ligger der så i, at det er en betingelse for at pege på fru Mette Frederiksen som statsminister, at der er sådan en markant anden retning? Jeg spørger, fordi vi jo altså har haft den mulighed også at spørge fru Mette Frederiksen her til morgen om lige præcis det her, og hun har jo svaret, at udlændingepolitikken, hvis der kommer et regeringsskifte, skal funderes hen over den politiske midte, og at den danske befolkning bakker op om den udlændingepolitik, der føres i dag – altså at det er den, der føres i dag, der er udgangspunktet, også fremover.

Det står jo i kontrast til Alternativet, der ønsker en markant anden retning. Der står bare i artiklen, at det er en betingelse for at pege på fru Mette Frederiksen som statsminister. Men det kan jo være en misforståelse. Og så er det jo rart, at vi i dag får besked om, at Alternativet slet ikke stiller sådan nogle betingelser, og at det er en hel misforståelse, der fremgår af Berlingske Tidende den 22. september.

Kl. 15:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:55

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg vil sige, som jeg har sagt 745 gange – og jeg tror, at min leder, hr. Uffe Elbæk, har sagt det 753 gange osv. – at vi er ikke nogen, der stiller ultimative krav. Men vi kæmper for en politisk retning. Hr. Kristian Thulesen Dahl må også vide, at Dansk Folkeparti også var et nyt parti på et tidspunkt, der for nogen havde en helt vild udlændingepolitik. Den er jo blevet mainstream i dag, og det er jo sådan total politisk correctness at ville stramme på den måde, som man har villet i Dansk Folkeparti. Vi vil kæmpe for noget andet, og jeg håber, vi bliver lige så succesfulde.

Kl. 15:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 15:56

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Mange tak for det. Og tak for talen. Hvis jeg skulle skrive på en af de der gule post-it, ville der nok stå ambitioner – sådan som jeg også talte om. Men jeg er ikke sikker på, at vi mener det samme med ambitioner, for det kan jo, som jeg også talte om, gå i mange retninger.

Mine ambitioner peger i retning af vækst, og jeg må forstå, at Alternativets måske peger i en lidt anden retning – om ikke i modsat, så i hvert fald i en anden retning. For som det bliver nævnt, har vi muligheden for at indføre en 30 timers arbejdsuge; det har vi jo. Finansministeriet har regnet lidt på det, og det vil koste omkring 130 mia. kr. hvert år. Det er det samme, vi bruger på hele sygehusvæse-

net – til alle læger, sygeplejersker, bygninger. For hele gøgemøget er det 130 mia. kr.

Jeg antager, at det ikke er derfra, vi skal skaffe de penge – så hvor skal vi finde dem?

Kl. 15:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:57

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det er så dejligt. Jeg fik også lejlighed til at snakke 30-timersarbejdsuge for 1 år siden, da vi stod her til den første åbning, vi var med til.

Der ligger en masse præmisser bag de beregninger, som vi ikke anerkender. Vi har efterhånden været ude at kommentere det mange gange. Der kom også et svar efter de her 134 mia. kr., som Finansministeriet sagde – et svar, der faktisk viste, at man over 14 år kunne indfase en 30-timersarbejdsuge. Så ville vi ganske vist være mindre rige, end hvis vi ikke havde gjort det, men vi ville have det niveau, som vi har i dag, og som vi mener er godt.

Så man skal huske at læse alle svar fra Finansministeriet og ikke kun de enkelte, der lige passer ind i ens kram. For det er meget forskelligt, hvad det er for nogle præmisser, vi lægger ind i de her beregninger. Og vi mener, det er helt afgørende, at vi oversætter den produktivitet, den viden, vi får, når vi bliver dygtigere, til mere tid, så vi kan have mere samfund.

Kl. 15:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 15:58

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Jeg har også tidligere forstået på hr. Rasmus Nordqvist, at man ikke sådan helt anerkender de regnemodeller, som resten af verden, herunder det danske Finansministerium og nærværende Folketing, bruger. Og det er jo fint nok, at man har det på den måde, men så skylder man vel at præsentere et bud på, hvordan man så mener at der skal regnes.

Altså, hvornår kommer Alternativet med det her? Jeg mener sådan set, at Alternativet har lovet på et tidspunkt at delagtiggøre måbende ordførere som mig selv i, hvordan man så forestiller sig at vi regner, når det ikke er på den måde, vi andre gør det.

Kl. 15:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Rasmus Nordqvist (ALT):

Men det er jo ikke bare noget, Alternativet siger, vil jeg sige til hr. Jakob Ellemann-Jensen. Det er faktisk også flere store internationale organisationer, IMF osv., der er i gang med at undersøge, hvordan vi egentlig kan måle og regne på vores samfund ud fra nogle andre præmisser, der også har en miljømæssig og social dimension med, som man ikke har med i de beregninger, man gør i dag.

Det er jo derfor, det er så interessant, at det er, som om vi er faldet ned fra månen, når vi står og siger det her. Det er jo ikke en ny kritik. Det er en kritik fra flere internationale, anerkendte organisationer, vi selv er med i, som faktisk siger, at vi bliver nødt til at finde ud af, hvordan vi kan udvikle vores måder at måle vores samfund på – så vi ikke kun måler på ét parameter.

Kl. 15:59

mennesker, som vil blive ramt af fattigdom på grund af kontanthjælpsloftet?

KL 16:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 15:59

Rune Lund (EL):

Jeg vil stille et spørgsmål om kontanthjælpsloftet. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at der ligger to forslag til vedtagelse i dag fra oppositionens side. Det, som jo er forskellen i det forslag, som Enhedslisten har fremsat, er, at der står, at kontanthjælpsloftet skal tilbagerulles. Jeg synes, at den debat, som vi har haft i dag her i Folketingssalen om kontanthjælpsloftet, viser, at det ville have været meget smukt, hvis en samlet opposition kunne have sagt, at efter et valg, hvor der kommer et nyt politisk flertal til, vil vi tilbagerulle kontanthjælpsloftet. Jeg mener, det ville være vigtigt i forhold til at tænde lys i mørket for de mange tusinde mennesker, som bliver ramt af kontanthjælpsloftet – de mange tusinde mennesker, som vil opleve, at de vil miste masser af penge hver måned, de massevis af mennesker, som også vil være tvunget til at flytte.

Så mit spørgsmål er egentlig, når nu Alternativet ikke vil være med på det forslag til vedtagelse, om Alternativet så vil fortælle, i hvilket omfang det er en prioritet i forhold til at få kravet kæmpet igennem, når vi på et tidspunkt – forhåbentlig meget snart – får et nyt politisk flertal, som så også kan føre en ny politik.

Kl. 16:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:00

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det er jo helt afgørende for os, når vi skal i gang med sådan nogle debatter her, at vi så sidder og forhandler om de her tekster. Der har spørgerens kollegaer jo også siddet med, og det er frem og tilbage, og man skriver, og man ringer, og man gør ved osv. For os var det vigtigt at få et meget skarpt fokus i den tekst, og vi ville også gerne stå sammen flere partier, og det synes jeg vi har fået en god og velafbalanceret tekst om. Derfor stemmer vi for det forslag til vedtagelse, som vi er medfremsættere på.

Men det står ikke i stedet for, at vi selvfølgelig vil have afskaffet kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen efter et valg. Det er det, vi gerne vil bruge vores mandater på, og jeg håber, at vi sammen med Enhedslisten og andre partier, der også vil det, bliver så stærke, at vi får heldet med os til at gøre det. Men der ligger jo et kompromis, når man laver den her slags ting, og det var vigtigt for os, synes vi, at stå flere partier sammen om en forslag til vedtagelses-tekst.

Kl. 16:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:01

Rune Lund (EL):

Tak for det. Vi håber også fra Enhedslistens side, at vi bliver så stærke, at det vil være muligt.

Men er ordføreren ikke enig i, at der fra de blå partiers side i hvert fald er forsøgt sået tvivl om, hvorvidt kontanthjælpsloftet vil blive rullet tilbage efter et kommende valg? Og giver det ikke anledning til nogle overvejelser om, hvordan vi frem til et valg, men også efter et valg får presset den resterende del af oppositionen, som består af ét parti, til at anerkende, at vi skal have nogle meget håndfaste løfter om det her for at tænde lys i mørket hos de mange tusinde

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:02

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg vil først sige, at de blå partier jo prøver så meget. Altså, de prøver også at blive enige om en 2025-plan, og det ser ikke ud, som om det lykkes så godt endnu. Men selvfølgelig skal vi da kæmpe for at få skubbet til det sidste parti i oppositionen, som ikke vil garantere det her. Og jeg er sikker på, at vi nok skal have heldet med os, for som der også tydeligt står, er der jo en klar konstatering af, hvad det her kontanthjælpsloft betyder for mennesker. Så lad os kæmpe og arbejde videre for det, for det *skal* afskaffes efter et valg. Det er fuldstændig urimeligt, at vi ser mennesker falde ud i fattigdom på den måde, som vi ser det lige nu.

Kl. 16:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:03

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil også kvittere for en stærk tale. Jeg deler mange af de synspunkter, der kom. Nu skal vi jo her i efteråret bl.a. diskutere, hvordan vores skattesystem skal indrettes. Det meste er kastet op i luften: indkomstskatterne, boligskatterne og energiafgifterne. Og jeg har forstået, at det, der kom fra hr. Uffe Elbæk over sommeren, om, at man i Alternativet slet ikke ønsker en indkomstskat, måske alligevel var at gå for vidt. Det forstod jeg i en debat, som jeg forleden havde med hr. René Gade i tv.

Men det, der så åbenbarede sig, var, at den måde, hvorpå man ønsker at de bredeste skuldre skal bære mest, er gennem såkaldt progressive forbrugsafgifter. Det er altså noget med, at jo mere man bruger, jo højere skal afgifterne være. Der har jeg bare en ægte nysgerrighed efter at vide, om man er kommet nærmere, hvordan det system skal indrettes, for det synes jeg ikke er krystalklart. Jeg vil i hvert fald for Det Radikale Venstres vedkommende sige, at vi synes, at skattepolitik er relativt simpelt: Det, man gerne vil have mere af, skal man beskatte mindre, f.eks. arbejde, og det, man gerne vil have mindre af, f.eks. forurening, kan man godt beskatte noget mere. Der skal bare være en sammenhæng i det. Det, jeg til gengæld ikke helt forstod, var, hvordan vi kommer nærmere 0 kr. i indkomstskat med progressive og ansvarlige afgifter i det grønne system. Det håber jeg at vi kan komme nærmere her.

Kl. 16:04

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:04

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg havde overvejet lidt, at jeg, når jeg fik et spørgsmål om et hr. Uffe Elbæk-citat, ville kigge sådan lidt tomt ud i lokalet og sige: Hvem er det? For når man sidder og laver et interview omkring visioner for et fremtidigt samfund og sidder og tænker store tanker, kommer der sådan nogle citater, og når hr. Uffe Elbæk endda har været ude at sige, at han gerne vil have lov til at præcisere, hvordan det skal forstås, så synes jeg, at vi skal tage det med. Så jeg ved godt, hvem hr. Uffe Elbæk er.

Det, vi ønsker i forhold til skatten, er jo faktisk det, som spørgeren selv er inde på, altså at beskatte det, vi vil have mindre af, og at sænke skatten på arbejde. Vi siger, at det skal være fra bunden. Vi vil ikke sænke topskatten, men sænke den fra bunden. Og så vil vi gerne beskatte alle ressourcerne mere. Det er formuer, ressourceforbrug osv. Der bliver man jo nødt til at tænke en social trappe ind, så alle ikke bliver ramt på samme måde. Det er jo derfor, at et skattesystem skal være afbalanceret. Det, vi sidder og ser på, er, hvordan det så kan fungere i forhold til en progressiv beskatning, også på eksempelvis ressourcer. Man har før haft en grøn check, som man kastede ud. Der skal vi jo se på forskellige løsninger.

Kl. 16:05

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:05

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes, det er en god eftertanke, for det er klart, at med et system helt uden indkomstskat er det meget vanskeligt at forestille sig, at man får en social balance, og al respekt for det. Men det, der kom frem den dag i tv-udsendelsen, var, at det skulle være noget med, at afgiften på den tiende bøf skulle være større end afgiften på den første. Jeg har været med i mange tv-debatter, men der opstod et kort øjeblik et vakuum, hvor jeg tror at alle sådan lige kørte tanken igennem for at se, hvordan det kunne indrettes i praksis, for hvordan ved kassedamen, hvor mange bøffer man tidligere har købt, og sådan noget? Det er bare derfor, at jeg spørger, om vi med den korte tid, der er til rådighed her, kan få at vide, om det også i det tilfælde var sådan en tanke, der måske stak lidt af fra hr. René Gade.

Kl. 16:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:06

Rasmus Nordqvist (ALT):

Der elsker jeg at være politisk ordfører! Nu har jeg faktisk ikke selv set Debatten; det er ikke et program, jeg følger så ofte. Jeg er sikker på, at det er blevet brugt som en metafor for, at vi bliver nødt til at se på, hvordan der kan være en progressivitet i de beskatninger, vi laver

Kl. 16:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Jacob Mark, SF. Værsgo.

Kl. 16:06

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg vil gerne kvittere for det gode samarbejde om forslaget til vedtagelse. Jeg synes, det er vigtigt, at flere partier står sammen om at kæmpe mod ulighed og kæmpe for, at vi får lavet en grøn omstilling i Danmark, så det vil jeg gerne sige tak for.

Så vil jeg gerne spørge til noget lidt andet end det, der har været diskuteret i dag, nemlig Alternativets børnepolitik. Det er jo nemlig noget, der ligger SF meget på sinde, altså hvordan vi sikrer børnene en god start i livet. Der er flere undersøgelser, der viser, at der er flere og flere situationer, hvor pædagoger står alene ude i daginstitutionerne – nogle gange er der 1 pædagog til 18 børn. Det har betydet, at vi i SF mener, man skal gå derhen, hvor man indfører minimumsnormeringer. Det er det samme, som pædagogernes fagforening, BUPL, anbefaler, og det er simpelt hen for at sikre, at alle børn får en god start i livet. Og det er jo også det her med at sikre, at det samfund, vi efterlader til den kommende generation, er bedre end det, der er nu, hvilket jeg også ved Alternativet deler.

Så jeg vil høre, om Alternativet er enig i, at man bør indføre minimumsnormeringer i landets daginstitutioner.

KL 16:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:07

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det, der er lidt uheldigt, når vi snakker om minimumsnormeringer i daginstitutioner, er, at det er symptombehandling. Og det kan være nødvendigt med symptombehandling i en overgang, men som jeg var inde på i forhold til afbureaukratisering, handler det for os om at sætte institutionerne fri, sætte pædagogerne fri til at gøre deres arbejde og derigennem få flere ressourcer ud, også i børneinstitutionerne. Så vi er helt enige i, at der kan være en symptombehandling, der er nødvendig, i forhold til at lave minimumsnormeringer, men hvis vi ser på den lange bane, kunne vi altså godt tænke os, at det ikke er os herinde, der skal sidde og bestemme det, men institutionerne, der finder ud af, hvad det er for en sammensætning, de har af børn, og hvordan de har behov for at få støtte og hjælp af pædagogerne. Så vi skal huske hele tiden at have to perspektiver, når vi ser på de her ting, for jeg synes ikke, det er godt, at vi skal sidde og lave detailplanlægning på den måde herinde.

Kl. 16:08

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:08

Jacob Mark (SF):

Jeg synes jo personligt ikke, at det er symptombehandling. Det synes jeg svarer til at sige, at klasseloftet, altså at man regulerer, hvor mange elever man må putte i klasserne, er symptombehandling. Det er jo netop en garanti for, at der er et antal voksne til et antal børn, der sikrer, at der er tid til trivsel, at der er tid til, at man både kan håndtere børn, der er i slåskamp, eller børn, der græder, eller børn, der bare har en dårlig dag. Og jeg er enig i, at vi skal afbureaukratisere derude, men er det nok bare at afbureaukratisere? Kunne man ikke gøre begge dele, altså både have minimumsnormeringer på sigt, men også afbureaukratisere på sigt?

Kl. 16:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:09

Rasmus Nordqvist (ALT):

Altså, grunden til, at der overhovedet er behov for at stå og snakke minimumsnormeringer, er, at der har været så markante nedskæringer. Så er det jo symptombehandling lige pludselig at sige, at der skal være minimumsnormeringer for at prøve at stoppe en nedskæring. Så hvis vi på den ene side står og udhuler en økonomi og på den anden side siger, at nu skal der være minimumsnormeringer, er det jo et symptom på det. Og det er derfor, jeg siger, at ja, det kan være et nødvendigt redskab nu og her, men vi så altså gerne, at den frihed kom ud til institutionerne, til de dygtige pædagoger, de dygtige ledere, der er ude i børnehaver og institutioner, og at de kan være med til at finde ud af, hvad der giver mening for deres sammensætning af børn.

Kl. 16:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:09 Kl. 16:12

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det. Jeg havde fornøjelsen af at være med i en debat her i tirsdags – en debat, hvor hr. Uffe Elbæk deltog. Der sagde han en ting, som han har sagt nogle gange, og som jeg sådan set tænker noget over. Gad vide, hvad det egentlig er, der menes – det er ikke en generel bemærkning, det er bare lige om den her ting – med det her med, at der skal skabes et nyt »os«. Hvad er det for et samfund, vi vil have? Jeg hører også ordføreren sige, at der er fattigdom i Danmark, og at der skal indføres ydelser uden modkrav. Hvad er det for nogle ydelser, der skal indføres? Hvem er det, der skal have dem? Hvor store skal de være? Altså, hvor går grænserne? Inkluderer det der nye »os« også den enlige mor med to børn, der faktisk går på arbejde og knokler og måske ikke har så meget til sig selv? Eller er det kun folk på offentlig forsørgelse, der sådan er en særlig del af det nye »os«? Altså, hvor er vi henne i den diskussion med Alternativet?

Kl. 16:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:10

Rasmus Nordqvist (ALT):

Spørgeren blander lidt forskellige ting sammen. Først vil jeg gerne tage fat i det her med basisydelse uden modkrav. Det, vi helt præcist skriver i vores partiprogram, er, at vi ønsker at erstatte kontanthjælpen med en basisydelse uden modkrav, så vi ikke har et system, der bygger på kontrol og mistillid, men faktisk bruger alle de ressourcer, vi har i beskæftigelsessystemet, på at hjælpe folk, motivere folk og hjælpe dem videre. Det er den ene side af det.

Når vi snakker om et nyt os, er det, fordi vi altså er i gang med at polarisere samfundet med den måde, hvorpå vi har diskuteret bl.a. de ting, jeg var inde på, om, hvad det er at være dansk. Der begynder vi at splitte samfundet op, og der er altså behov for, at vi skaber nye fællesskaber og ikke bare begynder at polarisere os mere og mere. For så har vi ikke den sammenhængskraft, som er så afgørende for at have et dejligt land.

Kl. 16:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:11

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg skal indrømme, at jeg ikke har pløjet Alternativets politiske program igennem. Det indrømmer jeg blankt herfra. Jeg ved godt, at nogle sidder og tænker, at der bare står 100 kg ren højreorienteret ondskab her, hvor jeg står lige nu, og jeg ved godt, at jeg har talt om det nogle gange i dag, men jeg har bare meget svært ved at forstå ydelser uden modkrav og forstå, at vi taler om fattigdom, hvis du i din hånd har mere end 17.000 kr. efter skat om måneden som enlig mor med to børn. Hvor er det, grænsen går, og hvor er respekten for de mennesker, der går på arbejde hver dag? Det er det, jeg føler mig så dybt provokeret af i den her debat om kontanthjælpsloftet. Det er den der fattigdomsitalesættelse, som jeg synes er en frisk italesættelse i det land, der hedder Danmark, når vi taler om 17.600 kr. efter skat.

Kl. 16:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Rasmus Nordqvist (ALT):

Nu prøver jeg aldrig at gøre mig klog på, hvad pæne mænd vejer, så det skal jeg ikke kunne gå i dybden med. Men i forhold til det med fattigdom er det jo bare så vigtigt at sige, at vi altså lige nu ser børnefamilier, som i løbet af de næste par måneder kommer til at blive smidt på gaden, fordi de ikke har råd til at betale deres huslejer. For mig er det fattigdom i det her samfund, vi lever i. Jeg ved godt, at man har afskaffet en fattigdomsgrænse, så man ikke behøver at forholde sig til den. Men den eksisterer jo alligevel i forhold til en meridianindkomst osv. osv. Så jeg synes, vi bliver nødt til at forholde os til, at vi altså er i gang med at skabe fattigdom her, når vi laver de her former for lovgivning som eksempelvis kontanthjælpsloftet. Det skaber fattigdom i Danmark.

Kl. 16:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Den næste spørger er hr. Danny Malkowski, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:13

Danny K. Malkowski (LA):

Tak for det. Man hører meget Alternativet tale om kreativitet og entreprenørskab, som man ønsker at stimulere i iværksættermiljøerne, og det kan jeg jo kun bifalde. Vi synes bare, der skal bruges en anden model.

Men samtidig kan man så undre sig over, at når kreativitet og entreprenørskab jo sprudler bedst muligt, når man har helt frie rammer til at udleve sine drømme og ambitioner, hvorfor er det så, at Alternativet samtidig ønsker kun at stimulere særlig grønne iværksættertiltag og sociale iværksættertiltag?

Kl. 16:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Ordføreren.

Kl. 16:13

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det gør vi faktisk heller ikke. Hvis man læser vores iværksætterpakke, kan man se, at vi siger, at vi særlig vil støtte de grønne og sociale iværksættere, fordi det er noget, vi har behov for i vores samfund. Altså, vi har behov for iværksætteri og entreprenørskab generelt set, og så har vi nogle særlige udfordringer, og der mener vi, at når det nu engang er fælleskassen, der betaler, så kan vi godt sige: Det her er særlig vigtigt, og så vil vi gerne sætte flere penge af til det.

Så det er ikke sådan, at vi kun vil det, men vi vil særlig gerne have flere gode, grønne løsninger, og det mener vi kommer igennem en aktiv indsats for at styrke iværksætteri.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:14

Danny K. Malkowski (LA):

Nye teknologiske tiltag, som man ikke kender nu og her, kan også sagtens løse de klimamæssige problemer på sigt. Og derfor kan vi jo som politikere ikke stå her og diktere, hvad iværksættere skal starte virksomheder omkring nu og her. Det er deres egen kreativitet og entreprenørskab, der skal sprudle og give vækst.

Så jeg står bare uforstående over for, hvorfor man særlig ønsker at tilgodese iværksættere, som har grønne intentioner allerede nu, selv om der måske kan være teknologier, som ikke er grønne nu, men godt kan blive det om 5 år eller om 10 år.

Kl. 16:14 Kl. 16:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:14

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det er så, fordi spørgeren tror, at politik er statisk og vi ikke kan ændre et eneste komma.

Når Alternativet siger, at det her skal støttes, altså grønt og socialt iværksætteri, så kan det jo godt være dynamisk, når der netop kommer nye ting til.

Samtidig vil vi gerne gøre op med den ensretning, der er i uddannelse og forskning osv., så vi netop får den frihed ind til at finde på nye teknologier osv. Så jeg forstår ikke helt den der modsætning i forhold til, hvad vi ønsker.

Vi siger bare, at det her altså er penge fra fælleskassen, og vi står med nogle udfordringer. Lad os særlig skubbe dem derover.

Men vi vil gerne støtte iværksætteri generelt set, fordi det også er der, der bliver skabt arbejdspladser.

Kl. 16:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Peter Kofod Poulsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:15

Peter Kofod Poulsen (DF):

Tak for det. Den 13. maj i år hørte jeg Radio24syv, hvor Alternativets daværende retsordfører kommenterede dommen om, hvorvidt Gimi Levakovic skulle have lov til at blive i Danmark eller ej. Jeg kom kørende i min bil, og jeg blev ret overrasket, for jeg kunne forstå på det hele, at hvis det stod til Alternativet, var det helt fint, at storkriminelle udlændinge kunne få lov til at blive i Danmark. Hvis der er noget, jeg må sige træder på min, og jeg tror rigtig mange andre danskeres retfærdighedsfølelse, så er det, når storkriminelle som f.eks. Gimi Levakovic med 28 domme bag sig kan få lov til fortsat at være i Danmark. Så jeg vil bare høre, om det er Alternativets politik, at folk, der begår endog meget, meget grov kriminalitet og ikke har dansk statsborgerskab, skal udvises. Er svaret ja eller nej?

Kl. 16:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:16

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jamen så kan jeg forstå, at jeg i modsætning til spørgeren har stor respekt for internationale aftaler, internationale konventioner, for jeg mener, at det er det, der får vores verden til at hænge sammen. Synes jeg, at det er fantastisk at se på det med den her nævnte person? Nej, men vi bliver nødt til at se på de konventioner og følge dem. Jeg synes, at det, vi oplever for tiden, nemlig at man sætter spørgsmålstegn ved nogle af de spilleregler, der gør, at vores verden fungerer, er dybt rystende. Vi skal altså holde fast i dem, for vi skal have overbevist endnu flere om at følge dem, og ikke lige pludselig begynde at ryste på hånden, for så kan jeg love jer for, at der også er andre, der ryster på hånden i forhold til konventionerne, og så står det meget skidt til.

Kl. 16:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Peter Kofod Poulsen (DF):

Så bare lige for at gøre regnestykket op vil det så sige, at det altså er vigtigere for Alternativet, at man holder fast i systemet, sådan som det er, også selv om det betyder, at i forhold til folk som f.eks. Gimi Levakovic med 28 domme bag sig er hensynet til internationale forpligtelser vigtigere end at sørge for, at der er nogen retfærdighed til, og at folk, der er udlændinge, og som begår grov kriminalitet, kan blive smidt ud?

Kl. 16:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:17

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg er bare nødt til at sige, at de her ting altså hænger sammen. Internationale forpligtelser og internationale konventioner hænger sammen. Hvis vi ikke vil følge dem i Danmark, hvordan kan vi så stå og pege fingre af, hvad der foregår i Syrien med det, Assad gør? Det er alt sammen internationale regler, og vi bliver nødt til at have respekt for dem og følge dem. Det er den måde, vi kan skabe en bedre verden på. Hvis vi vender ryggen til dem, hvordan kan vi så pege fingre ad andre?

Kl. 16:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Louise Schack Elholm, Venstre. Værsgo.

Kl. 16:17

Louise Schack Elholm (V):

Her i sommer havde jeg den fornøjelse at kommentere et af Alternativets forslag, nemlig det om en ekstra høj skat på iPhones. En af de ting, jeg var bekymret for, var, at folk ville lade sig begrænse af, at skatten er højere i Danmark end i nabolandene med en højere afgift på iPhones i Danmark. Derfor vil jeg prøve at høre hr. Rasmus Nordqvist, om hr. Rasmus Nordqvist tror, at folk vil købe en iPhone i Danmark, hvis de kan tage til Tyskland og købe den væsentlig billigere.

Kl. 16:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:18

Rasmus Nordqvist (ALT):

Først vil jeg sige, at vi altså er store fortalere for europæisk samarbejde, også når det kommer til at se på, hvordan vi kan mindske brugen af knappe ressourcer og tænke mere cirkulært. Der er i den grad behov for, at vi tænker europæisk her, men det gør jo ikke, at vi skal sidde på hænderne, indtil vi får alle de andre lande med. Jeg synes godt, at vi kan begynde at indføre netop ressourceskatter, der gør, at eksempelvis en iPhone bliver dyrere. Jeg synes godt, at vi fra dansk side kan stille krav om, at garantiperioden skal være længere, så tingene bliver produceret til at kunne holde længere. Men jeg ser rigtig gerne, at det her er noget, der bliver gjort i fælles europæisk regi. Så vil det begynde at rykke noget, for vi er et stort marked sammen.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:19

Louise Schack Elholm (V):

Jeg spurgte jo faktisk hr. Rasmus Nordqvist, om hr. Rasmus Nordqvist tror, at folk bare vil købe en iPhone i Danmark, hvis den er dyrere i Danmark, end den er i Tyskland eller Sverige. Ja, hvis de er på ferie i USA, kan de også købe en med hjem – den vil givetvis ligge inden for den beløbsgrænse, man må købe med hjem for. Tror hr. Rasmus Nordqvist, at folk kan finde på at købe en iPhone, når de er på ferie, i stedet for at vente, til de kommer hjem, og så betale en højere skat herhjemme?

Kl. 16:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:19

Rasmus Nordqvist (ALT):

Nu vidste jeg ikke lige, at iPhones er blevet så billige, at de er kommet under den beløbsgrænse, eller også er beløbsgrænsen hævet voldsomt. Jeg tror, at det er et vigtigt signal at sende. For mig handler det at arbejde med afgifter også om, at vi i fællesskab bliver bedre til at finde ud af at bruge de knappe ressourcer, vi har, og bruge dem mere cirkulært. Der er da givetvis nogle, som vil tage til Tyskland og købe en iPhone, hvis det er det, de gerne vil, men jeg tror også, at det skaber en bevidsthed og en mulighed for, at vi tænker: Okay, lad os lige tænke os om, med hensyn til hvordan vi bruger ressourcer. Og så er jeg sikker på, at vores europæiske kammerater gerne vil være med.

Kl. 16:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:20

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg vil gerne spørge til Alternativets plan om en 30-timersarbejdsuge. Hvis man sænker arbejdstiden til 30 timer om ugen, uden at man også sænker lønnen, hvilket jeg forstår er Alternativets plan, har det nogle konsekvenser for erhvervslivet.

Nu skal det ikke handle om mig, men jeg kender min egen virksomhed ret godt, så den vil jeg bruge som eksempel. Det er et lille busselskab, som kører folk rundt til det, de nu har lyst til at blive kørt rundt til. Vi har nogle busser, der skal ud at køre hver dag, for at der kan være overskud, og det er en forudsætning for, at vi kan bevare de arbejdspladser, som der er i den her lille virksomhed. Hvordan skal vi få udfyldt vores vagtplan, hvis vores chauffører kun må køre 30 timer om ugen i stedet for 37 timer? Jeg får det i hvert fald umiddelbart til, at vi er nødt til at ansætte en mere, og det betyder, at vi får nogle højere omkostninger, og så er jeg ikke sikker på, at der kan være overskud i virksomheden. Hvordan løser vi det problem?

Kl. 16:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:21

Rasmus Nordqvist (ALT):

Som jeg var inde på tidligere, da jeg svarede på et spørgsmål omkring en 30-timersarbejdsuge, er det jo netop noget, der bliver indfaset over år, ligesom det er gjort tidligere. Vi er gået ned i arbejdstid. Det har ikke gjort, at alle virksomheder er lukket. Vi har fået en sjette ferieuge. Det har ikke gjort, at alle virksomheder er lukket. Så det er en helt naturlig udvikling. Det er ikke noget, der skal gøres fra den ene dag til den anden. Men hvis vi gør det over en årrække i løbet af 10-14 år, kan det faktisk gøres ved, at den produktivitetsforøgelse og måske den reallønsfremgang, man skulle have, blev opgjort i tid, så lønmodtagerne er med til at betale det. De bevarer det lønniveau, de har i dag. Arbejdsgiverne er selvfølgelig også med til at betale en lille del af det.

Vi mener, at det her er godt. Det er godt for borgerne, menneskerne, at vi har mere tid til hinanden. Det er altså også godt for virksomhederne, at der kommer en øget koncentration, en øget produktivitet ind.

Kl. 16:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:22

Rasmus Jarlov (KF):

Vil hr. Rasmus Nordqvist ikke forklare mig, hvordan man kan lave en effektivitetsforøgelse, når det er, at man har nogle busser, der skal ud at køre hver dag, og der skal bruges chauffører? Hvordan får vi øget produktiviteten på en måde, så det ikke bliver dyrere, hvis chaufførerne kun må køre 30 timer om ugen i stedet for 37 timer? For det forstår jeg simpelt hen ikke.

Det er fair nok at henvise til, at vi generelt har haft en faldende arbejdstid, men man må også på en eller anden måde kunne forklare rationalet bag, hvordan det her ikke skulle blive en kæmpe ekstra omkostning for en hel masse virksomheder, for hvem det vil blive umuligt at få det til at løbe rundt.

Kl. 16:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:22

Rasmus Nordqvist (ALT):

Når nu spørgeren er i transportbranchen, må han også være klar over, at den teknologiske udvikling, der lige nu er i transportbranchen, tror jeg, godt nok kommer til at forandre, hvordan vores veje ser ud i løbet af 14 år. Så der sker jo hele tiden, som en tidligere spørger var inde på, en udvikling og også en innovativ udvikling inden for transportsektoren.

Vi ved bare, at vi har et samfund, hvor det for mange børnefamilier simpelt hen ikke hænger sammen. Vi har stressramte. Derfor bliver vi nødt til at se på, hvordan vi kan lave et andet samfund, og det kan vi bl.a. ved at arbejde mindre.

Kl. 16:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Carsten Bach, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:23

Carsten Bach (LA):

Tak for det, og mange tak for ordførertalen. Der var dog måske efter min smag lige rigeligt med krise mig her og krise mig der og krise mig alle vegne. Jeg deler faktisk ikke rigtigt ordførerens krisepessimistiske syn på vores samfund. Men jeg hørte så også ordføreren omtale behovet for afbureaukratisering, og der deler jeg til gengæld ordførerens synspunkt. Men kunne det eventuelt tænkes, at Alternativet rent faktisk mener, at der er tale om en egentlig bureaukratikrise i den offentlige sektor i Danmark i øjeblikket?

Kl. 16:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:23

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg prøvede faktisk at tegne det billede, at vi også kan udnytte kriser til noget fornuftigt, for der ligger også muligheder i dem, når vi bliver udfordret, og jeg mener, vi er udfordret på mange, mange områder lige nu. Men helt afgjort synes jeg sagtens, vi kan kalde det, der foregår lige nu, når hver offentligt ansat i gennemsnit bruger 1 time på at registrere sig selv, for kritisk – det er da en krise. Hvis vi nu satte alle de timer fri til vores børn i børnehaverne – som der var en der var inde på tidligere – til vores unge, når de er under uddannelse, og til vores ældre, så var det jo fantastisk mange timer. Så ja, jeg ved, at vores to partier i hvert fald deler det her ønske, og jeg er sikker på, at vi kan komme rigtig langt med at skabe en bedre offentlig sektor.

Kl. 16:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:24

Carsten Bach (LA):

Tak. Jeg har jo også tidligere i den her uge – tror jeg det var – hørt Socialdemokratiets formand omtale behovet for afbureaukratisering. Og i Liberal Alliance er vi jo altid meget glade, når der er andre partier, der optager nogle af vores synspunkter, for vi har faktisk længe adresseret behovet for afbureaukratisering og har rent faktisk en afbureaukratiseringsordfører, vist endda som det eneste parti i Folketinget.

Jeg kan se på ordførerens hovedrysten, at der formentlig også er tale om, at Alternativet har en afbureaukratiseringsordfører, men vi har i Liberal Alliance også en afbureaukratiseringsplan. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, om ikke ordføreren kunne løfte lidt af sløret for Alternativets plan.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:25

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det kan jeg ikke stå og gøre her, nej, men jeg synes, at spørgeren skulle snakke med min rigtig gode kollega fru Josephine Fock, som faktisk arbejder meget med det her område. Jeg ved, at vi deler ambitionen om at afbureaukratisere. Så er der ambitionen om, hvad vi så skal bruge alle de ressourcer, der bliver sat fri, til, og den deler vi ikke helt, ved jeg fra tidligere diskussioner, da vi jo gerne vil geninvestere dem netop i de offentlige institutioner. Det er vist ikke helt planen fra Liberal Alliances side.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Claus Kvist Hansen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:25

Claus Kvist Hansen (DF):

Tak for det, og tak for en interessant tale. Nu har jeg her over det sidste års tid fulgt Alternativet lidt, og jeg har lagt mærke til, at der på udlændingeområdet jo nok er nogle nuanceforskelle i opfattelserne, dels i forhold til regeringens, dels i forhold til Socialdemokraternes opfattelse. Det kunne jeg godt tænke mig lige at få uddybet en lille smule.

Alternativets formand, hr. Uffe Elbæk, har på et tidspunkt nævnt, at udlændingepolitikken skal ændres engang i fremtiden, og at den skal have en markant anden retning – det har vi været inde på før –

og han har så ovenikøbet understreget, at der ikke er nogen, der skal komme og bosse Alternativet. Så er vi jo ovre i et sprogbrug, der begynder at snerpe hen ad røde linjer, stålsatte blikke og andet i den dur. Jeg tænkte, at hr. Rasmus Nordqvist måske lige kunne uddybe lidt, hvad der mon ligger i det.

K1 16:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:26

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg tror, at vi alle sammen i dansk politik lige nu lærer rigtig meget om røde linjer, stålsatte blikke, og hvem der blinker med øjnene. Jeg tror også, at vi alle sammen kan se, at det måske ikke er det mest frugtbare, hvis man skal samarbejde. Nu kigger jeg ned på statsministeren, og han ser i hvert fald ud, som om han er enig.

Vi står på mål for den politik, vi har. Vi kæmper for den politik. Og nej, der er ikke nogen, der skal bosse rundt med os, for at vi skal mene noget andet. Men vi tror ikke på, at man skal have ultimative krav og stå og snakke om røde linjer. Vi tror på, at vi skal arbejde politisk for at få gennemført det, vi gerne vil, og vi ved heldigvis, at vi har rigtig mange kollegaer i oppositionen – på den ene og på den anden side af gangen – der faktisk gerne vil det samme som os, og så må vi jo kæmpe sammen politisk for det.

Kl. 16:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:27

Claus Kvist Hansen (DF):

[Lydudfald] ... let sluppet. Vi er faktisk mange, der afventer at høre nogle lidt faste retningslinjer fra ordføreren. Jeg kunne godt tænke mig at høre sådan helt klart: Har man tænkt sig sådan at sætte en socialdemokratisk formand stolen lidt for døren, hvis den teoretiske situation skulle indfinde sig, at Socialdemokraterne var i stand til at mobilisere et flertal i Folketinget?

Kl. 16:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:28

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jeg vidste ikke, at spørgeren var ved at springe fra sit parti, og at det derfor var så vigtigt for spørgeren at vide det her præcist.

Jamen vi vil arbejde politisk for det, vi tror på, og det er en anden politik, når det kommer til flygtninge og udlændinge. Men vi tror ikke på ultimative krav. Det gjorde vi ikke i den sidste valgkamp, og det gør vi altså heller ikke nu. Vi tror på det politiske arbejde. Det er det, vi vil gøre med den her dagsorden, og vi har, som jeg sagde, heldigvis rigtig mange gode kollegaer, der gerne vil arbejde for det sammen med os.

Kl. 16:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Søren Søndergaard, Enhedslisten. Værsgo. Kl. 16:28

Søren Søndergaard (EL):

Tak til hr. Rasmus Nordqvist for en god tale. Alternativet har jo bl.a. stærkt understreget ønsket om en ny politisk kultur. Og der vil jeg godt dele en erfaring med hr. Rasmus Nordqvist, nemlig den erfaring, at vi i Enhedslisten fra 2001 og et tiår frem var med til at vedtage utallige resolutioner om lighed, om bedre forhold for den ene og

bedre forhold for den anden, men så kom der en ny regering, og på nogle af de centrale områder skete der det stik modsatte.

Så derfor vil jeg spørge hr. Rasmus Nordqvist, om det indgår i Alternativets overvejelser, at det måske nogle gange kan være bedre, når man fremsætter forslag til vedtagelse her i Folketinget, at man er konkret og mener det, man siger, frem for at man er fluffy og bred, så det ikke rigtig vides, hvad der egentlig gemmer sig bag de pæne ord.

Kl. 16:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:29

Rasmus Nordqvist (ALT):

Ja, det kan jeg love hr. Søren Søndergaard for at jeg godt ved. Jeg kan også love spørgeren for, at jeg taler med gode kollegaer, også fra hans eget parti, om netop den situation, der var under den tidligere regering, ligesom vi prøver at lære rigtig meget af den situation, der er i regeringen lige nu.

Jeg synes faktisk, at den tekst, vi fik forhandlet os frem til, har rykket sig markant, i forhold til hvad der er blevet lavet i hvert fald i den tid, jeg har været her i Folketinget. Der bliver nævnt nogle meget, meget vigtige ting, som er vigtige for os at stå på mål for. Så ved jeg godt, at Enhedslisten har taget den tekst og så tilføjet den her sidste linje. Men for os var det altså vigtigt at få rykket nogle andre partier og kunne finde fælles fodslag omkring de her dagsordener. Og det var det, vi balancerede den her gang, da vi valgte den tekst, som vi gjorde.

Kl. 16:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:30

Søren Søndergaard (EL):

Det, der er problemet, er selvfølgelig, hvad man så er enige om. Altså, i den tekst, som hr. Rasmus Nordqvist henviser til, er der en klar kritik af kontanthjælpsloftet – fantastisk klar. Altså, der er jo ikke nogen tvivl om, at de partier, der står bag den tekst, er imod kontanthjælpsloftet. Og så er det, jeg tænker: Hvad vil hr. Rasmus Nordqvist svare den kontanthjælpsmodtager, der bliver ramt af det her kontanthjælpsloft og ringer ind til hr. Rasmus Nordqvist og spørger, om det så betyder, at man – de partier, der fremsætter det forslag – vil afskaffe kontanthjælpsloftet?

Kl. 16:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Rasmus Nordqvist (ALT):

Han vil svare: Jeg kan love dig for, at Alternativet vil afskaffe kontanthjælpsloftet, og jeg ved, at der er flere andre partier i oppositionen, der vil fjerne kontanthjælpsloftet. Og derfor ville jeg synes, at man, hvis der var et valg, skulle stemme på nogle af de partier, hvis det var det, der var vigtigt for en.

Så må vi skubbe til det sidste parti i oppositionen, som jo deler ambitionen, men så er ude i alle mulige forklaringer om, hvorfor de ikke kan sige det lige nu. Det er ikke forklaringer, jeg er enig i, men jeg kan helt tydeligt sige, at vi vil afskaffe kontanthjælpsloftet, fordi vi mener, at det er fuldstændig hen i vejret.

Kl. 16:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Jacob Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 16:31

Jacob Jensen (V):

Tak. Vi kan jo alle se, at vi i de kommende år får store årgange, der går på pension, og at mindre årgange kommer ind på arbejdsmarkedet. Vi står forhåbentlig foran et, kan man sige, mindre økonomisk opsving på et eller andet tidspunkt, hvis man skal tro spådommene. Virksomhederne skriger på arbejdskraft allerede nu, og det vil ikke blive mindre i de kommende år. Det er så i den situation, at Alternativet foreslår, at vi ikke går op i tid, men markant ned i arbejdstid.

Jeg kunne forstå, at det ligesom var en bevægelse, som Alternativet beskrev som argumentet for, at det sagtens kunne lade sig gøre: Vi har tidligere arbejdet mere, og derfor kan man sagtens forestille sig, at vi arbejder endnu mindre og kommer ned på de 30 timer. Ser Alternativet nogen nedre grænse for, hvor lidt den danske befolkning kan arbejde? Kunne man forestille sig, at den bevægelse fortsatte ned til 25 timer, 20 timer eller noget andet på et tidspunkt, hvis det står til Alternativet?

Kl. 16:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:32

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det skal jeg slet ikke gøre mig klog på, for jeg kender faktisk ikke den udvikling, der sker om 10 år og om 20 år. Så jeg synes, vi skal lade være med at være fikseret på, at vi skal arbejde, og tro, at det er lykken at arbejde 37½ time om ugen. Verden forandrer sig, og vi bliver mere og mere produktive. Så lad os dog udnytte det til at få tid til hinanden. Det er det helt simple rationale, vi er kommet med.

Hvis der sker en ekstrem produktivitetsforøgelse om 50 år, skal jeg for det første slet ikke stå her mere, og for det andet er jeg sikker på, at der er nogle, der har nogle gode forslag til, hvordan man løser de udfordringer.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:33

Jacob Jensen (V):

Den simple matematik og udfordring er jo, at selv med den produktivitetsstigning, som vi oplever – vi oplever jo hvert eneste år, at teknologien udvikler sig; det er jeg fuldstændig enig med hr. Rasmus Nordqvist i, og det vil vi formodentlig og forhåbentlig også se i de kommende år – så vil vi jo stadig væk have en større udfordring med den demografiske udvikling, vi oplever ikke bare i Danmark, men i store dele af den vestlige verden med en ældre og ældre befolkning og en mindre og mindre del i den erhvervsaktive alder.

Så derfor spørger jeg bare, om hr. Rasmus Nordqvist kan se, om der er en nedre grænse for, hvor lidt man kan arbejde og dermed have mere tid til sig selv – hvor sympatisk det end lyder.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:33

Rasmus Nordqvist (ALT):

Først må jeg bare henlede spørgerens opmærksomhed på, at vi står over for at miste op mod 877.000 job på grund af automatisering. Så man skal hele tiden holde tal op imod hinanden og få dem i balance og forstå dem.

Jeg skal ikke stå her og bestemme, hvad der sker i samfundet om 50 år. Vi er kommet med det her forslag og har sagt, at vi faktisk

mener, at det er en rigtig god idé, fordi vi tror på, at det kan skabe et bedre samfund, og fordi vi ved, vi bliver mere og mere produktive. Lad os udnytte det til at få tid til hinanden.

Kl. 16:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Jakob Engel-Schmidt, Venstre. Værsgo.

Kl. 16:34

Jakob Engel-Schmidt (V):

Tak for det. Jeg vil spørge Alternativets ordfører til noget lidt andet end den mere sådan konkrete politik, for Alternativet er jo i høj grad et parti, der slår sig op på politiske laboratorier, visioner og ideen om et helt andet samfund, og det må man have respekt for. Men i politik gælder det jo også om at føre ord fra visioner til handling. Sådan rent eksplorativt kunne det være interessant for mig at spørge hr. Rasmus Nordqvist: Betragter man i Alternativet sig selv som et parti, der ville være klar til at gå i regering, hvis man fik mulighed for at gøre det?

Kl. 16:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:34

Rasmus Nordqvist (ALT):

Hvis man kan blive enige om det rigtige regeringsgrundlag, så ja. Jeg tror da ikke, der er noget parti, der ikke har lyst til at gå i regering og have initiativretten. Det handler om det grundlag, der er at arbejde ud fra, og det givne flertal, der ville være.

Kl. 16:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:35

$\textbf{Jakob Engel-Schmidt} \ (V):$

Tak. Når jeg spørger, skyldes det jo, at fru Mette Frederiksen meget klart sagde fra talerstolen tidligere på dagen, at hun ønskede en udlændingepolitik, der er baseret på de nuværende præmisser. Fru Pernille Skipper lod også forstå, at det løb nok var kørt for den alternative blok, den alternative fløj i dansk politik.

Har man så også i Alternativet accepteret, at ligegyldigt hvilken konstellation der må være på regeringsgangene, altså enten med en borgerlig regering eller en socialdemokratisk regering, så er det den udlændingepolitik, der bliver ført nu, hvis præmisser fortsætter? Eller er man klar til at sætte mere kraftig handling bag ordene og eventuelt presse en eventuel kommende rød statsminister til at føre en anden politik på området, hvis hun altså vil beholde sit arbejde?

Kl. 16:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:35

Rasmus Nordqvist (ALT):

Nu kender jeg spørgeren som en ganske visionær, ideologisk politiker, der gerne vil stå på mål for sin politik, og jeg kan bare love spørgeren, at det vil jeg også. Selvfølgelig vil jeg da kæmpe for, at vi får gennemført vores politik. Lige nu har vi 10 mandater, hvis vi sad med 90, ville det hele gå igennem. Jeg kan ikke spå om, hvornår det sker, men selvfølgelig vil jeg da kæmpe for det. Jeg vil da kæmpe for, at vi får den politiske indflydelse, som skal til for at få forandret samfundet i den retning, som vi mener er nødvendig.

Kl. 16:36

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så går vi videre til den sidste spørger i denne runde. Det er fru Mette Abildgaard fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:36

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det, og tak for ordførerens tale. I virkeligheden kom hr. Morten Østergaard mig lidt i forkøbet, men jeg vil alligevel prøve at spørge lidt mere ind til det her med bøfferne og det med, at første gang går det, og anden gang kommer afgiften så. Ordføreren gled lidt af på det før, men sagen er jo faktisk, at i Debatten sagde ordføreren for Alternativet, at man i Alternativet ikke er bange for kompleksitet i afgiftssystemet. Det må man jo nok sige at vi får.

Jeg vil faktisk tillade mig at være lidt fræk og spørge igen: Er det Alternativets politik, at man skal pålægges en afgift, når man i løbet af en uge køber bøf nummer to? For jeg ved, at jeres politik er, at man maks. må få 100 g kød om dagen. Så jeg vil bare høre: Hvad så, hvis man f.eks. køber kylling eller gris, som jo ikke er lige så klimabelastende? Må man så få lidt mere, og hvordan tænker I det skal reguleres rent praktisk, når I nu ikke er bange for den her kompleksitet i afgiftssystemet?

Kl. 16:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Rasmus Nordqvist (ALT):

Først må jeg gentage, at jeg ikke så Debatten den pågældende aften, og jeg går ud fra, at det er blevet brugt som en metafor.

Ja, vi mener, at man skal spise mindre kød. Det har vi sagt hele tiden. Vi vil ikke lovgive om, at man kun må spise 100 g kød. Det er noget, vi mener. Vi mener så, at vi skal bruge forskellige redskaber til at nå derhen. Vi måtte jo sige, at Det Etiske Råds forslag om at lægge en afgift på oksekød syntes vi faktisk lød rigtig fornuftigt, for det er super klimabelastende at spise så meget oksekød. Hvordan kan vi så skrue ned for det forbrug, ligesom vi gør med cigaretter og sprut og alt det andet, vi heller ikke vil have for meget af? Det kan vi ved hjælp af afgifter.

Men jeg skal ikke gå ind i en debat om den første og den tiende bøf. I den grad, jeg er bekendt med vores politik – og det plejer jeg at være rimelig godt – handler det om, at vi gerne vil have en afgift på ressourcerne. Så er det bare, vi tænker over, hvordan vi kan skabe en progressivitet i det. Det stopper ikke lige ved bøffen. Det er nok en større beregning, der skal til, end for den enkelte hakkebøf.

Kl. 16:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

Kl. 16:38

Mette Abildgaard (KF):

Tak for svaret. For så vidt angår bøfferne og metaforen, der ligger i det, hvordan er det så med eksempelvis flyrejser? Mener Alternativet, at man der bør gå ind og registrere, hvor mange flyrejser folk foretager i løbet af 1 år, for så at pålægge afgifter, når folk rejser mere end et vist antal kilometer, som de nu har lov til at bruge. Jeg er ikke helt klar over, om Alternativet har sat en kilometergrænse. Men det er mere for at høre: Er det også en metafor, eller er det rent faktisk et ønske fra Alternativets side?

Kl. 16:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:39

Rasmus Nordqvist (ALT):

Vi ønsker, at folk bliver mere miljøvenlige og klimavenlige, også når man transporterer sig, og det ønsker vi igen at bruge skatter og afgifter til at sørge for. Men nej, vi har ikke lyst til at føre en logbog over, hvor fru Mette Abildgaard flyver hen, hvad enten det er på bryllupsrejse, eller hvad det måtte være.

Kl. 16:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak til Alternativets ordfører, hr. Rasmus Nordqvist. Vi går videre til den næste ordfører i rækken, og det er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 16:39

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

I søndags hørte jeg P2, og frem tonede hr. Anders Samuelsen, som var blevet inviteret ind i et program, der hedder »Jersild & Jukeboxen«. Hr. Anders Samuelsen sammenlignede situationen med den berømte boksekamp »The Rumble in the Jungle« – I ved, det, som bliver kaldt verdenshistoriens største boksekamp, og som foregik i Afrika mellem Muhammed Ali og George Foreman. Og jeg overrasker vel ikke nogen, når jeg siger, at hr. Anders Samuelsen havde indsat sig selv i rollen som Muhammed Ali, der jo som bekendt vandt på knockout i ottende omgang.

Det, der så til gengæld udestod lidt, var, hvem der havde rollen som George Foreman, hvor der først skulle spilles kispus en syv-otte omgange og modstanderen skulle køres træt. Hvem var det så, der ligesom skulle have knockouten til sidst? Det kunne jo være statsministeren, det kunne også være hr. Kristian Thulesen Dahl. Men uanset hvad må man i hvert fald sige, at det nok ender med et blåt øje.

Det er jo spændende at tage boksningens verden med. Hvad bliver det næste? Cubakrisen, eller månelandingen eller hvad for nogle metaforer vil man finde frem for at beskrive vilkårene i regeringskonstellationen? Men uanset hvad må man sige, at det jo nok er mere underholdende, end det er holdbart, at drive landet, som var det en boksekamp af historiske dimensioner. Og jeg får nærmest ondt af statsministeren, når Dansk Folkeparti så møder op til Folketingsåret med et krav om en dronningerunde. Lige som arbejdet skulle til at gå i gang, ønsker man at komme til majestæten.

Jeg ved, at Dansk Folkeparti tiltror kongehuset mangt og meget. Jeg har prøvet tre af disse dronningerunder. Kaffen er varm, og tonen er da mere andægtig, end det måske er almindeligt i den politiske debat. Men det bekymrende er jo, at hvis den ene vil bokse og den anden vil drikke kaffe med majestæten, er resultatet lidt, at statsministeren står tilbage som Snøvsen i den berømte historie og med regeringsdannelsen som, ja, katten i sækken, og landet bliver reelt ikke ledt

Måske kommer der valg i år, måske kommer der valg næste år, vi ved det ikke. Men alt imens står de udfordringer, vi står over for, fuldstændig uløste hen. Og derfor risikerer vi endnu engang, at spørgsmålet om, hvem der har hånden på rattet i dansk politik, helt blokerer for spørgsmålet om, hvor vi skal hen.

Som Radikale er vi klar til forandringer. Vi kæmper for dem, der har det sværere end os, og dem, der følger efter os, og det er det, vores politik sigter på, når vi taler om uddannelse, klima og den sociale balance.

Vores mål er at skabe grundlag for at investere massivt i uddannelse og i børns opvækst, fordi alle børn har fortjent en god opvækst, fordi uddannelse er et mål i sig selv, og fordi uddannelse er et middel for mange mennesker til at opnå en bedre tilværelse. Uddannelser giver muligheder for den enkelte og for samfundet, og på den måde står vores politik jo i modsætning til den, som regeringen står

for. For her er uddannelse jo blevet en pengebrønd, hvorfra man fisker penge op, hver gang der er et hul i budgettet. Politiforliget, dagpengeaftaler og helhedsplanen er delvis finansieret af uddannelsesbesparelser.

Det går ikke. På et tidspunkt tørrer brønden ud, og det at skære ned på uddannelse er i sig selv fremtidsfjendsk. Det er at save i den gren, vores børn sidder på. Vi har ambitioner, og vi mener, pengene skal findes, så man kan investere i fremtiden.

Når det så kommer til det der med at prioritere, kan man med fare for at bekræfte en gammel fordom jo godt blive lidt højre/venstre-forvirret. Vi er jo næsten alle sammen herinde enige om, at pensionsalderen skal være 68 år fra 2030. Det er faktisk allerede vedtaget. Vi foreslår så, at det i stedet bliver i 2025, og for mig handler det jo om, at dem, der er raske og i arbejde, fortsætter lidt længere og udskyder pensionen en smule, og så kan vi bruge pengene på den næste generation.

Socialdemokraterne mener, vi er gået langt til højre med vores forslag. Men hvis forskellen på højre og venstre bliver, om pensionsalderen er 68 år i 2025 eller i 2030, så er der vel snarere tale om klumpspil på midten. Vi glæder os i hvert fald over, at selv om statsministeren på et tidspunkt mente, at det var masochisme at kigge på pensionsalderen, så er det det ikke længere.

Forvirringen bliver ikke mindre, når vi kigger på skatten. Vi har foreslået en omlægning af skatten, så skattestoppet ophæves og skatten på arbejde lempes, og jeg hilser det velkommen, at regeringen nu lægger Foghs gamle skattestop i graven, og at boligskatten skal følge prisudviklingen. Og pyt med, at statsministeren også afviste det forslag, da vi kom med det i valgkampen. Men mærkeligt er det jo alligevel, at Socialdemokraterne nu som de sidste holder fast i Anders Foghs skattestop. Hvad er højre? Hvad er venstre? Tja bum bum, som vi siger i vores parti.

Kl. 16:44

Jeg ved godt, at nogle indimellem synes, vi bliver sådan lidt reformliderlige i Radikale Venstre. Men egentlig sagde vi jo bare i valgkampen og bagefter, at man skal turde forandre for at forbedre, sådan som generationerne før os har gjort det. Og det er også derfor, vi konkret afsætter midler i vores bud på en 2025-plan til at afskaffe kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen, fordi vi ikke synes, at det er værdigt at finansiere vores velfærd og kommende generationers uddannelse ved at hente pengene hos de familier, der har mindst.

Nej, hvis man vil mere end at snakke pænt om de kommende generationer, kræver det mod til at prioritere. Og ja, vi tror på fremtiden i Radikale Venstre, men jeg er altså ikke den godtroende spelthjerne, som nogle engang beskyldte mig for at være, da jeg havde besøgt flygtningelejre i Jordan og bare påpegede, at der nok ikke var udsigt til, at de syriske flygtninge rejste hjem i en nær fremtid.

Det viste sig jo, at jeg fik ret, og så er opgaven, og den burde samle alle, at komme i gang med at integrere og få skaffet flygtninge i arbejde og byde dem velkommen i Danmark. Det burde man kunne blive enige om, uanset om man er til hvede eller til spelt.

Der er også nogle, der siger, at vi Radikale er vindmøllefetichister. Og det er i hvert fald rigtigt, at vi ser vindkraft som den vigtigste energikilde, når man afskaffer kul og olie, og det mener regeringen jo også, men – og undskyld udtrykket – det virker jo mere som varm luft. For regeringen vil skære ned på støtten. Man vil ikke være med til at investere i de vindmøller, som vi jo sådan set i fællesskab har planlagt skulle komme, heller ikke selv om de nu er billigere, end vi troede, da vi aftalte det. Vi siger, det er omkostningen værd at investere i den grønne omstilling, men også her skal ambitionerne følges af reel vilje til at investere og prioritere.

For ikke så længe siden stod jeg i et debatprogram på tv, hvor vi skulle diskutere integration. Og et af emnerne var et gymnasiums beslutning om at fordele sine tosprogede elever ud i klasserne. Men i stedet for en debat, hvor man lytter og taler med hinanden, så eksploderede det hele og endte et andet sted. For pludselig blev det åbent diskuteret, om elevrådsformanden for Langkær Gymnasium overhovedet er dansk. Jens er født og opvokset i Danmark og er lige så dansk som frikadellegennemsnittet af os andre, og han siger jo præcis det, som H.C. Andersen sagde: »I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme«.

Jeg glædede mig over, at hr. Kristian Thulesen Dahl også fandt plads til det i sin tale, og håber, det må sprede sig til hele Dansk Folkepartis gruppe, at folk, der er født i Danmark, ikke skal føle sig beklikket på deres danskhed. Og jeg synes, at spørgsmålet er så væsentligt, at det fortjener nogle svar under Folketingets åbningsdebat. For når tonen er blevet så hård og grænserne for, hvad man kan sige, er så flydende, er det så noget, vi har vedtaget, eller er der tale om et skred, som bare er sket, uden at nogen egentlig helt har ønsket det?

Jeg vil gerne give mit bud. Jeg tror, det er frygten, der taler, når den pæredanske elevrådsformand Jens angribes så hårdt: frygten for det, der er anderledes, frygten for dem, der mener noget andet end flertallet.

Man kan selvfølgelig besvare spørgsmålet med, at det altid er debattørernes ansvar at holde en ordentlig tone, men så simpelt er det vel ikke. For den her frygt er jo blevet legitimeret af en politisk kurs, som længe har været forkert. Det er en kurs, hvor det gradvis er blevet mere og mere acceptabelt at udråbe flygtninge og dem uden vestlig herkomst som et problem for Danmark, og hvor man i fuld alvor kan hævde, at vi kan vælge mellem velfærd eller flygtninge. Det er en kurs, som omfatter en lov om at tage smykker fra flygtninge, offentlige advarsler til flygtninge mod at rejse til Danmark, nedskæringer i ydelser til udlændinge, selv om det skaber fattigdom og kun få beskæftigede. Det er en kurs, hvor det faktisk er blevet acceptabelt for politiske ledere at udråbe kontanthjælpsloftet til en succes alene med den begrundelse, at otte ud af ti af de ramte familier er af ikkevestlig oprindelse.

For mig og for Radikale Venstre handler det om politik og om et valg af retning. Den politik, som et flertal i Folketinget har besluttet, begynder at slå revner i den værdighed og det sammenhold, som kendetegner vores fællesskab, fordi den er baseret på en fortælling om frygt. Men vores fællesskab bør være rigt nok til, at det kan omfatte alle, der er her. Det bør være et fællesskab, hvor den stærke hjælper den svage, og hvor vi på trods af forskelligheder kan leve sammen i tillid til hinanden. Det er i hvert fald det fællesskab, som jeg tror på, og derfor vil vi som radikale arbejde for, at der skiftes politisk kurs, at Danmark trækkes i en anden retning.

Jeg elsker politik, fordi det kan skabe løsninger og forbedringer, uanset om det handler om de fattigeste i Danmark, flygtningene eller fremtiden for den næste generation. Jeg ønsker, at politik peger fremad for dem, der har det sværere end os, og dem, der følger efter

Andre har formuleret visionen for Danmark, som at der nu skal sættes lås på døren, og at vi skal have en stor vagthund og et alarmsystem, som jeg tror hr. Kristian Thulesen Dahl fik sagt det til sit årsmøde. Den vigtigste politiske opgave er at sikre status quo og et Danmark, hvor vi ikke dyrker mulighederne, men koncentrerer os om at bevare og forsvare, for der er jo så meget ondt derude.

Det er ærlig snak, men det er ikke noget, der bringer Danmark fremad, og jeg synes ikke, det er en vision, der er værd at basere sin politik på. Radikale Venstre vil i en anden retning, og den retning, som er beskrevet her, er ikke en, vi lægger stemmer til i det her Ting og heller ikke efter et valg. For vi politikere må tage ansvar for de beslutninger, vi træffer på kommende generationers vegne. Vi skal ikke til højre, vi skal ikke til venstre. Vi skal fremad.

Kl. 16:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak for det. Talen har affødt en række korte bemærkninger, og den første i rækken er hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:49

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand. Og tak for en på mange måder glimrende tale, som også illustrerer nogle af de markante forskelle, der er i dansk politik. Det gør jo ikke spor, at vi under sådan en åbningsdebat som den her giver danskerne lejlighed til at få trukket linjerne godt op. Det er faktisk i tråd med det, at jeg vil stille mit spørgsmål.

For jeg synes jo, det var ret interessant, at hr. Morten Østergaard i Jyllands-Posten den 24. september valgte at gøre det krystalklart, at der også skal være en anden politisk retning, hvis Det Radikale Venstre skal medvirke til, at der på et tidspunkt efter et folketingsvalg måtte komme et regeringsskifte. Og det er selvfølgelig udlændingeområdet, jeg er meget interesseret i. For hr. Morten Østergaard fik det direkte spørgsmål: I vil altså ikke være parlamentarisk grundlag, hvis ikke I får mærkbare indrømmelse på bl.a. udlændingepolitikken? Og så svarede hr. Morten Østergaard: Det er korrekt.

Kan hr. Morten Østergaard ikke uddybe, hvad det er, han mener med det? Det er jo meget firkantet og klart, og vi andre læser det så firkantet og klart, som det er, nemlig at det er en afgørende betingelser for Det Radikale Venstre i forhold til et kommende regeringsskifte, hvis vælgerne ønsker det, at Det Radikale Venstre får afgørende indflydelse på en ny udlændingepolitik.

Kl. 16:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Ordføreren.

Kl. 16:51

Morten Østergaard (RV):

Det er klart, at for os er der jo en grund til, at vi er i opposition. En af dem er, som jeg har beskrevet i min tale, at vi synes, det er absurd at basere en politik, der påstår at tage sig af kommende generationers ve og vel, på nedskæringer på uddannelse. Det er en af grundene til, at vi er i opposition. Vi synes også, det er helt afgørende, at der føres en aktiv politik for at fremme den grønne omstilling, et område, hvor den her regering har sat foden tungt på bremsen. Det er en anden grund til, at vi er i opposition. Og så er vi imod den linje, som flertallet har ført i udlændingepolitikken, og det er en tredje grund til, at vi er i opposition.

Det, jeg forsøger at sige er, at hvis man vil danne regering sammen med os eller bare på grundlag af vores stemmer, kræver det selvfølgelig også, at politikken ændrer sig i den retning, vi ønsker. Jeg gør mig ingen illusioner om, at det bliver Radikale Venstres politik fra A-Z. Det var det heller ikke sidst, vi var i regering. Men det er klart, at hvis man ønsker at føre en politik, der minder mere om Dansk Folkepartis end om Radikale Venstres, så er det jo mere naturligt at bede Dansk Folkeparti om at lægge mandater til et parlamentarisk grundlag.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:52

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo meget interessant, for der er også historieskrivning i det her. Da fru Helle Thorning-Schmidt, Socialdemokratiet, blev statsminister, sagde hun også, at udlændingepolitikken stod helt fast. Så sagde De Radikale, at det skulle den ikke gøre, og så fik De Radikale jo magt, som de havde agt.

Derfor er det interessant sådan en dag som i dag, at vi har fru Mette Frederiksen, der jo siger, at hun gerne vil føre udlændingepolitik og indvandringspolitik med andre end dem, der egentlig er i såkaldt rød blok, fordi det skal være en indvandringspolitik, der er baseret på et stort flertal i befolkningen osv. Der er det vurderingen og det er også min vurdering - at der kræver det faktisk, at man holder fast i den stramme linje. Og så har vi altså her Det Radikale Venstre, som siger fuldstændig åbent, og som bekræfter det i dag, at man kun er parlamentarisk grundlag, hvis man får mærkbare indrømmelser på bl.a. udlændingepolitikken – og som hr. Morten Østergaard siger i artiklen: Det er korrekt.

Det er jo bare oplysning til borgerne.

Kl. 16:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:53

Morten Østergaard (RV):

Jamen det er det - til borgerne, til vælgerne og til politikerne her i salen. Jeg kan se, at det har fyldt meget i diskussionen i dag fra Dansk Folkepartis side. Jeg ville da være glad, hvis vi sådan var blevet imødekommet på den måde, som man er blevet, hvor forholdet mellem Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti, hvad udlændingepolitikken angår, jo nærmest er blevet som forholdet mellem kronen og euroen, nemlig at selv det mindste udsving fører til en umiddelbar justering af kursen.

Kl. 16:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo. Kl. 16:53

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, formand, og mange tak til hr. Morten Østergaard for en klar tale, må man sige. En af de ting, som Radikale Venstre også har været meget klare om, tidligere i hvert fald, er, at man ønsker at øge udviklingsbistanden til det, der svarer til 1 pct. af bruttonationalindkomsten. Det koster så ca. 68,4 mia. kr. frem til 2025, hvis vi skulle indføre det i morgen. Jeg kan afsløre, at det ikke er regeringens plan, og jeg tror ikke, at jeg røber for meget nu. Hvor skal de penge komme fra?

Kl. 16:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:54

Morten Østergaard (RV):

Det er rigtigt, at vi fortsat har et mål om 1 pct. i udviklingsbistand, men vi har jo fremlagt en 2025-plan, hvori man også kan se, at det mål kan vi ikke nå, heller ikke i 2025. Altså, det er et ønske om at øge udviklingsbistanden gradvis hen imod det, i takt med at vi får råd til det. Jeg erkender, at det er et langsigtet mål, og det er bestemt ikke blevet mindre langsigtet af, at den nuværende regering jo så kraftigt har reduceret udviklingsbistanden. Men man kan klart se i vores 2025-plan, at der er råd til gradvis at øge udviklingsbistanden, også selv om vi ikke kan nå 1 pct. allerede i 2025.

Kl. 16:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:54

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak. Så der kommer vi måske til en gang, måske. Men hvis det står til Det Radikale Venstres plan, hvor langt vil vi så være nået i 2025? Hvad vil det koste? Og hvor finder man finansieringen til det her? Det kunne jeg godt tænke mig at høre.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:55

Morten Østergaard (RV):

Jamen igen: Hvis hr. Jakob Ellemann-Jensen orienterer sig i vores udmærkede 2025-plan – det kan jeg da kun anbefale – så vil han kunne se, at der er afsat ganske betydelige ressourcer til udviklingsbistand og også til at bringe den op på et niveau i 2025, som er væsentlig højere end det, vi har i dag. Og det er jo fuldt finansieret i en økonomisk politik, der hænger sammen, hvor vi både har råd til at holde op med at spare på uddannelsen og øge investeringerne i den grønne omstilling, bl.a. fordi vi jo altså har modet til at hæve pensionsalderen allerede i 2025 med et helt år.

Jeg ville ønske, at regeringen ville være med ikke med et halvt skridt, men med et helt skridt, for så kunne man måske gøre lidt mere for dem i verden, der har det sværest.

Kl. 16:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten.

Kl. 16:55

Søren Søndergaard (EL):

Tak, og tak til hr. Morten Østergaard for talen. Det er sådan, at der er fremsat nogle forslag til vedtagelse, og det er jo ligesom det blivende resultat af den her debat, vi har i dag - i hvert fald det, der bliver vedtaget. I det forslag til vedtagelse, som hr. Morten Østergaard er medforfatter til, står der en klar kritik af kontanthjælpsloftet, som hr. Morten Østergaard også har bekræftet her på talerstolen. Så skulle man jo umiddelbart tro, at når der er sådan en fuldstændig klar kritik, vil de partier, der står bag den, også love, at de vil tilbagerulle kontanthjælpsloftet. Hvad er ligesom ellers ideen i at kritisere det så klart i den allerførste sætning?

Det forstår vi så ikke er tilfældet, og derfor bliver vi jo ligesom nødt til at spørge hvert enkelt parti, hvad de egentlig mener. Derfor vil jeg også godt spørge hr. Morten Østergaard: Er det sådan, at De Radikale med det forslag til vedtagelse lægger det i det, at man efter et kommende valg under en ny regering vil fremsætte det forslag eller i hvert fald stemme for det, hvis det bliver fremsat, at kontanthjælpsloftet bliver afskaffet?

Kl. 16:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:56

Morten Østergaard (RV):

Jeg kan jo kun udtale mig på Det Radikale Venstres vegne, og jeg kan klart bekræfte, at det vil vi. Og vi har ikke bare sagt det som en parole, vi har også anvist konkret, hvordan det skal finansieres frem til 2025. Der kan jeg jo, hvis vi skal have lidt debat ud af det, bare sige, at det kræver så nok også, at man har nogle finansieringsforslag, hvori man angiver, hvordan man vil prioritere, og også nogle, der kan blive til virkelighed. Og der håber jeg meget, at de forhandlinger, vi nu skal i gang med, fører til, at der bliver skabt et råderum, der gør, at vi kan prioritere i fællesskab med større ressourcer, for ellers bliver det selvfølgelig en svær kamp.

Men for os står det at afskaffe fattigdomsydelserne altså højt på listen sammen med det at få stoppet besparelserne på uddannelse og få investeret i den grønne omstilling.

Kl. 16:57

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 16:57

Søren Søndergaard (EL):

[Lydudfald]... altså når man tænker på de skattelettelser, der er lagt op til.

Men derudover har jeg så et andet spørgsmål til hr. Morten Østergaard, nemlig om pensionsalderen, for det er jo et område, hvor De Radikale har ønsket en hævelse. Vi havde advaret De Radikale om, at den hævelse af pensionsalderen ville få alvorlige konsekvenser for folk, der har slidt et helt liv på arbejdsmarkedet. Det har man ikke rigtig lyttet til, og nu ser vi så konsekvenserne. Og så kommer De Radikale med et nyt forslag om at hæve pensionsalderen.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, om De Radikale og hr. Morten Østergaard vil love, at før man stemmer for en hævelse af pensionsalderen igen, har man sikret et retskrav for folk, der har været et langt liv på arbejdsmarkedet, og som er blevet nedslidte, om, at de får en ordning, de kan leve af; altså sådan, at de to ting går hånd i hånd, og at man under ingen omstændigheder vil stemme for en hævelse af pensionsalderen, uden at der er sådan et retskrav for folk, der er nedslidte.

Kl. 16:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 16:58

Morten Østergaard (RV):

Jeg får næsten indtryk af, at hr. Søren Søndergaard har læst vores forslag, og det er jeg jo glad for, for det er værd at hæfte sig ved. Det, vi lægger op til, er præcis at give et retskrav til mennesker, der har mindre end 5 år tilbage på arbejdsmarkedet, og som ikke har deres fulde arbejdsevne i behold. For os er det altså ikke afgørende, om man kom på arbejdsmarkedet i en høj alder eller i en lav alder, om man var lang tid om at gennemføre en uddannelse og først kom sent på arbejdsmarkedet, eller om man har levet på kanten af arbejdsmarkedet og derfor ikke har været på arbejdsmarkedet i mange år. For os er det afgørende, om man har arbejdsevnen i behold.

Er man ikke i stand til at varetage et ordinært arbejde, skal man have muligheden for at komme på seniorførtidspension, og derfor hænger det for os sammen med vores pensionsalder.

Kl. 16:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det. Ifølge OECD, som jo ikke laver andet end at sammenligne lande med hinanden, så er Danmark det land, der bruger flest penge på uddannelse. Derfor må man spørge sig selv, om det er fornuftigt, at vi putter endnu flere penge i uddannelsessystemet, fordi det, vi gerne skulle få ud af flere penge, jo er, at vi får en højere kvalitet. Jeg vil gerne sætte spørgsmålstegn ved, om det at putte flere penge i uddannelsessystemet også er lig med højere kvalitet.

Der er jeg sådan set på linje med Produktivitetskommissionen, der blev nedsat af den tidligere regering, og som sagde, at man i Danmark ikke kan sætte lighedstegn mellem at putte flere penge i uddannelsessystemet og så også få højere kvalitet. Vi skal faktisk fokusere på at få højere kvalitet, ikke nødvendigvis på at putte flere penge i uddannelsessystemet.

Når vi nu er det land, der bruger flest penge på uddannelse, og også har en lav økonomisk vækst, ville det så ikke være fornuftigt at bruge nogle ressourcer på nogle andre ting, f.eks. lavere skat, som vil give en højere økonomisk vækst? Når man siger, man lytter til økonomer, er det så ikke det, man bør gøre – og lade være med at stå og brokke sig over, at vi nu ikke bruger mange flere penge på uddannelsessystemet?

Kl. 17:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:00

Morten Østergaard (RV):

Nu har Liberal Alliance jo en vis erfaring med at lægge ord i munden på Produktivitetskommissionen, og det er åbenlyst rigtigt, at man kan få mere ud af de ressourcer, man bruger i uddannelsessektoren. Det gælder formentlig for de fleste sektorer – det vil jeg da tro – at ingen steder er det perfekt. Men det, jeg gerne vil sætte spørgsmålstegn ved, er, om man kan finde økonomer, der mener, det er klogt så massivt at planlægge med løbende milliardbesparelser på uddannelse i et land, hvis konkurrenceevne er så hårdt hængt op på, hvor dygtige og kreative og selvstændige vores unge mennesker er.

Jeg må bare sige, at jeg også færdes i dansk erhvervsliv og drøfter deres vilkår med dem. Jeg hører ingen steder, at man efterlyser, at vi bruger færre penge på uddannelse, at vi skærer ned på de korte, de mellemlange og de lange videregående uddannelser. Det er altså et synspunkt, der tilsyneladende står helt for Liberal Alliances egen regning.

Kl. 17:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:01

Joachim B. Olsen (LA):

Nej, det er ikke et synspunkt, vi står alene med. Vi er helt bevidste om, at vi er fuldstændig afhængige af at have veluddannede mennesker i det her land. Det skal vi naturligvis have af en lang række årsager, som ikke bare hænger sammen med vækst. Det er sådan set bare en positiv bieffekt af, at mennesker har et højt uddannelsesniveau. Det, vi sætter spørgsmålstegn ved, er, om man bare kan sige, at flere penge i uddannelsessystemet giver højere kvalitet, for det kan man ikke. Og da vi har begrænsede ressourcer, er det fornuftige for et land som Danmark, der bruger mange penge på uddannelse, at bruge pengene på andre ting.

Når man siger, at man lytter til økonomer, er det så ikke det, man skal gøre, altså begrænse ressourcerne og bruge pengene, hvor man får mest for dem? Det gør man altså ikke ved at bruge flere penge på uddannelsessystemet, men ved at få højere kvalitet.

Kl. 17:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Ordføreren.

K1 17:02

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil gerne medgive, at det jo ikke er sådan, at bare fordi man bruger flere penge, får man nødvendigvis mere kvalitet, men jeg vil omvendt sige, at hvis postulatet er, at den politik, som Liberal Alliance lægger stemmer til, hvor man så massivt skærer ned på alle uddan-

nelser og lige nu har finansieret et politiforlig med massive besparelser på gymnasier, fører til højere kvalitet i sig selv, så tror jeg, at man tager grundlæggende fejl.

Derfor er pointen jo den, at i uddannelsespolitik som i det meste andet får man det, man betaler for. Hvis man er villig til at betale mindre, får man også mindre, og hvis man som os er villig til at betale mere, er der i hvert fald muligheden for at opnå mere. Jeg tror inderligt på, at Danmark i fremtiden vil være bedre stillet, hvis vi løfter kvaliteten af vores uddannelser, og jeg tror ikke på, at der er noget, der er gratis.

Kl. 17:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tid er generelt en knap ressource, det er den også i denne debat. Derfor vil jeg henstille til, at alle spørgere og ordførere er opmærksomme på taletidsbegrænsningen, så flest muligt kan komme til orde

Den næste spørger i rækken er hr. Karsten Hønge, SF. Værsgo. Kl. 17:03

Karsten Hønge (SF):

På sin egen måde kan det måske gå hen og blive rigtig godt for en kommende ny regering, at De Radikale er ved at drive væk fra Socialdemokratiet. Det kunne måske også af nogle blive udlagt som en svækkelse af oppositionen, men hvis det betyder, at en kommende Sregering er mindre påvirket af en borgerlig økonomisk politik fra De Radikale, ja, så er det jo faktisk en gevinst.

Jeg tænker her især på De Radikales forslag om en højere pensionsalder. Det er godt nok en overoptimistisk vurdering på andre menneskers vegne, når De Radikale mener, at de unge tømrere, murere og smede, der starter på arbejdsmarkedet f.eks. som 17-årige, skal kunne arbejde, til de er over 72 år. Jamen vi lever i gennemsnit længere, hører vi. Men hvad skal den nedslidte eller den, der dør tidligt, bruge sådan et gennemsnit til? Ikke en snus. Alle burde jo have ret til nogle gode seniorår og ikke sådan på deres sidste arbejdsdag med et bundt tørt brænde skulle gå forbi bedemanden for med det samme at blive skaffet af vejen, selv om det sikkert ville passe godt ind i et effektivt samfund.

Kl. 17:04

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:04

Morten Østergaard (RV):

Nu er det jo sådan, hr. Karsten Hønge, at pensionsalderen bliver sat op til 68 år i 2030. Det, vi diskuterer, er, om vi skal fjerne de massive besparelser, som vi i øjeblikket er i gang med at save den gren over med, som vores børn sidder på, og give mulighed for at investere i flere pædagoger i vores daginstitutioner, som jeg ved er et synspunkt vi deler med SF, så børn får en bedre opvækst. Skal vi vælge at prioritere på den måde ved at hæve pensionsalderen til 68 år allerede i 2025?

Jeg kan forstå på hr. Karsten Hønge, at den situation, der beskrives her, med mennesker, der skal gå direkte fra arbejdet til bedemanden, indtræffer nøjagtig i tidsintervallet mellem 2025 og 2030. Hvis man først hæver pensionsalderen i 2030, så er der ingen problemer, så er alle glade. Men i 2025 er det en social katastrofe. Der vil jeg bare sige, at så burde SF jo føre sig frem på, at man ville sænke pensionsalderen. Det forslag har jeg bare ikke hørt endnu.

Kl. 17:05

${\bf Anden\ næst formand\ (Kristian\ Pihl\ Lorentzen):}$

Spørgeren.

Kl. 17:05

Karsten Hønge (SF):

Det er et blandt flere forslag, der gør livet svært for de mennesker, der har de korteste uddannelser, det hårdeste arbejde, de laveste lønninger og den længste tid på arbejdsmarkedet. Der er De Radikales forslag et blandt flere, der gør, at man fuldstændig overoptimistisk forventer, at mennesker skal kunne holde til at være på arbejdsmarkedet, til de er over 72 år, selv om de starter på arbejdsmarkedet som 17-årige. Det er jo klart, at graden af mulighed for at blive omskolet, graden af mulighed for at kunne skifte job undervejs og den mindre nedslidning hænger sammen med den lange uddannelse, hvorimod der i den korte uddannelse, den, med de hårde job, er betydelig mindre mulighed for at omstille sig gennem livet og kunne gå fra tidligere.

Jeg synes, De Radikale skulle se på, hvordan alle mennesker får ret til nogle gode seniorår, og ikke lade dem, der i forvejen har det hårdeste job, betale regningen.

Kl. 17:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:06

Morten Østergaard (RV):

Nu synes jeg, at hr. Karsten Hønge skulle tage at kigge i statistikken over, hvorfra folk marginaliseres fra arbejdsmarkedet i en alt for tidlig alder. Det er mange, også folk med mellemlange uddannelser, der desværre i en alt for tidlig alder slides ned, og det bør vi da gøre noget ved. Men det, jeg synes vi skal gøre, er at kigge på mennesker som det, de er, nemlig mennesker. Og er man nedslidt, skal der være bedre vilkår for at trække sig tilbage. Det er en del af vores forslag.

Men jeg vil bare erindre SF om, at når vi kunne investere i uddannelse, da vi sad i regering sammen, så var det jo bl.a., fordi vi havde lavet en efterlønsreform, der skabte muligheden for at gøre det.

Kl. 17:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:06

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det. Da jeg ikke gør mig noget stort håb om, at hr. Morten Østergaard vil bekræfte mig i, at vi skal fastfryse grundskylden for 2017, 2018, 2019 og 2020, har jeg faktisk tænkt mig at stille et andet spørgsmål end et om boligskatten. Men jeg vil da blive glædeligt overrasket, hvis jeg bliver bekræftet i det om lidt.

Jeg bemærkede, at Det Radikale Venstre i aftalen om køb af 27 nye kampfly – jeg synes også, vi skal snakke lidt om forsvaret i dag – gjorde en del ud af at fortælle, at man havde fået afsat solide aftryk på aftalen. Det gør en konservativ bange, når en radikal siger det om forsvarspolitikken. Så kan jeg forstå, at der med sikkerhed skal købes 21 kampfly, og så skal man gøre status, før man køber de sidste seks kampfly. Er det De Radikales mål at forhindre købet af de sidste seks kampfly ud af et i forvejen alt, alt for lille antal?

Kl. 17:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Ordføreren.

Kl. 17:07

Morten Østergaard (RV):

Lad os først lige tage det om grundskylden. Vi foreslog i valgkampen at lade boligskatterne følge med prisudviklingen. Det var der ikke mange der var så begejstret for på det tidspunkt. Men nu er vi jo blevet overhalet af regeringen, for regeringen vil både lade boligskatterne følge med prisudviklingen og tage en gevinstsbeskatning, når huset sælges. Jeg forstår, at Det Konservative Folkeparti er blevet glade for den model sådan på sigt.

Der vil jeg bare sige, at verden er forunderlig. Vi stod alene i valgkampen, og nu er der kommet et forslag, der faktisk er mere vidtgående, og som vi så kan enes om. Det glæder jeg mig rigtig meget over. Og så finder vi nok ud af, hvad der skal ske. Kan vi få det fine system på sigt, er vi jo til at snakke med om, hvordan vilkårene skal være på vej derhen.

Tilbage til kampflyene. Jeg kan også høre på hr. Søren Pape Poulsen, at han er nervøs, når forsvarspolitikken er lagt i De Radikales hænder, men det må jo være blevet til en kronisk angst, efter at man selv fik forhandlet sig ud af forsvarsforliget og endda overlod det til Det Radikale Venstre at være med til at gøre vel den største forsvarsinvestering i rigtig mange år. Men jeg kan betrygge hr. Søren Pape Poulsen med, at vi står ved de aftaler, vi har lavet, og hvis forudsætningerne er i orden, er det 27 kampfly. Vi har bare taget det her med, fordi vi har en erfaring for, at de her store investeringer har det med at blive dyrere, end man først troede.

Kl. 17:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:09

Søren Pape Poulsen (KF):

Nu vil vi jo gerne kunne se vores soldater i øjnene bagefter, og derfor havde vi ikke andet valg end at stå uden for det her. Men jeg tænker på – henset til alle de missioner, de er på, og henset til finansieringen – om det, som hr. Morten Østergaard siger, så ikke er meget realistisk: at de her kampfly nok bliver dyrere end forventet? Og hvis vi ikke skal udsulte hæren og søværnet endnu mere, end den her aftale kommer til, betyder det færre kampfly. Det vil jeg da gerne have en bekræftelse af fra ordføreren.

Kl. 17:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:09

Morten Østergaard (RV):

Altså, vi kan jo ikke gøre andet end at lægge det til grund, der er blevet lagt frem. Og vi har bare sagt, at for os er det afgørende, at det ikke underminerer budgetterne. Derfor er der lagt den spærring ind, at vi tager stilling igen, når vi har fået investeret i de første 21 kampfly. Hvis det skulle vise sig at være dyrere end forventet, må man sige, at de 42 kampfly, som hr. Søren Pape Poulsen ønskede, jo ville blive meget dyrere. Men jeg vil godt sige, at når man siger, at det er for soldaternes skyld, at man står uden for forsvarsforliget, så bliver det i hvert fald svært at gøre noget godt for soldaterne, når man står uden for forligskredsen, men det skal vi andre nok prøve.

Kl. 17:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:10

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Morten Østergaard, hvilke stramninger på udlændingeområdet Det Radikale Venstre ønsker at rulle tilbage. Er det f.eks., at staten igen skal betale for, at flygtninge kan hente familien til Danmark? Er det det, som Det

Radikale Venstre synes skal rulles tilbage? Skal flygtninge igen have en særlig nem adgang til at få folkepension? De har jo før så at sige været i en mere gunstig position, end danskere har, fordi deres opholdstid i hjemlandet sådan set har talt med, som om de har haft ophold i Danmark, og dermed har de haft en særlig adgang til dansk folkepension i Danmark. Skal flygtninge igen have fuld børnecheck fra dag et?

Hvad for nogle ting ønsker man at rulle tilbage?

Kl. 17:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Ordføreren.

Kl. 17:11

Morten Østergaard (RV):

Det er klart, at alt det, vi har stemt imod, ønsker vi jo principielt bliver lavet om. Men jeg er bare grundlæggende imod de her diskussioner, der handler om at rulle alting tilbage. Når jeg taler om en ny retning, taler jeg om, hvad det er for en kurs, man vil have i flygtningepolitikken. Der er det klart, at til trods for alle mine ønsker om, at alt det, jeg har stemt imod, alligevel ikke bliver til noget, så bliver der jo givetvis en forhandling.

Det er også derfor, jeg siger, at jeg ikke forlanger vores politik gennemført fra A til Z. Jeg tror, folk godt ved, hvad vi mener om flygtningepolitikken. Jeg tror, de godt ved, at vi har stemt imod stort set alle de stramninger, der har været i det forgangne folketingsår. Det tror jeg at alle kender til. Men jeg håber og tror på, at vi kan skabe en anden retning, for jeg synes, vi skylder dem, der er kommet hertil, at de får en hurtigere integration i Danmark. Og det synes jeg også vi skylder os selv, for jeg synes egentlig, vi er større som samfund end det, vi har set de sidste 12 måneder.

Kl. 17:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

Kl. 17:11

Martin Henriksen (DF):

Det er jo altid fint, at man vil have en anden retning, men man skal også tale om noget af det konkrete. Derfor synes jeg da, det er meget rimeligt, at hr. Morten Østergaard svarer på, hvad det er for nogle ting, hr. Morten Østergaard vil rulle tilbage. Altså, er det alt det, som Det Radikale Venstre har stemt imod? Radikale Venstre har, så vidt jeg husker, stemt imod alle stramninger, der er vedtaget siden folketingsvalget. Så er det udgangspunktet for Det Radikale Venstre, at alle stramninger skal rulles tilbage?

Eller er der noget, som set med radikale øjne er mere grelt end andet, og som man så ønsker at rulle tilbage? Skal konventionsflygtninge, som jo før i udgangspunktet kunne få en opholdstilladelse på 5 år – det har vi forkortet til 2 år – igen kunne få en opholdstilladelse på 5 år? Altså, hvilke områder er det, man konkret ønsker at rulle tilbage? Eller er udgangspunktet bare, at det hele skal rulles tilbage?

Det må man kunne svare på.

Kl. 17:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Ordføreren.

Kl. 17:12

Morten Østergaard (RV):

Jamen når der bliver spurgt, hvad Radikale Venstre ønsker, er det klart, at de ting, vi har stemt imod, går vi selvfølgelig ikke pludselig ind for. Men når der bliver spurgt, hvad for en udlændingepolitik der kan føres efter et valg, er det jo genstand for en forhandling. Jeg siger bare, det bliver en anden udlændingepolitik, bl.a. fordi nogle af

de ting, vi har stemt for, er de ting, der fremmer integrationen i Danmark. Vi har hjulpet en trepartsaftale igennem, hvor Dansk Folkeparti stod over, fordi man ikke syntes, det var vigtigt at gøre udlændingene selvforsørgende, men hellere vil blive ved med at betale kontante ydelser til dem i de år, de skal være her. Det er jo et synspunkt, jeg ikke forstår, og som jeg synes er dyrt både for den enkelte og for det danske samfund.

Så der er masser af udlændingepolitik, vi gerne vil lave om, og vi må jo drøfte, hvor meget der kan blive til noget, med de partier, vi eventuelt måtte finde et flertal med.

Kl. 17:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Anni Matthiesen, Venstre. Værsgo.

Kl. 17:13

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Nu talte hr. Morten Østergaard jo rigtig meget om boksning i ordførertalen. Jeg må sige, at jeg tænkte lidt det samme, da jeg læste dagens Berlingske. Jeg tænkte lidt, at det virker, som om Radikale Venstre her slog Socialdemokratiet i gulvet. I hvert fald var der nogle kommentarer fra ordføreren om, at den økonomiske politik, som Socialdemokratiet har lagt frem, ikke er særlig god. Mener hr. Morten Østergaard dermed, at Socialdemokratiets økonomiske politik ikke er passende i lyset af f.eks. et regeringssamarbejde med Radikale Venstre?

Kl. 17:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:14

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes ikke, der er noget boksning over, at partier, der er i opposition, gør deres stilling klar. Vi vil rigtig gerne samarbejde også med den nuværende regering, men lige nu må vi sige, at når det største støtteparti møder op på den første dag i Folketinget og forlanger en dronningerunde, er det noget af en melding at starte folketingsåret med.

Med hensyn til vores egne synspunkter er det, jeg siger i dag, og som jeg gerne vil gentage her, at jeg mener, det er uholdbart, når den nuværende regering driver økonomisk politik ved at spare på uddannelserne. Jeg mener, det er uholdbart, hvis en kommende regering vil gøre det, og jeg forstår ikke, at man med vished kan sige, at der skal bruges milliarder på at hjælpe boligejerne, mens man samtidig vil bede deres børn om at klare sig med færre gymnasielærere eller dårligere uddannelser som følge af massive besparelser. Den prioritering synes jeg er skæv, og jeg tror ikke på, det er en holdbar måde at drive landet fremad på. Derfor tror jeg heller ikke, det går for den nuværende regering, og derfor møder vi op til de forhandlingerne i håbet om at kunne få lavet de ting om.

Kl. 17:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:15

Anni Matthiesen (V):

Hr. Morten Østergaard har kun to valgmuligheder, når jeg stiller det næste spørgsmål: Hvilken 2025-plan mener ordføreren er bedst for Danmark? Er det Venstres eller Socialdemokratiets?

Kl. 17:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:15

Morten Østergaard (RV):

Jeg har jo gjort mig den ulejlighed at fremlægge en radikal 2025plan, og jeg skulle da være en sær snegl, hvis ikke jeg mente, at det er den, der er bedst til at lede Danmark fremad.

Kl. 17:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Jakob Engel-Schmidt, Venstre. Værsgo. Kl. 17:15

Jakob Engel-Schmidt (V):

Ja, tak for det. Jeg vil gerne kvittere for hr. Morten Østergaards gode humør. Da vi havde en lignende debat ved afslutningen af den seneste folketingsperiode, var hr. Morten Østergaard jo i et humør, der kunne få selv de gladeste mennesker til at løbe på apoteket med en recept på lykkepiller, og det glæder mig trods alt, at venlige og humoristiske udtryk som Cubakrise og boksekamp og andet er tilbage.

Man kan for tiden læse i de lidt mere letbenede medier, at det er blevet en trend blandt unge mennesker og kendisser at gå til numerolog og ændre navn og gå til drømmetydning osv. Det er ikke noget, jeg selv gør mig i, men jeg forestiller mig alligevel, at hr. Morten Østergaard figurerer intensivt i fru Mette Frederiksens drømme for tiden – og det er jo med den historik, man har i Det Radikale Venstre, og med fortællingen og sagnet efterhånden om det sorte tårn.

For at følge op på min gode kollega fru Anni Matthiesens indlæg for lidt siden er jeg nødt til at spørge: Hvis man kommer i en situation i Det Radikale Venstre, hvor man igen skal være med til at forhandle regeringsgrundlag, vil man så kræve, at eksempelvis de stramninger på det udlændingepolitiske område, som vi har foretaget, og den økonomiske politik, som vi har fremlagt i 2025-planen, vil blive et lige så stærkt grundlag for Det Radikale Venstre i dag, som det var i 2011?

Kl. 17:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:17

Morten Østergaard (RV):

Altså, jeg må sige til hr. Jakob Engel-Schmidt, at jeg altid møder op til folketingsåret med godt humør, men det er jo ikke nogen garanti for, at man så også er i godt humør, når folketingsåret er færdigt. Det må vi se til den tid, men man skal da altid møde ind med optimisme.

Så har jeg sådan lidt en deja-vu-fornemmelse, fordi for nogle år siden – jeg tror, vi skal tilbage til 2010 eller 2011 – stod jeg som radikal finansordfører og blev i timevis afæsket svar på, hvilken politik en kommende regering ville føre. Nu er vi så et år inde i valgperioden, og alle spørgsmål drejer sig om, hvilken politik den næste regering vil føre. Det er vel i sig selv en illustration af, hvor skralt det står til, at det, der ligesom fylder noget i tankerne og måske også i drømmene eller mareridtene hos ordførerne hos Venstre, er, hvilken politik den næste regering vil føre. Jeg vil bare sige, at jeg stadig er af den opfattelse, at landet kan ledes bedre end det, vi ser nu, men det er klart, at jo mere radikal indflydelse, desto bedre.

Kl. 17:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:17

Jakob Engel-Schmidt (V):

Jeg er nødt til at skuffe hr. Morten Østergaard med, at han desværre ikke har vist sig i mine drømme endnu, men altså, man kan jo håbe på, at det sker i fremtiden – på en positiv måde.

Når jeg spørger, skyldes det jo ikke, at regeringen er træt eller visionsløs. Jeg synes, at helhedsplanen for 2025 udstikker en meget ambitiøs og også vigtig vej for Danmark. Jeg vil også gerne kvittere for den måde, hr. Morten Østergaards parti har reageret på dele af planen. Men når jeg spørger, skyldes det jo det, der er Det Radikale Venstres ønskescenarie som den helt centrale brik i dansk politik. Og det kommer også, hvis flertallet skifter, til at udgøre en vigtig del af et regeringsgrundlag.

Så kunne ordføreren være lidt mere præcis om, hvad der er mest optimalt for Det Radikale Venstre - regeringens helhedsplan eller »Vi stoler på Danmark«?

Kl. 17:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:18

Morten Østergaard (RV):

Jeg kunne se på den politiske ordfører, at han var lidt uforstående over for ønsket om, at jeg skulle optræde i hr. Jakob Engel-Schmidts drømme, men hvem ved?

Det, jeg til gengæld vil sige, er, at det her er åbningsdebatten og vi står til rådighed for forhandlinger om regeringens helhedsplan. Og det er rigtigt, at den på en række punkter minder om det, vi sagde i valgkampen, og som man på det tidspunkt fra Venstres side kaldte masochisme og ikke ville høre tale om osv., og det vil vi jo gerne arbejde med. Så håber vi selvfølgelig bare, at det bliver til resultater. Og gør det det, ja, så er det jo, som det altid er med os, sådan, at har vi lavet en aftale, så står den ved magt også efter et valg.

Kl. 17:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Eva Flyvholm, Enhedslisten.

Kl. 17:19

Eva Flyvholm (EL):

Mange tak for talen. Jeg er helt enig i, at det er afgørende, at vi har gode muligheder for at uddanne os, og at vores samfund kan skabe viden på et meget højt niveau. Derfor er det også i mine øjne fuldstændig tumpet, at regeringen har skåret ned på uddannelse og nu vil skære ned på SU-støtten. Jeg vil sige, at jeg er rigtig glad for, at vi i Radikale Venstre, Socialdemokratiet, Alternativet, SF og Enhedslisten står sammen om at sige nej til de her nedskæringer.

Jeg vil bare gerne nu i dagens anledning høre ordføreren bekræfte, at Radikale Venstre ikke vil indgå en aftale, der forringer SU'en eller fjerner det sjette SU-år, så vi kan gå sammen til næste valg – hvornår det nu end bliver – med en klar profil om, at SU'en vil blive bevaret, og at midlerne til uddannelse og forskning vil blive tilbageført.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:20

Morten Østergaard (RV):

Nu har jeg haft lejlighed til nogle gange at nævne det radikale forslag til en 2025-plan, og den er helt blottet for forslag om at skære i SU'en, og derfor er det jo ikke noget, vi går til forhandlinger med. Men når vi så alligevel ikke kan gå helt sammen, skyldes det, at Enhedslisten aldrig har været en del af SU-forligskredsen, fordi man ikke har ønsket at tage ansvar for SU-systemet og muligvis også har nogle ambitioner om, at det skal se helt anderledes ud. Jeg tror, at der engang var noget om, at man skulle have det samme i SU, som

man fik, hvis man var på kontanthjælp, men jeg ved ikke, hvor man er i dag

Min pointe er bare, at vi kan være enige i intentionerne, men det bliver jo nok os, der udgør forligskredsen, der skal gøre arbejdet med at indrette fremtidens SU-system. Og der kan det da indimellem ærgre mig, at Enhedslisten ikke har fundet det relevant tidligere at tage en del af det ansvar, for så havde vi jo talt med mere vægt.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:20

Eva Flyvholm (EL):

Jeg vil gerne understrege, at når vi ikke var med i det sidste SU-forlig, var det, fordi vi ikke ville være med til at lave de forringelser på SU-området. Det mener jeg stadig væk ikke at vi skal, så der er vores politik klar nok, nemlig at vi gerne vil forbedre SU'en.

Jeg vil bare gerne høre, om Radikale Venstre helt kan sige: Vi vil ikke være med til at skære ned på SU'en, og vi vil ikke være med til at fjerne det sjette SU-år, således at det er fuldstændig klart, at vi har en fælles front på det område.

Kl. 17:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:21

Morten Østergaard (RV):

Jeg gentager gerne, at vores ambition ikke er at skære ned på uddannelse, men at investere i uddannelse, og derfor har vi fremlagt en plan, som er en generationsgave, hvor vi øger pensionsalderen, 5 år før det ellers var aftalt, så vi til gengæld kan droppe besparelserne og investere en ekstra milliard i uddannelse hvert eneste år. Det behøver vi overhovedet ikke pille ved SU-systemet for at få råd til, men det er klart, at for os er det en afgørende prioritering, at vi får råd til at investere i uddannelse, og derfor håber jeg da, at vi får held til i vores forhandlinger at sørge for, at vi kan få stoppet de besparelser, der er planlagt og få vendt dem til reelle investeringer. Og der møder vi op til alle forhandlinger for at nå det mål.

Kl. 17:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Carsten Bach, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 17:22

Carsten Bach (LA):

Tak for det, og tak for ordførertalen, hvor jeg også hørte et ønske om yderligere udbygning med vindenergi i Danmark. Der kan jeg jo ikke ligefrem sige, at jeg sådan set deler ordførerens ønske, men mener ordføreren, at ensidig fokus på udbygning med vindmøller fuldstændig kan imødekomme de internationale reduktionsmål for CO2-udledningen globalt set?

Kl. 17:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:22

Morten Østergaard (RV):

I de scenarier, der er lavet for, hvordan Danmark skal blive fri af fossile brændsler, er der bl.a. det, der bliver kaldt vindvejen, hvor man altså i videst muligt omfang baserer sig på vindenergi, fordi vi har en uudtømmelig kilde til energi der og vi i øvrigt er verdens førende inden for det. Vi kan se, at det bliver billigere og billigere, faktisk overraskende meget billigere. Hver eneste gang, det har været i

udbud, har vi været overrasket over, hvor billigt det er blevet i modsætning til den fortælling, der trives andre steder om, at det er blevet for dyrt. Det, der så står tilbage, er, om man kan forestille sig, at vi kun bruger vind. Nej, det kan man heller ikke i det scenarie. Der vil

derfor er vores politik selvfølgelig nuanceret.

Så er vi jo helt klar over, at det andre steder i verden kan være mere relevant med andre teknologier, og det er jo kun godt, at der er forskellige muligheder, men vores scenarie for Danmark er det, vi kalder vindvejen, fordi vi tror fuldt og fast på, at det på sigt giver ikke bare den billigste grønne omstilling, men også den største uafhængighed og den bedste og mest priseffektive energiforsyning.

også stadig væk være brug for den biomasse, vi selv kan levere, og

Kl. 17:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:23

Carsten Bach (LA):

Tak, og tak for svaret. Men kan ordføreren så ikke også i lyset af den manglende vækst i Danmark kommentere Det Miljøøkonomiske Råds budskab om, at hvis vi dropper yderligere støtte til vindenergi, vil der kunne genereres op imod 5.000 arbejdspladser i Danmark på 2-3 års sigt?

Kl. 17:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:24

Morten Østergaard (RV):

Først og fremmest vil jeg sige, at hvis nu regeringen vil holde op med at blokere for det, der allerede er aftalt, om de kystnære vindmøller, vil det meget hurtigt føre til konkrete arbejdspladser for helt almindelige mennesker, der lever af at producere – enten som underleverandører eller producenter af vindmøller – den teknologi, der skal bruges, og det giver konkrete arbejdspladser.

Så er det da helt åbenlyst, at efterhånden som teknologien modnes, så vi virkelig ser priserne falde, skal man da ikke blive ved at give støtte til vindenergi. Det kan sagtens klare sig selv på markedsvilkår. Men jeg vil lige erindre om, at vi, så vidt jeg forstår, er på vej til at få store investeringer, fordi vores elpriser faktisk er ganske lave i Danmark.

Kl. 17:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Jan E. Jørgensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 17:24

Jan E. Jørgensen (V):

Tak for det. Jeg læste med fornøjelse min Berlingske i morges og faldt over den her artikel på side 6: »Østergaard: Socialdemokratiets plan er ikke regerings-duelig«. Og så kan man læse:

»Vi kan have en uenighed om, hvad der er behov for i forhold til udlændingepolitikken, og dér må vi kunne finde et kompromis.« – altså Radikale og Socialdemokraterne – »Men når vi taler om den økonomiske politik, er vi ude i noget, hvor vi mister muligheden for reelt at forme vores fremtid«.

Kan jeg konkludere, at Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne er om muligt endnu længere væk fra hinanden i forhold til den økonomiske politik, end man er i forhold til udlændingepolitikken?

Kl. 17:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:25

Morten Østergaard (RV):

Jeg ved ikke, hvad det er for en målestok, man skal have fat i for at få afgjort det målfoto. Men det, der er det centrale at få sagt her, er, at hvis man har en ambition om at ville mere for det samfund, som vores børn og børnebørn skal overtage, og hvis man tror på, at investeringer i uddannelse frem for besparelser er det, der reelt giver os mulighed for at få skabt jobs på et tidspunkt, hvor to tredjedele af de jobs, der skal bestrides af dem, der går i 1. klasse i dag, slet ikke er skabt, ja, så er man nødt til at skaffe sig en økonomi, der gør, at man kan investere i det. Og der mener jeg ikke at det bud, der er lagt frem, vil give os evnerne til at gøre det i tilstrækkeligt omfang.

Det, der er det kedelige i forhold til den nuværende regering, er, at vi måske kunne sige med de bud, der er lagt frem, at der ville man få evnerne til det, men indtil videre har man jo ikke vist viljen til det. Og det er jo sådan set lige så skidt, for det bliver på de fremtidige generationers bekostning.

Kl. 17:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:26

Jan E. Jørgensen (V):

Nej, men jeg er sådan set ligeglad med, hvilken målestok hr. Morten Østergaard vil bruge, om det er tommer eller centimeter, eller hvad det er, vi skal regne i. Men når jeg læser den her udtalelse, er det da svært at se det som andet end et håb fra Det Radikale Venstres side om, at på udlændingeområdet, hvor man jo ellers set udefra står meget langt fra hinanden, skulle det dog være muligt at nå et kompromis. Men når man kigger på Socialdemokratiets 2025-plan, er Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet så langt fra hinanden, at det ser meget sort ud.

Er det en helt forkert læsning af det interview, som hr. Morten Østergaard har givet til Berlingske?

Kl. 17:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:26

Morten Østergaard (RV):

Ja, det synes jeg sådan set det er. For det, jeg siger, er, at det er åbenlyst, at der er forskelle på udlændingepolitikken, og at det ville kræve et kompromis at nå til enighed om det – som det har gjort tidligere; det er jo ikke nogen ny forskel – mens det, jeg peger på i forhold til den økonomiske politik og ikke mindst muligheden for at afskaffe kontanthjælpsloftet og få vendt uddannelsesbesparelser til investeringer, er, at det vil kræve en anden økonomisk politik end den, der er lagt frem, at lede landet i den retning. Man vil simpelt hen løbe tør for penge i forhold til de ambitioner, man er nødt til at have.

Kl. 17:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 17:27

Jacob Jensen (V):

Jeg vil så blive lidt i samme boldgade, for det er jo egentlig ret paradoksalt. Altså, det er jo ikke et hvilket som helst område, vi taler om, det er den økonomiske politik, og det er jo ligesom det, der på en eller anden måde er fundamentet for mange af de andre ting, vi diskuterer – hvor meget der skal investeres i sundhed, uddannelse, skattelettelser, og hvad det hedder alt sammen. Og det her er ligesom rammen om det grundlag, man skal arbejde sammen om. Og så har vi

Det Radikale Venstre, som erklærer, at det parti, man gerne vil gøre til statsministerparti, er regeringsudueligt. Altså, det er det, der står i Berlingske, og det går jeg ud fra er rigtigt citeret. De Radikale mener ikke, at Socialdemokraternes helt grundlæggende politik er egnet i forhold til at være i regering.

Over for det har vi så Venstres helhedsplan, og jeg kvitterer for, at De Radikale faktisk har rost mange af de dele, der ligger i den helhedsplan. Det er ikke sådan, at vi er enige om alting, nuvel, det forventede jeg heller ikke, men alligevel kvitterer jeg for den modtagelse, De Radikale har givet den plan. Derfor kan det godt undre mig, at De Radikale så insisterer på fortsat at pege på den statsministerkandidat, for i dagens Berlingske erklærer man, at det, som er hele fundamentet under den politik, som den givne statsminister, fru Mette Frederiksen, skal føre, er udueligt. Kan hr. Morten Østergaard løfte lidt af sløret for den logik?

Kl. 17:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:28

Morten Østergaard (RV):

Jamen jeg synes, at der er en tendens til – og det kender man jo bedst fra Venstre selv – at når man er i opposition, vejer ansvaret ikke helt så tungt, som når man er i regering. Det var vel derfor, man afviste at kigge på pensionsalderen og betegnede det som ren masochisme, og at man overhovedet ikke ville høre tale om at prisregulere boligskatterne, hvis en ny regering kom til – alle de ting, som man nu har foreslået, fordi man er kommet ind og har fået ansvaret. Og det er jo sådan set den analyse, jeg også foretager i dag på en kommende regerings vegne – at man vil nå til samme konklusion. Og det, jeg bestræber mig på i et og alt på mit partis vegne, er at sørge for, at linjen er den samme, og at det, vi siger, er det samme, når vi er opposition, og når vi er i regering.

Derfor forsøger jeg sådan set bare at afstemme forventningerne til, hvilken økonomisk politik der vil kunne drives under en ny regering, og der vil det kræve flere beslutninger end bare at bruge det provenu, der er tilvejebragt.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:29

Jacob Jensen (V):

Det synes jeg sådan set er rigtig positivt at man vil kræve, givet, at vi overhovedet når dertil.

Men så vil jeg bare stille et spørgsmål, som min gode kollega fru Anni Matthiesen stillede for lidt siden. Jeg ved godt, at den radikale ordfører selvfølgelig – selvfølgelig, det manglede bare – mener, at hans egen 2025-plan er den bedste, altså, det ville være underligt andet. Men når man så skal vurdere, hvad alternativet til ens egen plan er, for man kan jo ikke forvente at få alt af sin egen politik igennem, kan hr. Morten Østergaard så sådan helt konkret vurdere, om det er den plan, som Venstre har lagt frem, altså helhedsplanen, og som hr. Morten Østergaard har rost, eller om det er den plan, som fru Mette Frederiksen har lagt frem, og som hr. Morten Østergaard har kaldt ikkeegnet til at være regeringsgrundlag?

Kl. 17:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:30

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil sige det sådan, at store dele af de finansieringselementer, som er i regeringens plan, jo minder om det, jeg selv sagde i valgkampen, og derfor synes jeg selvfølgelig, at det er positivt. Men jeg må også konstatere, til trods for uenigheden om de meget store uddannelsesbesparelser, at Socialdemokraterne trods alt ikke vil skære ned på erhvervsuddannelserne, som regeringen jo vil, og at Socialdemokraterne står vagt om den grønne omstilling – det gør regeringen ikke – og også udbygning af den kollektive trafik.

Så man må sige, at når det handler om, hvilke prioriteringer der skal gøres, når ressourcerne er tilvejebragt, er der måske en større samklang der. Og det fører mig bare til at sige, at sandheden nok ligger et sted i midten, men der ender det jo som regel også, når først man kommer i gang med forhandlingerne.

Kl. 17:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Jacob Mark, SF. Værsgo.

Kl. 17:31

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg vil sådan set også spørge til SU'en, for den optager os jo meget, og vi er glade for, vi ligesom kan stå sammen i kampen mod SU-nedskæringer. Jeg anerkender også, når hr. Morten Østergaard siger, at udgangspunktet for De Radikale ikke er, at man vil skære ned på SU'en. Jeg har læst De Radikales plan fra ende til anden og ved godt, at SU-besparelser ikke er en del af den. Men jeg kender jo også De Radikale som et reformivrigt parti – det tror jeg også hr. Morten Østergaard selv har været ude at sige – og et parti, hvor man man ser sig i en bred aftale. Så det, jeg sådan set bare vil spørge om, er:

Kan De Radikale og kan hr. Morten Østergaard se sig i en bred 2025-aftale, hvis der indgår SU-besparelser? Jeg ved godt, at det ikke er De Radikales udgangspunkt, men kan man acceptere det, hvis det er en del af en bred aftale?

Kl. 17:31

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:31

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil svare på den måde, at det, der er det centrale for os, jo er, om vi kan få vendt besparelser på uddannelse til investeringer. Det er det, vi går til de her forhandlinger med. Kan vi blive enige om at hæve pensionsalderen et helt år allerede i 2025, så vil det løse en stor del af udfordringen. Kan vi blive enige om ½ år, vil det også løse en stor del af udfordringen. Derfor er det jo det pejlemærke, vi har, altså uddannelsernes kvalitet, investeringerne i dem. Og derfor kan jeg sige, at det forslag, som regeringen har lagt frem, og den måde, som provenuet anvendes på, kan jeg ikke se at vi lægger stemmer til.

Kl. 17:32

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 17:32

Jacob Mark (SF):

Tak. Der er jo næsten gået sport i at kræve, at en kommende regering trækker alle mulige ting tilbage, og det er det måske også i vores egen blok. Noget, der vil være vigtigt for SF, kan jeg sige, er, at hvis der kommer SU-besparelser, hvis der lige pludselig ligger en SU-besparelse på 3,3 milliarder, som der lægges op til, så bliver det vigtigt for SF, at man får rullet den tilbage efter et valg. Deler De

Radikale den ambition? Vil det også være et hovedkrav for De Radikale?

Kl. 17:33

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:33

Morten Østergaard (RV):

Altså, det er jo sådan et dobbelt hypotetisk spørgsmål, at hvis der bliver lavet en aftale, som vi ikke kender, og hvis der så kommer et flertal, som vi heller ikke kender, hvad vi så vil synes i den situation. Jeg tror, det bliver meget avanceret at drive politik på den måde. Vi mener det samme, når vi er i regering og i opposition, og det, vi mener, er, at der skal investeres mere i uddannelse, at der ikke skal skæres ned.

Kl. 17:33

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Den sidste korte bemærkning er fra hr. Søren Espersen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:33

Søren Espersen (DF):

Tak. Den radikale formand har udtrykt forargelse over den diskussion, som min ven hr. Martin Henriksen havde i debatten, hvor han jo svarede på spørgsmålet om, hvorvidt den her elevrådsformand er dansk eller ej. Hr. Martin Henriksen siger korrekt, at det ved han ikke, han kender ham jo ikke. Det er et fuldstændig normalt svar. Den radikale ordfører bruger så H.C. Andersen i sit citat: »I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme«. Men han glemmer tilføjelsen: »der har jeg rod, derfra min verden går.«

Det fortsætter: » ... hvor sproget er min moders bløde stemme og som en sød musik mit hjerte når« – derfra min verden går.

Mener den radikale formand virkelig, at alle og enhver, bare fordi de er født i landet, skal have betegnelsen dansker, også selv om der er tale om tyrkiske forældre, som i raseri tager deres børn ud af deres lokalskole i protest mod noget, der sker 2.500 km væk? Er de danskere?

Kl. 17:34

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:34

Morten Østergaard (RV):

Nu har vi jo lært Jens Philip Yazdani at kende, fordi hans familieforhold efterfølgende er blevet hudflettet, og jeg tror også, at hr. Martin Henriksen har haft lejlighed til at revurdere sine udtalelser, og at han ikke har fundet, tror jeg, nogen grund til dem – på trods af at moders stemme viste sig at være vestjysk, fordi moderen også er dansk. Man har så vurderet, at han godt kunne få sin iranske fars efternavn, for de sagde dengang, da han blev født for 18-20 år siden, at om 20 år er der ikke nogen, der vil gå op i den slags i Danmark.

Jeg synes, det er dybt begrædeligt, at det er sådan i dag. Jeg kan i hvert fald sige med sikkerhed, at jeg aldrig kunne drømme om at overlade det til hr. Søren Espersen eller hr. Martin Henriksen at beslutte, hvem der er dansk, og hvem der ikke er. Det må være et spørgsmål om, hvorvidt man for fædrelandet har ild, som en anden sagde.

Kl. 17:35

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 17:35

Søren Espersen (DF):

Men spørgsmålet er: Hvordan kunne hr. Martin Henriksen vide noget som helst om det, da han fik det spørgsmål om en person, som han overhovedet ikke kendte? Er det sådan, at vi bare rask væk skal acceptere prædikatet dansker, uanset hvad det er for nogle folk, vi har for os, uanset om det er en palæstinenser, som tager sit hjemlands stridigheder med herop og skyder folk ned foran synagogen i Krystalgade, uanset om det er tyrkiske forældre, som hiver deres børn ud af skolen i protest mod noget, der sker 2.500 km væk? Er det danskere også i den radikale formands optik? Det er det ikke i min optik.

Kl. 17:36

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:36

Morten Østergaard (RV):

Det, der er den afgørende skillelinje, er jo, hvem der skal der vurdere, hvem der er dansker. Er det hr. Søren Espersen og hr. Martin Henriksen på Dansk Folkepartis gruppemøde, der skal sidde og vurdere, hvem der nu er gode nok, om stamtavlen er ren nok til at være dansk? Eller er det, som jeg siger, et spørgsmål om, hvorvidt man med Grundtvigs ord – vi har haft en mailudveksling om det – for sproget har øre og for fædrelandet ild? Det, jeg siger, er, at det afgørende er, om man regner sig selv som hørende til det danske folk. Selvfølgelig skal man have dansk pas og alle de andre ting.

Men pointen er, at det ikke går, hvis vi gør det til sindelagskontrol, som betyder, at vi skal sidde herinde i Folketinget med det til enhver tid herskende flertal og afgøre, hvem der er danskere, og hvem der ikke er. Det går ikke. Det ødelægger os.

Kl. 17:36

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er fru Pia Olsen Dyhr, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:37

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Lytter man for længe til statsministeren og resten af blå blok, får man hurtigt et indtryk af, at det står skidt til i Danmark. Vi skal skære ned på udgifterne til de studerende, vi har ikke penge til og ansætte sygeplejersker og SOSU-assistenter nok til at hjælpe fremtidens ældre. Vi har ikke længere råd til at satse på grøn energi og giftfrie fødevarer. Vi skal gøre tusindvis af børn fattige, fordi kontanthjælpsmodtagerne skal finansiere de ifølge Venstre helt nødvendige skatterabatter til de rigeste. Statsministeren og resten af de blå partier har i det hele taget travlt med at tale Danmark langt ned under gulvbrædderne

Men er vores velfærdssamfund virkelig den synkende skude, som billedet tegnes af statsministeren? Det er sandt, at vi stadig væk skal have gang i væksten, og det er en bunden opgave at skabe arbejdspladser og opkvalificere flere. Men er vi virkelig blevet så fattigt et land, at vi ikke længere kan sætte befolkningens trivsel og vores miljø og klima først? Er vi virkelig blevet så fattige, at vores børn hele tiden må klare sig med færre voksne til at pusle eller puste på et såret knæ i børnehaven? Er vi blevet så fattige, at vi må acceptere, at sygeplejerskerne i ren afmagt må give patienterne ekstra beroligende medicin for overhovedet at komme igennem en dag med massiv underbemanding? Er vi blevet så fattige, at vi må presse 5 minutters arbejde om dagen ud af handicappede og syge borgere, som burde have hjælp i stedet for at blive pisket ud på arbejdsmarkedet? Er vi ble-

vet så fattige, at vi er nødt til at melde os ud af FN's kvotesystem, der sikrer, at de svageste flygtninge i flygtningelejrene får muligheden for et godt liv? Er vi blevet så fattige, at vi ikke længere tør stile mod at være blandt verdens førende grønne nationer, som tør stille krav om rene og sunde fødevarer for alle?

Det skulle man tro, hvis man lytter til statsministeren og ser på, hvad hans regering foreslår. Han vil skære ned på alle de områder, der har gjort Danmark til et land, som hele verden skeler misundeligt til. Det gør man på grund af vores stærke velfærdssamfund, der griber os, når vi falder, på grund af en ambitiøs klima- og miljøpolitik, der er lavet til gavn for landets borgere og fremtidige generationer og ikke for at behage industrien og landbruget. Det gør man, fordi vi har et arbejdsmarked, hvor virksomheder og ansatte i fællesskab bliver enige om fælles spilleregler til gavn for hele Danmark. Det gør de også, fordi vi har nogle af verdens mest kreative og dygtige virksomheder.

Venstre vil afvikle den succes. Man vil uddele skatterabatter til dem, der allerede har rigeligt, og finansiere dem, ved at vi alle sammen skal arbejde lidt længere og gå lidt senere på pension. Det gælder vel at mærke også den nedslidte borger, der har knoklet på et stillads, siden han var 16. Man vil ødelægge SU-systemet, der har betydet, at vi danskere er et af verdens bedst uddannede folkefærd. Man vil skubbe de borgere, der allerede står på kanten af vores samfund, endnu længere ud i fattigdom.

Mener Venstre og landets statsminister virkelig, at vi er så fattigt et samfund? Jeg mener, at Venstre grundlæggende tager fejl. Danmark har vokset sig stærkt, fordi vi har turdet investere i hinanden, i vores natur og i at løfte i flok. Det er et Danmark, hvor vi hele tiden har sat mennesker og det fælles bedste over kortsigtede økonomiske interesser. Vi har turdet satse på gode børnehaver og vuggestuer, at der er personale nok på vores hospitaler, på en helt nødvendig klimaindsats, sunde fødevarer, et rigt kulturliv. Nej, statsministerens nedskæringsplan handler nok mere om prioriteringer. Venstre har nemlig rigeligt med penge, når det handler om at give skatterabatter til dem, der allerede har rigeligt. Der var ingen smalhals, da man sidste år gav de rigeste arvinger en skatterabat, ligesom man gjorde det billigere at købe en Porsche eller BMW. Samtidig påstår Venstre, at man fører en politik for den almindelige dansker og ikke for direktøren på Strandvejen. Men passer det? Venstre giver i 2025-planen topskattelettelser for 3,2 mia. kr. Man sørger for, at folk med aktieindkomster får en klækkelig gevinst på knap 1 mia. kr. Statsministerens pensionsbonus luner også rigtig godt i foret hos først og fremmest topskatteyderne.

Men får det så til gengæld rigtig mange danskere i arbejde? Jeg har spurgt finansministeren, og han svarer sort på hvidt, at topskattelettelser får 50 flere personer i arbejde. 50 personer. Skatten på den sidste tjente krone er allerede sat ned. I 2001 var den 63,4 pct. I år er den 56,4 pct. I samme periode er produktiviteten i Danmark vokset meget langsomt. Hvorfor skulle det så lige pludselig blive en mirakelkur at sænke topskatten? Derfor svarer langt de fleste danskere også, når de bliver spurgt, at de ikke ønsker rabatter til de rigeste.

De ønsker derimod bedre daginstitutioner, bedre hospitaler, bedre hjemmepleje, bedre uddannelse og mere forskning. Jeg er fuldstændig enig med danskerne. Derfor vil SF en anden vej. SF vil styrke velfærden, SF vil investere i vores børn og børnebørn, SF vil investere i vores fælles klima, og SF vil investere i fællesskabet. Derfor foreslår SF, at vi arkiverer Venstres 2025-plan lodret og i stedet for satser på et massivt velfærdsløft og igen får klima- og miljøpolitikken tilbage på sporet. Hvis vi indfører et velfærdsbidrag og skærper indsatsen mod skattely og skattesnyd, kan vi løfte velfærden med omkring ekstra 60 mia. kr. de næste 10 år. Det er et markant velfærdsløft, der vil kunne mærkes af unge, der vokser op i hjem med alkoholproblemer, af borgere, der bliver syge af at gå på arbejde, og

af unge, der har brug for en ekstra hånd for at kunne klare en uddannelse

Et velfærdsbidrag vil betyde, at dem, der har mindst, bidrager med lidt, mens dem, der har mere, løfter en større del. En typisk LO-arbejder vil bidrage med ca. 50 kr. om måneden, en direktørfamilie med 227 kr. Hvorfor beder vi danskerne om at bidrage mere, når de blå mener, at Danmark ikke kan overleve uden skattelettelser? Det gør vi, fordi vi tror på, at mange gerne vil give en flad 50'er, hvis det betyder, at der er pædagoger nok i vuggestuen og børnehaven, at alle børn får en sund frokost og en bedre skole, at alle dem, der har fået mindst uddannelse, kan opkvalificere sig og blive en del af arbejdsfællesskabet.

Hvor de blå partier vil gøre folk på kanten af samfundet fattigere, vil vi investere i dem. Vi vil ruste langt flere til at få det liv, de ønsker, og blive en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet. Kan det betale sig? Sådan vil de blå partier sikkert spørge lige om lidt. Det korte svar er: Det kan simpelt hen ikke betale sig at lade være. Når vi slækker på forebyggelsen, når vi slækker på den tidlige indsats for børn og unge, koster det samfundet og ikke mindst det enkelte menneske dyrt, når problemerne hober sig op. Det første år i et udsat barns liv er fuldstændig afgørende for resten af barnets tilværelse. Kan vi hjælpe barnet allerede på fødegangen, hos sundhedsplejersken, i børnehaven eller børnehaveklassen, er vi nået langt.

De manglende investeringer i velfærd over en årrække har skabt en ond cirkel, hvor pressede budgetter betyder yderligere nedskæringer, som sætter flere uden for fællesskabet. Det er på tide at bryde den onde cirkel, på tide at tage et opgør med Finansministeriets regnemodeller, så børn, uddannelse, godt arbejdsmiljø og anden forebyggelse bliver set som investeringer og ikke som i dag som udgifter.

Samme princip gælder for investeringer i miljø og klima. SF har foreslået to nye havvindmølleparker over de næste 10 år, så vi kan få renere luft og bekæmpe klimaforandringerne, men også for at investere i flere arbejdspladser. Vi opstiller her et klart alternativ til blå bloks skattelettelser og sort politik som vejen til mere vækst og velstand. Nu vil Venstre sikkert påstå, at jeg lukker øjnene for Danmarks udfordringer. Mit svar er: tværtimod. Vi skal have gang i væksten. Vi skal skabe arbejdspladser. Vi skal have stoppet hullet i den danske og internationale skattelovgivning, så de store selskaber og rigmænd ikke snyder os, fællesskabet, for milliarder.

Vi er stadig væk kun ved den spæde begyndelse, når det gælder om at tøjle de multinationale selskaber og finanskapitalen. Vores klode skriger på grønne, innovative løsninger og mere bæredygtig fødevareproduktion. Det arbejde skal udføres i et stærkt europæisk fællesskab. Et lille land som Danmark har ingen mulighed for at løse det problem alene. I det hele taget vil det være godt at se en regering, der tager ansvar for den fælles europæiske udvikling. Små lande har ingen indflydelse alene. Man kan få meget at skulle have sagt, hvis man bruger EU-systemet dygtigt. Vi har en kæmpe opgave foran os, men vi kan ikke løse den ved at svigte alle de værdier, der har gjort Danmark stærkt. Det er tværtimod de værdier, vi skal bygge fremtiden på. Tak.

Kl. 17:46

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Så går vi i gang med de korte bemærkninger, og den første er fra hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre.

Kl. 17:46

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Mange tak for det. Og tak til fru Pia Olsen Dyhr for talen. Hold da op, mand – at have fået visket tavlen ren! Altså, man skulle jo simpelt hen tro – med den tirade imod multinationale selskaber – at fru Pia Olsen Dyhr ikke havde siddet som handelsminister. Man skulle næsten tro – med den bøn om, at der skal flere ude i daginstitutioner-

ne – at SF ikke sad med i en regering, hvor der blev fyret 3.000 pædagoger. Man skulle næsten tro, at det med den her mirakelkur, vi åbenbart på min side af hegnet mener det vil være at sænke topskatten, kunne have været det samme, som SF mente, da man sad i regering og sænkede topskatten – for øvrigt da lige finansieret af de der 2,2 mia. kr., man skar SU'en ned med, hvilket ville være fuldstændig grufuldt at gøre nu.

Jeg synes simpelt hen, det her er noget af det mest – undskyld udtrykket – hykleriske, jeg har hørt i den her sal meget, meget længe. Kan fru Pia Olsen Dyhr bekræfte, at der var nogle andre boller på suppen, dengang fru Pia Olsen Dyhr sad i regering – for ikke så længe siden?

Kl. 17:47

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:47

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nej, der var præcis de samme boller på suppen, kan jeg bekræfte ordføreren i. Når det gælder de multinationale selskaber, har jeg som handelsminister være med til at sikre, at der er virksomheder, der har slået sig ned i Danmark. De har valgt at lægge deres virksomheder i Danmark – Biogen, BGI og andre store medicinalfirmaer – netop fordi Danmark kan levere på velkvalificeret arbejdskraft. Det har hele tiden været vores udgangspunkt, at noget af det, Danmark skal leve af, og noget af det, vi skal klare os ved i fremtidens konkurrence, ikke er lave skatter og lave lønninger. Det er ikke det, der har gjort Danmark rigt. Det er det, der er inde i folks hoveder, og derfor skal vi fortsat investere i uddannelse og forskning.

Når det gælder pædagoger, er det korrekt, at kommunerne har valgt at skære ned på antallet af pædagoger. Hvad gjorde vi, mens vi sad i regering? Vi satte 750 mio. kr. mere af om året til kommunerne, så man kunne investere i børneområdet. Vi måtte erkende, at visse kommuner ikke gjorde det. De valgte at investere i noget andet. Det var uklogt, og da vi satte den sidste kvarte million af, gjorde vi det derfor meget målrettet, så man netop investerede i pædagoger. Det, regeringen gør nu, er jo at skære ned på velfærden, hvilket betyder færre pædagoger derude.

Kl. 17:48

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 17:48

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Så det vil simpelt hen sige, at dengang fru Pia Olsen Dyhr sad i regering og øremærkede en masse penge til børneområdet, var det de onde kommuner, som ikke forstod, at de skulle bruge pengene på flere pædagoger, og de onde, frygtelige borgmestre og byrådsmedlemmer, der simpelt hen fyrede pædagogerne – til den dengang siddende regerings store fortrydelse begribeligvis. Men nu er det den onde regering, der er kommet til, som altså simpelt hen ikke har styr på at tvinge kommunerne til at gøre, som vi vil, eller hvad? Undskyld mig, men jeg synes, det kalder på en anelse selvransagelse.

Kl. 17:49

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:49

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er nu sødt at høre ordføreren. Jeg får sådan følelsen af at være i det der med store bjørn og lille bjørn og mellembjørn. Jeg ved ikke rigtig, hvem af dem Venstres ordfører er, men jeg får fornemmelsen af, at jeg lige om lidt får stjålet min grød. Men lad det nu være. Det er lidt hyggeligt alligevel.

Jeg vil sige, at det, vi gjorde på børneområdet, var, at vi investerede massivt. Så måtte vi erkende, at den første halve milliard, vi satte af, brugte kommunerne ikke til at ansætte flere pædagoger. De brugte den til at videreuddanne dem, og de valgte nogle gange at sætte forløb i gang på tværs af kommuner og andet, men den blev ikke brugt til pædagoger. Det lærte vi af i forhold til anden omgang, og derfor gjorde vi det målrettet til pædagoger.

Nu må jeg ikke sige mere for formanden.

Kl. 17:49

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Den næste korte bemærkning er fra hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

Kl. 17:50

Ole Birk Olesen (LA):

Tak for det. Jeg forstår på fru Pia Olsen Dyhr, at høje skatter i Danmark overhovedet ikke holder virksomheder væk. De kommer her alle sammen, fordi vi har god børnepasning, gode skoler og et sundhedsvæsen, som måske også er godt ifølge fru Pia Olsen Dyhr. Kan fru Pia Olsen Dyhr måske redegøre for sagen om Apples placering i Viborg og fru Pia Olsen Dyhrs egen rolle dér i forbindelse med at overtale Apple til at flytte til Viborg ved at love Apple, at der ville blive en nedsættelse af PSO-afgiften og lignende skatter, som Apple skulle have betalt, hvis ikke Pia Olsen Dyhrs regering og Pia Olsen Dyhr selv havde grebet ind?

Kl. 17:50

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:50

Pia Olsen Dvhr (SF):

Det er korrekt, at jeg besøgte Apple i Californien og netop talte med dem om at placere deres datacenter i Danmark. Det gjorde vi ud fra en diskussion om, om man kan bruge fjernvarmen på en klogere måde, om man kan bruge noget af overskudsvarmen fra nedkølingen af de her datacentre. Det var det, Apple var interesseret i. De var optaget af, om de kunne styrke deres grønne profil i forhold til f.eks. nogle af deres konkurrenter.

Jeg tror, hr. Ole Birk Olesen kigger meget kortsigtet på det, når han tror, at det alene er skat, der gør, at store multinationale selskaber placerer sig i Danmark. Det er ikke min oplevelse. Når jeg har mødtes med dem og diskuteret med dem, har det handlet om enten en grøn profil eller veluddannet arbejdskraft. Når det gjaldt Apple, har de været meget klare i mælet. Det, de sagde til mig, var, at de ønskede at have en grøn profil, f.eks. i forbindelse med lossepladser, hvor de kunne bruge metangassen. Det var derfor, de første gang placerede sig i Indien. Nu har de valgt at placere sig i Viborg, fordi de netop kunne få andel i noget af den kølevarme, der er i forbindelse med fjernvarme.

Kl. 17:51

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 17:51

Ole Birk Olesen (LA):

Jamen det er ikke mig, der udtaler mig så kategorisk, som når fru Pia Olsen Dyhr påstår, at jeg skulle have sagt, at skatter er det eneste, som virksomheder koncentrerer sig om, når de placerer sig et eller andet sted. Jeg siger, at det er en del af det samlede billede. Fru Pia Olsen Dyhr derimod udtaler sig meget kategorisk, når hun siger, at

skat ingen betydning har for, om virksomheder placerer sig i Danmark. Og vi kan jo se af Applesagen, at regeringen, som fru Pia Olsen Dyhr var med i, og som hun stod i spidsen for i de her forhandlinger med Apple, var endog meget imødekommende over for Apples ønske om, at afgifterne skulle være anderledes end det, Apple skulle have betalt.

Kl. 17:52

Fierde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:52

Pia Olsen Dyhr (SF):

For første er jeg ikke kategorisk i forhold til at sige, at skatter og afgifter ikke har nogen betydning. Det har jeg aldrig sagt. Jeg har sagt, at det ikke er derfor, at internationale virksomheder vælger at placere sig i Danmark, hvis man spørger dem selv. Det synes jeg da er meget tankevækkende. I stedet for at hr. Ole Birk Olesen påstår det ene og jeg påstår det andet, kan man spørge dem selv. Det gjorde jeg som handelsminister, og deres svar var klart: Nr. 1 var veluddannet arbejdskraft. Så var der andre ting, og jeg tror, skat kom på ottendepladsen. Så det er jo ikke, fordi det er det, der er øverst på deres dagsorden.

Når det gælder Apple, nævnte jeg aldrig PSO-afgiften, og det interessante er, at det ikke var en regering, jeg sad i, der afskaffede PSO-afgiften. SF ønsker fortsat en PSO-afgift a la den, der er i Tyskland.

Kl. 17:53

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Dernæst er det hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 17:53

Rune Lund (EL):

Jeg vil spørge ind til kontanthjælpsloftet – og tak for en tale, som i øvrigt indeholdt rigtig mange gode elementer, herunder også i forhold til kontanthjælpsloftet, som jo er forfærdeligt, fordi det rammer mange tusinde mennesker nu her fra den 1. oktober. Mange vil blive kastet ud i fattigdom, mange vil blive tvunget til at flytte, mange vil opleve meget alvorlige konsekvenser af det. Det er jo så ikke nogen hemmelighed, at der er to forslag til vedtagelse fra oppositionen her i dag. Vi har fra Enhedslistens side syntes, at det var meget vigtigt at lægge maksimalt pres på det sidste parti i oppositionen, som ikke går ind for at rulle kontanthjælpsloftet tilbage. Det er jo lige præcis det, der så er forskellen på det forslag til vedtagelse, som fire partier i oppositionen står bag, og det, som Enhedslisten så har fremsat. Forskellen er lige præcis, at i Enhedslistens står der, at derfor vil vi tilbagerulle kontanthjælpsreformen.

Mit spørgsmål til fru Pia Olsen Dyhr er så: Hvilket af de to forslag til vedtagelse er ordføreren mest politisk enig i indholdsmæssigt?

Kl. 17:54

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:54

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF står bag den vedtagelse, vi har lavet. Sådan er det. Hvis jeg skulle nævne alle de ting, jeg ønsker at lave om, som den her regering har lavet, er det jo ikke småting. Så er det ikke kun kontanthjælpsloftet, som jeg synes er forfærdeligt. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Det står der sådan set også i vores forslag til vedtagelse. Jeg synes jo også, det er et problem, at den her regering øger CO₂-udslippet. Vi kommer i 2020, hvis den her udvikling forsætter, til at gå ned

på 31 pct. i stedet for det 40-procentmål, som jeg var med til at fastsætte for Danmark, da vi sad i regering. Det synes jeg også er et afgørende mål. Hvis man skulle lave den opridsning, kunne man risikere, at det forslag til vedtagelse slet ikke ville være langt nok. Der skal ikke være nogen tvivl om, at jeg ønsker at afskaffe kontanthjælpsloftet.

Kl. 17:55

Fierde næstformand (Mette Bock):

Hr. Rune Lund.

Kl. 17:55

Rune Lund (EL):

Det ved jeg godt. Jeg synes bare, det er værd at sige, at de to forslag til vedtagelse jo er fuldstændig identiske med den ene undtagelse, at der i det forslag, som Enhedslisten har fremsat, også står, at de partier, som er med på det forslag, vil tilbagerulle kontanthjælpsloftet. Jeg synes, det er vigtigt, at når det nu er sådan, at der er fire partier i oppositionen, som rent faktisk mener, at det skal ske, hvorfor skal de fire partier så ikke stemme for et forslag til vedtagelse, som lægger maksimalt pres på det sidste parti i oppositionen, for at det kommer til at ske?

Kl. 17:55

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:55

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg noterede mig, at vores forhåbentlig kommende statsminister fru Mette Frederiksen på den socialdemokratiske kongres meget klart sagde, at lur mig, om det ikke sker. Det er jeg da sikker på. Det er et krav fra SF's side, at vi skal afskaffe kontanthjælpsloftet. Jeg kan høre, at det også er det for Enhedslisten. Så mon ikke vi danner fælles front der. Det er så afgørende, fordi rigtig mange mennesker i de her dage bliver gjort fattige, ikke mindst de 7.000 børn, vi har snakket om igen og igen.

Kl. 17:56

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Og den sidste korte bemærkning, inden vi skal have lidt at spise, er fra hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:56

Søren Pape Poulsen (KF):

Nu er vi nogle, der har lidt at tære på, så jeg kan trække den lidt. (Munterhed).

Jeg hørte jo også ordførerens tale, og den fik i hvert fald fuld gas. Der var meget galt i samfundet, og jeg kan forstå, at alt det, der er gået galt, er sket i løbet af det seneste år. En dag kan vi jo tage en samtale om, hvordan det kommunale Danmark fungerede, også for nogle få år siden – jeg vil påstå, at jeg kender det rigtig godt. Men det er nu ikke det, jeg vil spørge til.

Der skal jo være lov og orden i Danmark, og der skal slås hårdt ned på urostiftere. Vi har mange parallelsamfund, og et af dem er Christiania. Jeg vil bare høre, om ordføreren er enig med Det Konservative Folkeparti i vores tre forslag om, hvad der skal ske på Christiania: videoovervågning af Pusher Street, en mobil politistation på Christiania og et udvidet maskeringsforbud på hele Christiania. Det er, for at vi for alvor kan få lov og orden tilbage det sted i landet, hvor der har manglet det i alt, alt for mange år.

Kl. 17:57

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:57 Kl. 19:00

Pia Olsen Dvhr (SF):

Jeg er helt enig med hr. Søren Pape Poulsen i, at det er vigtigt, at lov og orden også hersker på Christiania; det skal der ikke være nogen tvivl om. Jeg synes, det var rigtig positivt, at christianitterne ryddede Pusher Street. De skal roses for, at de i den grad selv tog teten i det. Og der synes jeg da, det er afgørende, at vi som samfund efterfølgende bakker christianitterne op, bl.a. ved at sørge for, at der er en politiindsats på Christiania – for det kan ikke være christianitternes ansvar alene at sørge for at holde Pusher Street nede.

Kl. 17:58

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 17:58

Søren Pape Poulsen (KF):

Ja, bedre sent end aldrig, kan man sige, i forhold til at der er taget initiativ på Christiania. Jeg er enig i, at i den situation, der er nu, skal vi selvfølgelig som samfund sørge for, at der er lov og orden, og at politiet selvfølgelig kan komme der alt det, politiet har lyst til.

Jeg vælger at tage det som en tilkendegivelse af, at SF nu også støtter ideen om at få en mobil politistation derude, så man kan være tryg. Hvad kan gøre en mere tryg end at se politiet i nærheden? Lad os bekæmpe de kriminelle og få et så synligt politi som overhovedet muligt. Det er jeg glad for tilsagnet om – sådan tolker jeg det i hvert fald.

Kl. 17:58

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 17:58

Pia Olsen Dyhr (SF):

Altså, min datter går altid rundt og siger: Politiet er vores venner. Jeg tror, det er noget, hun har lært af sin far fra barnsben. Og det synes jeg sådan set er en meget god levesætning. Politiet er jo vores venner, og de gør en enorm indsats. Hvorvidt der skal være en mobil politiindsats på Christiania eller ej, mener jeg er en politivurdering. De må jo vurdere, hvordan man bedst håndterer det.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi bakker op om christianitterne, som har ønsket at få styr på Pusher Street. De har jo i den grad udvist civilcourage ved netop at have skubbet rockerne ud, for det er jo det, der er tale om. Der er tale om bander, der i den grad har domineret Christiania.

Kl. 17:59

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak for det.

Hermed udsætter vi mødet til kl. 19.00, så der er mulighed for at hente forsyninger.

Mødet er udsat. (Kl. 17:59).

Kl. 19:00

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Mødet er genoptaget.

Det er fru Pia Olsen Dyhr, der har ordet, men hun skal have nogle spørgsmål for at kunne komme videre. Den næste på listen er hr. Carsten Kudsk fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Carsten Kudsk (DF):

Ordførerens parti, SF, var jo under den forrige regering med i det, der hedder førtidspensionsreformen, og vi kan jo høre, at I himler meget op om kontanthjælpsloftet. Men vi er vel enige om, at førtidspensionsreformen faktisk var skyld i, at rigtig, rigtig mange syge mennesker endte i kontanthjælpssystemet, og at mange af dem, i forbindelse med at de er gift, også er kommet ud for, at de bliver ramt dobbelt så hårdt

Så det, jeg godt vil spørge ordføreren om, er: Fortryder I, at I var med i førtidspensionsreformen?

Kl. 19:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:01

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nej, det gør vi ikke, fordi selve ideen om førtidspensionsreformen var jo, at man skulle gå væk fra kassetænkningen og så sige: Nu putter vi bare folk, der er syge, over på førtidspension. Nogle mennesker kan faktisk arbejde og vil det rigtig gerne, og der er det jo meget vigtigt at kigge på den enkelte. Så SF kæmpede hårdt for, at der skulle være tale om ressourceforløb.

Det, vi så er kede af, er det, der er sket, og det tror jeg vi og Dansk Folkeparti er helt enige om, nemlig at man har valgt at bruge de her arbejdsprøvninger i forhold til alle, som skal testes til førtidspension, og at det sker, på trods af at der er lægeerklæringer om, at nogle ikke kan klare et arbejde – folk, der er sengeliggende, kommer i arbejdsprøvning. Det synes vi er urimeligt. Og på den måde har vi sagt, at vi er villige til at kigge på reformen, vi er villige til at ændre den, vi vil gerne forhandle, og det har vi stillet krav om skal ske her i efteråret.

Kl. 19:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Carsten Kudsk.

Kl. 19:02

Carsten Kudsk (DF):

Hvad vil ordføreren så sige til de rigtig, rigtig mange syge folk, der som sagt venter på at få et fleksjob, fordi det er svært at få et fleksjob? Oven i det skal de til at konkurrere med lavtlønnede flygtninge i forhold til trepartsaftalen. Så hvad er ordførerens holdning til det, og hvad vil hun sige til de mennesker, som i dag er syge, og som ikke har et ordentligt levegrundlag?

Kl. 19:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:02

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er helt enig med hr. Carsten Kudsk i, at det er skammeligt. To tredjedele af de mennesker, der er på kontanthjælp, er faktisk syge og kan derfor ikke komme i arbejde, men de bliver også ramt af kontanthjælpsloftet. Det er decideret at piske mennesker, som ikke har en chance. Det kan Dansk Folkeparti gøre noget ved, eftersom Dansk Folkeparti har lagt stemmer til kontanthjælpsreformen og derfor har mulighed for at sige, at hvis folk er kategoriseret som det, der hedder aktivitetsparate, kan man ude i kommunerne undtage dem. Der er nogle kommuner, der har valgt at gøre det, det er langtfra alle.

Kl. 19:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Lotte Rod.

Kl. 19:03

Lotte Rod (RV):

I Radikale Venstre glæder vi os til 2025-forhandlingerne, for det er jo en mulighed for at gøre vores politik til virkelighed og for at få flere pædagoger og bedre uddannelse. Men vi står jo desværre lidt alene med det her ønske om at få flere pædagoger. Regeringen har jo valgt at skære ned. Men SF er et af de partier, der også har lavet en plan for at få flere pædagoger. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, om SF vil gå med ind og give en hånd med, hvis det rent faktisk lykkes os i forhandlingerne at få flere pædagoger, eller om SF ligesom har afskrevet sig fra forhandlingerne på forhånd.

Kl. 19:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:03

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF kommer altid til de forhandlinger, vi bliver inviteret til. Der skal bestemt være en udstrakt hånd til statsministeren. Der skal ikke være nogen tvivl om, at børn er hjerteblod for SF. Vi ønsker bedre normeringer i både vores vuggestuer og børnehaver. Det bør være sådan i vores vuggestuer, at der er en pædagog til tre børn, og at der i vores børnehaver er en pædagog til seks børn. Vi skal have minimumsnormeringer, ingen tvivl om det. Men det er jo ikke det, regeringen lægger op til i deres 2025-plan, så jeg synes måske, at det er en lille smule blåøjet af Det Radikale Venstre at tro, at man kan sikre minimumsnormeringer gennem besparelser i kontanthjælpen, SU'en og besparelser over for nogle af dem, der har mindst i det her land, samtidig med at der skal gives skatterabatter til de rigeste. Men hvis vi kan få ændret hele den måde, som regeringen tænker på, skal der ikke være nogen tvivl om, at SF gerne stiller op.

Kl. 19:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Lotte Rod.

Kl. 19:04

Lotte Rod (RV):

Der er jo ikke noget parti, der kan få hele deres politik igennem, og den øvelse, vi står over for med 2025-planen, handler både om, hvor vi skal finde pengene henne, og hvad vi gerne vil bruge pengene til. Og Radikale Venstre går ind i de forhandlinger med et hovedkrav om at ville have flere pædagoger og bedre uddannelse. Der vil det være en hjælp, hvis SF rent faktisk påtager sig opgaven og gerne vil være med, men jo dermed også være med til at finde noget af finansieringen. Så skal jeg forstå det sådan, at fru Pia Olsen Dyhr gerne vil være med til at kæmpe for flere pædagoger og bedre uddannelse, men jo dermed også tage et ansvar for at finde finansieringen?

Kl. 19:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:05

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg kan ikke forstå, at Det Radikale Venstre er hoppet på den galej med at tro, at vi, hvis vi sparer over for dem, der har det sværest i vores samfund – nogle af dem, der er nedslidte, kontanthjælpsmodtagerne – og på SU'en til de studerende, kan skabe finansieringen til flere pædagoger. Der er faktisk andre muligheder. Vi har i vores

2025-plan foreslået, at vi opkræver det, der hedder et velfærdsbidrag, at vi styrker indsatsen over for skattely og skattesnyd, og at vi bruger pengene til bl.a. flere pædagoger, så vi leverer på normeringen. Det behøver ikke at være de svageste i samfundet, der skal betale for det her. Vi kan sådan set løse det på en mere solidarisk måde. Nu ved jeg også godt, at vi er i SF, og at solidaritet måske er noget andet for De Radikale.

Kl. 19:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Hans Andersen fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Hans Andersen (V):

Tak for det. Vi taler meget om boligskattesystemet i øjeblikket, og vi er optaget af at skabe ro og sikkerhed omkring boligskatterne og dermed for boligejerne. Men jeg vil gerne høre, om ordføreren måske kunne folde SF's tilgang til det her emne lidt ud. For er det korrekt, at SF mener, at der skal være sådan en ekstraskat, altså en ny ekstraskat, i forhold til ejendomsvurderingsskatten, og at man også skal betale en gevinst, hvis der opstår en sådan ved salg af en ejendom? For det, det handler om her for Venstre, er at skabe maksimal tryghed, og det, jeg lytter mig til at SF foreslår, er ikke ligefrem noget, der skaber tryghed. Men jeg skal bare have bekræftet, at SF vil øge de nuværende boligskatter.

Kl. 19:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:06

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det, SF har foreslået, er, at vi ikke skal fortsætte den fastfrysning af ejendomsskatten, som regeringen jo har indført frem til 2020, men at vi i stedet over den kommende 20-årige periode langsomt indfaser den med inflationen og derved også kan holde grundskylden i ro. For det, der jo er sket, ved at ejendomsskatten er fastfrosset, er, at grundskylden er steget, ja, nærmest til himmels. Nogle af de pensionister, der sidder i deres egen bolig, føler sig voldsomt presset på deres økonomi. De har brug for mere ro omkring det. Vi foreslår en indfasning på 20 år, og som man kan se i vores udspil, forestiller vi os, at det det første år vil være en stigning på ca. 240 kr., hvis du bor i et almindeligt hus til 3-4 mio. kr.

Men jeg undrer mig lidt, når hr. Hans Andersen nævner en ekstraskat, når man sælger sit hus, for jeg mener, at det er det, regeringen selv har foreslået – at man, hvis man har fået en større gevinst, faktisk skal levere. Så er hr. Hans Andersen imod regeringens eget forslag?

Kl. 19:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Hans Andersen.

Kl. 19:07

Hans Andersen (V):

For Venstre handler det om, at der bliver tryghed omkring, hvad man skal betale i boligskat, og det står ikke lysende klart for mig, hvad SF's forslag her præcist går ud på. Nu er fru Pia Olsen Dyhr og jeg i et antal år blevet valgt i Nordsjælland, og Nordsjælland er jo meget forskelligartet: Der er nogle, der har nogle dyre boliger, og der er også billigere boliger. Det her skaber i hvert fald ikke mere tryghed. Så hvor mange ekstra milliarder vil SF beskatte boligejerne med? Det er et meget simpelt spørgsmål: Hvor mange ekstra milliarder vil SF beskatte boligejerne med?

Kl. 19:08 Kl. 19:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:08

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jamen vi vil ikke beskatte boligejerne med ekstra milliarder. Det, vi vil gøre, er at sige, at den fastfrysning, vi har, af ejendomsskatten over en 20-årig periode langsomt skal lettes. Vi skal følge inflationen og langsomt indtrappe det, og i starten vil det ikke engang være, hvad der svarer til 5 pct. Det er for en almindelig boligejer ca. 240-400 kr. om året. Det kan lade sig gøre. Og læg mærke til, at jeg sagde procent, jeg sagde ikke procentpoint. Det tror jeg er rigtig vigtigt, for der har været mange misforståelser, og det kan også godt være lidt svært nogle gange at kende forskel på procent og procentpoint.

Kl. 19:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Henrik Dahl, Liberal Alliance.

Kl. 19:09

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordførertalen. Den blev jo holdt for over en time siden, så hvis jeg skal samle op på den, lader det til, at ifølge SF's opfattelse er det, Danmark skal leve af i fremtiden, sine udgifter. Siden 1960 er det offentlige forbrug vokset konstant. Det var knap 10 pct. af BNP dengang, og i dag er det knap 30 pct. Nedskæringer i den samlede ramme er en myte. Der har aldrig nogen sinde været permanente nedskæringer i det offentlige forbrug. Derfor er mit spørgsmål: Kan fru Pia Olsen Dyhr fortælle mig, hvornår det offentlige forbrug er højt nok? Skal det være 35 pct. af BNP? Eller skal det være 40, eller skal det være 50, eller skal det være et helt andet tal?

Kl. 19:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:10

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tænker, at hr. Henrik Dahl kan få en kopi af min tale bagefter. For det er tydeligt, at hr. Henrik Dahl ikke fik det hele med. Det, vi foreslår at Danmark skal leve af, er det, vi har levet af gennem de sidste mange år, nemlig viden og opkvalificering af folk, bl.a. fra ufaglært til faglært. Vi ved, at vi får alt for mange ufaglærte i 2020, og derfor er vi allerede nu nødt til at uddanne dem til faglærte.

Derudover må man erkende, at vi ikke kommer til at have råstoffer. Vi har en lille smule olie lige nu, men det har vi jo ikke i forhold til vores store regnskab, og derfor skal vi satse på forskning og på vores kreativitet. Det er det, Danmark skal leve af.

Så skal man ikke være i tvivl om, at noget af det, der skaber muligheden for, at folk kan være kreative og produktive, er, at de har tryghed i hverdagen; at de ved, at de kan aflevere deres børn i daginstitutioner uden at være bekymrede for, om der er én pædagog til 18 børn, eller for den sags skyld, at deres ældre, måske deres forældre, bliver passet, og at der faktisk er tid til dem, også i dagligdagen. Det hedder livskvalitet. Det tror jeg er vigtigt, for at man også er produktiv

Kl. 19:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Henrik Dahl.

Henrik Dahl (LA):

Tak for det. Det var bare ikke det, jeg spurgte om. Det, som var spørgsmålet, var: Hvor stort skal det offentlige forbrug være? Bare angivet i hele procenter.

Kl. 19:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

Hr. Henrik Dahl. Det første spørgsmål, der blev stillet, var: Hvad skal Danmark leve af? Og så tillod hr. Henrik Dahl sig at svare, at Danmark skal leve af offentlige udgifter. Derfor synes jeg, at det var på sin plads at fortælle, at det ikke var det, SF ønskede. Det var svar på den ene del.

Svaret på den anden del, altså i forhold til hvor stort det offentlige forbrug skal være, er, at jeg ikke er tilhænger af, at det offentlige forbrug nødvendigvis skal vokse, for jeg synes jo også, at det private forbrug skal vokse, og at vi skal have en balance mellem den private sektor og den offentlige sektor. Vi kan ikke leve alene af en offentlig sektor, vi er også nødt til at styrke den private sektor.

Hvad styrker den? Jamen det gør, at vi har stærke offentlige investeringer, som f.eks. hvis vi kunne få et Måbjergværk ovre ved Holstebro – det ville skabe tusindvis af arbejdspladser. Undskyld, formand.

Kl. 19:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Jan E. Jørgensen fra Venstre.

Kl. 19:12

Jan E. Jørgensen (V):

Det er nemlig korrekt. Jeg vil bare spørge fru Pia Olsen Dyhr fra SF, Socialistisk Folkeparti, om hun kan huske tilbage i historien. Vi skal langt tilbage, vi skal længere end et år tilbage, nemlig til dengang, vi havde valg. Kan fru Pia Olsen Dyhr huske, hvem der var statsminister dengang? Og kan fru Pia Olsen Dyhr ovenikøbet huske, at hun selv var medlem af den regering, som altså sad indtil for lidt over et år siden, og frivilligt valgte at trække sig fra den regering? For når man hørte talen, var det jo lidt svært ikke at sidde og undre sig over, hvorfor man ikke gennemførte bare nogle af de mange ting, som blev nævnt i ordførerens tale.

Kl. 19:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:13

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg fornemmer, at vi er ude i et quiztema nu, og jeg vil da gerne svare på begge spørgsmål. Jo, jeg erindrer bestemt, hvem statsministeren var – det var Helle Thorning-Schmidt, der var socialdemokrat. Og jo, jeg var minister. Jeg havde faktisk fire ministerposter i den tidligere regering. Jeg har været handels- og investeringsminister, miljøminister, sundhedsminister og transportminister. Det tror jeg var svar på ordførerens spørgsmål.

Kl. 19:13

Tredie næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 19:13

Jan E. Jørgensen (V):

Så skal jeg bare høre, om forklaringen var, at fru Pia Olsen Dyhr simpelt hen havde så travlt med at ryge fra ministerium til ministerium og sætte sig ind i tingene og finde ud, hvor kaffemaskinen stod, og hvad sekretæren hed osv., at hun slet ikke nåede at få gennemført noget af sin politik.

Kl. 19:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:13

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, det er en ufattelig arrogance, hr. Jan E. Jørgensen lægger for dagen. Hvis man kigger på den tidligere regering og den erhvervspolitik, der bl.a. blev ført for at styrke vores positioner ude i verden, så var den en klar afskrift af SF's politik om, at vi skulle vide, at det, vi lever af, er virksomheder, der f.eks. er stærke på sundhedsområdet, som er stærke på miljøområdet, som er stærke på vandområdet. Netop med de her styrkede positioner og med en meget målrettet indsats har vi jo været med til at skabe flere arbejdspladser.

Et eksempel er jo i Beijing, hvor vi har lagt et energicenter, som betyder, at kineserne er ved at udvikle en energipolitik, som gør dem afhængige af vedvarende energi, bl.a. baseret på en dansk indsats, som sikrer, at vi leverer bl.a. dansk teknologi til Kina.

Kl. 19:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Mette Abildgaard fra De Konservative.

Kl. 19:14

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Fru Pia Olsen Dyhrs parti var i sommer ude at foreslå, at danske børn skulle til at have morgenmad i skolerne. Det skulle de, fordi der er nogle forældre, der ikke er i stand til at give deres børn ordentlig morgenmad med hjemmefra. Det er vi imod i Det Konservative Folkeparti, for vi mener ikke, at forældreansvaret ophører, i det øjeblik man afleverer sine børn i skole. Derfor er vi også imod tvungne lektiecafeer osv.

Jeg kunne så godt tænke mig at høre fru Pia Olsen Dyhr, om hendes parti mener, som der står skrevet i avisen i et indlæg af SF's gruppeformand, at alle børn er samfundets ansvar. I den forbindelse er der jo også nogle forældre, der heller ikke formår at børste deres børns tænder ordentligt, faktisk får 14 pct. af alle danske børn kun børstet tænder en gang om dagen, så jeg har taget en tandbørste med, og så vil jeg høre fru Pia Olsen Dyhr, om hun ønsker, at alle børn også skal til at have børstet tænder i skolen. Og faktisk får hvert tredje barn for lidt søvn i skolen , så jeg kunne også tænke mig at høre fru Pia Olsen Dyhr: Skal børnene også til at sove i skolen? Og hvis der nu er nogle forældre, der ikke sørger for, at deres børn får nok søvn, bør alle forældre så ikke straffes for det?

Kl. 19:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:16

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror, at fru Mette Abildgaard godt ved, at der selvfølgelig er grænser for, hvad samfundet skal blande sig i, men det, der jo er pointen i det her med morgenmad i skolerne, er jo, at vi fra samfundets side har en stor interesse i, at de børn, der kommer i skole, lærer noget, at de ikke skal bruge de første 3-4 timer i løbet af dagen på at

have en rumlende mave og ikke kunne lære noget. Det er simpelt hen en god investering at sørge for, at de godt kan koncentrere sig.

Derudover må vi erkende, at det ikke er alle forældre, der sørger for, at deres børn får mad i maven. Der er simpelt hen nogle, der med det kontanthjælpsloft, som den her regering har fået indført, faktisk ikke får mad. Jeg tror, at I undervurderer det. Måske skyldes det den omgangskreds, I selv har. Måske undervurderer I, hvad det her har af konsekvenser for helt almindelige mennesker. 7.000 børn bliver sendt ud i fattigdom. Det er ikke så skidt endda at sørge for, at de også får et eller andet måltid i løbet af dagen.

Kl. 19:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Mette Abildgaard.

Kl. 19:16

Mette Abildgaard (KF):

Det var alligevel en ny grænse for, hvad det her kontanthjælpsloft kan anklages for at bidrage til. Men der er jo også børn, der ikke får nok søvn om natten, som jeg var inde på tidligere. En tredjedel af alle børn får ikke nok søvn, halvdelen af alle børn mellem 7 og 9 år. Det påvirker jo også indlæringen. Så burde vi ikke bede dem om at sove i skolen? Og så vil jeg nævne, at de her 250 mio. kr., man vil bruge på det, faktisk kunne lønne mange socialrådgivere. Hvis man gør det op, er det 744 årsværk. Det ville i snit give mere end syv pr. kommune. Tror fru Pia Olsen Dyhr ikke, at det ville være en mere målrettet indsats, hvis man ville gøre noget for at hjælpe de udsatte børn, som nok også har andre problemer, end at de bare ikke får morgenmad med hjemmefra? Var pengene egentlig ikke bedre brugt på den måde?

Kl. 19:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er nok en grundlæggende forskel mellem Det Konservative Folkeparti og Socialistisk Folkeparti, nemlig at vi tror på forebyggelse. Det at vi ved, at når vi investerer i at sørge for, at børnene får mad med, betyder det, at vi ikke behøver at bruge kræfterne på at fikse deres problemer senere hen. De får indlæring, og der er en større chance for, at de lærer matematik og også lærer at stave, til de kommer ud af skolen og skal have en ungdomsuddannelse. Det er en god investering. Og nej, jeg forventer ikke, at fru Mette Abildgaard har nok tandbørster til at få fikset det dér tandbørstningsproblem. Jeg tror, at fru Mette Abildgaard kom til at sige søvn i skolen, men jeg tror, det er søvn om natten. Lige nu kører der faktisk en kampagne i samtlige folkeskoler i Danmark, hvor man opgør, hvor meget børnene sover. Så noget gør man jo fra samfundets side for at hjælpe børnene med at sove, og jeg vil da gerne takke undervisningsministeren for det initiativ.

Kl. 19:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det fru Karina Adsbøl fra Dansk Folkeparti.

Kl. 19:18

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Jeg blev ærlig talt lidt bekymret for fru Pia Olsen Dyhrs helbred på talerstolen, og det drejer sig om den del, der vedrører hukommelsen. For fakta er jo, at da SF sad i regering, gav de skattelettelser til dem, der havde mest, og tog fra dem, der havde mindst. Men det glemmer ordføreren.

Noget andet er den udskældte førtids- og fleksjobreform, som resulterede i – det står her i Fagbladet 3F – at 31 har fået job efter ressourceforløb, 35 er døde. Så står der oven over: »Fleksreformens ofre«. Det er et år siden, at den her artikel blev bragt. Og så virker det godt nok meget mærkværdigt, at ordføreren ikke kan huske, hvad SF selv har bedrevet, da de sad i regering.

Så derfor vil jeg høre ordføreren: Hvad konkret vil SF ændre ved førtids- og fleksjobreformen, så mennesker ikke når at afgå ved døden, før de overhovedet kan få tilkendt en førtidspension?

Kl. 19:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:19

Pia Olsen Dyhr (SF):

Fru Karina Adsbøl siger, at jeg lider af hukommelsestab, eller hvad det nu er. Det gør jeg ikke. Jeg kan godt huske, hvad vi lavede i regeringen. Vi sørgede bl.a. for en skattereform, hvor folkepensionisten fik 5.000 kr. mere om året. Det er faktisk en gruppe, som ikke har særlig mange penge mellem hænderne. Det synes jeg sådan set var et glimrende forslag. Vi sørgede også for, at den enlige forsørger med børn, og som er i arbejde, altså nogle af dem, der tjener allermindst i vores samfund, fik et større beskæftigelsesfradrag, fordi vi sådan set er optaget af dem, der er i bunden. Den store skattelettelse, vi lavede, var også for dem, der havde mindst, altså rengøringskonen, butiksassistenten, vinduespudseren og andre. Det tror jeg ikke er nogen af dem, der er allerrigest i vores samfund. Men der er vi nok bare en lille smule uenige.

Så vil jeg sige i forhold til førtidspensionsreformen, at jeg tror, at fru Karina Adsbøl, hvis hun har fulgt diskussionen, vil vide, at det, SF er optaget af, er, at man ikke misbruger ressourceforløbene; at folk får en førtidspension; at man kigger på de enkelte personer og lader dem slippe for arbejdsprøvning, hvis de er for syge til det. Det, rigtig mange mennesker går igennem lige nu, er simpelt hen uværdigt.

Kl. 19:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 19:20

Karina Adsbøl (DF):

Uværdigt, det er i hvert fald det, det er. Og det blev SF også advaret imod, før førtids- og fleksjobreformen blev vedtaget, netop at det her ville få store konsekvenser. Det har det også fået. Og jeg kan forstå, at ordføreren ikke fortryder at have været med til det.

Noget andet er skattereformen. Det var jo sådan, at økonomer var ude at sige, at skattereformen var med til at øge uligheden. Det kan være, at ordføreren vil bekræfte, at økonomer var ude at sige det. Diverse handicaporganisationer var netop også ude at sige, at man tog fra overførselsindkomsterne, netop fordi de ikke steg, som de gjorde tidligere, i forhold til hvad man fik i overførselsindkomst.

Kl. 19:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:21

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, at Dansk Folkepartis hukommelse måske er en lille smule kortere end vores i SF. Dansk Folkeparti har lige været med til en kontanthjælpsreform, som betyder, at bl.a. handicappede ryger ind i kontanthjælpsloftet; at tre fjerdedele af dem, der er på kontanthjælp, støder mod loftet. Hvis Dansk Folkeparti var så bekymret for de her mennesker, der ikke har fået en førtidspension, så skulle man jo i forbindelse med kontanthjælpsloftet have krævet, at dem, der hedder aktivitetsparate, ikke skulle tælle med.

Så jeg synes, det er en lille smule hyklerisk at høre Dansk Folkeparti sige nu, at det skyldes noget, der er lavet for 2 år siden. Jeg erkender, at vi skal kigge på det, det gør jeg bestemt. Men jeg vil ikke tage ansvar for den kontanthjælpsreform, I lige har været med til at vedtage. Det er en smule pinligt.

K1 19:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Kenneth Kristensen Berth fra Dansk Folkeparti.

Kl. 19:22

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Tak for det. Jeg synes egentlig, det er tid til at få afklaret, om Dynamitanders har en søster, der hedder Dynamitpia her i Folketinget. For jeg kunne jo konstatere i tirsdags, at fru Pia Olsen Dyhr gjorde det til et ultimativt krav til en ny socialdemokratisk regering, at man afskaffede kontanthjælpsloftet. Så vil jeg bare høre fru Pia Olsen Dyhr, om man kan regne med, at Socialistisk Folkeparti rent faktisk vil stille et mistillidsvotum til en ny socialdemokratisk regering, hvis det er sådan, at man ikke afskaffer kontanthjælpsloftet.

Kl. 19:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:23

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er korrekt, at det er et ultimativt krav fra SF, at kontanthjælpsloftet bliver afskaffet, ja. Og jeg synes, det er lidt præmaturt at udtrykke mistillid til nogen, når vi endnu ikke har fået udskrevet et valg. Og så vidt jeg ved, støtter Dansk Folkeparti vist stadig væk statsministeren. Men hvis det skulle have ændret sig og I udtrykker mistillid til statsministeren, kan vi godt diskutere, hvordan regeringens konstellation så skal være efter et valg. Men jeg synes måske, det er en lille smule præmaturt at komme ud i de diskussioner allerede nu.

Kl. 19:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Kenneth Kristensen Berth.

Kl. 19:23

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Det synes jeg nu ikke, vil jeg sige til fru Pia Olsen Dyhr, for vi sidder jo en masse mennesker her, som skal vide, hvor langt væk vi skal pakke valgplakaterne, hvis det er sådan, at der kommer en rød regering på et tidspunkt. Og jeg kan forstå, at det ikke er helt vådt krudt, der er i den dynamitstang, som fru Pia Olsen Dyhr truer en eventuel ny socialdemokratisk regering med. Jeg kunne bare godt tænke mig at få at vide, hvor lang tid fru Pia Olsen Dyhr har tænkt sig at vente, inden hun udløser et mistillidsvotum til en S-regering: Er det 3 måneder, er det 6 måneder, er det 12 måneder? Altså, hvor lang tid kommer der til at gå, før fru Mette Frederiksen skal levere på fru Pia Olsen Dyhrs ultimative krav?

Kl. 19:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:24

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, vi skal fikse det med det samme. Hvis Dansk Folkeparti lover at udtrykke mistillid til regeringen og vi får et valg, så støtter SF en kommende statsminister, der hedder fru Mette Frederiksen, og det bliver et krav fra SF, at man afskaffer kontanthjælpsloftet. Altså, jeg synes, det lidt er en pseudodiskussion, når vi nu har en regering siddende med statsminister Lars Løkke Rasmussen. Men hvis Dansk Folkeparti er ude i sådan nogle spekulative øvelser, så fred være med det. Men altså, jeg forstår det ikke: Betyder det, at I udtrykker mistillid til ham og derfor gerne vil vide, hvor lang tid der er til det næste valg derefter? Det er jo helt syret.

Kl. 19:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Jacob Jensen fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Kl. 19:24

Jacob Jensen (V):

Jamen der er så meget, der er helt syret, og det var vel noget af en svada, vi fik i talen her fra fru Pia Olsen Dyhr, i forhold til at alt nærmest var galt. Det var SU'en, og så var det pædagogerne, der ikke var nok af; topskatten skulle ikke sænkes, heller ikke selskabsskatten; der var ikke nok penge til kernevelfærd osv. Så vil jeg bare spørge helt konkret, om fru Pia Olsen Dyhr kan bekræfte følgende, som var gældende under den regering, som SF var en del af i en periode og støttede i resten af perioden, nemlig:

Blev SU'en sat ned? Ja, det gjorde den. Var der flere eller færre pædagoger i den periode? Der var færre pædagoger. Blev topskatten sænket? Ja, den blev sænket. Blev selskabsskatten sænket? Ja, den blev også sænket. Var der flere eller færre midler til kernevelfærd i kommunerne? Der var færre midler. Jeg vil bare bede fru Pia Olsen Dyhr om at bekræfte, at det var tilfældet i den periode, hvor fru Pia Olsen Dyhrs parti sad i regering eller støttede den regering, der sad efterfølgende.

Kl. 19:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:26

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det vil jeg gerne bekræfte. Hr. Jacob Jensen er jo typen, der har styr på sine fakta, og det er helt korrekt. I forhold til SU'en var det jo i en forhandling med de borgerlige om, hvordan SU-systemet skulle udvikle sig, og når man indgår kompromiser, indgår man kompromiser.

Når det gælder pædagogerne, så var der for det første færre børn ude i kommunerne og derfor også færre pædagoger. For det andet var der den halve milliard, som kommunerne fik ud i første omgang i forbindelse med finansloven for 2012. Den valgte kommunerne desværre ikke at bruge til at ansætte pædagoger, desværre ikke. De brugte den til andre ting på børneområdet, som sikkert har været fornuftige for den enkelte kommune, men det betød, at man ikke fik flere pædagoger, som vi gerne havde set. Den kvarte milliard, vi fik sat af i finansloven for 2015, betød faktisk, at man ansætte flere pædagoger. Men det var jo, efter at man havde haft dykket i antallet af pædagoger.

Jeg tror ikke, jeg har tid til at svare på alle de øvrige elementer, men jeg kommer gerne tilbage.

Kl. 19:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 19:26

Jacob Jensen (V):

Jamen jeg vil virkelig gerne takke for det helt ærlige svar, som jo var en klokkeklar indrømmelse, men det synes jeg også der skal være plads til. Men det sætter trods alt den ordførertale, vi hørte lige før middagspausen, noget i relief, at vi bliver beskyldt for at skære i SU'en, når man selv har gjort det; at vi bliver beskyldt for, at der skulle være færre pædagoger, når man selv var i stand til at levere færre pædagoger; at det skulle være helt forfærdeligt at sænke topskatten, når man selv har sænket topskatten og i øvrigt selskabsskatten; at det skulle være helt forfærdeligt, at der ikke ville være nok penge til kernevelfærden, når man selv var en del af en regering og et flertal, som fjernede penge fra kommunerne til kernevelfærd. Men jeg takker oprigtigt for det oprigtige og ærlige svar. Tak for det.

K1 19:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:27

Pia Olsen Dyhr (SF):

Men det er jo sådan, at vi skal være ærlige i politik. Sådan er det ikke længere. Men derudover skal man også være opmærksom på, at på det tidspunkt, hvor vi sad i regering, var der en økonomisk krise, som der skulle ryddes op efter. Det er en væsentlig forskel i forhold til den situation, vi står i lige nu. Det betød, at vi var nødt til at holde igen på de offentlige finanser. Lige nu er tingene på vej opad, og der skal vi som politikere jo hjælpe med.

Det, der så sker under den her regering, er, at man siger: Vi vil hellere belønne de rigeste; vi giver skatterabatter til dem, der har de dyreste biler; vi giver til dem, der har de dyreste huse. Og jeg tror, de takker jer. Der var jo en grund til, at champagnepropperne sprang i Liberal Alliances gruppelokale, da man indgik finanslovsaftalen. Men det er ikke den rette medicin for at skabe øget vækst i Danmark.

Kl. 19:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Joachim B. Olsen fra Liberal Alliance.

Kl. 19:28

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg vil blot høre, om fru Pia Olsen Dyhr mener, at man er fattig, når man som enlig kontanthjælpsmodtager med et barn får udbetalt 17.600 kr. om måneden.

Kl. 19:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:28

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det kommer an på, hvad man har af udgifter. Hvis man f.eks. har en husleje på 10.000 kr., og hvis man har medicinudgifter på 4.000 kr. og man dermed måske ikke har særlig mange penge til mad resten af måneden, så jo, er man fattig. Jeg vil faktisk foreslå hr. Joachim B. Olsen at gå ind på den facebookside, der hedder »Enlige forsørgere«, for der er rigtig mange oplysninger om kvinder med børn, der er kommet voldsomt i klemme på grund af det her kontanthjælpsloft, som betyder, at de f.eks. ikke kan købe medicin til deres børn.

Kl. 19:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 19:29

Joachim B. Olsen (LA):

Så Pia Olsen Dyhr mener, at hvorvidt man er fattig, skal afgøres af, hvilke udgifter man har. Så hvis nu man lejer en lejlighed til 15.000 kr. og man får udbetalt 17.000 kr., er man virkelig fattig. Men så er

der jo lige pludselig mange mennesker, der kan have rigtig høje udgifter og dermed være fattige.

Altså, jeg må bede fru Pia Olsen Dyhr svare på spørgsmålet: Er man fattig, når man får udbetalt 17.600 kr., og mener Pia Olsen Dyhr, at hvorvidt man er fattig, afgøres af, hvilke udgifter man har? For så er der mange, som har en løn – fordi de har et job – som fagbevægelsen har sagt o.k. til i Danmark, som også er fattige, fordi de også har høje udgifter, i forhold til hvad deres løn er. Altså, det giver jo ikke nogen mening.

Kl. 19:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:30

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, at noget af det, vi gjorde, da vi sad i regering, nemlig at indføre en fattigdomsgrænse, hvor vi netop kunne se, hvornår folk var fattige, og hvornår de ikke var fattige, var meget nyttigt, for så kunne vi jo have en reel diskussion om, hvem det er, vi skal løfte ud af fattigdom. Den har den nuværende regering afskaffet. Og jeg accepterer altså ikke den der præmis, der handler om, at ved et konkret beløb kan man så vurdere, om folk er fattige. Der må man jo kigge på, om de har mulighed for at give deres børn mad, om de har mulighed for at give dem medicin, når de er syge.

Jeg synes, det er sådan et underligt menneskesyn, jeg efterhånden hører fra Liberal Alliance igen og igen: at det er, som om folk selv er skyld i det. Hvis man møder de her mennesker, er det ofte folk, der er syge, folk, der har det rigtig, rigtig svært, der havner på kontanthjælp – som ikke bare kan tage et arbejde – og risikerer at være der i rigtig mange år. Så jeg synes, man også skal have noget respekt for de her mennesker. Det er virkelig nogle gange ubehageligt at høre, hvordan I ser på de mennesker, der er på kontanthjælp.

Kl. 19:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så siger vi tak til fru Pia Olsen Dyhr. Jeg må desværre sige til fru Pernille Bendixen og hr. Torsten Schack Pedersen, at de udgår i den her runde på grund af kollegial snakkesalighed.

Vi går videre med hr. Søren Pape Poulsen fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 19:31

(Ordfører)

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det. Jeg sad og blev lidt ængstelig tidligere på dagen, da der blev talt om Olsen-banden og de forskellige figurer. Jeg tænkte: Åh nej, hvornår nævner de ham der, der går og slår dem alle sammen i hovedet, og som de kalder Bøffen, samtidig med at de kigger over på mig? Det var der så heldigvis ikke nogen der gjorde. Det er heller ikke den rolle, jeg vil indtage her.

Vi tager jo hul på en helt unik politisk sæson. Der er rigtig meget arbejde at gøre. Der er lagt op til, at der er meget, vi skal nå, og vi går fra Det Konservative Folkepartis side konstruktivt til værks. Vi vil hellere tage et lille skridt i den rigtige retning end have, at der ingenting sker. Det føler vi at vi er valgt til, så det skal vi.

Jeg tror ikke, at der vil sidde nogen tilbage og ringe efter nogle, der kan skrive breaking news, hvis jeg siger, at en af de største udfordringer, vi Konservative ser, er boligskatterne i Danmark. Det er en af de udfordringer, vi skal have løst i det her efterår.

Jeg er rigtig glad for, at regeringen har lyttet til os og er kommet med et udspil, som på lange stræk er fornuftigt. Hvordan det bliver helt i detaljen, kan jeg af gode grunde ikke sige noget om endnu – der skal vi lige bruge lidt mere tid til at kigge på det – men alt andet lige er det fornuftigt.

Men det ser også ud til, at vi igen skal til at arbejde på at rage kastanjerne ud af ilden for boligejerne. Det er jo sådan, at det stadig væk er den virkelighed, vi kigger ind i: Grundskylden kommer til at stige næste år, året efter og året efter. Man er stort set åben over for, at der kan ske en stigning på nærmest 30 pct., før man indfører et skattestop. Og det er ikke et skattestop, det er et skattehop. Man låser skatten fast på et nyt højere niveau.

Vi synes jo, at boligejerne har brug for tryghed. Det har statsministeren lovet dem, og det er jeg glad for. Så vil jeg bare tilføje: De skal have tryghed *nu* og ikke om 4 år.

Som en del af jer husker, gik tingene i den rigtige retning ved finansloven sidste år, hvor Det Konservative Folkeparti kæmpede for boligejerne, og hvor vi i fællesskab blandt de blå partier sparede boligejerne for en regning på 750 mio. kr. Det gjorde vi, da vi stoppede den stigende grundskyld. Og siden da har jeg fået rigtig mange breve fra bekymrede boligejere, som spørger: Hvad bringer fremtiden så?

De høje boligskatter fik også Susanne fra Lejre til at sende et læserbrev til Berlingske om, hvor urimeligt det er, at man skal betale skat af at bo i sit hjem – et hjem, man allerede har betalt én gang med beskattede penge. Det fungerer ikke sådan, at ens pension stiger, når boligskatten stiger – heller ikke selv om boligskatten kun stiger de næste 4 år.

I bund og grund mener jeg, at vi skulle afskaffe boligskatterne. Vi har fremsat et forslag, der kan finansiere det. Jeg har forstået, at det ikke er det, partierne står i kø for at medvirke til, men så må vi jo gå i konstruktiv dialog om det udspil, der er lagt frem.

Kl. 19:34

Man behøver ikke mere end 17.000 kr. udbetalt om måneden som enlig mor med to børn, før man kan føle sig tryg i et land som Danmark. For man har fået institutionspladsen oveni, og ligesom alle andre mennesker betaler man jo ikke for skolegang, og får man brug for sygehuset, ja, så er det jo også betalt.

Det ligger mig meget på sinde, at vi hjælper de mennesker, som ikke kan selv. Men vi skal heller ikke gøre hele Danmark og store dele af befolkningen til en stor udsat gruppe. Jeg synes heller ikke, at man kan være bekendt at kaste mudder efter dem af os, der siger, at der også er en grænse for, hvor mange penge folk skal stå med i hånden på en offentlig ydelse. Det ligger også sådan lidt i luften, at det ikke er godt for dem, hvis de stemmer borgerligt, vel? Det er i venstrefløjens retorik lidt, som om jo flere penge man deler ud, jo bedre et menneske er man.

Men der er altså både et næstekærligt borgerligt hjerte og i den grad ordentlighed, når man i et land har et system, hvor det er muligt for en enlig mor med to børn på kontanthjælp at modtage 17.600 kr. efter skat hver måned. Og så hører jeg snak om 7.000 fattige børn, og hvad det ellers er, vi har hørt fra talerstolen her i dag. Hvad er det for nogle fattige børn? Hvad er det, der gør, at de er fattige? Hvem har sat den grænse? Hvem har bestemt, at de er fattige? Det er en hån.

Det er en hån mod det arbejdende folk at stå her og sige den slags ting. Må jeg give jer et eksempel med Jannie fra Bjerringbro, denne dejlige by i Midtjylland? Der bor Jannie i en lejlighed, og hun er enlig mor med to børn. Hun arbejder 30 timer om ugen som SOSU-assistent. Hun har 16.500 kr. om måneden efter skat til at betale alle udgifterne med. Som hun skrev til mig efter debatten i tirsdags – for vi har været i korrespondance en del gange, også i valgkampen sidste år, hvor hun sagde fra over for det her: Mener de politikere virkelig, at jeg kaster mine egne børn ud i fattigdom, fordi jeg har et mindre beløb? Er man en dårlig mor, hvis man ikke har 17.600 kr.? For jeg kan forstå, at hvis man ikke har det, er det en skandale – altså at det kan man ikke leve for. Hvad er det for noget?

Hvad er det for noget? Hvad er det for et system, der ser ned på de mennesker, der har mindre? Hvad er det for et system, der ser ned på de mennesker, der har et arbejde og tjener mindre? Det er åben-

bart helt forfærdeligt, hvad de byder deres børn, når man på kontanthjælp har mere.

Jeg synes, det er en forkert retorik. Jeg synes ikke, det er ordentligt. Jeg synes ikke, det er sådan et samfund, vi skal have. Kig dog ud i verden. Kig dog ud i verden, og se, hvad det er for nogle forhold, folk lever under alle andre steder end i Danmark. Så medmindre man mener, at vi skal have sådan en lille ø her, hvor vi skal afsondre os fuldstændig fra verden og sige, at vi har det så og så skidt, går jeg ud fra, at dem, der mener, at 17.600 kr. efter skat for en enlig mor med to børn er forfærdeligt, så må mene, at det simpelt hen må være forfærdeligt at leve uden for Danmarks grænser. Det synes jeg er ærgerligt.

Jeg synes, det er ærgerligt, at Danmark tales ned på den måde. Jeg synes, det er ærgerligt, at vi taler vores velfærd ned på den måde. Jeg synes, det er ærgerligt, at vi taler den offentlige sektor ned på den måde. Det er, som om velfærd nærmest er ikkeeksisterende. Vi taler det ned, ned, ned. Jeg vil gerne være med til at tale det op, op, op, for jeg mener faktisk, at vi har et godt samfund i det her land. Det kan vi så diskutere, men det mener jeg vi har. Er det perfekt? Nej, men helt ærligt: Vi har da et godt samfund. Det har vi da. Man kan da ikke mene andet.

Nu giver den her politiske sæson os også store muligheder for at lette skatten for de arbejdende danskere, gøre noget for vores erhvervsliv. Og uha, spørger man, når vi gør noget for erhvervslivet, skal de onde kapitalister nu have mere? Nej, erhvervslivet skal lige præcis have nogle gode forhold, så de kan skaffe nogle flere arbejdspladser og bage en større kage, så vi har råd til al den velfærd, vi gerne vil give. Velfærd kan overhovedet ikke eksistere uden velstand. Derfor skal vi sørge for at sikre velstand i vores samfund, altså så vi kan dele ud til noget velfærd. Vi vil fjerne bøvlet for virksomhederne.

Så er vi også glade for den sikkerhedspulje, der er i regeringens plan, på de 800 mio. kr. årligt fra 2019 – til at styrke politi og forsvar. Det er virkelig, virkelig tiltrængt. Det er virkelig tiltrængt, og det ser vi frem til at diskutere.

Så jeg synes faktisk, det er værd at rose regeringen for 2025-udspillet. Man kan altid diskutere, om det skulle være endnu mere ambitiøst. Vi havde selvfølgelig håbet, at regeringen i 2025-planen havde adresseret de grønne ambitioner, at der havde været et bud på, hvordan vi mindsker $\rm CO_2$ -udledningen og samtidig sikrer, at Danmark bibeholder den grønne førertrøje, som betyder, at vi har omkring 60.000 grønne arbejdspladser i Danmark.

Men det er alt andet lige en god plan, hvor vi fra konservativ side har sagt, at der ikke er noget, vi ikke vil tale om. Det er ikke sikkert, at vi byder ind på det hele, men der er ikke noget, vi ikke vil tale om i den plan. Der er rigtig meget arbejde forude. Jeg synes, at vi skal komme i gang. Det er ikke mere end 1 år siden, at vælgerne talte og valgte et blåt flertal, og jeg synes, at det er nu, vi skal vise, at det kan skabe nogle resultater. Og så ser jeg frem til debatten med mine ærede kolleger her i salen.

Kl. 19:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Dem er vi klar til nu, og den første er hr. Rasmus Nordqvist fra Alternativet.

Kl. 19:40

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak for talen. Jeg sidder og er lidt nysgerrig, for hvis jeg nu skulle sige, hvad jeg også forventede af en stærk, grøn konservativ stemme, var det, at hele den dér omvendte sociale indignation, vi lige så på talerstolen, blev brugt til fordel for vores miljø, for vores natur, for klimaet, men jeg kan forstå, at man så bare trækker lidt på skuldrene og siger, at det kunne man have håbet var med, men hvad vil man egentlig gøre fra konservativ side, for at vi lever op til vores interna-

tionale forpligtelser i den her verden, vi skulle kigge ud i? Hvad vil man gøre fra konservativ side, for at vi lever op til Parisaftalen, til de nye bæredygtighedsmål, og for, at vi også giver en smuk natur videre til næste generation, hvilket jeg også ved er noget, der optager Konservative? Er det bare at trække på skuldrene af det, det var så ikke med i planen – surt show?

Kl. 19:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:41

Søren Pape Poulsen (KF):

Vi er jo ikke begyndt at forhandle endnu, og vi har noget at tale om – det mener jeg da bestemt vi har. Når jeg brugte tid på min indignation over diskussionen om velfærden, er det, fordi der er så mange, der taler modsat det synspunkt, jeg kommer med. Jeg synes, at der på et tidspunkt skal være nogle, der rækker hånden op og siger: Er det virkelig så uretfærdigt et system, vi har, bl.a. med kontanthjælpsloftet?

Om det grønne mener jeg da, at vi har en forpligtelse til at se, hvordan vi kan få endnu mere over på el. Altså, hvordan kan vi få el ind i transportsektoren, hvordan kan vi få el ind i vores varmesystem? Der produceres jo en god og masse grøn strøm, det skal vi da bruge på at få el ind langt flere steder. Det kræver også, at vi kigger på vores afgiftssystemer, og der synes jeg da vi har en udfordring. Det havde jeg da faktisk håbet at have adresseret i en plan, der rækker 9 år frem, men altså, vi har jo ikke lavet nogen aftale endnu, så jeg håber da, at vi får en god snak om det.

Kl. 19:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 19:42

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det er da sjovt, at man slet ikke er gået i gang med at forhandle endnu. Det var da en nyhed. Jeg troede, at man i det mindste talte sammen om den her plan, der er præsenteret for uger siden, men nu ved vi så, at den her 2025-plan sammen med alle de andre ting, der er lavet fra regeringens hånd, betyder, at vi får et betydelig større CO2-udslip, og her bare en opfordring til, at Konservative måske finder den der, som jeg vil kalde for omvendt social indignation, frem, som man lige præsterede her til fordel for vores klima, til fordel for vores næste generationer, som vi i den grad svigter lige nu, hvis vi kun sidder og snakker om det, der står i den 2025-plan, fordi så er der ikke noget at give videre.

Kl. 19:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:43

Søren Pape Poulsen (KF):

Vi taler da i den grad sammen. Nu har der været en række temamøder, og efter dem begynder man jo rigtigt at forhandle. Jeg er fuldstændig enig i, at vi har en udfordring. Det er også derfor, at jeg siger, at vi har en udfordring i vores CO2-udledning. Det skal vi da tage alvorligt. Det tager vi dybt alvorligt, og jeg tror, at spørgeren er enig med mig i, at vi skal finde en måde at få el ind i f.eks. transportsektoren, i vores varmesystemer på, for det jo vil give rigtig, rigtig god mening, i forhold til når vi taler udledningen. Så vi har bestemt ikke på nogen måde glemt eller svigtet det grønne. Vi er faktisk stolte af at være med i en række aftaler på det her område og vil fortsat kæmpe for den sag.

Kl. 19:43 Kl. 19:46

Tredie næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre, Danmarks Liberale Parti. Det er et langt navn.

Kl. 19:43

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Mange tak for det, formand, og tusind tak til hr. Søren Pape Poulsen for en indlevende tale, en engageret tale. Jeg mener ikke, at det var en omvendt social indignation. Jeg mener, at det var en meget ægte og meget direkte social indignation. Jeg kan se Socialdemokraternes ordfører bevæge sig op og brokke sig over talerækken, men lad nu det ligge.

Nu er der blevet præsenteret et nyt boligskattesystem her fra regeringens hånd i går. Socialdemokraterne har været ude med et andet forslag tidligere, der går på at fortsætte det skattestop på boligområdet uændret som indført af VK-regeringen, og jeg vil godt spørge: Hvilke af de to vil efter Det Konservative Folkepartis måde at dømme tingene på være mest egnet, skabe størst tryghed for boligejerne?

Kl. 19:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:44

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg mener ganske klart, at det, regeringen har fremlagt, skaber større tryghed for boligejerne, men betyder det så, at vi en til en mener, at det system, der er fremlagt, er klart og perfekt i sin fulde form? Nej, fordi det, regeringen ikke har med, og det, det socialdemokratiske forslag ikke har med, jo er grundskylden indtil 2020, altså i 2017, 2018, 2019 og 2020, og der mener vi selvfølgelig at der er en udfordring.

Men i sit hele er det klart, at det, Socialdemokraterne har foreslået med bare at holde fast i skattestoppet på ejendomsværdiskatten frem til 2025, stadig væk vil give en kæmpe udfordring på grundskylden, som har betydet rigtig, rigtig meget for rigtig mange boligejere, så derfor er regeringens forslag jo flere meter foran, selv om jeg ikke kan det forslag i detaljer endnu.

Kl. 19:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 19:45

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Det er fint at få bekræftet. Overraskende nok er jeg fuldstændig enig i det her. Jeg skal bare sikre mig, at det efter hr. Søren Pape Poulsens overbevisning vil være givet af de indspark, som hr. Søren Pape Poulsen har til de forhandlinger, der skal komme, men at det her vil være en måde til at kunne give boligejerne tryghed for ikke at blive beskattet ud af deres bolig på.

Kl. 19:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:46

Søren Pape Poulsen (KF):

Det her ser vi bestemt at der kan findes en mulighed for i de forhandlinger, vi skal i gang med, og jeg gentager lige, at det vil betyde meget for os, at vi får drøftet, hvad der sker fra 2017 til 2020, for der har vi en udfordring.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Jens Joel, Socialdemokratiet.

Kl. 19:46

Jens Joel (S):

Tak for det, og tak til den konservative ordfører. Nu har den konservative ordfører talt om en af de aftaler, vi har på det grønne område, og jeg vil gerne kvittere for det samarbejde, vi har. Jeg tror, der er mange, der er glade for, at De Konservative holder fast i miljø- og klimaambitionerne i den blå blok. Jeg tror også, der er mange i erhvervslivet, som er glade for, at De Konservative holder fast i den energiaftale, vi har lavet.

Der har jo været en diskussion om de kystnære møller, fordi regeringen ønsker at afskaffe dem. Og i den forbindelse udtalte hr. Brian Mikkelsen på vegne af De Konservative den 12. september:

Vi har en aftale. Den sikrer grøn klimapolitik for fremtiden, den sikrer vores erhvervsliv nogle gode vilkår, og vi får 6.000 arbejdspladser i Danmark i de kommende år, når møllerne bliver opført.

Jeg vil blot høre, om ordføreren kan bekræfte, at den aftale har vi stadig væk, og at den står De Konservative fuldt og helt bag, uanset hvad forhandlingerne om 2025-planen ellers måtte byde på.

Kl. 19:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:47

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg synes jo, vi begynder at få nogle problemer, hvis den aftale, som vi lavede i 2012, så lige pludselig ikke står ved magt. Jeg synes egentlig, man skulle glæde sig over det tilbud, der er kommet om de kystnære møller fra Vattenfall, der jo bringer prisen langt ned, og som skaber arbejdspladser – og der er også lavet en VVM-redegørelse. Og jeg har også med tilfredshed konstateret, at flere af møllerne jo bliver flyttet 8 km ud fra kysten.

Det bliver med det her som med alt andet – at det skal vi diskutere i forhold til en samlet aftale. Men jeg har bare svært ved at forstå det, hvis vi ikke over for industrien og vores virksomheder skal stå ved de aftaler, vi har lavet. For det er nu engang en aftale, vi har lavet for 4 år siden, og der er lavet en VVM-redegørelse, de lokale byråd har godkendt det osv. osv.

Kl. 19:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jens Joel.

Kl. 19:48

Jens Joel (S):

Jamen jeg er jo meget enig med den konservative ordfører i, at industrien har investeret, i tillid til at man kunne regne med, at en aftale var en aftale. Og vi bliver selvfølgelig på Christiansborg også dømt på, at vi står ved vores ord.

Så vil jeg bare, for at tale om det på en anden måde, bede den konservative ordfører om at bekræfte, at man jo ikke med 90 mandater i Folketinget kan lave om på en aftale, der er indgået med et meget bredt forlig. Altså, det ville jo være at bryde med det energiforlig. Så kan jeg ikke få den konservative ordfører til at bekræfte, at man ikke snævert med 90 mandater kan lave om på en aftale, som i virkeligheden var bredere? Og dermed er det jo heller ikke De Konservatives opgave egenhændigt at redde det her, men det er De Konservatives opgave at sige, at det er en diskussion for energiforligskredsen

Kl. 19:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:48

Søren Pape Poulsen (KF):

I bund og grund mener jeg sådan set også at det er energiforligskredsen, der burde tage sig af det her. Regeringen er jo kommet med nogle meldinger om nogle bristede forudsætninger, og så diskuterer vi, hvor det her skal forhandles – om det er i 2025-regi, om det er i energiforligskredsen. Uanset hvad, uanset hvordan vi får det skruet sammen, er det jo nu engang sådan, at det, som det i hvert fald kræver, er, at vi har en PSO, som skal afskaffes, og uanset hvad vi gør, har vi en PSO-regning, vi skal have fundet en finansiering til. Og jeg kan jo ikke stå på den ene side og sige, at vi er urokkelige, og på den anden side sige, at vi er ligeglade med finansieringen. Så finansiering og beslutning skal selvfølgelig hænge sammen.

Kl. 19:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Morten Østergaard fra Radikale Venstre, der har ordet. Kl. 19:4

Morten Østergaard (RV):

Hr. Søren Pape Poulsen og jeg har jo kæmpet en fælles sag mod Anders Foghs skattestop på boliger. Vi er måske kommet ind i diskussionen fra lidt forskellige vinkler, kan man sige. Jeg foreslog, at boligskatterne skulle følge pris- og lønudviklingen. Det Konservative Folkeparti foreslog, at man sådan totalt helt skulle undvære boligskatterne. Nu står vi så i den lyksalige situation, at vi begge to har fået ret. Anders Foghs skattestop bliver afviklet, og så får vi altså på længere sigt en model, der ikke er helt den, som jeg foreslog, for ud over at regulere boligskatterne med pris- og lønudviklingen vil regeringen også lade en ekstraregning hvile til det tidspunkt, hvor boligen omsættes. Jeg kan forstå på hr. Søren Pape Poulsen, at det synes man i De Konservative er en god idé. Så vil jeg bare lige sikre mig, at vi er enige om, at det for al fremtid er en super idé at lade boligskatterne pris- og lønregulere og følge med udviklingen.

Kl. 19:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:50

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg ved ikke, om jeg synes, det er en super idé. Jeg har bare sagt, at regeringen er kommet med et bud, som vi glæder os til at diskutere. Det, der er rigtig, rigtig vigtigt for os, er, at vi får adresseret den grundskyldsudfordring, som betyder mange tusinde kroner for rigtig mange familier, fra 2017 til 2020. Så skal vi selvfølgelig have en diskussion om, hvordan det lige præcis skal indrettes fremadrettet. Jeg tror ikke, at det er nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkeparti i bund og grund ønskede et helt nyt system, hvor al boligskat blev afskaffet. Men når vi nu ikke kan komme igennem med det, må man jo spise elefanten i små bidder eller i det mindste lave en mere lækker ret end den, vi havde før.

Kl. 19:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 19:51

Morten Østergaard (RV):

Min pointe er nok, at der ikke er tale om at spise nogen elefant. Den får snarere lidt mere sul på kroppen, al den stund at det, vi var uenige om, var, om det var klogt at pris- og lønregulere boligskatten, og nu har regeringen sagt, at ud over det vil den indefryse en del af den ekstra stigning ud over inflationen, som så forfalder ved ejendommens omsætning. Men jeg er bare glad for, at Det Konservative Folkeparti er gået fra en situation, hvor man mente, at vi skulle i retning af slet ikke at have boligskatter, til nu at mene, at vi både skal inflationsregulere og have en art avancebeskatning. Jeg synes, det er en positiv udvikling, og jeg tror, at vi kan nå en aftale i fællesskab. Så må vi se, hvad der skal ske i de næste år. Det er nok det langsigtede, der er det vigtige.

Kl. 19:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:52

Søren Pape Poulsen (KF):

Nu skal hr. Morten Østergaard ikke tage mig til indtægt for noget, jeg ikke har sagt eller tilkendegivet. Jeg siger bare, at jeg glæder mig til forhandlingerne. Men jeg synes, det er vigtigt, at vi finder en løsning. Det vil jeg godt sige. Jeg tror sådan set, at vi alle sammen, også i vores maver, kan fornemme, at boligejerne har brug for ro. Der skal findes en løsning, og det går vi konstruktivt med ind og er med til.

Kl. 19:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 19:52

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Jeg kunne høre i talen, at ordføreren roste 2025-planen og så samtidig efterlyste CO₂-besparelser. Det er lidt modstridende, for 2025-planen medfører jo øget CO₂-udledning. Jeg har også noteret mig, at De Konservative modsat regeringen bakker op om energiforliget og støtter, at vi får opført de kystnære vindmøller ved Vesterhav Syd. Der er holdt et udbud, der er kommet en lav pris, der er udsigt til, at det kan give 6.000 arbejdspladser under opførelsen. De Konservative har mulighed for her i Folketinget på nogle områder at sikre et grønt flertal på trods af regeringens bagstræberiske politik.

Jeg vil gerne høre, hvilke muligheder De Konservative ser, for at vi hurtigt får landet en aftale om de kystnære møller, så vinderen af budet kan få lavet en kontrakt, også gerne inden vi skal modtage bud på Kriegers Flak her den 1. november, for vi er sådan set under et tidspres. Hvilke muligheder ser ordføreren for, at vi kan få landet en aftale hurtigst muligt for de kystnære møller?

Kl. 19:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:53

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg har i hvert fald konstateret indtil nu, at der er rigtig mange ting på bordet, som vi skal have drøftet, og der er et længere forhandlingsforløb planlagt. Så jeg tror ikke, det skal være op til mig at tilrettelægge forløbet af de forhandlinger, der kommer. Men jeg synes egentlig, det er vigtigt at få den her drøftelse, for den er sådan set lidt principiel, i forhold til hvad det er for nogle aftaler, vi laver fremadrettet med de virksomheder, der byder ind på det her.

Når jeg roser 2025-planen, er det sådan set, fordi jeg alt andet lige faktisk synes, at der i sin helhed er meget godt i den plan. Men jeg siger jo så også, at jeg mener, det havde været rigtig godt, hvis vi nu havde startet livtaget med at se, hvordan vi f.eks. får mere el ind i vores transportsektor, får mere el ind, når vi tænker varme. Det ab-

surde er jo, at nogle steder kan vi komme til at opleve, at man ikke kan vælge de rigtige fjernvarmeløsninger, fordi afgiftssystemet er skruet sammen, som det nu engang er. Det havde jeg håbet der var kommet et bud på, men det er jo ikke for sent at diskutere.

Kl. 19:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 19:54

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er jeg sådan set meget enig i, og det havde der også været mulighed for i energiforligskredsen, hvis ministeren ikke havde aflyst samtlige møder siden april. Nu står vi over for en opgave med at finde en PSO-løsning, og jeg kan se, at De Konservative har meldt ud, at man vil afskaffe den grønne check for ligesom at finde en finansiering i den forbindelse. Det vil jo så medføre, at der er 3 milliarder, som pensionister og andre med lave indtægter kommer til at bidrage med. Jeg vil godt høre ordføreren, om ikke det er helt urimeligt, at det sådan set er de lavestlønnede, som skal betale ekstra for den grønne omstilling, for at erhvervslivet fuldstændig kan slippe for at betale til en bæredygtig omstilling.

Kl. 19:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:55

Søren Pape Poulsen (KF):

Det er så er det svar, jeg har givet, der hurtigt kan brede sig. Men når jeg sådan rent konkret skal sige det, så kom vi jo, før vi overhovedet så den her 2025-plan, for lang tid siden med et bud, hvor vi sagde: Vi mener, vi skal have afskaffet PSO'en. Hvordan kan man gøre det?

Vi foreslog så, at man kunne afskaffe den grønne check. Man skal lige huske, at de private, som har fået den grønne check, jo også får gavn af, at PSO bliver afskaffet. De får også en mindre regning derhjemme. Så kan man spørge, om det så er så forfærdeligt, at erhvervslivet slipper for det her. Nej, det er rigtig godt, for det betyder, at virksomhederne kan holde nogle job i Danmark, at vi kan få flere ud på arbejdsmarkedet, at vi kan blive et rigere samfund, og at vi kan tage os af dem, der har hjælp behov.

Kl. 19:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Mark fra SF.

Kl. 19:56

Jacob Mark (SF):

Tak for talen. Jeg er ikke enig i alt, hvad der er blevet sagt, men det kommer nok ikke som den store overraskelse.

Jeg vil dykke ned i et område, som slet ikke har været nævnt i dag, men hvor jeg febrilsk jagter et flertal uden om regeringen. Det prøver jeg tit, og jeg håber at finde det her i aften for første gang. Man vil nemlig spare på produktionsskolerne, og nu ved jeg, at hr. Søren Pape Poulsens hjerte banker for nogle af de unge, der har det svært, og netop produktionsskolerne er jo faktisk med til at løfte nogle af de unge. De kommer ud, de yder et stykke arbejde, for man tager dem netop ud af ledigheden og prøver at få dem ind på arbejdsmarkedet og sørger for, at de kommer videre i systemet og får en uddannelse. Dem vil man spare på ved at fjerne skoleydelsen. Det vil betyde, tror jeg, at der er mange af de 16-17-årige, som før har gået på en produktionsskole, og som har rigtig meget brug for det, men som ikke længere vil vælge det tilbud.

Jeg tror, hvis man må sige det her i salen, at det er som at tisse i bukserne for at holde sig varm, fordi man simpelt hen risikerer at miste nogle unge, man ellers kunne have fået i arbejde eller til at tage en uddannelse.

Hvordan stiller Det Konservative Folkeparti sig til den besparelse?

Kl. 19:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:57

Søren Pape Poulsen (KF):

Vi begynder ikke lige i aften med at lave et flertal uden om regeringen. Men det er jo ikke vores forslag, det er ikke os, der har lagt det her frem. Når vi taler uddannelse generelt, har vi jo ikke lagt de her besparelsesforslag frem. Det kommer til at indgå i diskussionen. Jeg kan hurtigt blive afæsket rigtig mange løfter i aften, hvis jeg ultimativt skal sige ja/nej til alting. Men det er jo ikke vores forslag.

Jeg er faktisk enig i, at lige præcis de her skoler samler nogle af dem op, som falder ud rigtig mange andre steder. Men det bliver jo en del af de forhandlinger, vi skal have.

Kl. 19:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 19:57

Jacob Mark (SF):

Det tænkte jeg nemlig nok. Nu er jeg ved at være lidt træt, det er sent på aftenen, og så tænkte jeg, jeg ville være konstruktiv. Jeg ved godt, at De Konservative ikke har 90 mandater, men vil De Konservative gå ind i forhandlinger med regeringen med den tilgang, at besparelsen på produktionsskolerne skal fjernes?

Kl. 19:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:58

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg kommer ikke til at stå her og lave en lang liste over, hvad vi præcis kommer med på det ene, det andet, det tredje og det fjerde punkt. Jeg vil bare sige, at det ikke er vores forslag. Vi går ind og diskuterer det her bredt, og så ser vi på, hvad vi kommer ud med i den sidste ende. Det bliver jo en samlet aftale, vi må kigge på.

Så det var et rigtig godt politikersvar, hr. Jacob Mark fik der, og så kommer jeg det ikke meget nærmere.

Kl. 19:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Christian Rabjerg Madsen fra Socialdemokratiet.

Kl. 19:58

Christian Rabjerg Madsen (S):

Tak. Det er sådan set betryggende at høre Det Konservative Folkeparti tale så varmt for den grønne omstilling og også tale så varmt for energiforliget – det energiforlig, som jo er en vigtig hjørnesten i den grønne omstilling. Jeg synes alligevel, at ordføreren bliver en lille smule ulden i sin tale, når han refererer til, at regeringen taler om bristede forudsætninger i forhold til energiforliget. Det er jo meget interessant, at det er regeringen, så jeg vil egentlig gerne spørge hr. Søren Pape Poulsen om, hvad der er De Konservatives holdning. Er det Det Konservative Folkepartis opfattelse, at der i forhold til energiforliget er tale om bristede forudsætninger?

Kl. 19:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 19:59

Søren Pape Poulsen (KF):

Vi synes i hvert fald, at det ville være bedst, at det blev løst der. Jeg anerkender også fuldstændig, at der er økonomi i det her, som ikke var forudset på det tidspunkt. Det er også derfor, at jeg altså ikke har villet gå ind i den her lange debat om, om det er det ene eller det andet sted, vi skal diskutere det her. Jeg har principielt en holdning om, at det sådan set burde sparkes til energiforligskredsen. Men altså, det er jo ikke det, der afgør, om vi vil gå ind og forhandle en aftale eller ej. Vi vil sådan set bare gerne lave en løsning.

Kl. 19:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Christian Rabjerg Madsen.

Kl. 19:59

Christian Rabjerg Madsen (S):

Jeg kan godt forstå, at hr. Søren Pape Poulsen har den principielle holdning, at eventuelle ændringer af energiforliget skal forhandles i energiforligskredsen; det kan jo ikke skabe de helt store overskrifter. Men jeg bliver nødt til at stille spørgsmålet igen, og her taler jeg ikke om principielle spørgsmål, i forhold til hvor tingene skal forhandles. Jeg hører ordføreren sige, at regeringen taler om bristede forudsætninger i energiforliget. Jeg vil gerne bede ordføreren om at svare på det relativt simple spørgsmål: Er det ordførerens opfattelse, er det De Konservatives opfattelse, at der er tale om bristede forudsætninger i energiforliget?

Kl. 20:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

K1. 20:00

Søren Pape Poulsen (KF):

Man kan bruge rigtig mange ord, men vi kommer vel ikke uden om, at der er en økonomisk forudsætning, der ikke er klar. Vi skal jo finde nogle penge til det, for at det hænger sammen, og så er det vel fair nok at sige, at det skal vi diskutere.

Jeg har så den principielle tilgang, at jeg synes, at det burde være i energiforligskredsen, men det er ikke det, der er afgørende for os, med hensyn til om vi kan snakke om det eller ej. Jeg synes bare, vi skal finde en løsning, og det har vi så tænkt os at gå ind i et forhandlingsrum og gøre.

Kl. 20:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

 $\mbox{S\normalfont\AA}$ er det hr. Thomas Jensen, Socialdemokratiet, valgt i Silkeborg.

K1. 20:00

Thomas Jensen (S):

Tak. Så er det understreget. Tak til ordføreren for talen. Jeg synes først og fremmest, at der har været nogle positive meldinger om den grønne politik fra Det Konservative Folkeparti. Men især i svarene til den foregående spørger begyndte man at blive lidt mere ulden. Hvad er op og ned på Det Konservative Folkepartis holdning til den situation, man står i med energiforliget lige nu og de kystnære havvindmøller?

Det leder mig frem til at sige: Hvor har vi helt præcis Det Konservative Folkeparti? Står man virkelig fast på, at vi skal have den grønne omstilling, og at man ikke er til købs for andet? Jeg har et kort og klart spørgsmål. Når nu der skal være de her 2025-forhand-

linger, kan vi forhåbentlig udelukke, at Det Konservative Folkeparti går ud og sælger ud af sine grønne ambitioner til gengæld for skattelettelser.

Kl. 20:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:01

Søren Pape Poulsen (KF):

Der bliver to torsdage i ugen, før jeg kommer til at stå her og fortælle, hvilken forhandlingsstrategi vi går ind med, og hvad vi har tænkt os at gøre, og hvilket outcome der skal være af det. Jeg synes, at det, enhver må kunne forlange af os og af mig, er, at jeg klart og tydeligt siger her, hvad vores politik er. Den synes jeg sådan set jeg ret klart har givet udtryk for hvad er, også hvad angår den grønne politik, i det omfang jeg er blevet spurgt om det. Hvilken samlet aftale vi kan lave, og hvad vores forhandlingsstrategi er, kommer jeg godt nok ikke til at stå og sige herfra.

Kl. 20:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Thomas Jensen.

K1. 20:02

Thomas Jensen (S):

Jeg kan jo høre, at ordføreren godt vil sige en masse flotte ord, men det skal ikke bare lyde godt. Det skal også være godt. Hvis vi skal have en grøn omstilling, hvis vi år for år skal sørge for at efterleve energiforliget og rulle den grønne energipolitik ud, vil jeg sige til hr. Søren Pape Poulsen, at man ikke bare skal holde flotte taler. Så skal man også sørge for at lave nogle konkrete tiltag og stå ved de aftaler, man laver. Vi har ikke kunnet få noget helt klart svar på, om hr. Søren Pape Poulsen er hundrede procent enig i, at de bristede forudsætninger i energiforliget, som regeringen taler om, er fuldstændig bristede, og derfor kan man begynde at trylle med, hvor havvindmøllerne skal stå.

K1. 20:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:02

Søren Pape Poulsen (KF):

Er hr. Thomas Jensen virkelig i tvivl om, hvad Det Konservative Folkepartis politik er inden for den grønne omstilling? Det er grøn politik med sund fornuft, som vi sådan set fører frem. Det vil vi gå ind og kæmpe for. Så ved jeg godt, at vi kan have en lang diskussion, som især er interessant i det her lokale, om, om man kan garantere, om man kan love, om man måske kan sige, og hvis der sker det og det på en sommeraften eller en sommerdag, så ender det sådan og sådan. Jeg har redegjort for, hvad vores holdning er. Vi mener faktisk, at man burde stå ved aftalen om de kystnære møller, fordi det er en aftale, man har lavet. Industrien skal kunne regne med den, de lokale skal kunne regne med den. Derfor står vi, hvor vi står, og det er også vores udgangspunkt i forhandlingerne.

K1. 20:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Jacob Jensen, og med hans tilladelse vil jeg gerne nøjes med at sige »fra Venstre«, for så kan vi spare lidt tid.

Kl. 20:03

Jacob Jensen (V):

Jamen det er da i orden. Jeg tror, alle ved, hvad Venstre er for et parti - så selvfølgelig.

Jeg vil gerne oprigtigt kvittere for talen. Nu kan jeg ikke lige se min egen ordfører – det kan være, han sidder ude bagved og lytter – men alligevel tør jeg godt sige, at jeg faktisk synes, at den her tale, og det mener jeg, næsten var på niveau med, ja, jeg vil gå så vidt som til at sige, at den var på niveau med hr. Jakob Ellemann-Jensens, og altså blandt de to bedste taler i dag. Den var indlevende. Man kunne mærke energien, man kunne mærke oprigtigheden, og man kunne mærke, at der her var en person, som mente det, han sagde, og ville gøre en forskel.

Så synes jeg også, den havde en anden positiv ting, og det var, at den fokuserede på at finde nogle løsninger: Man var konstruktiv, man skældte ikke bare ud over alle de andres fejl og mangler. Så rigtig stor tak for det.

Så vil jeg spørge om noget, for at det ikke skal blive alt for mikrofonholderagtigt over for vores ven i Det Konservative Folkeparti. Det er klart, at hvis De Konservative havde 90 mandater og selv skulle bestemme, hvordan det hele skulle se ud, ville tingene i forhold til den 2025-plan, vi så har lagt frem fra Venstres side, måske være en kende anderledes, om end jeg tror, vi deler ret mange af de synspunkter. Det hørte jeg også i talen. Kan hr. Søren Pape Poulsen måske løfte sløret for eller komme lidt tættere ind på de finansieringskilder, som hr. Søren Pape Poulsen gerne så at vi gik længere ned i? For der er rigeligt med partier herinde, der gerne vil bruge penge, men jeg er sikker på, jeg ved, at hr. Søren Pape Poulsens parti er et af de partier, som også gerne vil se, at pengene findes, tjenes og leveres, før de bliver brugt. Så hvilke finansieringskilder vil hr. Søren Pape Poulsen og Konservative prioritere, når vi skal forhandle yderligere om 2025-planen i den kommende tid?

Kl. 20:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:05

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for de pæne ord. Jeg havde troet, at vi nu skulle have en rigtig lang diskussion om bl.a. kontanthjælpsloftet, og så bliver det en lang række spørgsmål om miljøpolitiske tiltag. Det er også godt, det er også godt – men jeg håber, at der også kommer nogle og spørger mig om det andet.

Men om finansieringskilderne vil jeg sige, at det er klart, at man kan stole på, at vi til enhver tid vil komme med forslag, hvor tingene hænger sammen. Altså, bl.a. kan vi jo godt diskutere, hvor stor en offentlig sektor vi i det hele taget skal have i Danmark for at finansiere det her. Hvad er det, vi gør for erhvervslivet for at skabe et endnu stærkere Danmark? Vi har sådan set en pose med rigtig mange forslag, som vi har tænkt os at tage med i venstre eller højre hånd, om, hvordan vi skaber et endnu stærkere Danmark.

Kl. 20:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Jensen? Nej. Så tager vi den næste, og det er fru Eva Flyvholm fra Enhedslisten.

Kl. 20:05

Eva Flyvholm (EL):

Tak. Sammen med regeringen har Konservative jo skåret milliarder af kroner væk fra uddannelse og forskning, og nu ligger der så et forslag på bordet om at forringe SU'en til de studerende. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om han mener, det er rimeligt, at unge mennesker skal ud og forgælde sig eller arbejde endnu mere ved siden af studierne, og om ikke Konservative er bekymrede for, at det vil betyde, at færre unge mennesker vil få en uddannelse.

Kl. 20:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:06

Søren Pape Poulsen (KF):

Nej, det er vi ikke bekymrede over. Det her handler sådan set om, at man skal tage et ansvar – at man skal tage et ansvar også for hele sit liv og ikke række hånden frem og sige: Nu er jeg studerende, og så skal jeg have så og så mange penge. Man skal i stedet for sige: Jeg investerer noget i mig selv og i mit samfund ved at tage mig en uddannelse.

Jeg synes, den diskussion, der har været, om hele SU-området her har været fuldstændig ud ad en tangent. Altså, vi taler om 800 kr. om måneden, og det bliver fremstillet, som om at man nu stort set ikke kan studere længere, og at det næsten er fuldstændig umuligt at passe en uddannelse fremadrettet. Det er jeg simpelt hen ikke enig i. Jeg vil godt sige herfra, at jeg synes, at danske studerende har det fantastisk godt. De burde være glade og taknemmelige over at leve i et land, hvor man *betaler* dem penge for at tage en uddannelse. Prøv at tale med folk, der ikke kommer fra det her land. De falder jo bagover, hver gang de hører om vores system.

K1. 20:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Eva Flyvholm.

Kl. 20:07

Eva Flyvholm (EL):

Jeg tror netop, at folk falder bagover eller bliver imponeret af vores system, fordi der er mange, der godt kan se en mening i, at vi har investeret i et SU-system og et uddannelsessystem, der gør, at rigtig mange unge har mulighed for at få en uddannelse. Og det tror jeg også er til gavn for os alle sammen i samfundet. Der er jo en kæmpe værditilvækst i, at folk får en uddannelse og leverer tilbage til samfundet.

Jeg vil gerne høre ordføreren om noget. Så sent som i sidste uge kom der et resultat af en forskerundersøgelse, som ligesom sagde: Nedskæringer i SU'en kan altså betyde, at færre gennemfører; det kan betyde, at færre tager en lang uddannelse og altså stopper tidligere i forløbet. Er det ikke noget, som bare giver lidt bekymring i forhold til økonomien her? For hvis det sker, kan vi jo miste enormt mange penge på det, for uddannelse er jo en investering for os alle sammen.

Kl. 20:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

K1. 20:08

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg er enig i, at uddannelse er en investering for os alle sammen. Og jeg er fuldstændig enig i, at vi selvfølgelig skal understøtte unge mennesker i at tage en uddannelse. Nu er det jo ikke på alle uddannelser, man går lang tid i skole. Vi har en bred palet af uddannelser. Nu har vi så diskussionen om SU på de lange og på de videregående uddannelser, og der har jeg det sådan, at man jo med det forslag, der ligger i helhedsplanen, også får en gulerod, når man er færdig.

Jeg har det sådan, at det vel er okay, at man investerer i at tage en uddannelse. Derefter kommer man ud, får et job, tjener en fornuftig løn, og så kan man betale de penge tilbage, man har lånt under sit studie. Jeg synes, det handler om at tage noget ansvar. Jeg synes faktisk, det handler om, at man som ung skal tage noget ansvar også for at skabe sig et godt liv, og har man evnen, har man også pligten. Har

man evnen til at tage en uddannelse, er jeg også sikker på, at man bagefter kan skabe sig et godt liv.

Kl. 20:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Simon Kollerup fra Socialdemokratiet.

K1. 20:09

Simon Kollerup (S):

Tak for det. Jeg forstod på den konservative partileder, at han efterspurgte nogle spørgsmål om et bestemt tema. Jeg ved ikke, om jeg hørte rigtigt, men jeg hørte det, som at det var landbrugspakken, man ønskede spørgsmål til. Det skal så komme her. Det har sådan set sin tragiske baggrund i en historie, som er kommet frem i dag, fra GE-US, som er en del af Klima- og Energiministeriet. De vurderer, at landbrugspakken kan øge risikoen for bl.a. tyktarmskræft på grund af et forøget nitratindhold i grundvandet og dermed også i drikkevandet.

Jeg synes, det er interessant at vide, om De Konservative som en del af forliget bag landbrugspakken agter at gøre noget for at forhindre, at det kommer dertil. Agter Det Konservative Folkeparti at gøre noget for at bremse risikoen for kræft i forbindelse med vores drikkevand?

Kl. 20:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:10

Søren Pape Poulsen (KF):

Hvis jeg skal svare seriøst på det, er jeg nødt til at henvise til de drøftelser, der har været om selve landbrugspakken. Jeg tror også godt, spørgeren ved, at jeg som partileder har siddet hernede på min plads hele dagen og deltaget, så jeg har ikke læst det, som der bliver spurgt til. Men det er klart, at kommer der noget frem, der viser, at det er noget, vi skal have kigget på, så skal vi selvfølgelig det. Jeg kan bare ikke sige noget seriøst om det, når ikke jeg har haft en chance for at læse eller høre om det før nu.

Kl. 20:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Simon Kollerup.

Kl. 20:10

Simon Kollerup (S):

Det respekterer jeg, det er fair nok. Derfor kan vi måske så bare forholde os lidt mere principielt til sagen. Det, der kommer frem i dag fra en enhed, som selv skriver, at de er en del af Klima- og Energiministeriet, er, at de siger, at der er nogle risici forbundet med det, landbrugspakken påvirker vores drikkevand med. Er det – bare på et principielt plan – noget, som Det Konservative Folkeparti agter at tage op, således at vi får sikret det danske drikkevand? Det er jo et relativt simpelt og principielt spørgsmål.

Kl. 20:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:11

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg vil sige, at jeg ikke tror, der er et eneste parti i Folketinget, der ikke interesserer sig for, at vi har rent drikkevand i hanerne, og det er klart, at er der kommet noget frem, vi skal have kigget på, må vi kigge på det. Jeg har bare ikke en kinamands chance for at forholde mig til noget her fra talerstolen, som jeg hverken har set, hørt eller læst om.

Kl. 20:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl fra Dansk Folkeparti.

Kl. 20:11

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand. Tilbage i juni måned før den her lange sommerferie, vi har haft, og som vi nu lige er kommet tilbage fra, var De Konservative så venlige at stemme for et forslag fra Dansk Folkeparti, der gik på, at man skulle have straksbehandling af asylansøgeres sag ved grænsen. Det synes jeg er rigtig positivt, for det handler jo om, hvorvidt man også kan undgå den her asylshopping op gennem Europa, som vi ellers har set tidligere. Men jeg synes, det foranlediger et spørgsmål om, om vi så kan tage det som udtryk for, at vi nu har De Konservative sammen med Dansk Folkeparti i kampen for permanent grænsekontrol. For vi synes, at forudsætningen for, at man kan have den her straksbehandling ved grænsen fremover og håndtere det der, jo er, at man permanent har grænsekontrol, og at det ikke er en midlertidig grænsekontrol, nu i første omgang frem til den 12. november. Den bliver måske forlænget lidt og forlænget igen osv., men med perspektivet om, at den skal forsvinde igen.

Så mit spørgsmål er simpelt hen: Står vi fra nu af sammen om kampen for permanent grænsekontrol ved Danmarks grænser?

Kl. 20:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

K1. 20:12

Søren Pape Poulsen (KF):

Det kommer jeg ikke til at svare bekræftende på, men vi har jo sådan set, tror jeg, langt hen ad vejen en fælles forståelse af, at der i hvert fald så langt øjet rækker, også efter den 12. november, vil være brug for det, vi så kalder en effektiv midlertidig grænsekontrol. Den kommer til at vare længe. Det er også derfor, vi har sagt, at man måske skulle begynde at tænke på de ressourcer, man bruger ved grænsen, altså om man også skulle uddanne et egentligt grænsepoliti, for vi tror faktisk, at det her kommer til at vare længe.

Vi har den grundholdning i Det Konservative Folkeparti, at vi jo egentlig ønsker, at Schengens grænser ville fungere. Nu kan vi bare se med åbne øjne, at de ikke fungerer. Så lang tid Schengen ikke gør det, vil vi stå ret fast på, at så skal der også være en kontrol ved vores grænse. Og så ønsker vi jo i det hele taget at vende hele det danske asylsystem rundt, så man ikke kan selvvisitere sig hertil og søge asyl, men at det skal være noget, der sker fra en flygtningelejr i et nærområde, og vi skal så tage det antal om året, som vi synes samfundet kan bære. Men det er en anden diskussion.

Kl. 20:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 20:13

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er nemlig rigtigt, som hr. Søren Pape Poulsen er inde på, altså at der jo er mange ting, som vi er fælles om og ser fælles på i den anledning. Det, som vi så selvfølgelig kan være lidt uenige om, er, om det ikke er en forudsætning for, at vi kan lave sådan et system, at vi har en grænsekontrol. Og er man så enig om, at jo, det er det, og at det kan blive en lang midlertidig periode, ja, så vil vi kalde den for permanent. Og så kan vi slås lidt om det. Men sagen er jo bare, at der er meget diskussion om ressourcer og om, om vi bruger mange ressourcer ved grænsen. Det ville jo være billigere fra det øjeblik, vi siger, at vi har permanent grænsekontrol og uddanner folk og ansæt-

ter dem ved grænsen. Jeg så en opgørelse i Politiforbundet i Danmarks blad om, at skulle vi have 37 timers arbejde ud af en grænsebetjent, skal vi betale for 57 timer, når det er en, der er ansat et andet sted i landet og skal udstationeres. Det er jo en lidt dum måde at gøre det på, hvis vi alligevel er enige om, at vi nok kommer til at have grænsebetjening i mange år fremover.

Kl. 20:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 20:14

Søren Pape Poulsen (KF):

Den bekymring deler jeg sådan set. Det er også derfor, at jeg sådan nogle gange har sagt mere eller mindre højt, at det måske var tid til, at vi fik en snak om, hvad det er for nogle kompetencer, man skal have ved grænsen. Hvad er det, folk skal kunne ved grænsen? Jeg synes egentlig, at mange af de politifolk skulle hjem og virke i deres lokale politikredse. Samtidig med det, og det ved hr. Kristian Thulesen Dahl jo godt, har Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti stået skulder ved skulder i politiforliget og kæmpet bravt for, at vi får uddannet endnu flere betjente. Det er en anden ting. Jeg tror, vi kommer til at kigge på, at vi skal uddanne et egentligt grænsepoliti – hvad det så skal være, og hvad de skal kunne. For jeg tror, at den der midlertidige periode bliver meget lang.

Kl. 20:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Torsten Gejl fra Alternativet.

Kl. 20:15

Torsten Gejl (ALT):

Tak. Og tak for talen. Nu har vi i dag hørt rigtig meget kritik af kontanthjælpsloftet, og det fører mig frem til et meget simpelt spørgsmål: Når man nu sætter 33.000 mennesker ned i kontanthjælp og det kun bringer 600 mennesker i arbejde – altså når det stort set ikke får nogen mennesker i arbejde, hvilket man jo har vidst hele tiden – hvad er så egentlig meningen med det her kontanthjælpsloft?

Kl. 20:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:16

Søren Pape Poulsen (KF):

Man kan altid tage diskussionen om, hvor mange der kan komme i arbejde, og hvad der motiverer til hvad, det er jeg helt med på. Det kan være, tallet ikke er ret stort, men for mig og for Det Konservative Folkeparti handler det her også om rimelighed. Hvad er rimeligt? Hvad er ret og rimeligt? Det er derfor, jeg næsten ikke kan være i mig selv, når jeg skal høre om, hvor meget fattigdom der skabes, ved at en enlig mor har 17.600 kr. efter skat – ud over at hun får sine børn passet – i kontanthjælp. Jeg vil bare ikke acceptere den præmis, der hedder, at så skaber vi fattigdom i Danmark. Det skal også være rimeligt over for de mennesker, der går på arbejde hver dag og ikke tjener så mange penge.

Altså, for mig handler det her meget om rimelighed. Det var også det argument, jeg brugte i valgkampen sidste år, da vi foreslog vores eget kontanthjælpsloft, der sådan er meget tæt på det her. Så kan man sige, at det jo ikke var det, der gav mest vælgermæssig opbakning, men det ændrer ikke på, at vi mener det.

Kl. 20:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Torsten Gejl.

Kl. 20:17

Torsten Geil (ALT):

Det her kontanthjælpsloft kan jo mange ting. Det kan jage rigtig mange syge mennesker rundt efter job, som stort set ikke findes, og som de ikke ville kunne tage, om de så fandtes. Det kan bringe 7.000 børn under fattigdomsgrænsen, og vi frygter, at det også kommer til at bringe hele familier fra hus og hjem. Og så er det, jeg vil spørge: Er det, fordi det er rimeligt?

Kl. 20:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:17

Søren Pape Poulsen (KF):

Men jeg anerkender ikke den fattigdomsgrænse. Det er en fattigdomsgrænse, som man diskuterede i sidste periode, fastsat af rød blok, der siger, at hvis der er nogen, der bliver rigere i samfundet, og man ikke tilsvarende bliver rigere, så er man lige pludselig blevet fattig. Det, det må handle om, er da, hvor mange penge man har mellem hænderne til at bruge, hvad man kan købe for dem, og hvilket liv man kan have. Det synes jeg er en rimelighedsbetragning.

Så skal jeg gerne medgive spørgeren, at det jo godt kan ske, det her system endnu ikke er helt perfekt. Det kan sagtens være, der er nogle mennesker, der er placeret forkert, for folk skal jo ikke på varig kontanthjælp. Det er slet ikke tanken med det. Jeg vil ikke udelukke, at der findes nogle – også nogle, der er syge – som burde være på en anden ydelse. Det medgiver jeg gerne, det findes helt sikkert også i det system.

Kl. 20:18

Tredie næstformand (Christian Juhl):

Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen fra SF.

Kl. 20:18

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak, og tak for talen. Det var en ideologisk tale, og det er jo sjovest at diskutere de ting. Det var en tale, hvor de udsatte ikke er enlige forsørgere, der står til at miste i tusindvis af kroner hver måned. Det er boligejerne. Det synes jeg er rigtig spændende at diskutere. Det er klassisk konservativt.

Nu er ordføreren jo fra et meget typisk sted i landet med gennemsnitspriser, Viborg, hvor et gennemsnitligt parcelhus koster 1,7 mio. kr. Det ligger sådan nogenlunde i midten, for på Frederiksberg og i Hellerup ligger prisen på omkring 7 mio. kr. – godt og vel, hvis man siger 140 m². Det billigste sted i Danmark er Nyholmsvej i Snedsted, som ligger tæt på Thisted. Der koster et hus på 140 m² under 400.000 kr. Anerkender ordføreren ikke, at med den model, der er lagt frem, og de ting, som Konservative selv har foreslået i forhold til en ny boligbeskatning, er der en fuldstændig vanvittig skævvridning både geografisk og mellem de husejere, der bor i Thisted, og dem, der bor i Gentofte? Er det rimeligt? Er man udsat?

Kl. 20:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:19

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg ved ikke, om jeg vil kalde boligejerne udsatte. De udsatte i det her land mener jeg bl.a. er de hjemløse, som jo lider under, at vi har travlt med at tage os af alle mulige andre. Det er én diskussion.

Nu er Viborg ikke noget gennemsnitligt sted, fru Lisbeth Bech Poulsen. Der bor mange brave, brave folk, som er af særlig kvalitet. Men det er nok rigtigt, at når det kommer til boligpriser, er det meget gennemsnitligt. Og jeg tror da, at man både i Viborg og i Snedsted glæder sig voldsomt over, at man kan købe huse, der er meget billigere, og hvor man ikke bliver beskattet fra hus og hjem.

Det, der er fuldstændig galt, er jo, at der bor folk tæt på stedet her, som betaler mange, mange tusinde kroner hvert eneste år. Jeg bliver påvirket af, at Susanne nede i Lejre, der er pensionist og bor i et helt almindeligt hus, betaler 35.000 kr. om året i boligskat og kun kan sidde der, fordi hun har en arv. Det synes jeg ikke er i orden. Det er ikke noget med at være udsat, det er bare ikke i orden. Det er ikke fair.

K1. 20:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 20:20

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jamen hvis ordføreren bekymrer sig så meget om folk, der betaler meget i grundskyld, så skulle ordføreren måske foreslå en boligskattemodel, som ikke giver hundredtusindvis af kroner til de allerrigeste i det her land og få hundrede kroner til dem, der bor i de små billige huse i landdistrikterne. For det kommer ikke til at være de mennesker, som ordføreren siger han bekymrer sig om, der virkelig kommer til at mærke det her. Det bliver dem i de allerdyreste boliger. Så derfor kunne man jo godt have lavet en model, hvor man kiggede på grundskylden. Men det, der kommer til at ske, er, at ejendomsværdiskatten bliver ændret fuldstændig, sådan at dem med de allerdyreste huse kommer til at få flere hundrede tusind kroner i skattelettelse. Det er det, det reelt bliver.

Derfor vil jeg bare gerne igen spørge ordføreren: Synes ordføreren, det er de husejere i f.eks. Viborg, der kommer til at få nul og niks ud af det her, der skal betale for, at dem i Gentofte og andre steder, hvor gennemsnitspriserne er 7 mio. kr., skal have en kæmpe skattelettelse? Er det rimeligt?

Kl. 20:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

K1. 20:21

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg anerkender simpelt hen ikke den præmis for debatten, at folk, der bor et sted, hvor man betaler en rimelig boligskat, og ikke er tvunget fra hus og hjem, betaler for, at nogle andre ikke skal opleve eksorbitante stigninger. Det er jo det, vi ser. Det er nogle voldsomme, voldsomme stigninger. Alt det, som spørgeren siger der, skulle hun sige til Kirsten på Frederiksberg, der er pensioneret folkeskolelærer og bor i et rækkehus. Hun vil bare gerne have lov at blive boende. Det kan hun ikke, fordi grundskylden stiger og stiger.

Jeg ville gerne have, at de rigeste også betalte. Så kunne vi være enige om at lave en ny boligskattemodel, der betyder, at vi afskaffer al boligskat. Til gengæld indfører vi en avanceskat, når man sælger, for det vil også betyde, at dem, der tjener rigtig mange penge på at sælge deres ejendom, kommer til at betale en del i skat, fordi vi beskatter penge, folk har, og ikke fiktive værdier, som de ikke har.

Kl. 20:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Erik Christensen, Socialdemokratiet.

K1. 20:22

Erik Christensen (S):

Tak. Jeg vil sige, at med vores fælles fortid i den kommunale verden, kender jeg jo egentlig hr. Søren Pape Poulsen som sådan en forholdsvis præcis mand, når han udtaler sig. Jeg synes, at når svarene

kommer vedrørende den grønne dagsorden, vedrørende energiforliget, bliver de noget svævende. Det er ikke den Søren Pape Poulsen, jeg normalt kender, så nu prøver jeg at spørge en gang til.

Det er jo sådan, at hvis hr. Søren Pape Poulsen tæller mandaterne, vil der rent faktisk være mere end 90 mandater for energiforliget, og det vil sige, at man ville kunne pålægge regeringen at opføre de kystnære havvindmøller. Så jeg vil gerne høre hr. Søren Pape Poulsen, om det er sådan, at De Konservative står fast på det, og om de vil være med til at holde fast i det, der ligger i energiforliget.

Kl. 20:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

K1. 20:23

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg synes, at jeg meget klart har sagt, at vi står bag det forlig, og at det er det, vi ønsker at gennemføre. Jeg har så også samtidig sagt, at jeg ikke kan lukke øjnene for, at vi har en regning, der skal betales; en regning på PSO'en, vi skal have fundet et forlig og en aftale om. Det er sådan set bare det, jeg søger. Jeg synes ikke, jeg er så ulden, men jeg erkender bare, at verden ikke er sort og hvid. Jeg vil ikke ind i en eller anden diskussion om, hvilken minister der nu har tolket på hvilken måde. Jeg forholder mig sådan set til, hvad vi selv mener.

K1 20:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Erik Christensen.

K1. 20:23

Erik Christensen (S):

Men det er jo faktisk sådan, at vindmølleindustrien er kommet med et alternativt forslag, som rent faktisk sparer 80 mio. kr. mere end regeringens forslag, og derfor er det jo muligt. Der er ingen problemer med økonomien ved at opføre de her kystnære havvindmøller. Så vil hr. Søren Pape Poulsen anerkende, at vindmølleindustrien faktisk er kommet med et forslag, som gør det muligt at fortsætte ud ad den bane, som erhvervslivet rent faktisk regner med at skulle følge.

Kl. 20:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:24

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg er helt sikker på, at vores klima- og miljøordfører kan bekræfte, at vi har fået sådan et forslag. Jeg vil gå ned til spørgeren lige bagefter og se det, og så vil jeg bare glæde mig over det.

Kl. 20:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det fru Marie Reumert Gjerding fra Enhedslisten.

Kl. 20:24

Maria Reumert Gjerding (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne følge lidt op på det, hr. Simon Kollerup spurgte om. For den her nye GEUS-rapport, som er på vej, var jo noget, der faktisk blev aftalt i forlængelse af landbrugspakken, altså at GEUS – Danmarks Geologiske Undersøgelser – skulle lave en mere grundig analyse af konsekvenserne for drikkevandet. Den er nu på trapperne, og forskerne har i dag udtalt, at, ja, landbrugspakken får konsekvenser for drikkevandet.

Jeg er med på, at hr. Søren Pape Poulsen gerne vil se det, men rent principielt vil jeg gerne spørge: Hvis det viser sig, at det er det her, der står i rapporten, altså at det her får konsekvenser for drikkevandet, vil Det Konservative Folkeparti så være parat til at ændre i landbrugspakken?

K1 20:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

K1. 20:25

Søren Pape Poulsen (KF):

Hvis det viser sig at være tilfældet, vil vi drøfte det, og så vil vi tage en dialog med ministeren og de andre partier, og så vil vi se, hvad det giver anledning til. Jeg vil simpelt hen ikke tages som gidsel her på Folketingets talerstol for en rapport eller en artikel, som har været i en avis i dag, jeg ikke har læst.

Der er jo ingen af os, der er imod rent drikkevand. Der er ingen af os, der siger, at vi skal gøre alt for at bekæmpe rent drikkevand. Vi vil alle sammen have rent vand i vores haner – så meget og så godt, vi kan.

Nu har vi en landbrugspakke, som, når den er indfaset, jo faktisk rummer mere klogskab miljømæssigt end tidligere. Så er der et skvulp de første år, som vi prøver at imødegå med nogle andre tiltag. Hvis det så har en anden konsekvens ifølge nogle undersøgelser, skal vi da sagligt og seriøst kigge på det.

Men jeg synes bare ikke, jeg sådan fast skal sige, at så gør vi lige sådan og sådan på baggrund af en rapport eller en artikel, der har været i dagens aviser, og som jeg ikke har haft en chance for at læse.

Kl. 20:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg er nødt til lige at sige til de kollegaer, der ønsker at diskutere i rundkreds, at vi har et egnet lokale herude bagved - det er ret forstyrrende i øjeblikket. Ja, det gælder jer derovre.

Så er det fru Maria Reumert Gjerding.

Kl. 20:26

Maria Reumert Gjerding (EL):

Tak for det. Jeg tror ikke, at der er nogen, der er interesseret i at tage nogen som gidsel eller afkræve præcist, hvad det er, der skal ske. Det er, fordi det kan bekymre mange mennesker, når de her ting kommer frem, altså at drikkevandet er truet i områder af Danmark, og at sundhedseksperter går ud og siger, at det her kan medføre en øget kræftrisiko.

Så det er kun et spørgsmål om at bede om en tilkendegivelse fra Det Konservative Folkeparti om, at man er parat til at kigge meget seriøst på den her nye viden, der er kommet frem, og som vi får den samlede rapport om inden for formentlig ganske kort tid.

K1. 20:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:27

Søren Pape Poulsen (KF):

Ja, selvfølgelig vil vi da kigge på det, når den kommer. Vi er jo ikke modstandere af viden, så selvfølgelig vil vi det. Altså, vi skal jo forholde os sagligt og seriøst til det, der kommer frem – selvfølgelig skal vi det.

K1. 20:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så vil jeg gerne sige mange tak til hr. Søren Pape Poulsen for indsatsen. Det er mig en stor glæde at kunne byde velkommen til vores grønlandske kollega fru Aaja Chemnitz Larsen fra IA.

Kl. 20:27

(Ordfører)

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

I tirsdags henviste statsministeren til, at rigsfællesskabet var et unikt fællesskab. Det var lidt svært at se afspejlet i selve åbningsdagen, bl.a. var et ud af de tre flag, som er i rigsfællesskabet, hejst her bag mig, og vi fik sunget »I Danmark er jeg født«. Vi er ikke alle sammen født i Danmark, men lad nu det ligge.

Rigsfællesskabet er et eviggyldigt emne. Det er et meget komplekst, men også et rigtig vigtigt emne at tage op. I indledningen til selvstyreloven står der, at formålet med loven er at sikre en ligeværdighed og gensidig respekt mellem Grønland og Danmark. Dette mener jeg dog ikke altid bliver afspejlet i virkeligheden, og lad mig uddybe, hvad det er, jeg mener med det.

Det seneste år har regeringen vist interesse for at besøge Grønland ved diverse ministerbesøg, ligesom tre ud af Folketingets udvalg, nemlig Grønlandsudvalget, Retsudvalget og Forsvarsudvalget også har besøgt Grønland. Målet med rejserne har været at øge forståelsen for Grønland og for de grønlandske forhold. Som eneste grønlandske folketingsmedlem, som deltog på udvalgsrejserne, er jeg rigtig glad for, at rejserne blev en realitet. Jeg mener bestemt, at vi kan komme rigtig langt med en større forståelse for hinanden.

I løbet af efteråret skal de tre udvalg følge op på rejserne, og vi ved allerede nu, at Forsvarsudvalget planlægger en høring om Arktis, ligesom Retsudvalget vil følge op på en række konkrete emner på justitsområdet i Grønland. Jeg ser frem til, at mine folketingskollegers nye viden om Grønland og grønlandske forhold også fører til politiske initiativer og indsatser, for det er der bestemt behov for.

I det videre arbejde med grønlandske sager i Folketinget er de nordatlantiske medlemmer dog væsentlig dårligere stillet end øvrige medlemmer, for selv om grundlovens § 28 siger, at de nordatlantiske medlemmer er folketingsmedlemmer på lige fod med de øvrige folketingsmedlemmer, er realiteten ofte en anden.

For at skabe politiske resultater ved vi, at det som bekendt kræver, at man sidder med ved forhandlingsbordet. Realiteten er i dag den, at ingen af de nordatlantiske medlemmer i Folketinget inviteres med til en lang række forhandlinger, som direkte omhandler indsatser i Grønland. Et par eksempler på det er forsvarsforligsforhandlingerne, kriminalforsorgsforligsforhandlingerne og de kommende satspuljeforhandlinger.

Det er på en og samme tid både tankevækkende, men også dybt beskæmmende, at den viden, vi som grønlandske folketingsmedlemmer besidder, ikke benyttes yderligere. Jeg vil gerne bruge anledningen til at rose finansministeren, som i år på opfordring fra IA har inddraget de nordatlantiske mandater i finanslovsforhandlingerne. Det er et skridt i den rigtige retning. Men ser vi på størstedelen af de resterende områder, må vi erkende, at der er lang vej igen.

Vi behandler her i Tinget lovgivning, som er med til at påvirke almindelige menneskers liv i Grønland. Lovgivning, der vedrører Grønland, skal opdateres tidligere end i dag, hvor regeringen, 5-15 år efter at den er opdateret i Danmark, får opdateret den grønlandske lovgivning. Har vi selv i Grønland et ansvar for at tage fat og proaktivt bede om at få opdateret lovgivningen? Det har vi bestemt. Men den danske regering bør have et generelt fokus på lovgivningen inden for de 32 områder, som Danmark varetager på vegne af Grønland. Det er f.eks. familieretten, justitsvæsenet og forsvaret, så det til enhver tid svarer til det moderne samfund, det også skal virke i.

Det burde ligeledes ligge fast for regeringerne ved rigsmøderne, at man drøfter planerne for hjemtagelse af områder. Politiet i Grønland varetager i dag en række til tider dybt forældede myndighedsopgaver såsom afhøring af fædre i ugift samliv med mødre til fælles børn samt en lang række andre administrative opgaver, som med fordel for borgerne i det grønlandske samfund kunne løses bedre i grønlandske kommuner. Ligeledes er adoptionslovgivning og navnelov-

givning bedre varetaget i det grønlandske samfund, hvor netop disse vilkår er så grundlæggende forskellige fra det danske samfund. Vi ser ofte den økonomiske udfordring ved hjemtagelse som en hindring, men disse områder er forslag, som ikke er omkostningstunge, og som løses bedst i det grønlandske samfund og til gavn for de grønlandske borgere.

Danmark har fortsat et ansvar for justitsområdet. Det vil sige politiet, retterne og Kriminalforsorgen, og på trods af at der i de seneste år er sket et fald i antallet af lovovertrædelser i Grønland, ligesom ventelister på anstalterne er faldende og bunkebekæmpelsesindsatsen i retterne er lykkedes, er der stadig behov for at se kritisk på det grønlandske justitssystem.

KL 20:32

De gode resultater er glædelige, og IA's vedvarende indsats og fokus på justitsområdet de sidste 15 år i Folketinget er bestemt en af årsagerne til, at vi ser positive tendenser på dette område.

Blandt de områder, som fortsat kræver fokus, er landsforsvarsembedet, som er ved at blive etableret. Forsvarerne i Grønland er primært lægmænd, og det er et skridt i den rigtige retning, at man arbejder på at professionalisere forsvarerne, men tiden vil vise, om embedet er tilstrækkeligt finansieret.

Hvad angår justitsområdet, vil jeg også gerne lægge op til en diskussion af, om vi på sigt bør forlade det nuværende lægmandssystem og i stedet arbejde hen imod en professionalisering af området. Dette er vanskeligt, når man samtidig gerne vil bevare et nærhedsprincip, men det er en nødvendig debat at tage. Det grønlandske samfund ændrer sig løbende, og vores love, regler og retssikkerhed skal afspejle det aktuelle samfund, som justitssystemet fungerer i.

Det kommende folketingsår vil blandt andet blive præget af en debat om forsvarets opgaver i Arktis og en endelig stillingtagen til Pituffik, Thule Air Base, og udenrigspolitisk er samarbejdet i IWC, Hvalfangstkommissionen, desværre et eksempel på, at rigsfællesskabet ikke altid er i stand til at rumme modsatrettede interesser og varetage grønlandske interesser. Vi bør stå sammen i rigsfællesskabet og ikke lade EU-interesser komme før egne. Det handler om forsyning, selvforsyning og bæredygtig brug af vores ressourcer i Grønland.

Arbejdet med et nyt forsvarsforlig starter inden længe, og forsvarets nye Arktisanalyse skal ses i lyset af de kommende politiske forhandlinger. Arktisanalysen blev offentliggjort i juni og skal drøftes i Forsvarsudvalget og forsvarsforligskredsen. Som nævnt er det Inuit Ataqatigiits klare indstilling, at de nordatlantiske folketingsmedlemmer naturligvis skal sidde med ved disse drøftelser, og når der træffes endelig beslutning om forsvarets opgaveløsning i Arktis og i Grønland. En komplet miljøoprydning ved tidligere militære baser og en større inddragelse af den grønlandske befolkning bør være en prioritering i disse overvejelser.

Der er gang i den økonomiske aktivitet i Grønland, men det økonomiske grundlag er stadig sårbart. Vejen frem må fortsat være at skabe erhvervspolitiske tiltag, administrativ fleksibilitet og velvilje, så interesserede investorer ikke skræmmes væk, men fortsat vil investere i erhvervsudvikling i Grønland og særlig i skabelse af lokale arbejdspladser. Behovet for et fortsat samarbejde i rigsfællesskabet om erhvervsudvikling og for at sikre investorer til Grønland er derfor stadig aktuelt.

Uddannelse er stadig grundlæggende for et samfund i udvikling. I regeringens 2025-plan er der lagt op til en grundlæggende ændring af uddannelsespolitikken. Den daværende regering i Grønland valgte i 2013 at ændre uddannelsesstøtten, så man gik fra grønlandsk SU til dansk SU. Dette skete i bred enighed i det daværende Naalakkersuisut og med den klare forudsætning, at man ikke ville forringe vilkårene og forholdene for de studerende.

Det er et brud med en mangeårig politik i Grønland, hvis Naalakkersuisut ikke tager yderligere stilling til, hvordan vi kan sikre nogle ordentlige vilkår for vores studerende, så vi sikrer, at der fortsat er en udvikling af det grønlandske samfund, og så der hele tiden vil være flere, der uddanner sig, og ikke flere, der falder fra under uddannelsen. De unge er vores fremtid, og vi har brug for hver og en, så lad os sikre nogle ordentlige vilkår, som ikke rammer skævt, så vi sikrer, at alle har en mulighed for at tage sig en uddannelse. For nogle er uddannelse den eneste vej ud af den negative sociale arv.

Noget af det, jeg efterlyser i talen her i dag, er en større grad af ligeværdighed i rigsfællesskabet og her i Folketinget for den sags skyld, og derfor kan det jo ikke være rigtigt, at vi står uden for indflydelse i en lang række politiske forhandlinger, når Grønland er på den politiske dagsorden. En forudsætning for fællesskabet må være inddragelse, dialog og et større kendskab til hinanden.

Det grønlandske folk og vi politikere, som er valgt i Grønland, har en naturlig trang til at være med til at definere den politik, som vedrører Grønland. Det mener jeg er en naturlig udvikling, og set i dette lys vil det klæde regeringen og Folketingets partier at sikre en større inddragelse af folketingsmedlemmer, der er valgt i Grønland.

Mange tak for ordet.

Kl. 20:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Vi har en række korte bemærkninger. Først er det fra hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 20:38

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak, og mange tak for talen. Jeg deler jo fuldstændig ambitionerne om den helt naturlige involvering af alle kollegaer her i salen, selvfølgelig også dem, der repræsenterer de grønlandske og færøske partier

Det, jeg egentlig gerne vil spørge ind til, handler om Parisaftalen, der blev lavet sidste år, og hvor jeg ved at Grønland har bedt om ikke at være omfattet af den danske tiltrædelse. Jeg kunne godt tænke mig at vide, om ordførerens parti har ambitioner om, at Grønland selv skal tiltræde aftalen, som selvstændig, eller hvordan det kan være, at man har valgt ikke at være med i den danske tiltrædelse, da det jo er en global aftale for alle lande på kloden.

Kl. 20:38

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. I Inuit Ataqatigiit har vi været optaget af, at man er meget ambitiøs i forhold til at være med til at bidrage i forhold til de klimaudfordringer, verden står over for. Vi synes også, det har været enormt ærgerligt, at man netop ikke har turdet at være mere ambitiøs fra Naalakkersuisuts side, den grønlandske regerings side, i det her spørgsmål. Så vi står desværre i en situation, hvor der ikke er et politisk flertal i Grønland til at være med til at underskrive den her aftale, og det synes vi er enormt ærgerligt. For vi ser jo klimaforandringerne med dobbelt hast i forhold til resten af verden i Arktis. På den måde skal vi selvfølgelig også være med til at tage et medansvar. Jeg mener ikke nødvendigvis, at det bør være en hindring for at skabe udvikling, som er en af de årsager, man har henvist til fra Naalakkersuisuts side.

Kl. 20:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Rasmus Nordqvist.

K1. 20:39

Rasmus Nordqvist (ALT):

Nej, helt rigtigt, så kan det jo netop være en rigtig god mulighed for at skabe positive forandringer. Men tak for svaret, og jeg håber selvfølgelig, at ordførerens parti så får heldet med sig til at få resten af politikerne med på det. For det er jo vigtigt, at det er en global aftale for alle lande.

Kl. 20:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:42

K1 20:42

$\textbf{F} \\ \textbf{\textit{g}} \\ \textbf{\textit{r}} \\ \textbf{\textit{e}} \\ \textbf{\textit{e}}$

Ordføreren.

K1. 20:40

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for det.

Kl. 20:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi går videre til hr. Marcus Knuth.

K1. 20:40

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Jeg vil først og fremmest sige, at jeg er glad for at høre ordførerens ønske om en øget involvering i den politiske proces her i Folketinget. Det tror jeg kun vil føre til en styrkelse af rigsfællesskabet, og hvis vi skal vende den om og se, hvor vi kan styrke rigsfællesskabet fra dansk side, så er jeg glad for at høre, at ordføreren netop nævner retsområdet. For et af de områder, som jeg hører fremhævet, hvor vi måske kan gøre endnu mere i Grønland, er netop politi og retsvæsen. Ordføreren nævnte en styrkelse af nærhedsprincippet. Jeg ved ikke, om ordføreren kan komme lidt tættere på forslag til, hvor man fra grønlandsk side kan gøre mere for at styrke retssamfundet i Grønland.

Kl. 20:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo, ordføreren.

K1. 20:40

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Til den første kommentar vil jeg sige: For mig personligt er det enormt vigtigt at være konstruktiv i folketingsarbejdet, være proaktiv og netop forholde sig løsningsorienteret. Det er den tilgang, jeg har til det. Så tak for bemærkningerne.

Vedrørende den anden del omkring justitsområdet mener jeg, at man er nødt til at se på, om vi eventuelt skal graduere, ud fra hvad det er for en alvor, der er i de forskellige sager inden for retsvæsenet. Altså, når det primært er et lægmandssystem, som det er i Grønland, er vi også nødt til at se på, hvordan vi kan styrke både anklagedelen og forsvarsdelen, hvor det som sagt i dag er lægmænd. Der mener jeg godt man både kan gå ind med noget efteruddannelse i højere grad, end man gør i dag, eller med bl.a. det her landsforsvarsembede, men på sigt måske også at spørge, om der er nogen sager, der er så alvorlige, at vi er nødt til at sikre, at det er nogle, der har et juridisk kendskab til sagerne, både på anklagesiden og på forsvarssiden, som er nødt til at føre de her sager.

Kl. 20:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Marcus Knuth.

Kl. 20:42

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Bare en ekstra kort bemærkning: Jeg er klar over, at vores Justitsministerium har meget stort fokus på netop retsområdet, især i f.eks. de mindre bygder, og på, hvad man kan gøre der, fordi den geografiske afstand, sprogudfordringer osv. er en udfordring. Jeg ved godt, der ikke er nogen nem løsning her, men har ordføreren, når det kommer til de helt små bygder, hvor der ikke kan være en politimand i dem alle sammen, nogen tanker om, hvad man kan

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Det er jo kernen i den her diskussion, for det er en udfordring, når man har et nærhedsprincip, som jeg også synes man skal holde fast i så høj grad, som det overhovedet kan lade sig gøre, samtidig med at jeg også mener, der bør være fokus på professionalisering af området. Der mener jeg man er nødt til at gå ind og tage en diskussion. Noget af det, som jeg vil foreslå i Retsudvalget, er, at vi holder en høring for netop at diskutere nogle af de her ting, og jeg vil forsøge at komme med en helhedsplan for, hvad det er for nogle alternativer i forhold til det system, vi har i dag, som jeg gerne vil være med til at komme med nogle konstruktive løsningsforslag til.

gøre for netop at styrke fornemmelsen af retssikkerhed i de her om-

Kl. 20:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Karin Gaardsted.

Kl. 20:43

Karin Gaardsted (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for den gode tale. Jeg har et spørgsmål vedrørende hvalfangsten. Det er jo sådan, at ordføreren også i sin tale nævnte, at der var nogle problemstillinger, nogle uenigheder mellem Danmark og Grønland omkring hvalfangsten. Jeg vil gerne have, at ordføreren lige folder det lidt mere ud, for min opfattelse er, at Danmark netop har sørget for at holde de mindre hvalarter uden for begrænsninger. Hvor er det, problemfelterne ligger, og hvordan ser ordføreren på det?

Kl. 20:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:44

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Det er jo primært i forhold til de store hvaler, at Grønland har nogle særlige interesser. Og når man er tre parter i et rigsfællesskab, er der nogle gange nogle interesser, som vægter højere end andre, kan man sige – altså, der er nogle, der har mere på spil. Og det har Grønland jo, når vi snakker om de store hvaler. Der er lavet en instruks fra rigsfællesskabets side – og der er jo nogle gange nogle knaster indadtil, som man er nødt til at forholde sig til. Og det er der, hvor der kan være nogle modsatrettede interesser internt i rigsfællesskabet.

Kl. 20:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Karin Gaardsted.

Kl. 20:44

Karin Gaardsted (S):

Jeg anerkender naturligvis, at det lige præcis handler om de store hvaler, og det er mit indtryk, at der er en bestemt kvote, som grønlænderne må fange hvert år. Så den del er der jo faktisk rigtig fint styr på, og det bliver overholdt, og det er, som det skal være. Men såvidt jeg er orienteret, er der jo en grønlænder som bisidder, når Danmark forhandler om de her ting, og jeg vil gerne vide, om det ikke er korrekt, at der er et tæt samarbejde, og at der er en aftale mellem Grønland og Danmark om det, og at der er en grønlandsk bisidder.

K1. 20:45 Kl. 20:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:45

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Fra Inuit Ataqatigiits side mener vi, at når det er Grønland, der har nogle særlige interesser, bør vi også have en forhandlingsposition, som er stærkere end den, vi har i dag. Det er jo Grønland, som har nogle interesser i forhold til de store hvaler, og derfor mener vi også, at man bør gå ind og se på, hvordan man kan styrke Grønlands position i de forhandlinger. For det er Grønlands interesser, der er mest på spil i den her sag.

Kl. 20:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 20:45

Christian Juhl (EL):

Tak. I et samfund, hvor det er 25-30 pct. af de unge, som har sociale problemer, må man vel sige, at det er alvorligt, og at man må gøre et eller andet. Jeg vil gerne høre ordføreren om, hvad hun synes der skal gøres, for at vi kan forbedre forholdene for børnene i Grønland, og om hun i givet fald kan se nogle muligheder for, at både Danmark og Grønland kan gøre en indsats i den sammenhæng.

Kl. 20:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:46

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Det er jo et emne, som jeg personligt er meget optaget af. Jeg har selv været børnetalsmand i Grønland, og da jeg i et halvt års tid sad i Inatsisartut fik jeg stillet seks forskellige spørgsmål om, hvordan man kunne være med til at styrke børns rettigheder. Et af dem er man i gang med at gå videre med, og noget af det, man peger på, er, at mere end 30 pct. af vores børn og unge i Grønland har en social sag. Det synes jeg skriger til himlen, for det er kun de sager, vi kender til, og hvad så med alle de sager, hvor skolen eller naboerne eller familien måske ikke har gjort opmærksom på, at der faktisk er grund til bekymring for et barn? Så vi står faktisk i en situation, hvor det her for mig at se bliver en større og større udfordring, i hvert fald når man ser på tallene. Der er behov for, at man gør en indsats.

Noget af det, jeg konkret har peget på, er, at man skal have lavet nogle vejledende sagstal, som jo også er blevet diskuteret i Danmark. Og jeg synes virkelig, at det haster. Seksuelt misbrug af børn og omsorgssvigt over for børn kan vi simpelt hen ikke acceptere som samfund. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi får vendt den udvikling, og at vi får skabt en positiv spiral for børn og unge.

Kl. 20:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Christian Juhl.

Kl. 20:47

Christian Juhl (EL):

Det er på tide, at der bliver ansat nogle flere socialrådgivere og socialarbejdere, som kommer ud i områderne og ikke sidder og laver kontorarbejde, men som først og fremmest er aktive ude i bygderne og byerne.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:47

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

I forhold til ansvarsfordelingen mellem Grønland og Danmark er det jo Grønland, der i dag har ansvaret, og det mener jeg også at man bør fastholde. Jeg mener ikke, at det nødvendigvis skal være en praktisk hjælp fra dansk side, men man er nødt til at være opmærksom på, at Grønland står med en rigtig, rigtig stor udfordring, hvor man er i gang med en erkendelsesproces. Man er ikke engang nået igennem den her erkendelsesproces i det grønlandske samfund, vil jeg vove at påstå. Så ja, der er behov for at gøre en større indsats.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 20:48

Karsten Hønge (SF):

Fru Aaja Chemnitz Larsen nævnte i sin tale betydningen af at være en del af aftalerne i Folketinget. Jeg har jo fuldstændig respekt og forståelse for, at IA ønsker at blive inviteret til forhandlinger om bl.a. finansloven. Jeg forstår også fuldstændig, at IA kan have en berettiget forventning om i højere grad at blive en del af de forlig, som vedrører Grønland. Men kunne fru Aaja Chemnitz Larsen nævne, hvilke sammenhænge det har størst betydning for IA at blive en del

K1. 20:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:48

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Der er jo bl.a. nogle helt konkrete forlig: Politiforliget, kriminalforsorgsforliget og forsvarsforliget er helt, helt oplagte. Satspuljeforhandlingerne er også ret oplagte i forhold til grønlændere i Danmark. Noget af det, jeg gør, når jeg f.eks. ikke kan være med i satspuljeforhandlingerne, er, at jeg er rundt og tage fat i de enkelte partiers socialordførere. Det er jo netop den her i mine øjne sådan lidt løsningsorienterede tilgang til det. Hvis jeg ikke selv kan sidde med, hvordan kan jeg så være med til at sikre, at dem, der sidder med, er klædt godt nok på til også at have fokus på grønlændere i Danmark. Målet for os er jo, at vi selv sidder med, og jeg tænker, at når vi snakker om forsvarsområdet, har vi alt andet lige langt større viden omkring, hvordan tingene ser ud i Grønland, og hvad det er for nogle ting, som man fra Grønlands side er optaget af i forhold til forsvarets opgaver fremadrettet i Grønland.

K1. 20:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Karsten Hønge.

K1. 20:49

Karsten Hønge (SF):

Hvordan ser fru Aaja Chemnitz Larsen på mulighederne for at få stoppet planerne om brydning af uran i Sydgrønland?

Kl. 20:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:50 Kl. 20:52

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Der sker jo også en udvikling på det her område i Grønland. Der er jo desværre et politisk flertal, som tingene ser ud lige nu, til at udvinde uran. IA er jo direkte imod, at det skal ske. Det sidste, der er sket, er jo, at der er en kinesisk investor, som har mulighed for at opkøbe helt op til 60 pct. af aktierne i GME, som står for udvindingen af uran. Det ser vi jo selvfølgelig kritisk på.

Jeg synes, der er behov for, at man laver et review board, som man f.eks. har set i Australien, så man ser på de langsigtede samfundsøkonomiske interesser fra Grønlands side.

Kl. 20:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Espersen.

K1. 20:50

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg vil tale om det her med at være medlem af forsvarsforliget. Jeg forstår, at det er det, man gerne vil. Der foregår jo et samarbejde mellem den danske regering og regeringen i Grønland, også når det drejer sig om forsvarsting. Der orienterer man jo hinanden, som man skal, men jeg synes, at det virker vanskeligt at forestille sig, at eksempelvis fru Aaja Chemnitz Larsen kan komme med ind i forsvarsforliget uden fuldstændig at forpligte sig på det, som forsvarsforliget er. Det er svært for nye at komme ind i en forligskreds, medmindre man fuldstændig accepterer det, der ligger. Der skal jeg så høre: Har fru Aaja Chemnitz Larsen planer om at sige ja til det, der ligger i det forsvarsforlig, der er nu, for så at komme med, også når der skal diskuteres Arktis?

Kl. 20:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:51

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Når vi går ind i nogle forhandlinger, forholder vi os jo selvfølgelig også til det samlede, og på den måde går vi jo åbent ind i de her forhandlinger. Så længe man sidder uden for døren, er det rigtig svært at forholde sig til, hvad det egentlig er for nogle ting, der bliver drøftet, og det er svært at forholde sig til den samlede pakke. Derfor er det jo enormt vigtigt, at man sidder med ved bordet, og så kan det jo godt være, at man undervejs finder ud af, at man ikke siger ja til den samlede pakke, men man er nødt til at sidde med ved bordet. Det er en helt grundlæggende forudsætning for overhovedet at kunne bidrage og kunne blive inddraget i den proces.

Kl. 20:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 20:52

Søren Espersen (DF):

Det er mit indtryk, at den dør forholdsvis let kan blive åbnet, men det kræver, hvis man ønsker at tilslutte sig forsvarsforliget og komme med i forligskredsen, at man så accepterer alt det, der ligger, inklusive jagerfly til 30 mia. kr., inklusive hvad der ellers er, der ligger i det forsvarsforlig, som nu skal til at forhandles. Det starter jo her formodentlig i det tidlige forår. Så hvis fru Aaja Chemnitz Larsen har lyst til at komme med i forsvarsforliget, er jeg sikker på, at det vil blive accepteret bredt af forligskredsen, forudsat at hun også accepterer alt det, der ligger, og der spørger jeg så igen: Er man parat til det?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:52

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Jeg svarer gerne igen tydeligere, hvis hr. Søren Espersen mener, at der er behov for det. Jeg tænker, at ja, det handler om at komme med til de her forhandlinger, og vi går jo med til, at det så er det hele, der skal forhandles. En mulighed kunne jo også godt være, hvis det var sådan, at det ikke var den model, man gik efter – det er noget, der også er blevet drøftet med forsvarsministeren – at man så kommer med og bidrager til den del, der handler om Arktis. Det kunne være en mulighed. Men går vi ind i forhandlingerne, går vi ind i alle forhandlingerne, ja.

Kl. 20:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Christian Rabjerg Madsen.

Kl. 20:53

Christian Rabjerg Madsen (S):

Tak for det. Indledningsvis vil jeg sige tak til ordføreren for en spændende redegørelse.

I 2013 aftalte den danske regering og den grønlandske regering, at grønlandske studerende i Danmark var berettiget til dansk SU. Det betyder så også, at de SU-besparelser, som regeringen barsler med, vil gå ud over grønlandske studerende i Danmark på lige vilkår, som SU-besparelserne vil ramme danske studerende i Danmark. Derfor kan det jo alligevel godt være sådan, at der er særlige udfordringer i forbindelse med SU-besparelser, som knytter sig til de grønlandske studerende. Kunne ordføreren ikke delagtiggøre mig i sine overvejelser om, om der kan være nogle udfordringer, der gør sig gældende for de grønlandske studerende i relation til de her SU-besparelser? Tak.

Kl. 20:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:54

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Allerførst kan man jo sige, at de grønlandske studerende rejser 4.000 km væk, når det er, de skal starte på en uddannelse. Der er rigtig store sproglige og kulturelle udfordringer, i hvert fald for nogle. Det er forskelligt, hvor god man er til dansk, hvilke danskforudsætninger man har, når det er, man vælger at studere i Danmark. Noget af det, som jeg synes, er et positivt eksempel, er bl.a. Aalborg Kommune, som tilbyder grønlandske studerende akademisk dansk som en del af, man kan sige, det forløb, de har som studerende i Aalborg Kommune.

Jeg har jo selv stillet et forslag til naalakkersuisut, til den grønlandske regering, om, at man også kigger på, hvordan man kunne lave en sommerskole og altså være med til at klæde de grønlandske studerende endnu bedre på. Men der er ingen tvivl om, at de her SUforringelser også vil ramme de grønlandske studerende rigtig, rigtig hårdt, de vil ramme socialt skævt, og jeg mener også, at der er behov for, at man laver en løsning mellem regeringen og naalakkersuisut, sådan at man sikrer, at det ikke er på grund af de her SU-forringelser, at der er flere, der falder fra. Vi har i Grønland et rigtig, rigtig stort behov for, at de grønlandske unge bliver veluddannede og vælger at tage hjem igen efter endt uddannelse.

K1. 20:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Christian Rabjerg Madsen.

Kl. 20:55

Christian Rabjerg Madsen (S):

Tak. Jeg vil først og fremmest sige, at jeg er meget enig med ordføreren i, at der kan være nogle særlige udfordringer her i relation til de grønlandske studerende. Jeg bider også mærke i, at ordføreren siger, at der bliver opfordret til, at man kan finde nogle løsninger imellem regeringerne i henholdsvis Grønland og Danmark for den her gruppe. Kunne ordføreren komme ind på, hvad det kunne være for nogle løsninger? Er ordføreren klar over, hvor mange studerende fra Grønland i Danmark der vil blive ramt af de her SU-forringelser, som regeringen barsler med? Tak.

Kl. 20:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:56

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Som udgangspunkt er det jo alle de grønlandske studerende, som vil blive ramt, og der er et sted mellem 500 og 600 grønlandske studerende, som studerer i Danmark. Der er behov for at gå ind og have en dialog om det. Skal man være med til at sikre, at de fortsat får den SU, som de er vant til, og som de får i dag? Vi har et rigtig højt frafald – jeg mener, det ligger omkring 40 pct. – så derfor er der i høj grad behov for, at det ikke er på grund af de her SU-forringelser, eller at det er på grund af fremdriftsreformen, som jo også har gjort livet svært for rigtig mange af de studerende, også de grønlandske.

Kl. 20:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 20:56

Morten Østergaard (RV):

Det er også uddannelsestemaet, som får mig til at stille spørgsmål. For jeg synes nogle gange, at det, der kan vanskeliggøre dialogen, jo er, at på en række områder er der mange af de ting, som blev sagt, som man kunne tænke sig at understøtte, og på den anden side er der altid det her med, at man jo ikke skal hjælpe nogen, der ikke har bedt om hjælp – der er den her balance. Men jeg synes, at det, fru Aaja Chemnitz Larsen sagde om uddannelse og tilgængeligheden til uddannelse, ikke mindst gode erhvervsuddannelser, var fantastisk klogt.

Derfor vil jeg bare spørge: Er der noget i den sammenhæng, som man kan gøre fra regeringens side, fra Folketingets side, fra Danmarks side for at hjælpe med de ambitioner? For jeg deler fuldstændig ideen om, at uddannelser, og det gælder både i Danmark og i Grønland, er det bedste, vi kan give til den næste generation.

Kl. 20:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren

K1. 20:57

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Jeg har tidligere udtalt, at jeg mener, at naalakkersuisut har en lidt slap holdning til det her, altså at man vil prøve at undersøge, hvilke muligheder der kunne være. Men jeg mener, at man politisk skal ønske at fastholde så mange unge i uddannelse som overhovedet muligt. Alle, der kender bare en lille smule til Grønland, ved, hvor vigtigt det er, at vi får flere veluddannede, som også kan tage nogle af de job, som der er i Grønland, og være med til også at udvikle Grønland. Vi ser jo heldigvis, at rigtig mange af vores studerende vælger at tage tilbage til Grønland, efter de har læst i Danmark eller andre steder.

Så ja, der er bestemt behov for, at man politisk er lidt mere ambitiøs i forhold til at sikre nogle bedre vilkår i Grønland. Der mener jeg at regeringen godt i den her dialog kan være med til at finde en konkret løsning.

K1. 20:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 20:58

Morten Østergaard (RV):

Nu har der været ført trepartsdrøftelser i Danmark netop med fokus på bl.a. praktikpladssituationen i forhold til erhvervsuddannelser, og noget af det, jeg indimellem undrer mig over, også efter selv at have været i Grønland flere gange, er jo, at når der så sker noget, et stort byggeri eller noget andet, så er man ofte nødt til at bringe arbejdskraften ind, selv om der egentlig er masser af folk, som kunne uddannes til at løfte de opgaver. Derfor er spørgsmålet jo, om det er sådan nogle tiltag, der er behov for, altså et tættere samarbejde med fagbevægelsen, med arbejdsgiverne og eventuelt en dansk regering som formidler, for at man får løst det, for det virker jo som et paradoks, at man henter arbejdskraft ind, når der er rigeligt med folk.

Kl. 20:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 20:59

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Det kunne godt være en af de løsninger, der skulle til, men jeg synes i virkeligheden, det handler om at skabe nogle ordentlige vilkår. Det handler jo også om, at rigtig mange af de unge, som egentlig burde være i uddannelse, har nogle ordentlige sociale vilkår. Nu nævnte jeg tidligere de udfordringer, der er for rigtig mange børn og unge. Det afspejles jo også i, at det for mange er svært at tage en uddannelse. Så socialområdet, uddannelsesområdet, arbejdsmarkedsområdet hænger jo uløseligt sammen, når vi snakker om trivsel helt fra barnsben af. Det afspejler sig jo. Kunne vi blot få gang i den her positive spiral, så flere bliver uddannet og flere trives og kommer i arbejde.

K1 20:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det Roger Matthisen fra Alternativet.

Kl. 20:59

Roger Matthisen (ALT):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Jeg havde fornøjelsen af at være med Grønlandsudvalget i Grønland for nylig og var dybt fascineret af landet og det, som Grønland har at tilbyde rigsfællesskabet. Jeg er egentlig meget, meget enig med ordføreren i, at vi skal sikre ligeværdighed og gensidig anerkendelse, gensidig respekt. Men for at kunne sikre den er vi jo nødt til at have en eller anden form for kendskab, og jeg synes, kendskabet til Grønland i Danmark er forfærdelig lille, så jeg kunne godt tænke mig at høre nogle anbefalinger fra ordføreren til, hvordan og hvor Danmark kan tage fat i forhold til det kendskab.

Kl. 21:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:00

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Et meget konkret sted, hvor jeg tror at man kan tage fat, er at understøtte den indsats, som civilsamfundet gør – altså, grønlændere i Danmark vil også rigtig gerne lave en frivillig indsats. Så man kunne være med til at understøtte det arbejde, som de laver, sådan at de kunne være med til at skabe et større kendskab til Grønland.

Rigtig ofte er det jo de sociale problemer, der på en eller anden måde styrer det mediebillede, der er af Grønland, og jeg tror, at hvis man får gang i den her positive spiral, som jeg har talt om flere gange efterhånden, så vil det jo også kunne afspejles i, at vi får flere positive historier fra Grønland, at vi får vendt det billede, der er af Grønland. Men kulturelt har Grønland rigtig, rigtig meget at byde på. Vi har en kæmpe talentpool af folk, som er enormt gode til både musik og film og alle mulige forskellige ting. Og hvis man var med til at understøtte det – det kunne jo godt være en særlig pulje, man lavede til grønlandske projekter fra regeringens side – så kunne man være med til at skabe et større kendskab til Grønland og grønlandsk kultur.

Kl. 21:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Roger Matthisen.

Kl. 21:01

Roger Matthisen (ALT):

Tak. Det lyder rigtig spændende. Vi er også selv meget optaget af kultur, og hvordan den kommer til at påvirke vores samfundsudvikling.

Men nu snakker ordføreren om, at vi har meget fokus på de udsatte grønlændere i Danmark, og jeg er egentlig enig i, at det nogle gange måske er alt for overdrevet. Men samtidig var der jo en høring i foråret, hvor vi fik oplyst, at 44 pct. af grønlænderne i Danmark oplever at blive diskrimineret af danskerne. Og som synlig minoritet selv synes jeg jo, det er et dramatisk tal og meget, meget uheldigt. Og jeg vil høre ordføreren igen, hvad hun gør sig af tanker om, hvilke overordnede strategier Danmark kan tage fat på for at sikre, at vi kommer den her diskrimination til livs.

Kl. 21:02

$\textbf{F} \\ \textbf{ørste næstformand} \ (\textbf{Henrik Dam Kristensen}) \\ :$

Ordføreren.

Kl. 21:02

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Noget af det, som jeg bemærkede i den rapport, som Institut for Menneskerettigheder lavede om ligebehandling af grønlændere i Danmark, var, at en del af den diskrimination, der foregik, også var fra offentligt ansatte, og det synes jeg bare ikke er i orden. Jeg tror på, at hvis man gerne vil bryde fordomme, handler det om viden, og det handler om dialog. Jeg så rigtig gerne, at der blev etableret et råd for grønlændere i Danmark, hvor man fra regeringens side også var med til hele tiden at sikre, at der var en forståelse for de vilkår, som grønlændere i Danmark lever under, men også at man var med til at sikre noget mere viden generelt i det danske samfund, også i folkeskolen, om det moderne Grønland.

Kl. 21:03

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 21:03

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er enig i, at vi alle sammen godt kunne trænge til at lære lidt mere om Grønland, men nu har I jo i hvert fald haft rigtig travlt med

besøg af os her i den seneste tid, og tusind tak for sidst. Det var meget interessant at være med Retsudvalget i Grønland. Og der hørte vi jo også om nogle af de problemstillinger, der er, f.eks. i forhold til lægmandssystemet osv., men som der også var en, der sagde: Man bliver nødt til at tage udgangspunkt i den virkelighed, der er.

Så jeg vil gerne høre fra ordføreren, hvordan vi her fra Folketingets side kan være med til understøtte nogle af de forbedringer, der skal komme. For vi kan ikke lige pludselig trylle bygderne tættere sammen eller med et slag få flere professionelle forsvarere eller dommere. Så hvad er Folketingets rolle i forhold til også at få nogle af de forbedringer igennem, som Marcus Knuth var inde på, og som ordføreren også var inde på i sin tale?

Kl. 21:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:04

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Jeg tror også, man er nødt til at tage udgangspunkt i den virkelighed, der er. Og der oplever vi i høj grad i Grønland, at tingene nogle gange ikke er så ideelle, som man godt kunne ønske at de var. Jeg tror, at opgaven som politiker også er at kigge ud i fremtiden og se, hvad behovet er fremadrettet. Hvad er behovet om 5 år, om 10 år, om 15 år? Og der tror jeg man er nødt til også at snakke om, hvordan vi kan sikre et ordentligt retssystem, en retssikkerhed for det grønlandske folk, som er værdig, og hvor vi sikrer, at man løbende er i gang med at opjustere det justitssystem, som vi har. Noget af det kan jo gøres med efteruddannelse, hvor man netop tager udgangspunkt i de ressourcer, vi har.

Vi var jo også ude at se, at der faktisk findes rigtig mange ressourcer. Der er rigtig mange steder, hvor tingene faktisk fungerer i den virkelighed, som er. Derfor mener jeg, at man er nødt til også hele tiden at have nogle ambitioner og kigge fremad, have nogle visioner for, hvor f.eks. justitsvæsenet skal bevæge sig hen.

Kl. 21:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 21:05

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Det er fuldstændig enig i. Jeg vil bare høre helt konkret på det område, jeg dækker i den her diskussion, nemlig retsområdet: Hvordan kan udvalg, hvordan kan Folketinget være med til helt konkret at understøtte nogle ting? Ordføreren var selv inde på, at det måske også handler om at blive mere involveret – i hvert fald de grønlandske MF'er – i forhandlinger, men er det også et spørgsmål om ressourcer? Det er det jo næsten altid, men hvad kan Folketinget her i Danmark, også i forhold til hele kompetencefordelingen, konkret gøre?

Kl. 21:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:05

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Noget af det, som jeg vil foreslå i Retsudvalget, er, at vi bl.a. får lavet en høring, for jeg tror, at vi sådan har kradset lidt i overfladen og fået et kendskab til justitssystemet i Grønland. Men vi har også identificeret nogle områder, hvor nogle ting fungerer rigtig godt, og hvor der nogle steder er skabt nogle rigtig gode resultater, men hvor vi også har behov for hele tiden at drøfte, hvordan vi kan udvikle området. Et landsforsvarerembede, som skal etableres her i løbet af efteråret, synes jeg også er interessant for os

som Folketing at følge. Er det nok? Er der ressourcer nok? Hvordan kan vi sikre, at de initiativer, vi sætter i gang, også bliver fulgt op og man ikke ligesom glemmer de gode indsatser, som der har været fokus på?

Kl. 21:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til fru Aaja Chemnitz Larsen og går videre i ordførerrækken til fru Aleqa Hammond.

Kl. 21:07

(Privatist)

Aleqa Hammond (UFG):

Mange tak, formand. Det er så rigtigt, når statsministeren siger, at rigsfællesskabet er unikt og noget særligt. Derfor vil jeg starte med at kvittere for det gode folketingsår, vi har haft. Rigsfællesskabet er for første gang med i regeringsgrundlaget, debatten om rigsfællesskabet var den længste nogen sinde, der er kommet flere meget vigtige rapporter, og vi er den her gang blevet inviteret til finanslovsforhandlingerne. Det er skridt i den rigtige retning.

Det er godt at høre, at statsministeren finder vores børns og unges vilkår derhjemme vigtigt, og at hans regering gerne bidrager med noget godt til vores bestræbelser på at skabe bedre rammer for alle vores børn og unge. De grønlandske studerendes forringede kår på grund af fremdriftsreformen, den grønlandske menighed og den præstelige betjening, den særlige indsats for de socialt udsatte grønlændere i Danmark, et styrket retsområde i Grønland er blandt de emner, jeg har taget op i finanslovsforhandlingerne. Jeg har gode forhåbninger om, at de bliver hørt og taget med i de videre betragtninger i forløbet. Igen tak for invitationen. Jeg glæder mig allerede til det næste møde.

Rigsfællesskabet er dog så meget mere end børn og unge i Grønland samt udsatte grønlændere i Danmark. Danmark har det fulde ansvar for 32 sagsområder i Grønland. Det vil være for omfattende for mig at nævne udfordringerne på alle de 32 sagsområder, men jeg vil lige highlighte et par områder på retsområdet, for jeg synes, at de fortjener en grundig gennemgang – på samme måde, som forsvaret har fået sin analyse af dets fremtidige opgaveløsning – så køen for at afsone en dom ikke igen vokser, så sagsbehandlingstiderne vedbliver med at være rimelige, så dømte afsoner under menneskelige forhold, så de ansatte på anstalterne får en god uddannelse og en ordentlig løn, så politiet har det nødvendige udstyr, og så kommunerne og kommunefogederne får ordentlige arbejdsvilkår.

Rigsfællesskabet er unikt, som statsministeren selv siger det. Ja, Grønland har også en unik rolle i rigsfællesskabet, og Danmark har også en unik rolle over for amerikanerne på grund af amerikanernes tilstedeværelse i Grønland. Der er igangværende vigtige sager, der har høj politisk prioritet for at bibeholde de gode relationer mellem Grønland og Danmark. Amerikanernes tilstedeværelse igennem rigtig mange år, fra anden verdenskrig til i dag, har, hvad angår Grønland, bragt mange gode ting med sig, men også mindre gode ting.

I løbet af sommeren blev en international meget citeret rapport med titlen »The abandoned ice sheet base at Camp Century, Greenland, in a warming climate« offentliggjort i det videnskabelige tidsskrift Geophysical Research Letters. Rapporten dokumenterer, hvorledes der ved et enkelt af de efterladte amerikanske anlæg i Grønland ligger mere end 9.200 t fysisk affald, såsom bygninger og jernbanemateriel, 200.000 l dieselolie og pcb'er, over 24 mio. l kloakvand og lavradioaktivt spildevand opbevaret i ubeskyttede sumpe. Rapporten dokumenterer også, at der ved afsmeltning af indlandsisen i Grønland er risiko for udsivning og forurening, og som forskerne gør opmærksom på i deres rapport, er hverken affaldsdeponering eller den radioaktive forurening af området desværre noget bemærkelsesværdigt i grønlandsk sammenhæng. Imens bliver der andre steder i den arktiske verden på andre 63 forhenværende ameri-

kanske flyvestationer foretaget indsatser for oprydningen af pcb'er og andre miljøskadelige stoffer. Det er overalt i hele den arktiske cirkel, i Alaska og Canada, men der sker desværre intet fra dansk side. Camp Century-spørgsmålet har stor politisk opmærksomhed fra Grønlands side, men det virker, som om det ikke har større betydning og er vigtigt for Danmark, desværre.

Camp Century er bare et af de mange områder i Grønland, hvor amerikanerne har efterladt sig en stor skade på miljøet. Miljø- og fødevareministeren besøgte Ikkatseq i Østgrønland i august og så en efterladt base med meget miljøfarligt materiale, der bare fik lov til at ligge og flyde. Det har det fået lov til siden 1947. Det er brændstof, asbest, tungmetaller og ifølge visse amerikanske kilder også udetoneret sprængstof. Dengang sagde ministeren, at Grønland ikke skal være verdens skraldespand, men der var ingen konkrete udmeldinger om, hvad regeringen har tænkt sig at gøre for at løse forureningsproblemerne.

Kl. 21:11

Spørgsmålet om oprydning af både Camp Century og de andre amerikanske og danske militære installationer har stor politisk opmærksomhed fra grønlandsk side. Men det virker, som om Danmark ikke har den store interesse og det store engagement i at gøre noget ved sagen. Her vil jeg gerne direkte spørge statsministeren, hvad hans regering mener om Camp Century, og om statsministeren mener, at man absolut uden tøven skal bede amerikanerne om at rydde op efter sig, og at dette skal koordineres med myndighederne i Grønland, således at vi har forhold, som begge lande i rigsfællesskabet kan leve med.

Når Danmark giver amerikanerne lov til at være i Grønland, er det vigtigt, at man ikke bruger Grønland som et affaldssted, og at Danmark bare høster godt af de gode relationer, de har med amerikanerne, mens grønlænderne skal kæmpe for at få lidt gavn af deres tilstedeværelse. Grønland mistede Thuleservicekontrakten; Grønlands gavn af amerikanernes tilstedeværelse kan ligge på et meget lille sted. Jeg så gerne en unik relationen mellem Grønland og Danmark baseret på de unikke fællesskaber, vi har, og hvad angår de aftaler, Danmark har med andre lande, hvor Grønland og det grønlandske folk berøres.

Vi lever i høj grad af vores natur, enten i form af erhvervsfiskeri eller fangst af fødevarer. Det er vigtigt, at vi ikke bare beskytter os mod forurening, men også at vi forvalter vores levende ressourcer bæredygtigt. Derfor følger vi de videnskabeligt fastansatte kvoter for hvalfangst, som bliver fastsat af Den Internationale Hvalfangstkommission, IWC. Det er et vigtigt forum for Grønland. Grønland finder, at forvaltningen af vores storhvaler og vores medlemskab af IWC er meget vigtigt i det internationale samarbejde, vi har. Eftersom Grønland ikke forhandler under eget flag, men forhandler via Danmark, finder jeg det utrolig vigtigt, at forholdet mellem Grønland og Danmark er så godt som muligt, og at der er én stemme på vegne af os alle tre. Ændringer i forhandlingsstrategi og ændringer i instruks og ændringer i arbejdsmetode er af stor, afgørende betydning for vores forhandlingsposition. Vi er ikke altid enige med hinanden, men jeg mener, at vi skal udvise respekt for hinandens forskelligheder og anderledes synspunkter, hvis Grønland og Danmark fremover skal have et stærkt forhandlingsmandat i IWC. Grønland er dog trods alt det eneste land i hele rigsfællesskabet, der så at sige er storhvalsnation.

Statsministeren nævnte ikke Arktis i sin tale. Den arktiske del af rigsfællesskabet udgør 20 pct. af hele Arktis. Den tidligere arktiske strategi, som er ved at være ved vejs ende, har ikke bragt særlig meget med sig. Tværtimod har jeg svært ved at se væsentlige forbedringer, som tager udgangspunkt i selve strategien fra 2011, desværre.

Men der er udkommet to vigtige rapporter i den her regerings tid: Taksøerapporten og Forsvarets Arktisanalyse. Jeg er rigtig glad for at læse, at statsministeren finder rigsfællesskabets indsats i de arktiske områder vigtig. Hvad er statsministerens tanker om disse, og hvad kan man forvente af indsatser fra regeringens side i den nærmeste tid og for tiden fremover?

Jeg vil gerne benytte lejligheden til igen at sætte særligt fokus på vores unge studerendes forhold her i Danmark. De unge flytter fra en anden kultur, så de skal vænne sig til det. De er flyttet fra landet og familien til en dansk storby. Ofte studerer de på engelsk, som er deres andet fremmedsprog. Mange studerende klarer sig udmærket, men gennemsnitligt bruger grønlandske studerende længere tid på at studere end danske medstuderende. Derfor er der brug for en dispensationsordning for fremdriftsreformens regler om SU, så de grønlandske studerende ikke unødigt falder fra.

Den danske folkekirke har mistet en del af sine medlemmer de senere år, men det kan ikke siges at være tilfældet for de grønlændere, der bor i Danmark. Vi finder åndelig velfærd vigtigt. Dog har den grønlandske menighed meget dårlige kår, trods det at vi betaler kirkeskat som alle andre her i samfundet. At få lov til at høre sit eget sprog til bryllupper, barnedåb, konfirmationer og begravelser og i forbindelse med sjælesorg er vigtigt. Vi har én grønlandsksproget præst til 18.000 grønlændere, der bor i Danmark. Kirkeministeren meddelte mig sidste år, at der arbejdes på oprettelse af et grønlandsk menighedsråd i løbet af 2017 samt ansættelse af en grønlandsksproget præst for herboende grønlændere. Jeg hilser initiativet velkommen, og jeg er glad for, at der på dette område lyttes til os, og jeg ser ikke mindst frem til at se resultatet på bordet.

Statsministeren siger, at de udsatte grønlændere i Danmark er et emne, som han finder vigtigt, og at man skal gøre noget ved det. Det glæder mig rigtig meget at høre. Der er jo to meget vigtige rapporter, som statsministeren selv står i spidsen for, og det er socialforskningsinstituttet SFI's rapport om socialt udsatte samt Institut for Menneskerettigheders rapport, som viser, at en meget stor andel af grønlændere bosiddende i Danmark bliver udsat for diskrimination af det danske system. Det er klar tale i rapporterne, og der er en række anbefalinger til politiske initiativer, som er meget interessante. Jeg hører gerne, hvad statsministerens mere konkrete tanker er om forbedringerne, når han nævner de socialt udsatte grønlændere specielt i sin tale.

Der er sagt og skrevet meget om Grønland i det forgangne folketingsår. En række af de udfordringer og problemer, vi står over for, er blevet analyseret. Nu skal vi holde fokus på at finde konstruktive løsninger. Der er brug for en sammenhængende politik for hele rigsfællesskabet. Jeg vil gerne love statsministeren, at hvis hans regering tager arbejdstøjet på i denne sag, vil jeg være en konstruktiv samarbejdspartner i det arbejde. Mange tak for ordet.

Kl. 21:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Vi går til de korte bemærkninger, og den første er fra fru Karin Gaardsted.

Kl. 21:17

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Og tak for en god tale. Det er jo sådan, at når vi danske politikere besøger Grønland, mødes vi altid med politiet, og det gør vi både i Nuuk og i de bygder, som vi besøger rundtomkring. Og det er sådan, at politiet i Grønland har rigtig stor succes med det forebyggende arbejde, specielt i forhold til vold i hjemmet og husspektakler, og de har faktisk så stor succes med det, at de ønsker at bruge mere tid på netop det arbejde.

Jeg vil gerne høre ordføreren om, hvilke opgaver der bør løftes væk fra politiet i Grønland for at frigøre politiressourcer til andet arbejde.

Kl. 21:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Aleqa Hammond.

Kl. 21:18

Alega Hammond (UFG):

Det er rigtigt, at politiets arbejde i Grønland er af en lidt anderledes karakter, end deres danske kollegers arbejde er i Danmark. De grønlandske politifolk løfter lidt flere arbejdsopgaver i Grønland, end deres kolleger i Danmark gør, fordi samfundet ser anderledes ud og vi har færre ressourcer, så vi skal løbe lidt hurtigere for at nå det samme.

Når det så er sagt, synes jeg, at politiet i Grønland har et rigtig godt samarbejde med kommunerne på socialområdet. Samarbejdet handler specielt om oplysning om antivold og om oplysning om seksuelt misbrug af børn, og der føres i den forbindelse specielt oplysningskampagner mod seksuelt misbrug, og ved at politiet er medinddraget sikres det, at der er en rød tråd gennem hele samfundet. Vi vil have svært ved at undvære politiets indsats på det her område.

Men når det er sagt, synes jeg også, at man skal kigge på politiets normeringer og sammenligne dem med de opgaver, der skal løses. Som vi står nu, har jeg svært ved at se, at politiet ikke samtidig er en del af vores forebyggelsesarbejde, for det er i sidste ende dem, som ser tingene i første instans, og meget ofte kender politimanden lokalbefolkningen i sin egen lille landsby, og jeg synes, at synlighed har en meget stor betydning.

Kl. 21:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Karin Gaardsted.

Kl. 21:20

Karin Gaardsted (S):

Men politiet i Grønland giver udtryk for, at de løser en række opgaver, som politiet faktisk ikke burde løse, altså opgaver, der måske burde ligge hos kommunen i stedet for, fordi de netop gerne vil udføre politiarbejde og det forebyggende arbejde. Kan ordføreren pege på nogle af de områder, som måske kunne flyttes fra politiet og over til kommunen?

Kl. 21:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Aleqa Hammond.

Kl. 21:20

Aleqa Hammond (UFG):

Jeg tror, at det er vigtigt, at vi ser på Den Grønlandske Retsvæsenskommssions anbefalinger tilbage fra 2004. I den sammenhæng er der en del anbefalinger, som peger på, at der skal ske forbedringer af det grønlandske retssystem, også hvad angår politiets arbejde. De er langtfra blevet implementeret, og der er langtfra afsat midler til disse forbedringer. Desværre er der fra kommissionens anbefalinger og til i dag gået rigtig mange år, og det er derfor, at jeg i forbindelse med min tale fremhæver, at vi også skal have lavet en analyse på retsområdet, som er mere tidssvarende, således at vi i fremtiden har rammebetingelser, der er bedre, end de er i dag.

Kl. 21:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Søren Espersen.

Kl. 21:21

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg deler fuldstændig fru Aleqa Hammonds bekymringer i forhold til miljøet i det arktiske område og er også enig i, at der, hvor der fra dansk side har været foretaget forurening, skal det rettes op, også i forhold til det, amerikanerne kan have gjort.

I den forbindelse vil jeg spørge fru Aleqa Hammond: Hvad gør det grønlandske landsstyre og Landsting selv i forbindelse med oprydningen af de her meget berygtede dumper, der ligger uden for både byer og bygder, og hvor alt muligt ragelse bliver smidt i vandet, lige fra køleskabe til jeeps, til biler, til alt, hvad der er? Det er en skændsel, synes jeg, at det ikke for længst er sket, og jeg vil spørge fru Aleqa Hammond, der kender forholdene – og jeg ved godt, at hun ikke sidder i Landstinget, men dog kender forholdene: Hvornår bliver der taget fat på det? Det er et forureningsproblem, som er langt, langt større end det, der bliver skildret i forhold til f.eks. forsvarets ejendomme.

Kl. 21:22

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 21:22

Aleqa Hammond (UFG):

Miljø og affaldshåndtering er et indsatsområde hjemtaget til Grønland. Grønland har gennem mange, mange år erkendt, at vi har et problem og efterslæb, hvad angår håndtering af vores eget affald, og i den sammenhæng tror jeg også, at vores forsøg på at gøre forbrændingen bedre, end vi nogen sinde har gjort før, langtfra er gået så godt, som vi egentlig ønsker det. Der er blevet bygget forbrændingsanlæg de fleste steder, også i en del bygder, men at få det til at fungere så optimalt som muligt er vi langtfra nået i mål med. Men der bliver taget hånd om problematikken og det alvorlige problem, som vi alle sammen vil have løst, fordi det hverken ser godt ud eller er godt for miljøet.

Når det er sagt, synes jeg også samtidig, at i den her sammenhæng er det ikke et spørgsmål om, hvad der er værre. I den her sammenhæng er det, at vi er ansvarlige for den miljøforurening, vi laver selv derhjemme, men det er også, synes jeg, et andet kapitel, når det drejer sig om amerikanernes tilstedeværelse, og at de bruger den grønlandske indlandsis som deres affaldsdumpingsted, og det er på ingen måde acceptabelt. De to ting skal man adskille, det har også hjemme to forskellige steder.

Kl. 21:23

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Søren Espersen.

Kl. 21:23

Søren Espersen (DF):

Det er ikke, fordi jeg vil have en konkurrence om, hvad der er værre. Jeg vil bare sige, at det her er et problem, som grønlænderne har haft i 30 år eller mere, og at det ofte bliver nævnt i forskellige sammenhænge. Altså, var det noget tilsvarende, der skete her eller andre steder i Europa, hvor man bare vippede biler ud over kajen og så lod dem ligge dér, så tror jeg, der ville lyde et ramaskrig. Jeg har forsøgt at rejse den her debat mange gange på Grønland, jeg forsøgte også at få den danske regering til at stille spørgsmål til sine grønlandske venner, men der sker ikke noget. Det kan godt være, at fru Aleqa Hammond siger, at nu bliver der taget hånd om det, men jeg må sige, at det stoler jeg simpelt hen ikke på. Hvorfor bliver det ikke fjernet? Hvorfor bliver der ikke ryddet op i det svineri, som der er tale om?

Kl. 21:24

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 21:24

Alega Hammond (UFG):

Enhver, der efterlader sig svineri, skal rydde op efter sig og står også for regningen hele vejen igennem, fuldt ud. Jeg synes også, at affaldshåndteringen i Grønland har fået meget større politisk opmærksomhed, end den nogen sinde har fået før, fordi det jo hober sig op.

Det siger jo sig selv. Grønland har et samarbejde om kommuneaffald i Danmark, og Grønland har også fået øjnene op for indsamling af batterier både i offentlige bygninger og private hjem og deslige, som jeg synes er på vej i den rigtige retning, men det er langtfra godt nok. Men når det er sagt, synes jeg stadig væk også, at det andet, som jeg har nævnt i min tale, langtfra er acceptabelt, og der skal Danmark stå til ansvar for det.

Kl. 21:25

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Magnus Knuth.

Kl. 21:25

Marcus Knuth (V):

Marcus Knuth. Mange tak til ordføreren. Jeg er rigtig glad for, at ordføreren kom ind på netop forsvarsområdet. Dog vil jeg sige, at jeg ikke synes, at den kritik, der er af Danmark, er helt fair. Der er selvfølgelig spørgsmålet i forhold til amerikanerne, men hvis man tænker på, hvilken enorm indsats det danske forsvar yder lige nu, har ydet over årtier, ja, så synes jeg ikke, at den kritik er helt objektiv, især hvis man kigger på vores nye Arktisanalyse og kigger på den øgede indsats, som Danmark står over for i Arktis. Det er ikke blot en fordel rent sikkerhedspolitisk, ikke mindst i betragtning af den øgede aktivitet i Arktis, men også på grund af den øgede tilstedeværelse, som vil være til gavn rent civilt, også i forhold til search og rescue-operationer.

Kan ordføreren komme med en kommentar om, hvad ordføreren mener om den nye danske Arktisstrategi?

Kl. 21:26

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 21:26

Alega Hammond (UFG):

Jeg vil ikke sige, at Danmark har en ny Arktisstrategi. De har en igangværende Arktisstrategi, som er fra 2011 og skal udløbe i 2020. Den er ikke blevet evalueret endnu, men trods det har vi heldigvis fået en forsvars-Arktis-analyse, og den håber jeg bliver det næste pejlemærke for, hvad vi kan forvente af danske indsatsområder i forhold til forsvarsspørgsmålet.

En ting er sikker, og det er, at Danmark sammen med de andre naboer til Nordpolen har lavet en deklaration i 2008, der hedder Ilulissatdeklarationen, som siger, at det arktiske område, som udgøres af fem nabolande til Nordpolen, skal være et fredeligt område, som er demilitariseret. Det er man enig med hinanden om, det er rigtig godt.

Når det er sagt, synes jeg stadig væk, at Arktisanalysen også understreger Taksøerapporten, som peger på, at det fremtidige udenrigspolitiske indsatsområde fra dansk side kommer til at være det arktiske område. Så tror jeg også, at vi har mange ting, som vi stadig væk skal have snakket om for at sikre, at vi også føler medejerskab til den strategi, der nu måtte komme i fremtiden.

Kl. 21:27

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Marcus Knuth.

Kl. 21:27

Marcus Knuth (V):

Måske kunne ordføreren også komme med et par kommentarer til, hvad vi kan gøre for at øge det grønlandske engagement og den lokale grønlandske opbakning til det danske forsvars tilstedeværelse og operationer i området.

Kl. 21:27 Kl. 21:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:27

Aleqa Hammond (UFG):

Grønland har generelt et rigtig godt samarbejde med forsvaret dér, hvor vi kan være med til at løse opgaverne til søs, altså når det er søredning og deslige. Jeg vil gerne sige, at søopmålingen og produktionen af søkort langtfra er færdig, og at det ikke lever op til samarbejdsaftalen mellem den grønlandske regering og Danmark. Det bliver ikke færdigt til tiden.

Jeg synes, at det er rigtig, rigtig vigtigt, at vi gør tingene her bedre for at sikre, at al færdsel i de grønlandske farvande er sikret under dansk ansvar. Når det er sagt, synes jeg stadig væk også, at den Arktispolitik, der nu måtte komme fra regeringens side, tegner meget spændende.

Kl. 21:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 21:28

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Jeg er meget enig med fru Aleqa Hammond om de problemer, der er med de amerikanske militærbaser, og jeg synes også, det er vigtigt, at der findes en løsning. Jeg synes jo også, at i det spørgsmål må det være sådan, at dem, der har lavet forureningen, også rydder op, selv om de påstår, at de har forladt Grønland efter en oprydning. Og jeg er personligt af den opfattelse, at amerikanerne burde betale leje, når de er på så attraktivt et område som Grønland, f.eks. oppe på Thulebasen.

Men det er et andet problem, jeg gerne vil spørge til, nemlig Kvanefjeld og GME, der har solgt en del af sine aktier til et kinesisk selskab. Det er i hvert fald fremgået i pressen, at kineserne har ret til ad åre at købe sig til en majoritet i GME. Er det rigtigt, og i givet fald, hvad synes fru Aleqa Hammond om det?

Kl. 21:29

$\textbf{F} \\ \textbf{ørste næstformand} \ (\textbf{Henrik Dam Kristensen}) \\ :$

Ordføreren.

Kl. 21:29

Aleqa Hammond (UFG):

For at starte med amerikanernes tilstedeværelse og det affald, de efterlader sig: Mit eksempel i ordførertalen er kun ét eksempel ud af rigtig mange. Det her er bare Camp Century, og tallene er grusomme. Det burde man virkelig også gøre noget ud af. Andre steder i de arktiske områder, både i Alaska og i Canada, er der 63 DEW Stations, som er blevet efterladt af amerikanerne. Man er i fuld gang med oprydningen, og visse steder er de allerede færdige, hvorimod man ikke er gået i gang et eneste sted i Grønland. Og man fører ikke engang forhandlinger om oprydning. Det synes jeg på verdensplan er alarmerende.

Når det er sagt, vil jeg sige, at hvad angår Kvanefjeld – for den sags skyld, hvad angår alle mineprojekter i Grønland – så vi gerne danske investeringer. Vi så gerne aktiv dansk deltagelse for at sikre, at man kan få en win-win-situation ud af mineinfrastrukturudviklingen i Grønland. Det er ikke et spørgsmål om, at det er kinesere. Det er heller ikke et spørgsmål om, om det er australiere eller briter. Det er et spørgsmål om international interesse for projekter i Grønland, hvor jeg gerne så dansk deltagelse.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 21:30

Christian Juhl (EL):

Jo, men personligt har jeg det sådan, at vi jo netop må diskutere sikkerheden omkring udvinding af uran. Hvor ryger det hen? Ud på markedet, og der viser det sig, at der er flere tusinde eksempler på, at uran er handlet sort. Og der findes jo stater i verden, som vi ikke har lyst til at levere uran til. Det er derfor, jeg synes, det er problematisk.

Hvad angår forurening, synes jeg måske, at jeg gerne vil vente og høre statsministeren, hvad han har gjort for at få amerikanerne til rydde op efter sig. Jeg synes, det er en ganske stor skandale.

Kl. 21:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:31

Alega Hammond (UFG):

Jeg synes, at Grønland og Danmark har en udmærket dialog med hinanden, hvad angår minedrift fremover, når det drejer sig om konventioner, som Danmark har fået ratificeret på vegne af Grønland. I den sammenhæng tror jeg også, at arbejdsgrupperne har peget på rigtig gode initiativer, der til enhver tid skal sikre, at der er transparens, hvad angår sikkerhedsspørgsmål i forbindelse med udvinding af mineralske råstoffer i Grønland.

Når det er sagt, mener jeg stadig væk, at der i Grønland ikke er nogen minedrift udelukkende med uran for øje. Uran er et biprodukt, når man har interesse for udvinding af sjældne jordarter.

Kl. 21:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Og så er det hr. Roger Matthisen, Alternativet.

Kl. 21:32

Roger Matthisen (ALT):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Jeg vil egentlig bare lige bakke ordføreren – og for så vidt også hr. Christian Juhl – op i, at vi har brug for, at Danmark aktivt går ind og hjælper til med den her oprydning. Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at hr. Søren Espersen taler lidt ned til Grønland i forhold til forureningen. Danmark har selv 29.000 forurenede grunde, som vi endnu ikke har fået fastlagt en strategi for, og vi er trods alt en rigtig gammel nation.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre lidt om visioner for Grønland og for Nuuk. Da jeg var på udvalgstur, var der bl.a. en grønlænder, der kom og sagde, at Nuuk skulle være hovedstaden i Arktis, og jeg kunne godt tænke mig at høre ordførerens syn på og anbefalinger om, hvordan vi gør Nuuk til hovedstad i Arktis.

Kl. 21:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:33

Aleqa Hammond (UFG):

For at tage det sidste først: Nuuk er i forvejen hovedstaden i Arktis. Nej, jeg synes ikke, det er et spørgsmål om, hvilken by der skal være hovedstad i Arktis, for Arktis er mange ting. Arktis omfatter forskellige styreformer og forskellige folkeslag, bl.a. oprindelige folkeslag og føderale regeringer. Det vigtigste for os er, at der er en åbenhed og et godt samarbejde i de arktiske regioner, ikke bare inden for Arktisk Råd og ikke bare inden for Arctic Five, men også blandt oprindelige folk om deres rettigheder, miljøbeskyttelse og

menneskerettigheder. Det er meget vigtigt, at vi har det samarbejde. Vi kan mødes skiftevis det ene og det andet sted.

Jeg så gerne direkte dansk aktiv deltagelse i udformningen af arktiske politikker. Jeg ser, at EU har en meget klar arktisk politik. Jeg ser, at andre lande, som vi sammenligner os med, har meget klare arktiske politikker. Jeg har svært ved at se, hvor Danmark vil hen i det arktiske samarbejde, til trods for at det danske kongerige udgør 20 pct. af hele Arktis. Vi skal have klare retningslinjer for, hvad vi vil med hinanden i det arktiske udenrigspolitiske aspekt.

Kl. 21:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Jeg vil lige sige, at vi er meget glade for de nye muligheder, vi har fået, for, at man kan sidde herovre i sidegemakkerne. Men når man taler højt, er det altså også meget tydeligt herinde i salen.

Hr. Roger Matthisen.

Kl. 21:34

Roger Matthisen (ALT):

Tak. Fru Aaja Chemnitz Larsen taler meget varmt om en investeringsfond for Arktis. Hvordan ser ordføreren at vi kan udnytte den, og hvilke parter tænker ordføreren der skal involveres i sådan en fond?

Kl. 21:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:34

Aleqa Hammond (UFG):

De arktiske områder, specielt når der er tale om Grønland, har brug for partnere. De infrastrukturelle investeringer og minedriftsinvesteringer, vi har brug for, kan vi ikke klare alene. Det er et faktum. Det betyder, at Grønland skal have partnere udefra. Som sagt så vi gerne danske investeringer i det. Hvis ikke vi kan få det, arbejder Grønland ihærdigt på at finde investeringer fra andre lande. Grønland har brug for partnere, og jeg så gerne Danmark være en god partner i den her sag.

Når det er sagt, synes jeg samtidig også, at ...

Kl. 21:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Aleqa Hammond. Der er ikke flere spørgsmål, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Magni Arge.

Kl. 21:35

(Ordfører)

Magni Arge (T):

Tak for det. Godaften. Jeg har stor respekt for, at man i Danmark fejrer det danske demokrati og grundloven, og jeg respekterer også jeres beslutninger om, hvordan I vil synliggøre det danske nationalsymbol i Danmark. Det vil jeg slet ikke blande mig i. Og hvem skulle forstå det bedre end en færing med en stærk national bevidsthed?

Jeg husker fra mine yngre dage som radioreporter, da det færøske håndboldlandshold skulle spille en VM-kamp mod Italien, at de belgiske arrangører ville spille den danske nationalsang til opstillingen før kampen. Det accepterede de færøske håndboldspillere ikke og besluttede i stedet for med holdkaptajn Hanus á Kjalnesi i spidsen selv at synge nationalsangen »Tú alt fagra land mítt« for den stopfyldte idrætshal, så det rungede i hele hallen. En sådan stærk og passioneret markering fra de færøske håndboldspillere rørte ikke kun mig som radioreporter. Den vandt også hjerterne blandt publikum, og de spillede i øvrigt en brandkamp, som tog tilskuerne med storm.

Det var denne stolthed, man trådte på i flagsagen, da man først besluttede at flage for Færøerne på den forkerte dag, siden hejste det forkerte flag og derefter ikke havde modet til at rette fejlen og sige undskyld. Men det kan statsministeren stadigvæk nå at rette op på.

»Intet nyt fra Vestfronten« hedder en bog, vi alle læste i skolen, og det passer såmænd meget godt på indholdet af statsministerens tale, hvad angår Færøerne. Jeg ville ønske, at statsministeren havde samme respekt for Færøernes ønske om at rodfæste vores demokrati i en færøsk forfatning, som vi har for Danmarks demokratiske institutioner og nationale symboler.

I talen hørte vi den sædvanlige advarsel om, at skulle det færøske folk vedtage en forfatning, som ikke passer ind i Justits- og Statsministeriets fortolkning af, hvad der kan rummes inden for eller uden for grundloven, så ligger der en trussel om en de facto færøsk exit fra rigsfællesskabet som det eneste alternativ – måske vi skal kalde den Fixit

Det er en tro kopi af tilgangen til folkeafstemningen den 14. september 1946. Man forlangte, at færingerne i en folkeafstemning skulle tage stilling til, om man ville krybe til korset og genindtage positionen som amt i riget eller løsrive sig fra kongeriget, for der var absolut ingen mulighed for nogen pragmatisk løsning derimellem – det lå uden for grundlovens rammer. Men ligesom i Storbritannien for nogle måneder siden kom resultatet som et chok for magteliten. Folket stemte for løsrivelse, og pludselig blev der plads til en pragmatisk løsning med vidtrækkende selvstyre, for nu var grundlovens rammer pludselig blevet mere elastiske.

I mit parti behøver vi ikke begræde en sådan udvikling, for vi mener ganske enkelt, at vores folk skal bestemme i deres eget land og tage ansvar for deres egen skæbne. Men vi respekterer også, at vi er en del af et demokrati, og at den nuværende regering i Tórshavn ikke har på programmet at proklamere den suveræne stat Færøerne.

Men vi er enige om, at Færøerne skal have sin egen forfatning. Det er imidlertid ikke et løsrivelsesdokument. Den færøske forfatning skal kun regulere det, som vi alle sammen allerede ved: at Færøerne er et land, at færingerne er et folk, og at vi har selvbestemmelsesret til at bestemme vores egen skæbne i verdenssamfundet – altså at magten på Færøerne ultimativt ligger hos det færøske folk.

Disse forhold har skiftende danske statsministre utallige gange bekræftet, så det kan ikke komme bag på nogen i Statsministeriet eller Justitsministeriet. Den færøske grundlov vil blot være det færøske folks identitetskort og vejviser ind i fremtiden, og dette identitetskort bygger på det, vi har opnået og opbygget, siden de første mennesker bosatte sig på Færøerne.

Ingen borgere bliver værre stillet end før. Tværtimod bliver der kun tale om yderligere manifesteringer af borgernes rettigheder og klarhed om de rammer, som den lovgivende, udøvende og dømmende myndighed får til at udøve sin magt. Det vil styrke sammenhængskraften i vores samfund og lægge større pres på vores politikere til at handle i forhold til langsigtede perspektiver hellere end kortsigtet populisme.

Kl. 21:40

Jeg anbefaler regeringen at gå ind i dialogen om en færøsk forfatning på et moderne og konstruktivt grundlag, som kan løfte Færøerne. For skulle nogen strateger eller spindoktorer befinde sig i den vildfarelse, at man kan slå det færøske folk ud af kursen mod selvstændighed, så har de gjort regning uden vært.

»Jeg gjorde det for Færøerne!« sagde den nu verdensberømte Ove Joensen om bedriften, da han for 30 år siden roede alene i en båd fra Færøerne over Atlanten og kyssede Den Lille Havfrue på Langelinie efter den lange rejse på havet. Hans gåpåmod og sejhed er legendarisk og uovertruffen. Uanset hvilke udfordringer der tårnede sig op foran ham, fortsatte han sin rejse. To gange blev han slået tilbage, tre gange tog han kampen op igen, og til trods for elementernes rasen roede han støt og roligt gennem høje bølger og stærk modvind og nåede i mål efter 41 dage ved årerne. Ove Joensen gjorde det umulige muligt.

Kl. 21:46

Hans bedrift kan med lidt god vilje sammenlignes med den færøske selvstændigheds rejse fra et fattigt øsamfund med et sprog truet af udslettelse til en moderne velfærdsstat og en blomstrende færøsk kultur. Det har været et langt, sejt træk, som har ført os frem til et moderne samfund, som er baseret på en stærk national identitet og dygtige folk, som trives med de udfordringer, der opstår i kampen for at påtage sig ansvaret for et selvstændigt folk og en selvstændig nation.

I dag står vi ofte på mål for udfordringer, som andre ville se som umulige, men hvor vi alligevel når resultater, som ingen ville drømme om. Se bare på lakseopdrættet, som er det bedste i verden, og fodboldresultaterne som eksempler. Vi er så frygtede i DBU, at Danmark hellere valgte en træningskamp mod Liechtenstein end at udfordre Færøerne.

Statsministeren sagde i sin tale: »Hvis Danmark er i slæbesporet, mens landene omkring os træder på speederen, så går generationer glip af nye muligheder, og det må ikke ske.« Og det gælder sandelig også for Færøerne. Vi stopper ikke her, vi skal videre. Vi skal skabe flere værdier, nedbetale gæld og gøre os uafhængige af bidrag fra andre lande. Det gør vi gennem en styrkelse af vores demokratiske grundform, og det gør vi gennem deltagelse i verdenshandelen på et grundlag, der tjener vort land og vore borgere – og dermed også i Danmarks og det såkaldte rigsfællesskabs interesser. Men det fordrer også, at vi har adgang til at forsvare vores interesser og udvikle vores deltagelse i verdenssamfundet.

Vi har, siden fiskerigrænsen blev udvidet til 200 sømil, varetaget egne interesser i bilaterale forhandlinger med andre lande om rettigheder til fiskeri, og vi skal videre ad den vej, for det har tjent os godt. I internationale fora til gengæld, hvor Danmark har førertrøjen på, støder vi desværre ofte ind i det åbenbare faktum, at danske og færøske interesser går i hver sin retning. Danmark vægter ganske enkelt hensynet til EU højere end hensynet til Færøerne.

Jeg behøver nok ikke gentage eksemplet med makrelstriden, men lad mig følge op med et eksempel fra Den Internationale Hvalfangstkommission, hvor Danmark sammen med EU støtter op omkring etableringen af et hvalreservat i Sydatlanten, til trods for at både Grønland og Færøerne er imod.

Jeg ved, at I støtter os, hvad angår grindefangst og grønlandsk hvalfangst i Arktis, og det er jeg glad for, men det er ikke nok. Hvis Hvalfangstkommissionen og dyreværnslobbyen i Europa får magt, som de har agt, så er reservatet i Sydatlanten blot begyndelsen til en udvikling, som senere kan blive til en regulær trussel mod vores tilværelse i Arktis og Nordatlanten.

Vi er imod reservattænkningen, for vi ønsker at bevare rettigheden til at udnytte havets ressourcer på en bæredygtig måde, fordi det ganske enkelt er det, vores velfærd bygger på.

Bertel Haarder skrev engang i en kronik i Kristeligt Dagblad, hvor han filosoferede over rigsfællesskabets fremtid, at man bør rette nogle konstruktionsfejl i rigsfællesskabets fundament. Det har han fuldstændig ret i. Den udenrigspolitiske lov er en stor konstruktionsfejl, fordi den ikke giver Færøerne det udenrigspolitiske rum, vi skal bruge til at forsvare vore interesser og fortsat udvikle vort samfund i en global verden. Den er jo også konstrueret med afsæt i tænkningen om Danmark som en enhedsstat og uden behørig hensyntagen til, at man har delegeret en stor del af sin selvbestemmelsesret til EU.

Kl. 21:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Vi skal lige have dæmpet forhandlingerne ovre i sidegemakkerne

Så går vi til de korte bemærkninger. Først er det hr. Søren Espersen.

Søren Espersen (DF):

Tak. Det var meget opmuntrende at høre genfortællingen af historien om Ove Joensen, for jeg dækkede faktisk som journalist på BT hele hans 41 dage lange færd og mødte ham på Langelinie. Så jeg fik et godt indtryk af ham, og det er fuldstændig rigtigt, at det var en imponerende dåd, han udførte. Jeg vil lige spørge til det med grundloven. Hvis jeg forstår det rigtigt, bliver der lavet en forfatning på Færøerne, og den mener hr. Magni Arge godt kan indeholdes inden for grundloven. Det mener hr. Magni Arge. Det er ikke sikkert, at statsministerens jurister mener det. Og mit spørgsmål er: Hvorfor har man ikke inddraget statsministerens jurister i det her forløb, så man var sikker på, at man ikke pludselig kom ud i en konfrontatorisk situation, som man efter min opfattelse styrer imod?

Kl. 21:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:47

Magni Arge (T):

Ja, det er jo et interessant spørgsmål, som spørgeren stiller. Nu er det ikke mig, der fører pennen i det grundlovsarbejde, der foregår på Færøerne, og jeg er egentlig ikke klar over, hvem man inddrager, og hvem man ikke inddrager. Men jeg er sikker på, at man er meget godt klar over, hvad der stod i det responsum, der blev sendt fra Statsministeriet for 5 år siden. Jeg tror ikke, at situationen viser sig at have ændret sig meget siden da. Men jeg er overbevist om, at udgangspunktet for at formulere forfatningen i dag er, hvad man mener er bedst for Færøerne, og hvad man mener, at det færøske folk vil beslutte og bakke op omkring.

Kl. 21:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 21:48

Søren Espersen (DF):

Jo, men når man nu fra skiftende statsministre – for det er ikke alene statsminister Lars Løkke Rasmussen, det er også vores tidligere statsminister, Helle Thorning-Schmidt – har gjort klart, at hvis der vedtages en forfatning for Færøerne, som strider mod grundloven, vil den med det samme blive erklæret ugyldig, og hvis man alligevel fremturer med den, vil det blive betragtet som en udmeldelse af rigsfællesskabet; når man nu ved det og har fået det at vide meget klart, så kan jeg ikke få ind i hovedet, hvorfor man styrer mod den konfrontation i stedet for at sige, at den dag, hvor Færøerne opnår selvstændighed eller vil have selvstændighed, så kan man jo gennemføre den forfatning, som man vil. Hvorfor styrer man bevidst mod konfrontation? Det synes jeg er skammeligt.

Kl. 21:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 21:49

Magni Arge (T):

Jeg mener ikke, at man bevidst styrer mod konfrontation. Man styrer hen imod at have en fornuftig forfatning, der kan styrke sammenhængskraften i det færøske samfund. Det andet spørgsmål om, hvad grundloven kan rumme og ikke kan rumme, er ikke en absolut disciplin, hvor vi kan sige, at det lige præcis står på den ene linje. Det har man sagt noget om i Justitsministeriet, det har man en mening om i Statsministeriet, men det har man også en anden mening om på Færøerne, og sådan kan der også være en tredje, en fjerde og en femte

mening om det. Det er ikke en absolut disciplin. Vi så f.eks. det fine eksempel med hjemmestyreloven, som kom igennem i 1948. Det havde ingen ment var muligt inden for grundlovens rammer på det tidspunkt.

Kl. 21:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Thomas Danielsen.

Kl. 21:49

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Jeg er ked af, at talerens kærlighed til Danmark er mindre end Danmarks kærlighed til Færøerne. Men når nu man kender taleren, kan man jo næsten sige, at taleren er Færøernes svar på Donald Trump. Danmark er den store fjende, der laver alle problemerne for Færøerne. Taleren nævner handelsbegrænsninger, eksportpotentialer osv. i sin tale, og der må jeg jo bare sige, at vi ikke fra dansk side laver nogen begrænsninger for, at Færøerne kan have en aktiv handelspolitik. Det lader vi være op til dem, uanset om de ønsker at tage imod de tilbud om samarbejde, vi kommer med fra dansk side, eller ej.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge: Taler ordføreren ikke selv grænsehindringer og barrierer op, når nu ordføreren ønsker eget luftrum og særlige territorier på den vis i stedet for at lave et samarbejde med Danmark og få nogle styrker ud af det for begge lande og for rigsfællesskabet?

Kl. 21:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:51

Magni Arge (T):

Nu var der mange ting i den kommentar. Jeg vil sige, at det nok er sjældent, at nogle fra Republikanerne på Færøerne bliver sammenlignet med Republikanerne i USA. Men det er så en vildfarelse, som nogle gange sker, også for folk, der ikke er særlig oplyste. Så vil jeg gerne også sige, at min kærlighed til Danmark er mindst lige så stor, som danskernes kærlighed til Færøerne. Men jeg vil dog sige, at der er en ting, I skal huske på, nemlig at det er Danmark, som er førerhunden i kongeriget og i det, som I kalder for rigsfællesskabet. Det er jer, der bestemmer og sætter begrænsningerne for, hvad Færøerne kan, og hvad Grønland kan. Derfor vil det altid være Færøerne, som udfordrer Danmark, når vi udvikler os i det globale samfund, som vi nu er havnet i. De rammer, som vi har, er jo sat ud fra tanken om en enhedsstat, dengang Danmark agerede i en lille region i Nordeuropa. Men nu er vi alle sammen en del af et globalt samfund, og det er Færøerne også, og de rammer, som vi har, er alt for trange i dag på grund af den udenrigspolitiske lov, vi har.

Kl. 21:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Thomas Danielsen.

Kl. 21:52

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, formand. Det, jeg forsøger på, er at oplyse lidt om de styrkepositioner, vi har i rigsfællesskabet. Vi kan jo løfte hinanden i rigsfællesskabet, men jeg føler ikke, at ordføreren bidrager til, at vi løfter os sammen i rigsfællesskabet. Jeg oplever, at man insisterer på, at man ønsker at lave arktiske forhandlinger selvstændigt fra Færøernes side, til trods for at konsekvensen af dette vil være, at Færøerne skal forhandle mod Danmark, mod Grønland og mod EU. Tror ordføreren virkelig på, at Færøerne vil stå stærkere i interesser,

som er fælles for rigsfællesskabet, hvis man trækker sig ud af det samarbeide?

K1. 21:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.

Kl. 21:52

Magni Arge (T):

I visse sammenhænge har vi en stor fordel af at være med i samarbejdet, og i andre sammenhænge har vi ikke så stor fordel af det. Årsagen til, at vi står uden for EU, er, at vi ikke mener, at det tjener det færøske folk eller det færøske samfund at være med, fordi vi mister kontrollen over fiskeressourcerne, som vi lever af. Men derfor kan der godt være meget stor fornuft i, at vi er med i f.eks. et EFTA-samarbejde. Det har vi svært ved at få adgang til, fordi vi skal være medlem af WTO for at kunne blive medlem af EFTA. Det må vi ikke, fordi vi f.eks. er begrænset af den udenrigspolitiske lov. Men når det kommer til luftfart, har jeg absolut efterspurgt, at vi kan komme sammen med Danmark ind i det europæiske frie luftrum.

Kl. 21:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 21:53

Christian Juhl (EL):

Jeg synes egentlig, det her er en mærkelig diskussion, for når vi hører borgerlige politikere snakke om det der med at give de rige lidt mere, siger de, at der ikke er nogen, der bliver fattigere, ved at de rigeste får skattelettelser. Det er sådan en mærkelig tankegang, som jeg skal vænne mig til at høre. Men man kunne jo med samme ret sige, at ingen mister demokrati, ved at færingerne laver deres egen grundlov. Hvad skulle der ske ved det? Intet. Det ligger jo i selvstyreloven. Jeg fatter ikke, at den diskussion kan blive ved med at rulle i så lang tid. Det har vi en gang for alle givet færinger og grønlændere ret til, og derfor skal de selvfølgelig have ret til det. Og hvis de formulerer en grundlov, de kan leve med, så kan vi også leve med den. Sådan må det vel være. Og så kan man sige, at det skal være hurtigere eller langsommere, at man hjemtager tingene. Ja, det kan vi jo snakke om. Jeg forstår slet ikke den der debat. Men det kan være, at nogen kan gøre mig klogere på det.

Så er der det der med grindehvaler. Vi havde en debat for nogle år siden, og Danmark har leveret politi, og hvad ved jeg, deroptil, og det eneste, jeg har været uenig i i den sammenhæng, er sådan set, at færingerne på et tidspunkt lavede en særlov, som forbød én miljøorganisation (*Første næstformand (Henrik Dam Kristensen*): Tak!) eller én organisation, man kan kalde det, hvad man vil (*Første næstformand (Henrik Dam Kristensen*): Så er det ordføreren). Eksisterer den stadig væk?

Kl. 21:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 21:54

Magni Arge (T):

Nu er det sådan, at jeg skal tiltræde i Lagtinget den 18. oktober, og så skal jeg sørge for at være opdateret på, om den stadig væk er gældende eller ej. Men vi har for kort tid siden vedtaget en forordning, der giver de færøske myndigheder ret til at forbyde trespassing, altså fjendtlig trespassing i færøske farvande, der gør det muligt at holde folk ude, som vi ved har en ond hensigt, som f.eks. Sea Shepherds har haft. Derved skulle vi undgå de konfrontationer, som er på færøsk territorium.

Kl. 21:55 Kl. 21:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 21:55

Rasmus Nordqvist (ALT):

Hr. Rasmus Nordqvist.

Det er jo dejligt, og jeg kender Færøernes store ambitioner på det her område og synes, det er fantastisk.

Men det betyder altså ikke, at det ikke også er vigtigt at stå sammen globalt for at vise vejen for andre lande. Derfor er det egentlig meget vigtigt for mig at udtrykke over for ordføreren, at jeg håber, at man vil gøre noget fra færøsk side for at være med i Parisaftalen, fordi man netop kan vise vejen. Man kan vise, at det er muligt at skabe positive forandringer og stadig væk kæmpe for vores klima.

Kl. 21:58

Kl. 21:58

Christian Juhl (EL):

Jeg synes jo, at det vigtigste er at få lavet en situation, hvor man stille og roligt kan fange sin grind, spise den og hygge sig med det kød på den måde, man nu gør det på. Det er jo nærmest socialistisk, at man deler med hele byen, når man sådan slagter en grind, og det synes jeg meget godt om. Men jeg synes ikke om det, at man laver en særlovgivning over for én organisation. Og tilsyneladende ser det også ud til, at det slet ikke er interessant længere at komme til Færøerne for den her organisation.

Kl. 21:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:56

Magni Arge (T):

Jeg kan sagtens dele ordførerens bekymring for det, fordi vi også gerne vil opretholde de demokratiske værdier.

Kl. 21:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 21:56

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Og tak for en rigtig flot tale. Jeg har jo før også ytret min fulde støtte til, at man selvfølgelig skal have den forfatning på Færøerne, man gerne vil have, og det kan jeg kun gøre igen. Ordføreren var selv lidt inde på, at der nogle gange i internationale fora er lidt forskelligrettede interesser fra Færøerne og Danmark. Og så er der noget, som jeg jo har spurgt lidt ind til forskellige gange i dag. Det handler bl.a. om Parisaftalen, den store klimaaftale, som er lavet mellem alle verdens lande, og som Danmark jo heldigvis snart ratificerer. Der ved jeg så at der er noget samtale mellem Færøerne og Danmark om, hvorvidt Færøerne skal være en del af den tiltrædelse. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren, hvordan ordførerens parti arbejder for, at Færøerne bliver en del af den her globale klimaaftale, som det jo er så vigtigt at vi alle sammen støtter op omkring.

Kl. 21:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

K1. 21:57

Magni Arge (T):

Igen må jeg krybe til korset og erkende, at jeg ikke kender til, lige præcis hvor man er i tilgangen angående samarbejdet om det. Men jeg kan sige, at man på Færøerne har en meget stærk ambition om at reducere den CO2-mængde, som vi udleder, og det gør man bl.a., ved at man laver store investeringer i vindenergi i øjeblikket sammen med vandenergi, og man har faktisk en ambition om, at al elektricitet og al opvarmning på landjorden samt brændstof i biler skal komme fra vedvarende energi i 2030. Så i stedet for kun at sidde og snakke om at være med i konventioner på den ene eller den anden led gør vi noget ved det. Og vi skal nok sørge for, at vi når i mål før de fleste andre.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:58

Magni Arge (T):

Men det anerkender jeg også, og hvis der er nogen, som er bekymrede for den forurening, der egentlig foregår rundt omkring i verden, så er det faktisk os, som ligger oppe nordpå og i høj grad lever af de ressourcer, som er i havet, hvor forureningen er et ganske stort problem og påvirker alt det havmiljø, vi har rundt omkring os, og som virkelig har en stor betydning for os. Så ja, vi er med på holdet.

Kl. 21:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Alega Hammond.

Kl. 21:59

Aleqa Hammond (UFG):

Vi har rigsfællesskabet, som består af tre dele, Danmark, Færøerne og Grønland, og to af delene af rigsfællesskabet er ikke medlemmer af EU. Derfor undrer det mig lidt, at nogle af ordførerne nævner, at vi kommer til at stå svagere, hvis ikke vi er med Danmark, også hvad angår vores samarbejde med EU.

Trods at Færøerne og Grønland ikke er medlemmer af EU, er Grønland stadig væk en del af et EU-samarbejde i form af vores status i OECD. Det synes jeg er helt vigtigt lige at få nævnt.

At Færøerne laver en forfatning og er i gang med at arbejde for det, betragter ordføreren det, som at man bevidst arbejder sig frem mod en konfrontation, hvis ikke man inddrager Statsministeriets egne jurister?

Kl. 22:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Magni Arge.

K1. 22:00

Magni Arge (T):

Jeg er ikke helt sikker på, at jeg fik den sidste formulering med. Men jeg mener ikke, at det er Statsministeriets jurister, der skal bestemme, hvad vi mener om vores egne forfatningsmæssige spørgsmål. Det er en sag, som vi må afgøre selv, og så må vi finde ud af, hvordan vi kommer ud af det bagefter. Det er min ærlige mening om den sag.

Kl. 22:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Roger Matthiesen, Alternativet. Værsgo.

K1. 22:00 K1. 22:03

Roger Matthisen (ALT):

Tak for det, formand. Jeg må sige ligesom hr. Christian Juhl, at jeg er helt, helt uforstående over for den her debat, vi har om en forfatning og Grønland og Færøerne og rigsfællesskabet. Vi har nogle partier, som sætter spørgsmålstegn ved menneskerettighedskonventionerne, der er fra 1950, og spørger, om de skulle være forældede og skal opdateres.

Men når det kommer til grundloven og en free association, er den lige pludselig hugget i granit. Jeg forstår slet ikke den debat.

Men jeg vil godt stille et spørgsmål om Brexit. Hvordan tænker ordføreren at Færøerne står der i forhold til et rigsfællesskab og det at komme med i forhandlinger, hvis artikel 50 bliver effektueret?

Kl. 22:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:01

Magni Arge (T):

Vi tror egentlig, at vi ser mulighederne i det, og der vil jo både være pros and cons i, at UK nu går ud af EU. For det betyder, at de bliver aktive besiddere af de fiskeressourcer, som ligger tæt op ad den færøske grænse, så forhandlingerne om f.eks. det pelagiske fiskeri vil nu foregå med UK og EU som aktive partnere.

Så der bliver i hvert fald en mere, vi skal diskutere med, og det kan sagtens blive en fordel i mange henseender og uden tvivl også give en lettere markedsadgang til det britiske marked, mens det er kampen om rettighederne til ressourcerne, som måske kan medføre nogle hårde konfrontationer på det område indimellem. Så der er plusser og minusser ved det, men vi ser med fortrøstning på det.

K1. 22:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Roger Matthisen, Værsgo.

K1. 22:02

Roger Matthisen (ALT):

Tak for det. Så tænker jeg på luftfarten og luftrummet over Færøerne. Ordføreren har tidligere udtrykt, at han gerne vil inviteres ind og have noget mere gennemsigtighed med området. Hvordan går den proces?

K1. 22:02

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Magni Arge.

Kl. 22:02

Magni Arge (T):

Det er jo sådan, at luftfart er et meget betydeligt erhverv på Færøerne, og vi er fuldstændig afhængige af luftfart for at udvikle forbindelsen til omverdenen. Men selve lovområdet og administrationen af luftfartsområdet er et dansk anliggende, der bliver administreret i Transportministeriet, og i den her forsamling bliver der så lovgivet.

Men en stor del af det, som den her forsamling besidder magt til at udøve, er egentlig blevet delegeret til EU.

Derfor finder jeg, at det er meget vigtigt, at man i forbindelse med det nye strategiarbejde, der pågår i Transportministeriet, og som den her forsamling skal diskutere til januar og februar, i høj grad også indrager de ting, som er af væsentlig interesse for Færøerne og Grønland.

For for os er det simpelt hen livlinen til omverdenen, det handler om, men også et stort erhverv.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der ikke flere spørgere, så tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Sjúrður Skaale, værsgo.

Kl. 22:03

(Ordfører)

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Så er salen næsten fuld, og alle vil høre statsministeren, og så kommer jeg på. Jeg beklager.

Hold nu op med det klynkeri og brug de muligheder, som vi har. Efter en fin dag på Sandoy var Færøudvalget til møde på lagmandens kontor i Tórshavn, og snakken gik om Færøernes begrænsede muligheder internationalt, da en af de danske gæster brød igennem og sagde: Hold nu op med jeres klynkeri. Det var fint, tænkte udvalgets formand. Det er, hvad der kommer ud af det, når man er sammen nogle dage og kender hinanden lidt bedre, for så er man ikke så påpasselig, så tør man være spontan, så tør man være ærlig. Manglende viden kan medføre en overfladisk relation, hvor man med forsigtighed og høflighed forsøger at dække over det begrænsede kendskab.

En sætning som »Vores parti går ind for rigsfællesskabet«, tror jeg giver genklang i manges erindring. Eller »Vi respekterer de færøske myndigheder.« Dette er et vigtigt udgangspunkt, naturligvis, men at sige respekt er ikke det samme som at vise respekt. Den, man respekterer, er man ikke så forsigtig overfor. Man går i kødet på vedkommende fra tid til anden. Nogle gange kan der faktisk ligge mere respekt i at sige: Hold nu op med jeres klynkeri. Men den største fare ved manglende viden er dog ikke overdreven forsigtighed. Den største fare, når man faktisk går i kødet på nogen, er, at det, man siger, bygger på fordomme.

Jeg udgav i sidste uge en stor bog om det dramatiske forløb omkring år 2000, hvor forholdet mellem Danmark og Færøerne virkelig kørte af sporet. Det var, dengang den såkaldte banksag skabte total mistillid mellem landene, dengang Færøernes lagmand lagde sag an imod regeringen, dengang statsministeren gang på gang tog på forsoningsrejser til Færøerne, og nogle gange fik en iskold modtagelse. Det var, dengang landsstyret beskyldte Danmark for at have sparet milliarder på at give USA og NATO lov til at bygge militærstationer på Færøerne. Det var, dengang regeringens fem topministre med alle deres topembedsmænd i fire lange dage og aftener sad i udmattende og frugtesløse forhandlinger om færøsk selvstændighed. Det var, dengang dansk presse i noget, der lignede en kampagne, fuldstændig uden hæmninger kaldte det færøske folk uansvarligt, udueligt, forkælet og forbandet. Det var, dengang Danmarks justitsminister blev decideret mobbet på en rejse til Færøerne. Det var, dengang regeringen satte sine embedsmænd til at regne ud, hvor meget hver enkelt herboende færing kostede den danske stat. Det var, dengang Færøernes lagmand sammenlignede Danmark med lande, hvor mindretal ikke respekteres. Det var, dengang regeringen videregav pressen dokumenter, som man i fortrolighed havde fået fra landsstyret. Så fuldstændig galt kørte forholdet, og det er alligevel kun 16 år siden.

Der var ikke meget berøringsangst i debatten dengang, men der var heller ikke megen viden eller forståelse eller samtale, før det gik galt. Den uhæmmede debat byggede på fordomme og mistillid, som i en ond spiral førte til flere fordomme og mere mistillid. Netop derfor er viden så vigtig. Og derfor er jeg som formand for Færøudvalget glad for den store interesse, der altid er for at komme med på vores rejser til Nordatlanten, for det gør tonen lidt friere og løsere, og så gør det det selvfølgelig også lidt nemmere for mig selv og Magni Arge at være lidt grove i tonen, når vi får lidt modspil fra danskerne. Der skal jo to til en boksekamp.

Det var i den sammenhæng også et fint signal, da statsministeren besluttede, at der skulle flages med det færøske og det grønlandske flag en gang om året. At enkelte forkerte flag så blev hejst og initiativet derfor kom til at fremstå som et eksempel på den uvidenhed, der skulle bekæmpes, viste bare, som statsministeren også selv sagde, på hvor pinlig baggrund behovet er der. At de forkerte flag blev skiftet ud med de rigtige flag, symboliserede faktisk selve ideen med tiltaget, nemlig at manglende viden og fordomme skal skiftes ud med fakta og kendskab. Det er fint.

Men den store opgave er at flytte os fra symbolernes verden til den virkelige verden. Opgaven er f.eks. at få systematisk undervisning om rigsfællesskabet ind i folkeskolen og gymnasiet i Danmark og der lægge en bund af viden, som gør, at interessen stiger, og at f.eks. pressehistorier fra Færøerne føles vedkommende. Det gør de ikke, når der ikke er nogen basal viden i forvejen.

K1. 22:08

Når man på Færøerne bruger mange ressourcer både i folkeskolen og i gymnasiet på at lære børn og unge dansk, vil det også være rimeligt, hvis der i hvert fald var lidt obligatorisk undervisning om Færøerne i den danske skole. Det er der ikke nu. At flage er symbolik, men dette ville være substans.

Viden og forståelse bliver også stadig mere nødvendig, efterhånden som Danmark og Færøerne på mange felter glider fra hinanden, ikke mindst på grund af den store skillelinje, som hedder EU. Jeg har sammen med andre i lang tid arbejdet med at få fjernet de mange grænsehindringer, som er opstået mellem landene. Vi har ca. 30 hindringer på vores liste, og den ser ud til at blive længere og længere. I de fleste tilfælde skyldes det forskellige forvaltningssystemer, men andre gange skyldes det simpelt uvidenhed.

Det sidste i år er f.eks. at de færinger, som er flyttet til Danmark, er blevet sendt til det, der kaldes International House. Det vil sige, at de er blevet sat i samme kategori som tilflyttere fra ikke-EU-lande. Det er forkert. Der er jo tale om danske statsborgere. Men sagsbehandlerne har bare konstateret, at disse mennesker hverken havde et dansk cpr-nr. eller var EU-borgere, og derfor blev de sendt i samme kø som folk fra Peru og Australien. Der er ingen, der ønsker disse hindringer, og for et par år siden besluttede Folketinget enstemmigt, at de skulle fjernes.

Der *er* gang i sagerne, og jeg ved, at Karen Ellemanns Socialministerium arbejder ihærdigt på det. Der er ved at komme et gennembrud, men hidtil har vi desværre kun fået fjernet 2 af de 30 hindringer på listen. Jeg håber, der sker mere fremover, men det er selvfølgelig svært, for kommandolinjerne er forskellige. Det er både et dansk ansvar og et færøsk ansvar og et ansvar for os, som arbejder i grænselandet mellem Danmark og Færøerne. Men vi må få forkortet denne liste. Det er et af mine største ønsker til regeringen i de kommende år. Det kan simpelt hen ikke være rigtigt, at vi i vores tætte relation skaber sådan kafkaske systemer, som ingen ønsker, og som heller ingen er i stand til at få os ud af igen.

Jeg plejer ikke at sige så meget om det interne danske politiske spil i Folketinget, men da jeg lyttede til statsministerens tale i tirsdags, kom jeg i tanke om en historie om tre mænd, som stod og pralede af, hvis profession var den ældste. Det var en arkitekt, en elektriker og en politiker. Oprindelig var der bare kaos, sagde arkitekten. Gud var den første arkitekt, da Han skabte verden og lavede orden ud af kaos. Min profession er den ældste, sagde arkitekten. Nej, nej, sagde elektrikeren, for før Gud kunne gøre noget som helst andet, måtte Han få overblik over det kaos, der var, han måtte skabe lys. Gud var den første elinstallatør. Min profession er den ældste, sagde elektrikeren. Nej, nej, nej, sagde politikeren. Før der var nogen som helst andre, var der politikere. Hvem tror I ellers skabte det oprindelige kaos, som I taler om? (*Munterhed*).

I de seneste måneder har debatten i Danmark været meget kaotisk, må man sige. Infight i blå blok, beskyldninger om revolverpolitik, trusler om at vælte regeringen, og i tirsdags skitserede statsministeren så situationen op. Mens nogle partier ønsker en offentlig

vækst på 0,5 pct. om året, er der andre, der ønsker en vækst på 0,6 pct. Helt så små er forskellene naturligvis ikke i dansk politik, men forskellene *er* små, både i og mellem blokkene. Og når man kan skabe så meget kaos ud af så lille en forskel, kan man få den tanke, at det var Folketinget, den omtalte politiker havde i tankerne. Man får næsten lyst til at citere omtalte medlem af Færøudvalget, da han sagde: Hold nu op med det klynkeri, og brug de muligheder, som vi har.

Tak for ordet.

K1 22:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 22:13

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Jeg er rigtig glad for, at vi nu flager med det færøske flag og det grønlandske flag, og jeg tror også, at ordføreren har det på samme måde.

Jeg har faktisk også ladet mig fortælle, at der skete en lille misforståelse på Færøerne, hvor det forkerte flag blev hejst på domhuset i Thorshavn af en færing, vil jeg lige sige her. Så jeg tænker, at de der misforståelser nu er ryddet af vejen, og jeg tror ikke, der er en dansker, der ikke ved, det inderste kors i det færøske flag er rødt. Så vi har lært af det alle sammen.

Jeg forstod også på ordføreren, at ordføreren mener, at danskerne ved for lidt om Færøerne, og det er jeg ganske enig i. Og det med, at der er for lidt undervisning i de danske skoler, er jeg fuldstændig enig i.

Men hvad er det, ordføreren mener danskerne ved for lidt om vedrørende Færøerne? Og hvad gør Færøerne ved det, og hvad mener ordføreren at Danmark bør gøre ved det?

Kl. 22:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:14

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Det er jo et meget stort spørgsmål, men for nogle år siden lavede jeg en undersøgelse om viden om Færøerne. Og det viste sig, at den var meget, meget begrænset. Man vidste ikke, hvilken position Færøerne havde i rigsfællesskabet, man vidste ikke, hvor mange mennesker der boede på Færøerne, og mange troede, at Færøerne modtog 10 mia. kr. om året i bloktilskud. Man kendte ikke til de sproglige forhold osv. Det var meget bredt.

Jeg tænker, at det handler om helt basal grundlæggende viden, og når den er på plads, undgår man, tror jeg, det, som skete for 15-16 år siden med meget kraftige fordomme, som blussede op, og som byggede på fejlagtige ting.

Kl. 22:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Karin Gaardsted.

Kl. 22:15

Karin Gaardsted (S):

Så er der også lige et spørgsmål omkring grænsehindringer. Jeg er enig med ordføreren i, at vi må gøre alt, hvad vi kan, for at få udvisket de grænsehindringer. Det, der er omkring cpr-numrene, kunne ordføreren ikke lige sætte et par ord på det? For så vidt jeg ved, er det, fordi der ikke er noget, der hedder cpr-numre på Færøerne.

Kl. 22:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:15 Kl. 22:18

Sjúrður Skaale (JF):

Det er fuldstændig korrekt, at der er et andet system, og når f.eks. Færøerne køber mange tjenester fra Rigshospitalet, så har patienterne eller lægerne brug for at få adgang til journalerne, og i Danmark er de knyttet op på cpr-nummeret, og den slags gør det kompliceret.

Når en færing f.eks. flytter til England, er han jo dansk statsborger, men han får ikke de rettigheder, han skal have, i England, for han har brug for cpr-nummeret, før han tager af sted. Og så må han mellemlande i Danmark, få sig en adresse i Danmark, gå ind på et kontor og få sig et cpr-nummer der, og så kan han flyve videre til England.

Det er den slags praktiske forhold, som er irriterende, men som jeg sagde, er det noget, som fru Karen Ellemann-Jensen arbejder hårdt på at få løst.

Kl. 22:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Karen Ellemann skal tiltales ministeren. (*Sjúrður Skaale* (JF): Ja, undskyld).

Så er det hr. Thomas Danielsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 22:16

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Jeg kan oplyse ordføreren om, at fru Karen Ellemann allerede har sendt et brev til den færøske lagmand om, at man fra dansk side har løst problemet. Så det kan vi glæde os over, ligesom vi kan glæde os over, at de flag, der desværre var forkerte, var produceret på en svensk fabrik, fordi man ønskede at spare penge. Og man kan i forhold til de få flag, som var produceret i Sverige, sige, at der måske var en årsag til, at de var så billige.

Men nu har ordføreren jo endelig fået en regering, der er positivt stemt over for rigsfællesskabet og Færøerne, og i forlængelse af det – vi har løst cpr-problematikken – kunne jeg godt tænke mig, at ordføreren ville nævne de to-tre ting, som ordføreren vil fremhæve som den største hjælp fra den tidligere regering til samarbejdet i rigsfællesskabet mellem Færøerne og Danmark.

Kl. 22:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Man skal stadig væk sige ministeren og ikke fru Karen Ellemann. Værsgo.

Kl. 22:17

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Jeg forstod ikke helt spørgsmålet, men det var noget med, hvilke fremskridt der blev gjort under den sidste regering.

Ja, altså, der havde vi jo en meget stor konflikt mellem Færøerne og EU, og jeg synes, der var en god dialog mellem Færøerne, mig selv og regeringen, så man fik klaret den konflikt, uden at den brød ud i en stor konflikt mellem Danmark og Færøerne.

Det var en konflikt mellem EU og Færøerne, som Danmark ligesom var klemt i, og jeg synes, at man fremførte de færøske synspunkter på en god måde i Bruxelles. Man forsøgte at repræsentere de færøske interesser, selv om man er medlem af EU. Man gav også tilladelse til, at Færøerne i Danmarks navn kunne rejse en sag ved Den Internationale Havretsdomstol, så Færøerne ligesom lånte Danmarks medlemskab og rejste en sag mod EU, formelt i Danmarks navn, men reelt i Færøernes navn, altså også rejste en sag imod Danmark, imod EU, ikke sandt.

Jeg synes, at man ad pragmatisk vej fik løst den konflikt på en god måde.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Thomas Danielsen.

Kl. 22:18

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Hvis man kigger på den liste, der er over grænsehindringer, som vi jo alle sammen er meget optaget af, er der så nogle krydser eller flueben, som man der fik sat under den tidligere regering?

Nu fik vi derudover løst det med cpr-udfordringen, og så kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren, om han kan fremhæve den største og vigtigste grænsehindring, som bliver løst næste gang.

Kl. 22:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:19

Sjúrður Skaale (JF):

Jeg tror, at alle danske regeringer har en interesse i at løse det her. Jeg tror ikke, at man kan opdele det i blokke, altså med hensyn til hvem der har mest interesse i at løse de her problemer.

Men vi fik fjernet nogle sidste år, f.eks. noget, der hedder dimittendsats, altså hvor en dansker, der er færdiguddannet, kunne tage til EU med dimittendsatsen i 3 måneder, men ikke til Færøerne. Der var sådan nogle tekniske ting.

Nu har vi så fået løst nogle flere, men jeg tror faktisk, at det er forkert at sætte det op sådan, at nogen har større interesse end andre i at fjerne de hindringer. Jeg tror, at hele systemet har en interesse i at komme ud af det.

Kl. 22:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 22:19

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak, og tak til ordføreren for en meget interessant og rigtig god tale. Jeg studsede ligesom flere også over det her med grænsehindringer. Det er jo ikke en ny problemstilling.

Det er en velkendt problemstilling og noget, der er blevet kæmpet for i rigtig mange år. Ordføreren har jo også personligt kæmpet for det her igennem rigtig mange år her i Folketinget, og de nordatlantiske mandater har også indleveret deres input til, hvad det er for nogle områder, vi mener der bør ske en prioritering af allerede i februar her i år.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren om noget. Jeg forstår godt ordførerens utålmodighed, og jeg kunne rigtig godt tænke mig at høre ordføreren, hvilke muligheder ordføreren ser i forhold til at presse på for at sikre, at nogle af de her barrierer bliver fjernet.

Kl. 22:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:20

Sjúrður Skaale (JF):

Altså, man kan jo ikke presse på med andet end ord og med at skabe forståelse for det. Og der er jo nedsat sådan en koordinatorgruppe i Socialministeriet, som tager sig af det her.

Den vigtigste hindring er for Færøernes vedkommende cpr-numre, og når det bliver ændret, således at færinger kan få udstedt midlertidige administrative cpr-numre, så er der mange af de 30 på listen, som bliver fjernet; så det ser vi som den største hindring i øjeblikket

Kl. 22:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 22:21

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak. Der er jo en række områder, hvor Færøerne er en lille smule foran Grønland, og det er bl.a. i forhold til dimittenddagpenge og i forhold til kørekort. Og jeg synes, det kunne være interessant at høre ordføreren, hvilke erfaringer man har gjort i forhold til at presse på, for det kunne også være rigtig interessant for Grønland at drage nytte af de erfaringer.

Kl. 22:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:21

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Det er et meget teknisk spørgsmål. Det korte svar er, at når man skal tage kørekort i Færøerne, tager man til Danmark, og hvis man også skal have et internationalt, bliver man nødt til at veksle det danske med et internationalt uden nogen prøve imellem. Det er jo en dum ordning. Men det er også ved at blive løst, heldigvis.

Kl. 22:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Alega Hammond. Værsgo.

Kl. 22:22

Aleqa Hammond (UFG):

Færøernes handel på fiskeriområdet med deres egne samarbejdspartnere rundtomkring i verden er ikke altid nødvendigvis noget, som tilgodeser danskernes interesser, altså hvad angår handelspartnere. I den her sammenhæng ser jeg det, at Færøernes handelspartner er Rusland, fylder rigtig, rigtig meget. De er ikke nødvendigvis Danmarks prioritering nr. 1 at lave handel med, eftersom man har problemstillinger baseret på dét, hvad angår uroen.

Jeg vil gerne spørge ordføreren, om han mener, at det har gavnet samarbejdet i rigsfællesskabet, eller om det har fået det til at slå gnister, at Færøerne har et større og større samarbejde, hvad angår fiskerihandel, med Rusland.

Kl. 22:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

K1. 22:22

Sjúrður Skaale (JF):

Det er faktisk en sag, som fungerer meget fint. Selv om Danmark sanktionerer Rusland og bliver sanktioneret af Rusland til gengæld, så er Færøerne jo ikke med i EU og ikke omfattet af de sanktioner, og handelen mellem Færøerne og Rusland kører, som den altid har gjort. Den er faktisk vokset.

Jeg ved godt, at det her er et ømtåleligt emne, men som jeg har forklaret før, mener vi, at det er vigtigt, at vi har et samarbejde, også strategisk set, med Rusland i nord, samtidig med at der er en konflikt i syd. Den handel mellem Færøerne og Rusland, som foregår, er ikke blevet modsagt, og f.eks. NATO har ikke protesteret mod den, men tværtimod billiget, at handelen fortsætter, fordi man har en stor interesse i, at der er handel og samarbejde med Rusland i nord, samtidig med at man har konflikten i syd. Og det har Danmark også accepte-

ret. Der har ikke været nogen formelle protester fra Danmarks side mod den handel.

Kl. 22:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Aleqa Hammond.

K1. 22:23

Aleqa Hammond (UFG):

Når vi snakker om rigsfællesskabet generelt, ikke bare her i salen, men også generelt i Danmark, oplever vi meget ofte, at den menige dansker har meget lidt viden om rigsfællesskabets struktur og om rigsfællesskabets forhold generelt. Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at man, hvis man har et fællesskab, føler stolthed ved det fællesskab, man har, og at man også har en minimumsviden om hinandens systemer og levevis.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål. Hvis det var op til ordføreren at bestemme, hvad der skal undervises i om rigsfællesskabet, hvad ville ordføreren så ønske, og hvad ville ordføreren prioritere der skulle undervises i?

Kl. 22:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

K1. 22:24

Sjúrður Skaale (JF):

Som jeg svarede Socialdemokratiets ordfører lige før, ville det være helt basale ting. Der er mange, der har den basale viden i orden, men der er alt for mange, der ikke har den helt basale viden i orden – sprogligt, politisk, økonomisk og alt det der. Det drejer sig om helt basale ting – befolkningsmæssigt, kulturelt osv.

Så det drejer sig bare om sådan helt grundlæggende viden. Når folk har den, undgår man, at der opstår fordomme, og så undgår man den situation, som vi havde for ikke så mange år siden, hvor landene gik fuldstændig og totalt skævt af hinanden. Så det er det, det drejer sig om, altså at man i den danske folkeskole får helt basal undervisning om rigsfællesskabet.

Kl. 22:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Roger Matthisen, Alternativet. Værsgo.

Kl. 22:25

Roger Matthisen (ALT):

Tak for det, formand. Og tak for ordførertalen. Jeg har et spørgsmål om udfordringen med brain drain. Jeg havde fornøjelsen af at være på Færøerne for nylig, hvor jeg mødte nogle meget begavede unge kommende politikere, færinger, og de omtalte, at der er et problem med brain drain med unge mennesker især til Danmark og især på grund af studieboliger i Thorshavn. I Danmark arbejder vi jo på at kunne få lavet en længere dispensation i planloven til at opstille midlertidige studieboliger. Er det noget, man taler om på Færøerne?

Kl. 22:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 22:25

Sjúrður Skaale (JF):

Den demografiske udfordring er Færøernes største udfordring overhovedet. Ligesom mange andre små steder og i andre små lande søger folk ind mod byerne, og de små steder og små lande mister unge. Men der er heldigvis sket det de sidste år, at retningen er vendt, så folk tager til Færøerne i stedet for at tage væk fra Færøerne. Vi har haft en meget stor befolkningstilvækst de sidste år, og der er kommet

meget stort pres på boligmarkedet. Den største udfordring for os i øjeblikket er at skaffe nok boliger, der er et enormt pres på boligmarkedet. Hvis der var boliger nok, ville der flytte 500 færinger til Færøerne i morgen. Men det er sådan den flaskehals, som vi sidder i i øjeblikket, altså at der simpelt hen mangler tag over hovedet til folk, så derfor har man sat kraftigt ind på at få bygget specielt billige ungdomsboliger.

Kl. 22:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Roger Matthisen, værsgo.

Kl. 22:26

Roger Matthisen (ALT):

Tak for det. Jeg ved ikke, om ordføreren er bekendt med det danske firma, som laver midlertidige studieboliger af containere. Det er et ret fint koncept, jeg har selv været ude at inspicere og få lov til at slænge fødderne op derude.

Det andet spørgsmål er i forhold til fru Aaja Chemnitz Larsen, der taler om, at det kunne være interessant med et råd for grønlændere i Danmark, både i forhold til at bekæmpe diskrimination, men også i forhold til at højne oplysningsniveauet om Grønland. Vil sådan et råd også være godt for færingerne i Danmark, tænker ordføreren?

K1. 22:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 22:27

Sjúrður Skaale (JF):

Jeg tror, at grønlænderes og færingers situation i Danmark er meget forskellig. Færinger ligner jo danskere; men jeg tror, at der er en forskel mellem færingers og grønlænderes situation i Danmark. Man har jo også fra politisk side noget, der hedder satspuljen, som bruges til socialt udsatte grønlændere i Danmark, men man har ikke noget tilsvarende for færinger, for så vidt jeg ved, er der ikke de samme problemer, når det gælder færinger.

K1. 22:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der ikke flere spørgsmål til ordføreren. Og så er det statsministeren. Værsgo.

Kl. 22:28

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Og tak for en rigtig interessant dag og en god debat, som jo startede muntert – stor respekt for det her Olsen-banden-billede, som jeg har funderet over hele dagen om man er i stand til at komme igen på. Og det forekommer mig at være rigtig, rigtig svært. Men der er én figur, der ikke har været trukket frem endnu, og det er Bøffen. Det er jo ham der med »pist væk med ham«, og så har jeg kigget rundt i salen og tænkt, at finansministeren jo egentlig er den, der sådan ud fra en hurtig bedømmelse er bedst castet til den rolle. Men det duer jo ikke, hvis det er mig, der er Egon Olsen, for det plejer at være ham, der skal »pist væk«. Men det kan være, at det så er en anden – jeg ved det ikke.

Det slog mig alligevel, når nu vi har diskuteret Olsen-banden så meget og der bliver grinet så lystigt og der er sådan en intuitiv fælles referenceramme, hvordan det egentlig kan være, at der i juni måned var så meget palaver over, at der indgik et spørgsmål om Olsen-banden i indfødsretsprøven. For hvis ikke man kan sin Olsen-banden, er man måske alligevel ikke dansk. Og det er ikke for at starte en stor debat om, hvad det vil sige at være dansk, for jeg kan også min H.C. Andersen »I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme«, men jeg kan også min Grundtvig, som 2 år tidligere, i 1848, jo sagde: »Til et Folk

de alle hører, Som sig regne selv dertil«. Så det er måske ikke nok bare lige at være født med et rødbedefarvet pas.

Men nok om Olsen-banden. Jeg synes, det har været en rigtig god dag, hvor der sådan set har været en stille og rolig tone, og hvor jeg sådan set også glæder mig over at der jo ret bredt har været en fælles anerkendelse af nogle af de udfordringer, vi står med.

Fru Mette Frederiksen lagde jo først ud med at anerkende, at Danmark har en vækstudfordring, en produktivitetsudfordring, at for mange indvandrere ikke er i arbejde, at vi skal udvikle velfærden. Og det er jo egentlig også blevet fulgt op af indlæg fra andre ordførere. Ja, selv fru Pernille Skipper indrømmede, at der nok er en grænse for, hvor mange flygtninge vi kan tage, om end jeg så forstod, at 1 million var sådan, ja, lidt højt sat – det synes jeg. Men der var en grænse. Så langt hen ad vejen sidder jeg egentlig tilbage med indtrykket af, at der bredt i det her Folketing er en fælles analyse og en fælles anerkendelse af de udfordringer, vi står med, både i forhold til hvad der gør Danmark til et godt land, og hvad vi godt kan lide ved Danmark – en ikke alt for stor forskel mellem høj og lav, offentligt finansieret velfærd, gratis skoleadgang, fri adgang til sundhedsbehandling, en anstændig ældreomsorg, en rigdom og en velstand. Det indtryk sidder jeg egentlig tilbage med.

Med afsæt i det kan man kun blive positiv, for så er der jo sådan set bare brug for, at vi flytter os fra analyse til handling, og det kræver jo så en plan, og sådan en har regeringen. Og jeg skal ikke svinge mig op til at påstå, at den er genial. Jeg skal sådan set heller ikke svinge mig op til at påstå, at den indfrier alle mine egne eller for den sags skyld mit partis sådan vildeste ambitioner. Og hvorfor gør den ikke det? Det er jo, fordi det er et forsøg på at finde en plan, der balancerer mellem idealisme og realisme. Vi er, i hvert fald for en stund, Danmarks regering og har derfor også et ansvar for at tage ledelse. Og at tage ledelse er også en balance. Den hyrde – og undskyld metaforen – der bare går midt i sin flok, leder jo ikke nogen nogen steder hen. Men den hyrde, der kommer til at gå alt for langt foran flokken, taber jo kontakt. Og det er vel præcis i det her balancepunkt, at man skal flytte ting mellem idealisme og realisme.

Kl. 22:33

Vi har en plan. Den er ikke genial, den udlever ikke alle mine inderste ambitioner, men den opfylder betingelserne til det at have en plan, nemlig først og fremmest jo at sætte sig et mål, at have en klar destination, at vide, hvor man vil hen. Og det er her, vi sætter det mål, at vi gerne vil have, at Danmark i et 10-årigt perspektiv bliver rigere, end vi ellers ville blive, for at holde os på omdrejningshøjde med vores nabolande. Og for at sætte sig sådan et mål skal man have et overblik, og der er jeg et hundrede procent enig i det, hr. Simon Emil Ammitzbøll sagde, nemlig at der er det en rigtig god idé at kravle rigtig højt op, for så kan man danne sig et overblik. Men på et eller andet tidspunkt er man nødt til også at komme ned igen, for hvis man bare sidder deroppe og har overblikket, kan man nyde den gode udsigt, men man kommer aldrig i nærheden af den, man flytter sig aldrig. Så man skal jo ned igen, når man har dannet sig overblikket, for at kunne navigere.

Det er jo så det næste krav til en plan, nemlig at det ikke er nok, at man har sådan et mål i 2025, men at man også har en præcis plan for, hvad det så er for en rute, man skal betræde for at nå derhen. Hvad er det for nogle konkrete tiltag, der skal tages undervejs, og hvordan hænger det sammen undervejs? Og det er jo her, der så er en udfordring med den såkaldte socialdemokratiske plan. For den såkaldte socialdemokratiske plan rummer den store udfordring, at den opererer med, at man sådan set bare bruger det råderum, der allerede er skabt. Og det ene sted, der er et bud på at gøre det større, er at gøre det dyrere at generationsskifte – der finder man en milliard. Og så har man et råderum, som, hvis man så i øvrigt vil leve op til sin ambition om, at det offentlige forbrug skal udvikle sig med 6 promille om året, så er spist op i de første år frem til 2020. Så er der ikke

mere. Og det er et problem, når vi i øvrigt også er enige om – som det er fremgået af debatten her i dag – at ved siden af de ambitioner, vi kan have om at udvikle den offentlige sektor, så står vi også med nogle helt bundne opgaver, der skal håndteres.

Vi har den bundne opgave, at den grønne omstilling, som jo egentlig nyder bred opbakning i det her Folketing, skal finansieres i en situation, hvor den måde, som vi historisk har finansieret det på og i øjeblikket finansierer det på, PSO'en, er dømt ude af EU. Der skal findes en anden finansieringskilde. Og medmindre man synes – og det var vel næsten også det, jeg måtte forstå på fru Mette Frederiksen – at man skal sætte skatter op, så skal den her grønne omstilling jo finansieres ved at blive flyttet ind på finansloven, og det er der så ikke penge til. Men der er en bunden udfordring her.

Der er en bunden udfordring omkring SKAT, altså organisationen SKAT, som danskerne har tabt tillid til, og hvor vi på tværs af partierne er nødt til at påtage os ansvaret for at genoprette den tillid. Det kræver milliardinvesteringer i organisationen SKAT i de kommende år. Og man skal vel være meget kreativ, hvis man sådan vil definere det som velfærd, altså set fra et borgerperspektiv. Jeg tror, at når vi taler velfærd og at øge det offentlige forbrug for at lave kernevelfærd, så er det første, folk tænker på, ikke, at vi skal ansætte nogle flere i skattevæsenet. Jeg tror, de tænker på, at vi skal ansætte nogle sygeplejersker, nogle skolelærere, nogle pædagoger. Så pengene skal findes.

Det er også en bunden opgave, at vi har et ejendomsvurderingssystem, som jo også er brudt sammen – med fejlbehæftede vurderinger. Det skal der rettes op på. Og hvis det skal ske – og jeg skal vende tilbage til det lidt senere – i en form, hvor vi kan sikre, at den enkelte boligejer er tryg, mens vi flytter os fra det gamle system til det nye system, så kræver det også penge.

Så der er en række udfordringer på det, man kunne kalde den korte bane, som simpelt hen gør, at hvis man har den ambition, at vi også skal udvikle vores velfærdssamfund, hvad enten det så er med 5 promille om året eller 6 promille om året, så rækker pengene ikke.

Kl. 22:3

Derfor er jeg utrolig glad for, at den her analyse af Danmarks udfordringer og den her, som jeg også mærker det - også fra Socialdemokratiets side, og også bredere end det - melden sig ind i, at vi skal løse nogle bundne opgaver, er der. Men så skal der altså også handles på det. Det er derfor, vi har lagt en plan frem, som ikke er genial, som ikke er en afskrift af vores eget idépolitiske program, som ikke er det liberale tusindårsrige, men som er et balanceret bud på at gøre Danmark rigere og øge vores velstand på en ansvarlig måde, så vi kan holde trit med vores nabolande, så vi kan skabe en kvart million flere jobs, så vi kan sikre, at en typisk dansk familie får 15.000 kr. mere om året, og så vi kan skaffe de milliarder, som jeg vurderer og som mange andre også vurderer der er brug skal investeres i vores fælles velfærd, skaffe de ekstra milliarder, der skal til for at investere yderligere i vores infrastruktur, både den fysiske og den digitale – en plan, som også sikrer, via en nødbremse, at vi fortsat kan have kontrol over flygtninge- og migrationstilstrømningen.

Det er jo en plan, der består af mange elementer, som vi har lagt frem, og som vi i de forgangne uger har haft lejlighed til at gennemgå med partierne. I går lagde vi så den sidste brik på forhandlingsbordet, og nu har vi en tiltro til, at vi kan komme ind i et forløb, hvor der reelt kan forhandles, med det sigte, at det jo for det første bedre skal kunne betale sig at arbejde. Jeg mener helt grundlæggende, at et samfund først er sundt, hvis man sikrer sig, at der er en reel gevinst ved at arbejde frem for at lade være. Det er et udtryk for rimelighed, det skaber dynamik, det avler fremgang – og det er derfor, vi foreslår at sænke skatten på arbejde.

Jeg har en ambition om at sænke skatten for *alle* lønmodtagere, og jeg har også en ambition om at sænke skatten med 5 pct. på den sidst tjente krone for alle lønmodtagere, hvis vi har råd, og hvis det

er muligt. Vi tager nu et stort skridt med det, vi har foreslået, ved at sænke topskatten med 5 pct. for indkomster op til 1 mio. kr., men jo også ved at sænke marginalskatten for folk, der ikke betaler topskat. For det, vi foreslår, med jobfradrag og andet betyder, at der er en kvart million danskere, som ikke betaler topskat, og som får en marginal skattesænkning faktisk på omkring 7 pct.

Så det er sådan, hvis man ser på det, vi har lagt frem, at for 627.000 danske lønmodtagere ud af 2,8 millioner danske lønmodtagere er vi i stand til at levere på vores ambition. Der er vi stand til at levere en skattesænkning på den sidst tjente krone på i omegnen af 5 pct. Det er ikke en total opfyldelse af vores ambition, men det er en god begyndelse, at 627.000 danske lønmodtagere ud af 2,8 millioner får den sænkning af skatten på den sidst tjente krone.

For det andet skal vi have skaffet flere arbejdspladser. Det handler jo dybest set om at lave en vækstpakke, der gør det mere attraktivt at lave danske erhvervsinvesteringer i Danmark, og jeg vil gerne kvittere for dem, der har signaleret en interesse i at være med i det. Når jeg lytter til debatten, og det gælder hele vejen rundt, så fornemmer jeg faktisk en interesse i at gå ind her og være med til at løfte noget. Jeg har også noteret mig, at Socialdemokratiet har peget på det her som et omdrejningspunkt: Hvordan sikrer vi, at danske nystartede virksomheder kan få adgang til risikovillig kapital? Hvordan sikrer vi, at virksomheder, som er ved at vokse sig større, har noget at vokse med? Vi har en stribe bud, andre kan have andre bud, men jeg mærker egentlig, at der er en interesse i, at vi skal gøre noget her for at skabe bedre rammevilkår for vores virksomheder.

Det er jo i den her sammenhæng i øvrigt også sådan, at hvis vi kan sikre den grønne omstilling finansieret via finansloven mod en fuld afskaffelse af PSO-afgiften, er det vel i virkeligheden det enkeltstående største vækstbidrag til dansk erhvervsliv, vi overhovedet kan give.

Kl. 22:43

Så er der jo for det tredje ambitionen om velfærd, hvor det helt afgørende her er, at vi altså reelt sikrer os, at vi får nogle frie penge at investere i velfærd. Det er her, der er det problem, at vi ikke bare kan have sådan en 2025-målsætning, for vi hopper ikke frem til 2025 på sådan en tidsrejse. Vi skal igennem 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 og til 2025, inden vi når derhen. Hvis vi i de kommende år i den her samling, i den her valgperiode og i begyndelsen af næste valgperiode frem mod 2020 skal have penge at investere i velfærd, så er vi nødt til at gøre noget mere end bare i overført forstand at sætte os på hænderne og glæde os over de beslutninger, vi allerede har truffet. For hvis ikke vi har modet til at træffe nogle beslutninger, der sikrer, at dansk økonomi også hænger sammen på den lidt længere bane, så er det ikke ansvarligt på den lidt kortere bane at bruge nogle flere penge. Det er i det lys, vi foreslår, at vi, hvad angår nogle udvalgte årgange, dem, der er født i 1958 til 1978, anmoder dem om at arbejde 6 måneder længere. Det løser nogle langsigtede problemer, som gør det muligt kortsigtet at investere noget mere i vores velfærd.

Det er jo så det, der for det fjerde fører til, at vi altså har mulighed for at afsætte noget til en kompetencepulje, og hvis man vil noget, hvis man vil lave en kompetencereform, en opkvalificeringsreform, så er der jo nødt til at være nogle penge at gøre det med. Det er derfor, at vi har mulighed for at lave en velfærdspulje til målrettede investeringer i sundhed, ældrepleje, i anden kernevelfærd, og det er derfor, at vi får frigjort ressourcer, der kan investeres i national sikkerhed; det er et tema, der også har fyldt en del i dag. Hvordan passer vi på Danmark, altså sådan i bogstaveligste forstand – vores grænse, forbrydere, trusler fra øst?

Så gælder det for det femte at få styr på udlændingepolitikken. Vi er jo godt i gang med den opbremsning, som vi nu har sikret, og som betyder, at tallene fra at vokse i 2014 og 2015 nu er nede på et niveau, der er det laveste, vi har set i 5 år. Nu skal vi holde fast, fordi

vi er i gang med at nå resultater, der frigør milliarder, som både kan bruges i dansk kernevelfærd, og som kan bruges i nærområderne. Det er et tema, der også har været gennemgående i dag. For det pres, der fik skabt et hul på Europa sidste år, er jo ikke forsvundet, og vi har selvfølgelig både et ansvar for og en egeninteresse i at få frigjort de ressourcer, der skal til, for at investere i nærområderne for at sikre, at det ikke på ny går hul på Europa. Derfor er jeg også glad for, at effekterne af den politik, vi har lavet, med opstramninger, med grænsekontrol, ved at lave en integrationsydelse – vi argumenterer i Europa for, at Europa skal passe på sine ydre grænser – nu bærer den frugt, at vi kan flytte milliarder investeret herhjemme i bl.a. danske teltlejre ud i nærområderne, og at vi kan få frigjort penge til dansk kernevelfærd. Det skal vi holde fast i.

For det sjette er der jo altså ambitionen om at uddanne fremtidens generation godt, men altså også på en måde, hvor vi sikrer, at der er finansiering til det. Det er jo en del af grunden til, at vi foreslår en justering af SU'en, sådan at stipendiebeløbet falder og lånemulighederne forbedres, både ved at man kan låne lidt mere, men at man også kan låne på bedre vilkår, og jo så ikke mindst ved at give alle unge, uanset hvad uddannelse de tager, et ekstra jobfradrag, så de får fodfæste på arbejdsmarkedet. Det gælder altså også ham eller hende, der tager en erhvervsuddannelse uden SU. Det gælder også den unge, der tager en mellemlang uddannelse, hvor man ikke bruger meget SU. De skal have et fradrag, så de får fodfæste på arbejdsmarkedet.

Jeg er nødt til at gøre op med det, der har lydt mange gange i dag, nemlig at det her skal bruges til at finansiere skattelettelser. Det er simpelt hen ikke korrekt. De direkte besparelser ved at omlægge SU'en, sådan som vi foreslår det, frem til 2025 svarer stort set til den kompetencepulje, som vi har afsat i vores plan. Det er penge fra SU til en fri kompetencepulje.

Kl. 22:48

Så er der nogle adfærdseffekter. Når vi gør det, vi gør med SU'en, forudsætter vi, at de unge bliver lidt hurtigere færdig med at læse. Det betyder noget for arbejdsudbuddet, og de gevinster, det skaber, sætter vi af i den reserve til uforudsete hændelser, som regeringen foreslår, og som betyder, at når vi kommer længere frem mod 2025, uanset hvem der måtte være statsminister til den tid, er der altså en børneopsparing og ikke en regning i børneværelset. Jeg gør mig ikke nogen forestillinger om, at fordi jeg har sagt det her, vil man ikke fortsat sige, er SU'en finansierer skattelettelser, men det er bare ikke rigtigt.

For det syvende – vi har ikke talt meget om det i dag, men jeg har noteret mig, hvad partierne har sagt også uden for salen – så har vi den fælles udfordring, som mange også har meldt sig ind i, nemlig at vi skal sikre tryghed i alderdommen. Det kræver, at vi tager nogle helt konkrete skridt, der sikrer, at det fortsat kan betale sig at spare op. Det er jo derfor, vi foreslår en pensionsbonus. For hvis ikke vi gør det – eller noget andet, hvis andre har andre ideer, men penge koster det – så risikerer vi at bevæge os ind i en tid, hvor det for mange lønmodtagere i årene op til pension ikke længere kan betale sig at spare op. Det er en opgave, vi skal have løst, hvis vi er ansvarlige, ligesom vi, der sidder her nu, er nødt til at tage det ansvar for at sikre, at vi på den rigtig lange bane, når vi kommer en generation frem, undgår, at vi har en fremtidens ældreproletariat, fremtidige pensionister, som ikke har fået sparet op, og som derfor vil være dybt afhængige af, om der er velvilje her i salen, eller, selv om det måtte være der, mulighed for her i salen at give dem en alderdom, der bare sådan nogenlunde minder om den, som de mange, mange danskere, der nu foretager arbejdsmarkedsopsparinger og derfor kan gå på pension og opretholde en livskvalitet, der minder nogenlunde om den, de havde, mens de var på arbejdsmarkedet, kan have. Det er derfor, vi foreslår en gradvis obligatorisk pensionsopsparing bygget op.

Så endelig er der for det ottende, hvad jeg har berørt, nemlig hele det her spørgsmål om at få skabt et mere retvisende ejendomsvurderingssystem, vel at mærke på en måde, hvor der fortsat er tryghed om boligskatten. Det er også i erkendelse af, at det skattestop, som vi selv har stået fadder til i 2001, jo har vist sig ikke at skabe den tilstrækkelige, fornødne tryghed. Skatterne er steget med 18 mia. kr. på trods af skattestoppet, og nu står vi altså med den udfordring plus nye vurderinger, der alt andet lige fører til, at boligskatterne vil vokse med yderligere 10 mia. kr. eller mere frem til 2040, hvis ikke vi lader det gamle skattestop erstatte af et nyt og forbedret. Det er så det, vi foreslår, ved at fastlåse skattesatserne i 2021, vel at mærke på et lavere niveau; ved at sikre, at den betalte skat i ejerperioden ikke kan stige med mere end lønudviklingen; og ved at foreslå en aftale om, at hvis der kommer et merprovenu fra boligskatterne ud over det forudsatte niveau, skal det tilbageføres til borgerne i form af lettelser af skatten på arbejde.

Det er et bedre skattestop end det, vi har, for det aflyser stigninger på 10 mia. kr. Det sikrer, at boligejeren kan blive boende i sin bolig til den løn, man havde, da man købte boligen. Det retter op på de eksisterende skævheder i beskatningen af f.eks. lejligheder kontra parcelhuse, storbyer kontra landdistrikter, og det vil i højere grad end det, vi kender i dag, bidrage til at stabilisere boligmarkedet. Derfor vil jeg om det her også bare sige, at jeg er overmåde tilfreds med den reaktion, som regeringens udspil i går er blevet mødt med bredt i Folketingssalen, og jeg har virkelig den forhåbning, at det burde være muligt at lave en bred politisk aftale, der kan skabe ro og stabilitet omkring det her vigtige område. Og for langt de fleste danskere er det at købe en bolig jo ubetinget den største investering, man foretager sig i sit liv. Og for langt, langt de fleste danskere er det jo ikke en investering, der foretages af grunde, der handler om at spekulere i prisudviklinger. Det er jo en investering, der foretages i at skabe en ramme omkring familielivet. Derfor bør det selvfølgelig være sådan, at hvis man i den situation, man sidder i, har råd til at foretage den investering, skal man også kunne blive i sin bolig, uanset at priserne udvikler sig.

Kl. 22:53

Det er regeringens plan. Og som sagt står jeg tilbage med det helt overordnede indtryk, at der sådan set er en analyse bag, som der er bred enighed om, og at der er fragmenter af bud på planer. Det bør sådan set kunne lade sig gøre at bruge den her folketingssamling – hvis man holder sig i arbejdstøjet og er arbejdsduelige – til at lave aftaler, der vil være til gavn for Danmark og danskerne.

Så vil jeg også gerne sige tak for debatten til vores nordatlantiske medlemmer – også det har været en god og indholdsrig debat. Jeg vil sige til fru Aaja Chemnitz Larsen, at vi er opmærksomme på de akutte udfordringer, der er på børneområdet i Grønland. Vi reagerer positivt på de anmodninger om støtte, som vi får. Det er Grønlands ansvarsområde, men vi foreslår nu alligevel, at vi afsætter midler i satspuljen til en række tiltag, der kan understøtte selvstyrets indsats for børn og unge i Grønland. Både fru Aaja Chemnitz Larsen og fru Aleqa Hammond nævnte også forholdene for socialt udsatte grønlændere i Danmark. Det er vi opmærksomme på, og det tager vi alvorligt. Det er også derfor, at vi i regeringsgrundlaget har meldt ud, at vi vil forbedre forholdene for socialt udsatte grønlændere i Danmark, og det følger vi naturligvis op på.

Jeg vil også gerne kvittere for, at både fru Aaja Chemnitz Larsen og fru Aleqa Hammond kvitterede for, at de nordatlantiske medlemmer er blevet inddraget i drøftelserne om finansloven. Jeg synes selv, det er naturligt, at finansministeren drøfter de nordatlantiske perspektiver på finansloven med de nordatlantiske folketingsmedlemmer.

Fru Aleqa Hammond nævnte Camp Century, og til det vil jeg bare sige, at klimaforandringernes mulige fremtidige påvirkning af Grønland gør indtryk på mig, på regeringen. Det er noget, vi tager

alvorligt, og det er også derfor, at vi er i dialog med Grønlands Selvstyre om sagen og bl.a. er ved at undersøge mulighederne for at udvide den danske klimamonitorering til også at omfatte området ved Camp Century.

Så vil jeg sige til hr. Magni Arge og hr. Sjúrður Skaale, som var inde på spørgsmål omkring forfatning, at jeg jo fuldt ud forstår det her behov for at have et dokument, der skaber identitet. Jeg kan sagtens sætte mig ind i, at hvis man skal ud at spille håndbold for Færøerne, skal det være til »Tú alfagra land mítt, mín dýrasta ogn!« og ikke til den danske nationalsang. Det kan jeg sagtens forstå, og derfor glæder jeg mig også over, at hr. Magni Arge sagde, at det ikke skal være noget løsrivelsesdokument. Hvis det er udgangspunktet, at det ikke skal være noget løsrivelsesdokument, følger det jo allerede deraf, at det er et dokument, der ikke løsriver Færøerne, og at Færøerne så også, efter at det dokument er vedtaget, er en del af rigsfællesskabet. Og derfor skal det dokument selvfølgelig også kunne rummes inden for den danske grundlov, som er den retlige ramme omkring rigsfællesskabet. Derfor håber jeg sådan set også, at den her klare konstatering af, at det ikke skal være noget løsrivelsesdokument, kan være et afsæt for, at vi kan have en åben, klar og transparent proces, som sikrer, at det dokument, der forfattes på Færøerne, netop er et dokument, der kan rummes inden for den retlige ramme, der regulerer rigsfællesskabet.

Jeg vil gerne undskylde – for det blev efterspurgt – at der blev flaget visse steder med forkerte flag på olaidag. Jeg har selv spekuleret på, præcis hvad det er for en person, der kan stå midt i Tórshavn på olaidag , hvor der er flag i alle flagstænger, og hejse et flag, hvis farver er vendt omvendt i forhold til alle andre flag. Har vedkommende stået og tænkt: Det er da utroligt, at der ikke er nogen, der ved, hvordan det færøske flag ser ud? Eller hvad kan være gået igennem hovedet på vedkommende? Jeg ved det ikke.

Kl. 22:57

Hvis jeg skal glæde mig over én ting, er det jo, at alle institutioner, der købte flag ind via den statslige indkøbsordning, fik de rigtige flag. De få institutioner, der brugte forkerte flag, er de institutioner, der ud fra sådan et indfald af, at de kunne gøre tingene bedre, selv var ude at handle ind. Og det kan måske inspirere statens institutioner til at gøre brug af den statslige indkøbsordning – det er også en mere effektiv måde at bruge skatteborgernes penge på, for de rækker længere, når vi køber ind i fællesskab.

Derudover må man, som hr. Sjúrður Skaale også sagde, sige, at den her lille fadæse jo sådan set også understregede det, der var hele pointen med at foreslå, at vi havde en færøsk og en grønlandsk flagdag, nemlig at der i den grad er behov for, at vi kommer til at vide noget mere om hinanden.

Jeg skal slutte her. Jeg har været lidt omkring, og det har vi jo også været i dagens løb. Jeg står som sagt tilbage med en følelse af, at der egentlig er mere, der samler, end der skiller. Jeg synes, at vi har en forpligtigelse her relativt kort tid efter det sidste folketingsvalg til at levere ansvarlige løsninger. Jeg tror, det er det, vores borgere forventer af os.

Kl. 22:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og den første, der har en kort bemærkning, er fru Mette Frederiksen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 22:59

Mette Frederiksen (S):

Tak for det. Jeg tror egentlig, jeg kan tale på alles vegne, når jeg glæder mig over, at vi efter så lang en dag lige bliver taget lidt ud i naturen af statsministeren. Der er træer, der skal kravles op i, ruter, der skal betrædes, og utrolig meget om nogle hyrder og vel også en fåreflok. Og med al respekt for statsministerens sådan retoriske sprogblomster kunne jeg så ikke i relation til det her med ruter, der

skal betrædes, anbefale statsministeren snart at finde ruten ind til det der forhandlingslokale og til forhandlingsbordet? For jeg synes, at hvis man skal samle op på debatten i dag – det gælder selvfølgelig ikke for alles vedkommende, men for manges vedkommende – er der jo faktisk givet ret fine tilsagn, ikke mindst fra de største partier, om, at vi ønsker at indgå en bred aftale, der skal håndtere nogle af de pligtopgaver, der ligger foran os. Statsministeren nævner selv et par af dem. Derudover er der jo et ønske fra fleres side om at understøtte en positiv udvikling i dansk økonomi, herunder at få sikret en vækstpakke.

Så jeg vil afstå fra sådan almindelig polemik, statsministeren gjorde næsten – næsten – det samme, og dermed i virkeligheden blot opfordre statsministeren til at gribe de hænder, der er blevet udstrakt i løbet af dagen, så vi kan komme ind til det forhandlingsbord og faktisk skabe nogle resultater på tværs. Ville det ikke være en god id4?

Kl. 23:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Statsministeren.

Kl. 23:01

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jo, det synes jeg er en rigtig god idé, og det er sådan set også regeringens ambition. Det er jo også derfor, at der allerede i morgen er en teknisk gennemgang i Skatteministeriet, som sikrer, at alle helt ned i detaljen får fuldstændig forståelse for det forslag, vi fremlagde i går, som ikke er enkelt og ukompliceret, men som har det her klare sigte at skabe tryghed for boligejerne. Jeg brugte faktisk også mit indlæg her til at kvittere for den reaktion, der har været fra partiernes side. Det skal jo være optakt til, at vi allerede straks i næste uge, når finansministeren er tilbage fra IMF i Washington, går i gang med forhandlingsforløbet. Jeg noterer mig med overmåde stor tilfredshed, at der f.eks. lige præcis omkring det her boligudspil meldes interesseret ud fra manges side. Det synes jeg tegner et optimistisk billede.

Så er det selvfølgelig sådan, at det jo skal indlejres i noget, der hænger sammen. Det var det, der var pointen i det, jeg sagde før, fordi det jo kræver, at vi også har den økonomi, der skal til for på en ansvarlig måde at fase et nyt system ind. Men jeg er sådan set meget enig, og det er også derfor, at jeg selv – imod min natur – afstod fra at være unødig polemisk i mine afsluttende bemærkninger.

Kl. 23:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

Kl. 23:02

Mette Frederiksen (S):

Ja, vi kunne jo godt se, at statsministeren skulle gøre sig lidt umage, hvad angår det sidste, altså for at undgå det, men så langt, så godt. Nu er vi enige om, at vi skal ind til forhandlingsbordet. Nu er det måske mig, der tillægger statsministeren gode motiver, men jeg kan i hvert fald sige, at fra Socialdemokratiets side håber vi også på en bred politisk aftale.

Så lægger statsministeren den præmis på bordet, at der selvfølgelig skal være en ansvarlig økonomisk ramme. Det siger sig selv. Vi kunne ikke drømme om andet. Så langt, så godt. Jeg lægger lige en præmis til på, og det er den, som statsministeren faktisk var inde på i sin indledning i replikken i aften, nemlig at vi godt kan lide et Danmark, hvor der ikke er for store forskelle. Det er jeg sådan set enig med statsministeren i, men jeg er ikke enig i indholdet af 2025-planen, hvad det angår. Derfor skal min opfordring selvfølgelig også meget klart være – hvis vi er enige om, at vi gerne vil forhandle – at det er godt for Danmark at få en bred politisk aftale, og at der selvfølgelig skal være styr på økonomien. Kunne vi så ikke også blive

enige om at forfølge den strategi, som generationer før os har lagt kimen til, nemlig at vi ikke ønsker et Danmark, hvor forskellene er for store, og at topskattelettelser derfor selvfølgelig ikke skal være en del af en kommende aftale?

Kl. 23:04

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:04

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nej, det sidste kan vi i sagens natur ikke blive enige om, for de topskattelettelser, som regeringen har foreslået, bidrager i den grad positivt til, at Danmark fortsat hænger sammen. For de er jo simpelt hen fokuseret på de mennesker, som vi i høj grad har brug for på vores virksomheder, og som i dag efterspørges i både ind- og udland. Vi har jo faktisk været nødt til at lave en særordning med en såkaldt forskerbeskatningsordning, fordi vi erkender, at vores skat ikke er attraktiv nok til, at folk ellers kommer. Så vi har den udfordring. Man kan så komme på forskerbeskatningsordningen og være her i 5 år, og så rejser man igen.

Så det at lave en skattelettelse for folk med store indkomster, nuvel, som man får, hvis man er specialist og vidensmedarbejder, er noget af det, der skal bidrage til at sikre, at vores virksomheder får den rigtige arbejdskraft, og dermed skabe den velstand, Danmark har brug for. Og velstand er nu engang også forudsætningen for velfærd.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 23:05

Morten Østergaard (RV):

Der har været sådan lidt frem og tilbage i dag i forhold til spørgsmålet om Europol. Selv om det er en sen time og der også er en vis tradition for at slå gækken løs, synes jeg alligevel, det et alvorligt emne, som udfordrer Danmarks og danskernes tryghed, vores mulighed for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet, hvis der ingenting sker mellem nu og den 1. maj 2017, og man bare må trække stikket for det europæiske politisamarbejde for Danmarks vedkommende. Derfor vil jeg bare sige, at det er min opfattelse, at danskerne, da der var folkeafstemning sidst, blev stillet i udsigt, at uanset om vi stemte ja eller nej, ville Danmark forblive i Europol, og hvis ikke det kunne opnås via en parallelaftale, ville man udskrive en ny folkeafstemning. Det sagde de partier, der anbefalede et nej, også.

Derfor vil jeg bare bede om en forsikring fra statsministeren på regeringens vegne om, at det også fortsat er opfattelsen, altså at kan der ikke opnås en parallelaftale, vil der skulle afholdes en ny folkeafstemning. Og så må man jo stille sig til den, som man vil, men pointen er, at det er danskerne, der er blevet lovet, at det er sådan, det må gå, både af partier, der ønskede et ja dengang ved folkeafstemningen, men jo også af de partier, der ønskede et nej. Derfor er det kun rimeligt, at hvis ikke man kan nå den parallelaftale, som danskerne blev stillet i udsigt, og som sikrer en fortsat deltagelse i Europol, så får man en mulighed for at forholde sig til det igen ved en folkeafstemning.

Kl. 23:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:06

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg deler fuldstændig opfattelsen af, at det er vigtigt, at vi forbliver tilknyttet Europol på en fuld operationel måde, og at det i den sammenhæng jo er rigtig, rigtig ærgerligt, at folkeafstemningen faldt ud, som den gjorde. Men det gjorde den, og det må respekteres, og derfor bruger vi vores kræfter på at se, om det ikke er muligt at få skabt en særaftale, en parallelaftale – hvilket ord, man nu vil bruge – som sikrer, at dansk politi fortsat operationelt kan deltage. Det er ikke et håb, jeg har opgivet endnu, og derfor vil jeg ikke tage sorgerne på forskud.

Hvis man så alligevel skulle gøre det, må jeg sige, at det i min egen optik vil være sådan, at forudsætningen for at lave en ny folkeafstemning er, at man har en tillid til, at den så kan vindes. Og der vil jeg tro, at det ville kræve, at der var en bredere parlamentarisk opbakning bag at anbefale et ja end det, man oplevede i december sidste år. Og der kan jeg bare helt stilfærdigt få øje på, at der er nogle forudsætninger, der er skredet, for hvis man gør sig en forestilling om, at en ny dansk folkeafstemning skal basere sig på en anden protokol end den, vi selv har forhandlet hjem, så kan det simpelt hen ikke lade sig gøre frem til maj måned næste år.

Derfor tror jeg bare, at man må sige, at vi står der nu, hvor det mest logiske udfaldsrum er, at enten vil det lykkes at få en aftale, hvad jeg meget håber på og arbejder for, eller også vil dansk politi glide ud af samarbejdet. Det er jo også derfor, at Rigspolitiet nu har taget skridt til at se på, hvordan man kan organisere sig, hvis det er det, der bliver udfaldet. Men det er jo ikke et håb, jeg udtrykker her.

Kl. 23:08

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

K1. 23:08

Morten Østergaard (RV):

Den enighed, vi har, om vigtigheden af Danmarks fortsatte medlemskab af Europol rækker jo så åbenbart ikke til vigtigheden af, at vi også løfter det, der var enighed om, da vi tolkede på nejet i fællesskab i dagene efter afstemningen. For dengang var der enighed om, at danskerne havde stemt, hvad de havde stemt, men i sikker forvisning om, at hvis ikke det kunne lade sig gøre at få sådan en parallelaftale, ville vi ikke glide ud, men så ville danskerne få lejlighed til at gå til folkeafstemning igen.

Derfor må jeg sige, at jeg synes, at det er lidt bekymrende, når statsministeren her i aften siger, at det ikke er sikkert, at det løfte til danskerne vil blive overholdt. Et er jo, at der er nogle af dem, som optrådte i valgkampen og mente, det var nemt at få en parallelaftale, der så efterfølgende syntes, at de optrådte lidt forhastet, og det er desværre ikke med henvisning til muligheden for at få en parallelaftale, men til deres eget løfte om at bakke op om et ja ved en ren Europolafstemning. Det kan vi kun beklage, men det kan politiet jo ikke bruge til noget, det er bare sådan noget, vi har med hinanden her i Folketingssalen. Og derfor synes jeg, det er vigtigt at holde fast i det løfte, der er givet til danskerne, om, at hvis ikke man kan få en parallelaftale, så får de lejlighed til at forholde sig til det på ny ved en folkeafstemning.

Kl. 23:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:09

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg kan ikke genkalde mig, at jeg har givet noget løfte forud for folkeafstemningen den 3. december om, at man bare kunne stemme, som man havde lyst til, for hvis man stemte nej, så ville jeg lave en ny folkeafstemning – det kan jeg faktisk ikke genkalde mig. Jeg synes, jeg kan genkalde mig, at jeg brugte al min energi på at prøve at få danskerne til at stemme ja, for det var det, der skulle til, for at vi kunne komme med i Europol. Så brugte jeg også en del energi på at sige, at hvis ikke man gjorde det, ville det blive rigtig, rigtig svært.

Jeg har også taget ned fra debatten dengang, at der var nogle andre, der var ude og sige: Man kan roligt stemme nej, for der findes en anden vej ind. Men jeg kan også bare helt stilfærdigt konstatere, at noget af det, der blev sagt dengang, øjensynligt forholder sig lidt anderledes, og det er jeg nødt til at tage pejling af. Og jeg er nødt til at sige, at hvis forudsætningen for en dansk afstemning, man skal anbefale et ja til, for nogle er, at man går ind i det retlige samarbejde, men altså ikke for så vidt angår Schengen, så kan det simpelt hen ikke ske på den protokol, som folkeafstemningen skal gennemføres på. Og så ville det, hvis man ellers synes, det var en god idé, det synes jeg så ikke, men selv hvis man synes, ville det altså kræve, at vi først forhandlede en ny protokol, som så i øvrigt også skulle ratificeres.

Derfor må man bare sige, at med en deadline, der hedder maj næste år, er situationen den – altså i forhold til maj næste år – at enten er der skabt en aftale, der sikrer, at dansk politi operationelt kan deltage i Europol, eller også glider vi ud.

Kl. 23:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Anders Samuelsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 23:1

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Det er egentlig lidt foranlediget af Socialdemokraternes formand, fru Mette Frederiksens, fokus på lighed og bekymring for, om uligheden steg i Venstres plan. Jeg synes, vi måske lige skal have perspektiverne på plads.

Venstre har en plan, som vel er et fragment, en mindre del af Liberal Alliances plan – Liberal Alliances plan, som vil fjerne hele topskatten, vil halvere selskabsskatten, fjerne arveafgiften, fjerne registreringsafgiften, lette skatten markant i bunden. Hvis man gennemfører hele den plan og har en minusvækst i den offentlige sektor på 1 pct. om året på det offentlige forbrug, vil vi i Danmark stadig være mere lige, end man er i Sverige. Det er det, vi taler om. Vi vil stadig væk have et skattetryk, som er på niveau med svenskernes eller højere end svenskernes.

Målet med det, vi skal diskutere i efteråret, er sådan set ikke at have fokus på lighed eller ulighed, det er at have fokus på – sådan har jeg forstået statsministeren, og det vil jeg gerne have ham til at bekræfte – at skabe vækst i Danmark, at skabe rammerne for fremgang og velstand, for det er den bedste socialpolitik, vi kan føre. Enhver, der har været ude at besøge en virksomhed, ved, at når man møder en virksomhed, hvor det går godt, er de villige til at åbne dørene og lade flere komme ind, også folk, der er marginaliserede. Men når man møder op på virksomheder, hvor der ikke er nogen vækst, så er døren lukket, og hvis den endelig bliver åbnet, er det for at fyre folk. Sådan er det også med Danmarks nationaløkonomi.

Kl. 23:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:12

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen jeg kan jo bekræfte, at det forslag, regeringen har lagt frem, er socialt afbalanceret og har en meget, meget beskeden effekt på det, der hedder Ginikoefficienten.

Jeg er også nødt til at sige, at vi har mere end et fokus. Og jeg tror altså, at det er lidt vigtigt, at vi nu bruger noget energi på at fremme nogle balancer, for vi har mere end et hensyn at tage. Jeg er sådan set meget enig i det, som Danske Banks administrerende direktør, Thomas F. Borgen, sagde i den offentlige debat for noget tid siden om, at man er nødt til at se ting i en sammenhæng og se på, hvilke effekter de har. Han markerede jo altså en, tror jeg, både intellektuel og vel egentlig også – nu skal jeg ikke overfortolke ham – ideologisk opbakning til tanken om, at der slet ikke var nogen topskat, men, synes jeg, gjorde sig så nogle ret kloge betragtninger om, hvad der i øvrigt skal til, for at samfundet hænger sammen. Og det er vores ansvar at finde de balancer, og jeg har givet mit bud på det.

Jeg synes, det, regeringen har lagt frem, på alle måder er balanceret. Vi sikrer, at vi kan udbygge velfærdssamfundet moderat, men vi kan gøre det. Det sikrer, at vi letter skatterne, en del i toppen, meget i bunden, allermest – allermest – for ham eller hende, der står på kanten af arbejdsmarkedet eller faktisk ikke har været inde på det det sidste år, som nominelt kort får den absolut største gevinst. Det sikrer så i øvrigt, at der, hvor vi kan tale om vækst, er det i høj grad nede i det rum, der handler om, hvordan vi sikrer, at folk kan, jeg havde nær sagt, få skattelettelser, hvis de bruger dem til at investere i danske virksomheder. Det er alt det, der handler om investorfradrag, en anden form for aktiebeskatning, en ny aktiekultur. Og jeg tror, man må sige, at hvis det er det at skabe vækst, der er i fokus, så er effekterne der i den værktøjskasse til at få øje på.

Så ting skal jo afbalanceres. Og jeg er med på, at balancerne tager sig forskelligt ud, afhængigt af hvilket udgangspunkt man har. Kl. 23:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

Kl. 23:15

Anders Samuelsen (LA):

Selvfølgelig skal der være balance i det her, og det er der jo, må man sige, i den grad også, hvis vi, selv efter at have gennemført noget mere ambitiøst a la det, som Liberal Alliance foreslår, stadig væk er mere lige end svenskerne. Altså: Er det ikke også at have den balance på plads? Jo, det er det.

Hvis man nu skulle tage ved lære af det, som Danske Banks direktør talte om, hvad var det så egentlig, han sagde? Det, han sagde, var, at vi som politikere skal huske at italesætte og forklare, hvorfor vi gør det. Altså: Lade være med at tale i retning af og med misundelsesretorik, men prøve at forklare, at hvis vi tager fat i de redskaber, som virker bedst til at fremme væksten, er det noget, som smitter af på alle. Vi skulle måske begynde at bruge noget mere energi på at forklare, hvorfor vi, når vi tager fat i det redskab, som hedder topskat, og som er så forkætret, ligesom registreringsafgiften var det sidste år – og vi har jo i dag fået bekræftet, at Socialdemokraterne ikke agter at ændre på den nedsættelse, som vi fik gennemført – er det faktisk for at gøre noget godt, nemlig at skabe vækst, og der findes ikke noget mere effektivt middel til det end topskatten.

Kan statsministeren ikke godt bekræfte, at det er, hvad økonomerne siger?

Kl. 23:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:16

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, jeg er jo ikke selv økonom. Jeg er jurist, men først og fremmest er jeg et holdningsmenneske og politiker, og jeg føler, at jeg har ansvaret for at foreslå ting, som balancerer forskellige hensyn. Det er også derfor, jeg meget ærligt sagde til en start, at den plan, jeg har lagt frem, ikke indfrier mine egne inderste, vildeste ambitioner om, hvad jeg kunne tænke mig at man skulle gøre ved Danmark. Det gør den ikke.

Den er et bud på at trække landet i en rigtig retning, og den er afstemt ud fra nogle overvejelser, som man ikke kan komme uden om, hvis man vil noget – altså flytte noget i virkeligheden – nemlig hvordan det parlamentariske landskab ser ud, altså hvordan den verden, vi befinder os i, ser ud. Hvad kan lade sig gøre? Hvor langt kan man trække sine ambitioner, hvis man også vil have noget gennemført?

Det er jo de overvejelser, jeg har gjort mig. Og så er regeringen fuldstændig parat til at forhandle med alle og er helt opmærksom på, at nogle intuitivt vil have en ambition om at trække regeringen i den ene retning og i den anden retning. Der trækkes i os fra begge sider: Nogle synes, det offentlige forbrug, som vi foreslår, er for lavt, nogle synes, det er for højt; nogle synes, at vores skattelettelser er for små, nogle synes, de er for store, og sådan kan man gå det igennem hele vejen rundt, og så kan man vel se, at der, hvor regeringen står, er det, der udgør en eller anden balanceposition.

Det er derfor, vi gerne vil i forhandlinger, selvfølgelig hvilende på en respekt om, at det, man så bliver enige om, er det, man er enige om.

Kl. 23:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 23:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Jeg synes, det er fint, at statsministeren har filosoferet lidt over det her med det træ der og det med at kravle op, og om man kan komme ned igen, og alt det der. Jeg fik sådan bare en tanke om, at det jo godt kan være, at man er kravlet op i det der træ på et tidspunkt, hvor det virkede, som om sommeren varede hele året, så har man siddet der lunt og godt, men på et eller andet tidspunkt er det blevet blæsevejr og efterår og vintertide måske. Så kan man jo selvfølgelig have det håb, at der er nogle, der begynder at fryse så meget oppe i det der træ, at de begynder at kravle ned til os andre sådan lidt mere måske i vælgerhøjde, i højde med de danskere, det drejer sig

Men sagen er, at hvis nu ikke det sker, bliver vi jo også nødt til på et eller andet tidspunkt at tage bestik af det. Så bliver vi også nødt til som ansvarlige partier at lave noget politik, så danskerne kan se, at tingene ikke bare sådan får lov at stå til, fordi alle kigger på det der tåbelige træ derude et eller andet sted, og så må vi jo komme til at lave noget politik sammen. Og specielt det med boligbeskatningsområdet synes jeg er oplagt at sætte os ned og finde en plan for. For når først man har åbnet op for den her diskussion, sidder der rigtig mange danskere og kigger på det her og tænker: Hvad bliver mine vilkår egentlig i fremtiden? Og hvis man står og overvejer, om man skal købe i næste uge, skal man så købe i næste uge?

Så det er jo med at få sat os sammen og fundet en løsning på det, og da kom jeg i hvert fald med en opfordring i mit ordførerindlæg tidligere i dag om, at man får indbudt de partier, der seriøst vil byde sig til, i forhold til om der kan skaffes sådan et flertal her i Folketinget. Og så må det træ der jo stå derude, og så må vi se, hvad der sker med det træ, men vi andre kan bare ikke vente på, at der kommer en afklaring på det.

Kl. 23:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:20

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er sådan set enig i, at der skal ske noget. Og det kommer der også til. Altså, den første forudsætning for, at der kan ske noget, er, at folk mener noget. Regeringen mener noget. Uden overhovedet at være polemisk om det, kan man sige, at regeringen har præsenteret et sammenhængende, balanceret bud på alle de problemstillinger, vi står med. Det er lidt sværere, hvis man kigger hele vejen rundt i salen, at se, hvordan det matches. Der er nogle skitser, nogle forhandlingsoplæg, og det er fint, og så er der blevet markeret en interesse. Nu har vi åbningsdebatten, fuldstændig som vi plejer at have den, og så går der et forhandlingsforløb i gang, fuldstændig som der plejer at gøre det, om finansloven og med en deadline, fuldstændig som vi plejer at have en, der jo hedder et eller andet med primo eller medio november. Og det er jo inden for den ramme, at der nu skal ske noget.

Jeg har noteret mig, at Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre – og så tror jeg ikke, jeg har konkluderet forkert – har markeret en positivitet omkring regeringens boligpolitiske udspil. Da jeg lyttede til SF's formands indlæg, da jeg lyttede til Enhedslistens indlæg, da jeg lyttede til Alternativets indlæg om boligbeskatning, kunne jeg ikke rigtig lige fornemme, at der var sådan rigtig meget perspektiv i det. Så der er jo nogle partier, der har markeret en interesse her, og det er et naturligt udgangspunkt for at prøve at finde en løsning.

Kl. 23:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

Kl. 23:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er det lige præcis. Og man må vel også bare sige, at nu hedder det jo så fint en helhedsplan og så endda for »et stærkere Danmark« – det kan man jo selvfølgelig kun blive i godt humør af – men man må vel alligevel sige, at det er set før, at en regering har fremlagt sådan en, skal vi kalde det en mellemfristet fremskrivning af dansk økonomi baseret på nogle forudsætninger, som jo ikke har dannet baggrund for en egentlig politisk aftale om, hvordan et flertal i fællesskab nu ser på udviklingen af Danmark de næste 10 år. Men det har været regeringens bud, og så er der taget enkelte ting ud af den plan, som politiske partier så lavet en aftale om.

Derfor er det fuldstændig i naturlig forlængelse af det, at man prøver at lave en aftale om en så stor klump som et boligbeskatningssystem og viser danskerne, at det her Folketing kan træde i karakter og lave en aftale, som giver tryghed for boligejerne. Og det er jo rigtigt, som statsministeren siger, at hvis man har en deadline hængende derude i et eller andet omfang – normalt hedder den for finansloven og lignende medio november – så haster det sådan set. Så er det med at komme i gang. Og vi er i hvert fald klar.

Kl. 23:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:22

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, ja og nej. For det, der lidt har overrasket med den plan, vi har lagt frem her, er, at partierne jo ikke har markeret en opbakning til målsætningerne i planen. Det er jo det, der adskiller den her plan – i den her fase i hvert fald – fra 2010-planen og 2015-planen og 2020-planen. For der har det været sådan, at det parti, der sad i opposition og havde en ambition om at få statsministerposten, ligesom har budt

ind på målsætningen. Altså, hvad er det, vi skal nå, hvad er det for et ambitionsniveau, vi har?

Så har man ligesom også som regering kunnet lægge til grund – det kunne være den ene regering eller den anden regering – at den her plan, man har, med det ambitionsniveau, man har, om at skabe råderum er der opbakning til. Og så kan man jo ansvarligt også begynde at bruge penge inden for det råderum, vel vidende at der egentlig er opbakning til, at der skal findes et råderum.

Men det er jo det, der er anderledes her. Altså, jeg kan ikke komme i tanker om noget fortidigt eksempel, hvor der ikke har været buyin på ambitionen. Socialdemokratiet har ikke nogen – i hvert fald ikke, som jeg har taget det ned – velstandsmålsætning for 2025. Derfor er udfordringen den, at de første år frem til 2020 er der meget, meget lidt råderum, hvis man vælger den socialdemokratiske filosofi – omkring 12 mia. kr. – og hvis man vælger vores filosofi, er der det dobbelte, nemlig 24 mia. kr. Derfor har det jo sin grænse, hvor meget man kan sidde og løse nogle »skal«-opgaver og bruge alle pengene, hvis man slet ikke har nogen klarhed over, om der er nogen, der efterfølgende vil være med til at skaffe de flere penge, der også skal til. Det er jo det, der gør den her situation en lille smule vanskelig.

Når det er sagt, er jeg helt enig i, at dem, der melder en interesse, skal tages alvorligt. Jeg har en ambition om brede aftaler, og vi skal se at komme i gang.

Kl. 23:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Maria Reumert Gjerding, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 23:24

Maria Reumert Gjerding (EL):

Tak for det. For ganske få måneder siden, midt i sommerferien i virkeligheden, kom det frem, at regeringen har tilbageholdt væsentlige oplysninger for Folketinget og offentligheden om landbrugspakken. I notater, der er tilgået regeringens mest magtfulde ministre, statsministeren selv, finansministeren, skatteministeren og erhvervs- og vækstministeren, har embedsmændene advaret regeringen, både om den omstridte regnemetode i miljøregnskabet i landbrugspakken, som danske eksperter har undsagt, og om, at pakken kan være i strid med internationale miljøregler, fordi den øger forureningen af vores drikkevand og vores vandmiljø. I de notater, der er tilgået Folketinget om præcis det samme emne, er centrale ord fjernet, advarsler blevet nedtonet og tingene blevet omskrevet.

Mit spørgsmål er sådan set helt enkelt: Har statsministeren haft kendskab til, at centrale advarsler er blevet tilbageholdt for Folketinget? Er statsministeren blevet orienteret om, at man bl.a. fra Statsministeriets side i forbindelse med offentlig aktindsigt har mørkelagt dokumenterne i en sådan grad, at man har brudt både offentlighedsloven og miljøoplysningsloven?

Kl. 23:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:26

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg deler slet ikke den der beskrivelse af den måde, som regeringen har informeret Folketinget på, og da jeg ikke deler afsættet til spørgsmålet, giver det jo ikke rigtig nogen mening at svare ja eller nej til det.

Kl. 23:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:26

Maria Reumert Gjerding (EL):

Nu er der jo sådan set i denne sag ikke så forfærdelig meget at diskutere, fordi alle dokumenterne er kommet frem. Vi kan se, præcis hvilke ord der er fjernet, præcis hvilke omformuleringer der er sket af centrale notater, og præcis hvad der er blevet mørkelagt. Så jeg vil gerne spørge igen: Har statsministeren været vidende om, at centrale advarsler er blevet slettet i de dokumenter, der er tilgået Folketinget, og at hele processen er blevet sløret i strid med miljøoplysningsloven og offentlighedsloven – ja eller nej?

Kl. 23:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:27

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er slet ikke enig i den beskrivelse, og derfor giver det ikke nogen mening at spørge, om jeg er bekendt med, at noget er blevet sløret og noget er blevet tilbageholdt, altså fordi jeg slet ikke er enig i den beskrivelse.

Kl. 23:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet. Værsgo.

Kl. 23:27

Rasmus Nordqvist (ALT):

Hold da op, den skal jeg prøve at følge op på.

Tak til statsministeren for den her gennemgang af dagen, tak for fabuleringer over træer. Måske skulle vi til at plante nogle flere – både for at der er noget at lege i for folketingspolitikerne eller kravle op i og se på udsigt fra, men også for at optage noget af alt det øgede CO₂, som jo bliver udledt som følge af den her 2025-plan, landbrugsplan osv., som regeringen laver, og det er mellem 10 og 12½ pct.s øgning af CO₂-udledningen.

Så når man nu laver en tiårsplan, helhedsplan er den blevet kaldt, hvornår er det så, man tænker klimaet ind i det? For vi har jo nogle forpligtigelser, og jeg hørte også statsministeren i hvert fald italesætte, at der var nogle ambitioner.

Men hvornår lægges planen for at leve op til de aftaler og de mål, der er: EU's reduktionsmål, 2030-målene osv? Er det først i 2025, vi lægger en femårsplan, eller hvornår er det, vi kommer i gang med det? For jeg synes ligesom, det mangler her. Vi kan se, at CO₂-udledningen kommer til at stige for første gang i 25 år.

Kl. 23:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:28

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen jeg er sådan set også tilhænger af skovplantning og urørt skov og sådan noget, selv om man selvfølgelig, hvis der er den der trafik af folk, der kravler op i træerne, kan diskutere, hvor klogt det er at plante flere, for til sidst kan man jo ikke se skoven for bare træer. Men ellers er jeg sådan set enig.

Vi har jo en målsætning om at blive fossiluafhængige i 2050. Vi har taget nogle skridt med en energiaftale, der er lavet tilbage i 2012, vi er fuldstændig on track.

Nu foreslår vi så i øvrigt også en helt ny finansiering af den grønne omstilling, der vil gøre elektricitet billigere og derfor også via markedet ligesom drive noget efterspørgsel over mod el. Og det kan jo ske – det gælder også det med CO₂-udslip – inden for den internationale regulering, der er.

Altså, nu kan jeg se i aviserne, at der går noget snak om et stort nyt datacenter på Fyn. Det skal jeg ikke gå dybere ind i. Men hvis det måtte ske – og der er så nogle, der siger, at det vil øge elektricitetsefterspørgslen med så og så meget – kan man selvfølgelig godt vælge at sige, at det ikke er så godt, fordi det vil have en eller anden afledt effekt.

Man kan også vælge at sige, at det jo egentlig er ret fantastisk. For hvis der kan komme en virksomhed, der bruger meget elektricitet, og placere sig i Danmark, hvor vi producerer vores strøm meget mere bæredygtigt end andre steder, så er det godt for kloden og godt for Europa. Det er langt bedre, at det bliver placeret her, end at det bliver placeret i Polen og kører på kulkraft.

Så har vi i øvrigt et kvotesystem, der gør, at vi samtidig kan sikre, at de globale udfordringer bliver håndteret.

Kl. 23:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:30

Rasmus Nordqvist (ALT):

Jamen det, jeg simpelt hen ikke forstår, er det med, at man siger, at man har lavet en helhedsplan. Godt nok er den ikke genial, og den er ikke fuldstændig statsministerens drømmebillede, men jeg forstår bare ikke, at man så ikke tager højde for det her.

Man ved nu specifikt fra klimaministeren, at bl.a. den her plan er med til at øge CO_2 -udledningen med 10 pct. – Klimarådet siger $12\frac{1}{2}$ pct. – og det er jo ret voldsomt. Frem til 2025 har man ikke nogen plan for at håndtere det, og det har ikke noget med Facebook at gøre.

Jeg spørger bare: Hvorfor er de her ting ikke tænkt ind i den her plan, når vi nu ved, det er en bunden opgave? Vi kan måske vente med at gå i gang med det til 2025, men vi ved, at jo længere vi venter, jo dyrere bliver det, så hvorfor ikke gribe muligheden og tænke det med ind i den her ikke geniale helhedsplan?

Kl. 23:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:30

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, Danmark overholder sine forpligtigelser, også de nye forpligtigelser, vi påtager os via Parisaftalen. Det er vores ambition, og det vil komme til at ske.

Jeg har godt hørt, at hr. Rasmus Nordqvist flere gange i løbet af debatten har været inde på, at alle mulige mål forpligter os, også de nye bæredygtighedsmål, og at vi nu skal rykke. Jeg må bare sige, at Danmark er nr. 2 i verden på målopfyldelse, når vi snakker de nye bæredygtighedsmål – nr. 2. Altså, der findes ét land i verden, der er tættere på at opfylde de nye bæredygtighedsmål end Danmark.

Skaber det så en forpligtigelse til at handle? Ja, det gør det. Men det er i en dansk kontekst primært en forpligtigelse til at handle ude i verden. Det er jo også derfor, at den nye ulandspolitiske strategi, som kommer, vil komme med konkrete udspil til, hvordan vi bl.a. kan understøtte de nye FN-mål.

Men det er altså primært en udfordring med at hjælpe verden til at nå nogle mål, snarere end at det er et spørgsmål om, at Danmark skal lave Danmark om for at række ud efter dem.

Kl. 23:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Pia Olsen Dyhr, SF. Værsgo.

Kl. 23:32

Pia Olsen Dvhr (SF):

Jeg er enig med regeringen i, at vi skal kigge på vækst og produktivitet og på, hvad der gør Danmark stærkere. Så siger statsministeren også, at han vil fortsætte den grønne omstilling, og derfor bliver jeg bare nødt til at spørge: Hvad er der af elementer i den her plan for 2025, der fortsætter den grønne omstilling? Klimarådet, der har regnet den igennem – og det er jo regeringens Klimaråd – siger, at vi i 2020 har en reduktion af $\rm CO_2$ -udslippet på 31 pct. Hvis 2025-planen ikke var kommet, havde vi nået de 40 pct. Det vil sige, at vi altså falder i forhold til det, vi skal bidrage med. For første gang i 25 år øger vi i Danmark vores $\rm CO_2$ -udslip. Det går altså i den gale retning.

Så siger statsministeren til hr. Rasmus Nordqvist, at vi overholder Parisaftalen. Er statsministeren opmærksom på, at der i Parisaftalen står »no backsliding«? Jeg beklager, men det står på engelsk. Og det betyder, at vi ikke må gå tilbage i forhold til det, vi har meldt ind i Paris. Vi meldte ind med 37 pct. i Paris. Er statsministeren enig med mig i, at når vi nu falder på grund af 2025-planen, går vi i den gale retning i forhold til den målsætning, vi har forpligtet os til i Paris?

Kl. 23:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:33

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, grundlæggende handler det her om, at vi i regi af EU i fællesskab skal leve op til nogle internationale forpligtelser, og der tilbagestår jo også en stor diskussion om byrdefordelingen EU-landene imellem.

Jeg vil altså insistere på, at Danmark er en grøn førernation – vi *er* en grøn førernation. Vi har en VE-andel, der ligger på toppen af det, vi også forudsatte, da vi lavede energiaftalen i 2012. Og nu skal vi fortsætte det her, og det skal vi gøre på en realistisk og balanceret måde.

Det er jo også derfor, at vi bl.a. har tilkendegivet, at vi gerne indgår i drøftelser om at gøre den grønne regning håndterbar på finansloven, og vi diskuterer yderligere havvindmølleparker på sigt, altså ud over dem, vi har planlagt. Det er vi helt åbne over for. Det skal bare ske i en form, hvor de omkostninger, der knytter sig til det, så at sige kan masseres ind i vores budgetter, så det kan betales.

Kl. 23:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:34

Pia Olsen Dyhr (SF):

Er der noget, der virkelig kan betale sig, så er det de kystnære møller, som vi jo i fællesskab har aftalt tilbage i 2012 og forpligtet os til, både Venstre og flere andre partier her i Folketinget. Det er de billigste møller, som der overhovedet er blevet budt på. Det er jo et fantastisk bud, som Vattenfall er kommet med. Og selv om jeg har hørt adskillige Venstreministre sige, at det er de grimmeste møller i verden, og at de nærmest står på stranden, så er møllerne jo fra over 4,5 km og op til 10 km ude i vandet, og det vil indimellem kræve en kikkert at få øje på dem. Og så er de jo de billigste. Det vil være næsten lige så billig energi som fra møller på land, og derfor må det jo være sådan, at hvis vi skal levere på det, statsministeren lige har sagt, altså at vi ikke går tilbage i forhold til Parisaftalen, og at vi ingen backsliding laver, så har statsministeren også lige forpligtet sig til de kystnære møller, for ellers er det ikke muligt.

Kl. 23:35 Kl. 23:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:35

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det er fuldstændig rigtigt, at vi har aftalt en række ting i energiaftalen. Det er jo lige så rigtigt, at de forudsætninger, vi aftalte det på, er skredet. Altså, det konstaterer jeg bare. For hele energiaftalen er bygget op på, at vi finansierer det her via PSO, og nu har vi altså den udfordring, at Kommissionen ikke anser den danske PSO som lovmedholdelig i EU-retlig forstand. Og hvis man skal holde en aftale, er man jo også nødt til at holde aftalens forudsætninger, og vi har altså bygget et aftalegrundlag op på noget, der ikke kan finansieres på den måde, vi havde planlagt det på, og derfor er vi nødt til at se på det igen.

Jeg glæder mig også over, at det tilbud er blevet billigere, men altså, det er jo stadig sådan, at vi har en regning i forhold til det, vi forudsatte i 2012. Nu har vi givet vores bud på det, og så må andre give deres bud på det.

Jeg har taget det ned fra debatten her i dag, at Socialdemokratiet gør sig tanker om, at vi skal øge skatterne for at finansiere det her. Det er jeg ikke så meget for. Vi har sådan set den ambition, at regningen for den grønne omstilling så at sige masseres ind i vores finanslov. Det kræver så også, at der er plads til den. Og der er jo den sammenhæng med det andet, vi har snakket om her i aften, at hvis man har lidt mod på at træffe nogle beslutninger, der øger råderummet, så er der også lidt større plads til en stor grøn regning, end hvis ikke man har det. Og med det råderum, vi har i sådan et 2020-perspektiv, hvis ikke vi træffer nye beslutninger, er der altså ikke plads til både at lade den offentlige sektor vokse med 5‰ eller 6‰ og så løse de her pligtopgaver og så håndtere en større grøn regning. Tingene skal være i en balance.

Når det er sagt, indgår vi jo med de partier, der ønsker det, i en ansvarlig diskussion. Vi har den ambition, at den grønne omstilling, som jo er foretaget i Danmark under skiftende regeringer, hvad enten det har været konservativt ledede regeringer, Venstreledede regeringer eller socialdemokratisk ledede regeringer – og vi har sådan set haft regeringsposten i en del år over de sidste 30-35 år – skal fortsætte. Det er en ambition, jeg har.

Kl. 23:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Aaja Chemnitz Larsen, IA. Værsgo.

Kl. 23:37

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak, og mange tak til statsministeren for bemærkningerne til de nordatlantiske medlemmer. Jeg vil også gerne kvittere for, at de områder, som Inuit Ataqatigiit har kæmpet for, bliver afspejlet i regeringens planer de kommende år, nemlig med fokus på børn og unge i Grønland og grønlændere i Danmark.

Så vil jeg gerne spørge ind til satspuljeforhandlingerne, for statsministeren nævner, at det er rimeligt, at de nordatlantiske mandater deltager i finanslovsforhandlingerne, og det er jo positivt. Men hvor er det, det adskiller sig i forhold til andre konkrete forhandlinger, f.eks. satspuljeforhandlingerne?

Kl. 23:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo sådan, at satspuljeforhandlingerne hviler på den aftale, der er blandt nogle partier i Folketinget, som har taget et historisk lovgivningsmæssigt ansvar for at lave en bestemt satsregulering og derfor så også har, kan man sige, adkomst til at dele det provenu. Der er fru Aaja Chemnitz Larsens parti og det mandat, fru Aaja Chemnitz Larsen sidder på, ikke med i det forlig, hvilket jo måske sådan set også er forståeligt nok, al den stund at det sådan set handler om, hvordan vi regulerer overførsler i Danmark og ikke i Grønland. Så det er jo, som det er. Derfor synes jeg stadig væk, at det kan være naturligt, at de ministre, som deltager i satspuljeforhandlinger, og som sidder med ressorter, hvor man typisk finansierer aktiviteter via satspuljen, er i god og i tæt, og jeg håber også i tillidsfuld dialog bl.a. med fru Aaja Chemnitz Larsen, så grønlandske ønsker også kan trækkes ned og indgå i debatten. Men det må være sådan, at dem, der laver satspuljeaftalen, er de partier, der bærer den her aftale mellem hinanden.

Kl. 23:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:39

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Grønlændere i Danmark stemmer jo på danske folketingsmedlemmer, men historisk set har der også været et fokus fra de nordatlantiske medlemmer på de grønlændere eller de færinger, som der er i Danmark, og derfor synes jeg stadig væk, at det giver rigtig god mening, at man deltager i de her konkrete forhandlinger.

I forhold til SU-forringelser kunne jeg godt tænke mig at spørge, om der fra regeringens side er en åbenhed over for at finde en løsning for de grønlandske studerende i Danmark, hvis det er et ønske fra Naalakkersuisuts side.

K1. 23:40

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:40

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen jeg er altid åben over for at diskutere, og mine ministre er åbne over for at diskutere særlige grønlandske vinkler, også danske indenrigspolitiske sager. Selvfølgelig er vi det. Det står jo endnu tilbage at få ført drøftelser i kredsen af danske partier her i Folketinget om, hvordan man vil forme et fremtidigt SU-system, som jo i øvrigt i den aftapning, regeringen har lagt op til det, er ændringer af vores SU-system, der træder i kraft om føje år, fordi vi jo fuldt ud respekterer det forlig, der gælder. Og da jeg forudser, at det kan blive meget, meget svært at ændre på SU'en med hele den bredde i behold, som står bag den eksisterende SU-ordning, så er det her altså en problemstilling, som ikke er lige rundt om hjørnet.

Kl. 23:41

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo. Kl. 23:41

Nicolai Wammen (S):

Tak for det. Det siges, at en uge kan være lang tid i politik. Det er jo tankevækkende, at bare i forbindelse med finanslovsdebatten var Venstres ordfører, hr. Jacob Jensen, ude at sige, at regeringens plan var intet mindre end genial. Den blev sammenlignet med, da Svend Gehrs under VM i Mexico om Michael Laudrup sagde, at det blev

ikke større. Man måtte forstå, at statsministeren og Michael Laudrup var i samme liga.

I dag er statsministeren så kommet lidt mere ned i naturlig størrelse, og man må sige, at det mere er sådan en Jesper Olsen-tilbagelægningsdiskussion, vi har her. Derfor vil jeg bare spørge statsministeren i al stilfærdighed: Hvad er det, der er sket, siden Venstres ordfører for så kort tid siden kunne kalde planen genial, og til at statsministeren i dag så står og siger, at nogen genial plan er det ikke? Er det et udtryk for en pludselig opstået, om end klædelig, ydmyghed, eller er der sket noget, der sådan har ændret regeringens syn på det? Og kunne statsministeren så ikke ved samme lejlighed også lige sige, hvad det så er, der er den inderste drøm for statsministeren?

Vi forstår også i aften, at det, man har lagt frem, i virkeligheden ikke er det, man allerhelst vil. Så en pensionsalder forlænget med ½ år og en beskæring af SU'en er kun et første skridt på vejen, men kunne vi ikke få at høre, hvad det er, der har ændret sig, siden Jacob Jensen mente, at det var så genialt, til at statsministeren i dag siger, at det er det ikke længere?

Kl. 23:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

K1. 23:42

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det der spørgsmål er jo sådan et, der gør, at danskerne bliver dødtrætte af at høre sådan nogle som os diskutere med hinanden. For der er jo ikke noget indhold i det. Det giver ikke nogen mening, at vi skal have en diskussion om, om jeg har et højere ambitionsniveau, før jeg bruger ordet genialt, end en ordfører har. Det er jo tomt. Det er jo bare ord. Det er jo ligegyldigt. Det er jo snak.

Det var da meget mere interessant, hvis hr. Nicolai Wammen ville sige noget om, hvilke geniale ambitioner Socialdemokratiet har. Nu er det uger siden, at vi har fremlagt den her plan, som har sat en præcis målsætning op for 2025 for, hvor meget vi skal øge væksten og velstanden og dermed skabe forudsætninger for at udvikle vores velfærdssamfund, og til dato har Socialdemokratiet været tavst – tavst. Og så skal vi stå og have sådan en snak om, hvilke ord vi bruger. Folk bliver trætte af at høre på det. Jeg kan i hvert fald tale på mine egne vegne. (*Munterhed.*)

Kl. 23:44

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:44

Nicolai Wammen (S):

Jeg tror, det er oplagt for alle her, at statsministeren ikke satte pris på, at jeg mindede om, hvad statsministerens egen ordfører kaldte planen for kort tid siden. Det er jo helt i orden, at statsministeren står og hidser sig lidt op her, men i virkeligheden er det vel egentlig et udtryk for, hvad jeg tror at mange danskere, da planen blev lagt frem, troede, nemlig at det her virkelig var noget, der ville rykke Danmark i den retning, som statsministeren gav udtryk for, at der ville være både skattelettelser til alle og velfærd til alle. Men så har man jo også set bagsiden af medaljen, nemlig højere pensionsalder og beskæring af SU'en.

Socialdemokratiet er, som det også er fremgået klart af fru Mette Frederiksens tale og indlæg her til aften, kommet med vores bud på, hvordan vi kan bringe Danmark videre. Det vil vi meget gerne diskutere med statsministeren, og når blodtrykket har sænket sig, håber jeg, at vi kan mødes i forhandlingslokalet.

Kl. 23:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Statsministeren.

Kl. 23:45

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det glæder mig også meget. Problemet med det, der er lagt frem fra hr. Nicolai Wammens parti, er jo, at det ikke hænger sammen. Det er jo det, der er problemet. Det hænger ikke sammen. Man har ambitioner om, at det offentlige forbrug skal stige med 0,6 pct. om året, og det er der ikke plads til, hvis man samtidig skal løse de andre opgaver, som vi har talt om her i dag. Sådan er det bare. Det er i øvrigt senest bekræftet af det svar, der er afgået fra Finansministeriet i dag.

Det er derfor, jeg synes, at Socialdemokratiet skylder nogle svar. Nu har en stor del af debatten i dag f.eks. handlet om kontanthjælpsloftet. Der ligger endda et forslag til vedtagelse, der ligger to forslag til vedtagelse – så meget for sammenhængen i den såkaldte røde blok – og der er jo en grund til, at der ligger to, for det ene er meget præcist, med hensyn til at kontanthjælpsloftet skal rulles tilbage, og det andet er fluffy. Det er ligesom spørgsmålet før, det er politikerord.

Når man kigger ned i Socialdemokratiets plan, viser det sig, at der ikke er råd til at fjerne det kontanthjælpsloft. Der er ikke sat en krone af. Der er ikke sat penge af til at fjerne integrationsydelsen. Der er ikke sat penge af til både de her pligtopgaver og så en ambition om, at det offentlige forbrug skal øges. Sådan er det bare. Og det kan man jo blive lidt trist over.

Men det skal jo ikke rokke ved, at hvis det bare er udgangspunktet for forhandlingerne, så kan man jo håbe, at forhandlingerne kan føre til, at man kan få løftet Socialdemokratiets ambitionsniveau undervejs.

Kl. 23:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 23:46

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Rigtig meget af debatten i dag har jo handlet om, at vi gerne vil have skabt noget mere vækst i vores samfund, ikke mindst fordi vi godt kunne tænke os at få nogle flere arbejdspladser. Så det, der jo egentlig er det store spørgsmål, er, hvordan vi gør det.

På den ene side er der den vej, hvor man giver topskattelettelser og så har en eller anden idé om, at det skulle skabe en form for dynamik eller gang i væksten – eller hvad? Jeg synes ikke, der kommer noget bud på, hvordan det egentlig skulle hjælpe, men det er der åbenbart nogle der mener det vil gøre.

Den anden vej, man kan vælge at gå, og det er jo så den vej, vi har peget på, er, at vi gerne vil opkvalificere den danske arbejdsstyrke og gerne vil skabe grøn omstilling.

Hvis vi så ser på, hvad der er sket hen over de sidste par måneder, og det vil jeg gerne bede statsministeren bekræfte, så kan vi se, at man har slagtet 6.000 arbejdspladser i forbindelse med de kystnære møller. Og senest i dag har vi hørt, at der ryger yderligere 1.000 arbejdspladser på Maabjergværket, der ikke går i gang med bioetanolproduktion.

Det sidste kan man sige er en så relativt ny begivenhed, at jeg gerne vil bede statsministeren bekræfte tallene. Og så vil jeg gerne bede statsministeren berette for Tinget, hvad man i praksis har tænkt sig at gøre ved vækst, hvis ikke man skal tabe de næste tusind arbejdspladser på den grønne omstilling, fordi regeringen ikke tager hænderne op af lommerne.

K1. 23:48 K1. 23:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:48

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Hvad man skal gøre i praksis for at skabe vækst, er, at man så hurtigt som muligt skal få vedtaget den plan, regeringen har lagt frem. For man burde jo vende spørgsmålet om til fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Der er jo nul – altså nul – vækst i den der skitse, man har lagt frem

Hvordan skaber man vækst? Det gør man både ved at sørge for, at der er flere hænder, der arbejder ude på arbejdsmarkedet, altså at der er et større arbejdsudbud og flere, der tager fra, og ved at man øger produktiviteten. Og det er jo ikke et enten-eller, det er et bådeog.

Jeg medgiver fuldt ud, at den del, der handler om at øge produktiviteten, bl.a. handler om opkvalificering. Det er jo præcis derfor, at regeringen *har* lavet en trepartsaftale – noget, andre før os ikke magtede – hvor vi tager hånd om det her og opkvalificerer folk på dagpenge og sørger for, at der er praktikpladser til de unge, der skal i gang med en erhvervsuddannelse.

Vi har meget klart en aftale med arbejdsmarkedets parter om, at når vi mødes igen efter overenskomstforhandlingerne, skal vi tage fat på det tredje tema, som handler om at opkvalificere den arbejdskraft, som allerede er i beskæftigelse. Det kan bidrage til at øge produktiviteten.

Dertil har vi altså en række forslag, der øger arbejdsudbuddet, og det er de ting, der tilsammen skaber vækst og øger bruttonational-produktet, og 65 mia. kr. er det præcise tal i 2025. Hvor meget var det, det var, i Socialdemokratiets plan?

Kl. 23:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:49

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Statsministeren dumpede i med begge ben efter at have stået og lavet en eller anden tirade helt oppe på de store violiner om, hvad folk bliver trætte af at høre på. Jeg tror, at hvis jeg skal lave en diagnose af, hvad folk bliver trætte af at høre på, så er det ministre, der ikke svarer på spørgsmålene.

Jeg spurgte faktisk relativt klart: Kan statsministeren bekræfte, at der ryger 6.000 arbejdspladser på, at regeringen vil slagte de kystnære møller, og at der ryger yderligere tusind arbejdspladser, hvis man ingenting gør i forbindelse med Maabjergværket, hvilket er det sidste vi har hørt i dag? Det er egentlig et relativt simpelt spørgsmål.

Så kan man godt stå med alt muligt på violinerne om, hvordan man på store ting skaber vækst. Her står vi med konkrete danske industriarbejdspladser inden for noget af det, som hen over det seneste årti er boomet og i dag er et af de største vækstområder i Danmark. Og så vil statsministeren ikke svare på det meget konkrete spørgsmål, om statsminiseren kan bekræfte, at der ryger 6.000 arbejdspladser det ene sted og 1.000 arbejdspladser det andet sted.

Det er ved gud i himlen ikke arbejdspladser, der ligger inde på Rådhuspladsen i København. Det er jo tilmed en udkantsstrategi.

Kl. 23:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er bare lidt forsimplet. For det store spørgsmål er jo, hvor mange arbejdspladser der ryger eller omvendt kan skabes, hvis vi får håndteret den her PSO-problematik. For det er jo den anden del af den der mønt, altså at vi har fået lagt en PSO-byrde på danske virksomheder, der gør, at de er bagud i konkurrencen med andre lande. Og dermed er der arbejdspladser, der ikke er blevet oprettet. Det er jo derfor, vi skal have løst det.

Hvis det ligger Socialdemokratiet meget på sinde at sikre, at de kystnære møller fortsat opføres – også selv om vi egentlig ikke har råd til det, fordi PSO'en er faldet fra hinanden – så gør det gældende.

Men det forpligter simpelt hen så også til at komme med nogle bud på, hvordan det skal betales. Det skal jo betales, og hvad er det præcis for nogle skattestigninger, fru Mette Frederiksen annoncerede tidligere i dag? Hvad er omfanget af dem? Kom og foreslå det, og så skal vi prøve at regne på, hvor mange tabte arbejdspladser det skaber at foreslå, at skatten skal sættes op, når Danmark sådan set har brug for det modsatte. Tingene skal jo hænge sammen.

Kl. 23:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 23:51

Pernille Skipper (EL):

Tak. Jeg havde egentlig tænkt – og især efter statsministerens tale – at jeg ville give lidt igen på den der svada om vækst og arbejdspladser, fordi der igen og igen bliver nævnt, at den største skattelettelse går til de laveste indkomster. Det er heldigvis blevet afdækket, at det ikke er sandheden.

Men jeg kan alligevel ikke lade være med at vende tilbage til det, som min kollega fru Maria Reumert Gjerding spurgte om. Det er godt nok noget tid siden, men jeg tror, at statsministeren kan huske det. Det handler om landbrugspakken, som sviner vores drikkevand og vandmiljø. Statsministeren svarede sådan uden om spørgsmålet ved at sige, at der var en præmis, der ikke blev købt. Derfor vil jeg gerne prøve at se, om jeg kan si alle overflødige ord fra her. Der fandtes to versioner af nogle dokumenter. Den ene tilgik Folketinget. Var statsministeren vidende om, at der var blevet fjernet og ændret ord i de dokumenter, der tilgik Folketinget?

Kl. 23:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:53

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ved ikke præcis, hvad det er for dokumenter, der refereres til. Hvis der ligger det i spørgsmålet, om en regering har en forpligtelse til at oversende samtlige dokumenter, som indgår i regeringens interne processer, så vil jeg sige, at en sådan forpligtelse jo ikke findes.

Kl. 23:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:53

Pernille Skipper (EL):

Jeg kan sige, at statsministeren har længere tid til eventuelt at svare på spørgsmålet her anden gang.

Der blev givet nogle advarsler om, hvad landbrugspakken ville have af betydning for vandmiljøet og drikkevandet. Der var to versioner af nogle af dokumenterne. En version, som tilgik Folketinget, var ændret – det ved vi; det er fakta; det er ikke en præmis; det er fakta – og der var fjernet ord. Så jeg prøver bare igen: Var statsministeren vidende om, at der var ændret og fjernet ord i dokumenterne, inden de tilgik Folketinget?

Kl. 23:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:54

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, nu ved jeg ikke præcis, hvad det er for to dokumenter, der tales om. Det må jeg sige. Jeg kan bare sige, at jeg ikke deler nogen opfattelse af, at regeringen ikke loyalt skulle fremme lovgivningsprocessen. Det gør jeg simpelt hen ikke, og det er nok, hvad jeg kan svare om det. Jeg kan jo ikke stå her og forholde mig til nogle dokumenter, hvor referencen er, at der findes to dokumenter. Der findes vel flere? Det er jo ikke papir, vi mangler herinde.

Kl. 23:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Magnus Heunicke, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 23:54

Magnus Heunicke (S):

Tak for det. Jeg synes, vi startede i godt humør fra statsministerens side, men der er da i hvert fald kommet andre boller på suppen. Jeg vil spørge statsministeren om Togfonden DK, et projekt, som jeg personligt går meget op i, og det er der rigtig mange andre danske togrejsende der faktisk gør. For vi hørte jo i dagens debat Dansk Folkepartis formand bekræfte, at ja, der er et forlig, et stort og bredt flertal i Folketinget bakker op om Togfonden DK, og vi har jo mødtes igen efter valget – det var uden regeringen, og det er ret underligt, at regeringen ikke har valgt at gå med i den togfond – og har taget bestik af den finansielle situation. Vi har mødtes for at lave en fase et i Togfonden DK, hvor man altså siger, at de penge, regeringen selv siger er i Togfonden DK, vil vi så foreslå bliver udmøntet frem til 2020.

Jeg er nødt til at spørge: Er regeringen overhovedet bekendt med, at det forligsarbejde har fundet sted – og regeringen har altså valgt ikke at gå ind i den forligskreds, som har et flertal også her efter valget?

Kl. 23:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:55

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, naturligvis er regeringen bekendt med det. Det er hele befolkningen vel. Det er også kommet os for øre. Vi er jo ikke med i den aftale, og vi har fremsat et finanslovsforslag, og hvis man vil have de beløb ind i den finanslov, der skal vedtages, må man jo drage omsorg for det i den videre proces. Udfordringen er den, at der efter min bedste hukommelse vel mangler – og jeg kan slå det efter lige om lidt – et par milliarder. Der mangler et par milliarder frem til 2020 i forhold til det, der ligger på bordet nu, og som vi har lagt frem. Så det må jo ligesom følges op af, at man foreslår, hvad det er, der skal pilles ud, altså, hvad det er, vi ikke skal lave af det, der ligger i planerne, eller har nogle forslag til, hvor pengene skal komme fra. Derfor er vi jo tilbage i snakken fra før. Situationen er, at det her land sådan set ikke har investeringspenge til at gøre mere end det, vi allerede har besluttet, medmindre vi skaffer nogle flere. Det er derfor, vi har lagt en plan frem, der giver 27 mia. kr. mere til infrastrukturinvesteringer, og hvor Socialdemokratiets giver 0 kr., altså 0 kr.

Det skal jo tages med, når man tager rundt i landet og siger, at her synes vi der skal være en vej, og her skal der være en rundkørsel, og her skal der være, hvad ved jeg – pengene skal jo være der.

Kl. 23:57

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 23:57

Magnus Heunicke (S):

Jeg har jo selv haft fornøjelsen af at være minister på det her område, og jeg har haft fornøjelsen af at se statsministerens partifæller rejse rundt i Danmark og love veje og rundkørsler, og der skal jeg da love for at der blev lovet veje og rundkørsler i hele Danmark. Jeg tror nok, at statsministeren har svært ved at finde eksempler på, at oppositionspartierne gør det nu og her.

Men når statsministeren siger, at der efter hans bedste hukommelse manglede 2 mia. kr., så tror jeg, at han simpelt hen tager fejl, og at han kommer til at citere det fejlagtige svar, som finansministeren personligt – ikke Finansministeriet, men finansministeren – overdrog Folketinget. Det er rigtigt, at der deri stod 2 mia. kr. Finansministeriet har nemlig også regnet på det – det nytter ikke noget, at man ryster på hovedet, for det er faktisk sandt – i svar nr. 3 vedrørende finanslovsforslaget, altså denne fase et, og på, hvad den ville betyde for de offentlige finanser frem til 2020. Det er ikke 2 mia. kr. Det er 260 mio. kr. Vi er altså nede på en tiendedel af beløbet. Det er ikke 2 mia. kr. Det er jo interessant, at statsministeren nu må vælge: Er det finansministerens personlige beregninger, eller er det Finansministeriets officielle beregninger, som vi lægger til grund, når vi skal bruge de her regnemetoder?

Kl. 23:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 23:58

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er vist det, der mangler i 2017. Altså, jeg skal ikke begive mig ud i en talkamp baseret på hukommelsen, selv om den normalt ikke rigtig svigter her. Jeg er ret sikker på, at vi taler om et tal i størrelsesordenen et par milliarder i 2020-perspektiv. Og uanset om tallet skulle være lidt større eller lidt mindre, skal pengene jo være der, før de kan bruges.

Jeg kan så i øvrigt bekræfte, at der sikkert er masser af Venstrefolk, der har været rundt i landet og har sagt, at det ville være rigtig godt, hvis der kunne foretages nogle infrastrukturinvesteringer ud over det, der allerede er planlagt. Det er jo sådan set også derfor, at vi nu kommer med en plan, der muliggør det. Men det er da fint, hvis der ikke har været en eneste socialdemokrat rundt. Hvis Socialdemokratiet ligesom har besluttet sig for at sige, at det, vi allerede har besluttet – supersygehuse og skinner, og hvad det er – rækker, og så skal Danmark ikke kommer i tanker om at lave flere infrastrukturinvesteringer frem til 2025, så er det jo fint, for så mangler der heller ikke flere penge. Vi har bare en ambition, der er større end som så, og det er derfor, vi har taget ansvaret for at lægge en plan frem, som muliggør, at man løfter investeringerne med 27 mia. kr. Det står i kontrast til Socialdemokratiet skitse, hvor tallet er 0.

Kl. 23:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den sidste spørger i denne omgang bliver fru Josephine Fock fra Alternativet. Værsgo.

K1. 23:59 K1. 00:03

Josephine Fock (ALT):

Tak. Det er jo en ære at få lov til at slutte af efter en lang dag her.

Planen, som statsministeren omtaler som værende ikke genial eller genial, har jeg sådan set ikke lige den store holdning til i den her sammenhæng. Det, der undrer mig sådan, når man snakker økonomisk vækst, er i virkeligheden, at statsministeren holder den økonomiske vækst op imod, hvordan det går med vores nabolande, altså hvordan det går med Sverige, hvordan det går med Tyskland osv. Jeg blev også selv ringet op af 24syv og spurgt, om jeg ikke synes, at det var helt på sin plads, at vi selvfølgelig skulle vækste tilsvarende som vores nabolande. Og jo, er jo det ligetil og lette svar, selvfølgelig skal vi det. Men det, der bare undrer mig, er, at man i regeringen ikke tænker, hvad det er, der skal til, for at vi fortsætter med at være et foregangsland også på det miljømæssige område, altså, at vi tør tænke langsigtet, fordi det jo er nødvendigt, at vi investerer for hele tiden at kunne være det der skridt foran.

Hvis vi udelukkende måler os op mod, hvordan det går med vores nabolande, er det da ikke de store tanker, der kommer ud af det her Folketing, og det synes jeg er ærgerligt, fordi vi har potentiale til mere. Vi er en uendeligt dygtig nation, vi har super kompetencer, vi kunne drive det meget videre end de ambitioner, regeringen har.

Kl. 00:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 00:01

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er sådan set enig i, at vi er en dygtig nation, og at vi har et stort potentiale, at det skal vi folde ud, og at det ikke kun handler om at have en vækstmålsætning målt op mod andre lande. Det er jo bl.a. også derfor, at vi foreslår at give virksomheder større fradrag, når de øger deres forskningsudgifter og udviklingsudgifter, fordi der skal skabes noget mere innovation derude, og det vil vi gerne anspore til.

Når jeg så alligevel synes, at det er relevant at lave den der sammenligning, er det, fordi jeg tror, at vores selvfølelse sådan set er koblet på, om vi fortsat er et rigt, velstående land på niveau med andre. Det er jo det, der er på spil. Altså, når vi ikke er blevet rigere i 10 år og svenskerne er blevet rigere og tyskerne er blevet rigere, er vi nødt til at gøre et eller andet for at ændre det billede, for ellers sker der det, at der står en på den her talerstol om 30 år – en sundhedsminister i regeringen, jeg ved ikke hvad – og skal svare på en masse kritiske spørgsmål om, hvordan det kan være, når man nu har udviklet den der nye kræftmedicin, som man har taget i brug på Karolinska Universitetssjukhuset, at vi så ikke har råd til det i Danmark. Så er det da muligt, at der er en sundhedsminister, der kan stå her om 30 år og slippe af sted med at sige, at det jo så var, fordi man der tilbage i 2016 ikke rigtig fik stukket kursen om.

Det er jo det, det handler om. Det handler jo dybest set om, hvorvidt en dansk familie kan spejle sig i en tilsvarende svensk familie og have et forbrug, der matcher deres, og om vi kan udvikle den offentlige sektor på en måde, der matcher det, vi ser omkring os. Der har jeg da en ambition på det her lands vegne – det var det, jeg forsøgte at gøre en del ud af i tirsdags – om, at vi fortsat skal være blandt verdens rigeste lande. Vi skal være et foregangsland. Og det handler også om penge og købekraft både hos den enkelte familie, og når vi lægger købekraften sammen og optræder som et kollektiv. Det handler da om begge dele.

Kl. 00:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen): Spørgeren.

Josephine Fock (ALT):

Tak for det. Finten er jo bare, at vi ikke bliver et foregangsland af det her. Altså, dengang vi lavede en fri folkeskole, et frit sundhedsvæsen, en god ældrepleje osv., kunne vi jo kun gøre det, fordi vi investerede – og vi investerede i vores fremtid. Og nu har der været en del spørgere her i salen i dag, der har konfronteret statsministeren med, at vi har slækket på de klimamæssige ambitioner. Min påstand vil jo også være, at vi slækker gevaldigt på vores lighedsmæssige ambitioner. Det er da den forkerte vej at gå i forhold til at udvikle Danmark. Vi bliver da for alvor sat af, hvis vi ikke stadig væk sigter mod at være et foregangsland, der tør investere i at nytænke og innovere. Og det gør vi altså ikke med den her plan – efter min opfattel-

K1. 00:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 00:03

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er glad for den tilføjelse, der kom, altså at det er efter spørgerens opfattelse. Og vi skal jo dele os efter anskuelse.

Altså, man skal jo have noget at investere, for at man kan investere. Det er jo ligesom den helt grundlæggende forudsætning. Man skal have noget at investere for. Og jeg kan få øje på en række steder, hvor det her land skal investere mere over tid. Nu snakkede vi infrastruktur lige før, og hvis vi skal omstille til en digital fremtid, skal vi rimeligvis lave flere digitale investeringer. Jeg tror også, vi skal lave flere fysiske infrastrukturinvesteringer for at kunne holde os på omgangshøjde med andre. Men pengene skal jo være der først.

Altså, jeg beklager meget - nu er det så også det sidste spørgsmål, og jeg kan vel ikke ødelægge stemningen; jeg kan i hvert fald ikke forandre den meget her i det sidste svar - men den kedelige sammenhæng er jo den, at pengene skal være der, før man kan bruge dem. Og der kan vi jo ligesom vælge to filosofier. Enten kan man sige, at vi ikke skal træffe flere politiske beslutninger, altså at vi skal tage ned, hvad der er truffet af beslutninger de sidste 10 år, og så skal vi sidde og fedte rundt i det relativt lille råderum, det giver, de næste 4 år. Det bliver surt at lave finanslov hvert år, det bliver surt. Hver gang man vil gøre noget nyt og bruge 1 kr., skal man spare 2 et andet sted. Eller også kunne man ligesom sige: Skulle vi ikke prøve at få truffet nogle beslutninger med en samtidighed, der gør, at vi kan noget mere? Og det »mere« er mange ting. Det er også at give de hjemløse et socialt frikort, så de kan arbejde der fra kanten af arbejdsmarkedet, og det er at give virksomhederne et ekstra fradrag, hvis de investerer mere i forskning næste år, end de gjorde i år. Altså, det er mange ting på en gang.

Men det er alt sammen på den her helt kedelige forudsætning, at pengene jo skal være der først. Og det har regeringen fremlagt et bud på. Det kniber med at få andre bud frem, men vi glæder os til at tage hul på det her folketingsår og gå i gang med nogle forhandlinger, som kan føre til, at vi inden jul får vedtaget en finanslov og forhåbentlig nogle sideløbende aftaler omkring fortsat grøn omstilling finansieret på en bæredygtig måde, en jobreform, der sikrer, at det kan betale sig at arbejde, og et nyt boligbeskatningssystem, der skaber tryghed for boligejerne. Det er det håb, jeg har, og det tager jeg med mig fra debatten her i dag.

Kl. 00:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Som sagt bliver der ikke plads til flere spørgsmål i denne runde. Derfor siger vi tak til statsministeren. Så skal jeg for en god ordens skyld spørge, om der er nogen, der ønsker ordet for anden runde.

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag.

Kl. 00:06

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 11. oktober 2016, kl. 13 00

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Mødet er hævet. (Kl. 00:08).

Afstemning

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der foreligger tre forslag til vedtagelse.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 2 af hr. Kristian Thulesen Dahl (DF), hr. Jakob Ellemann-Jensen (V), hr. Simon Emil Ammitzbøll (LA) og hr. Søren Pape Poulsen (KF), og der kan stemmes.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 58 (DF, V, LA og KF), imod stemte 55 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 1 af fru Mette Frederiksen (S), hr. Rasmus Nordqvist (ALT), hr. Morten Østergaard (RV) og fru Pia Olsen Dyhr (SF) samt forslag til vedtagelse nr. V 3 af fru Pernille Skipper (EL) bortfaldet.

Hermed er forhandlingen afsluttet.

Jeg beder om ro i salen! Ro og orden må præge salen.

Det sidste punkt på dagsordenen er: 2) 1. behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 2017. Af finansministeren (Claus Hjort Frederiksen). (Fremsættelse 04.10.2016).

Kl. 00:08

Forhandling

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at finansministeren ikke kan være her i dag, og derfor er erhvervs- og vækstministeren fungerende minister. Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 00:08

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.